

Jaarrekening 2020

gemeente harderwijk

Inhoudsopgave

1	Algemeen.....	- 3 -
1.1	Voorwoord.....	- 4 -
1.2	Financiële analyse.....	- 6 -
1.3	Leeswijzer.....	- 10 -
2	Programmaplan.....	- 11 -
2.0	Programma 0 Bestuur en ondersteuning.....	- 12 -
2.1	Programma 1 Veiligheid.....	- 21 -
2.2	Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	- 27 -
2.3	Programma 3 Economie.....	- 32 -
2.4	Programma 4 Onderwijs.....	- 37 -
2.5	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.....	- 42 -
2.6	Programma 6 Sociaal Domein.....	- 48 -
2.7	Programma 7 Duurzaamheid en milieu.....	- 58 -
2.8	Programma 8 Ruimte en wonen.....	- 64 -
3	Paragrafen.....	- 71 -
3.1	Paragraaf Lokale Heffingen.....	- 72 -
3.2	Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	- 76 -
3.3	Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	- 81 -
3.4	Paragraaf Grondbeleid.....	- 83 -
3.5	Paragraaf Verbonden partijen.....	- 86 -
3.6	Paragraaf Bedrijfsvoering.....	- 96 -
3.7	Paragraaf Financiering.....	- 99 -
3.8	Paragraaf Financiële impact Covid-19.....	- 102 -
4	Jaarrekening.....	- 108 -
4.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	- 109 -
4.2	Balans.....	- 112 -
4.3	Overzicht van baten en lasten.....	- 114 -
4.4	Toelichting op de balans.....	- 116 -
4.5	Gebeurtenissen na balansdatum.....	- 129 -
4.6	Toelichting baten en lasten (inclusief onderhanden werken).....	- 130 -
4.7	Single Information Single Audit (SISA) 2020.....	- 143 -
5	Bijlagen.....	- 146 -
5.1	Overzicht kredieten 2020.....	- 147 -
5.2	Verplichte beleidsindicatoren.....	- 152 -
5.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	- 154 -

1 Algemeen

Inleiding

In het jaarverslag legt het college verantwoording af over de al dan niet gerealiseerde beleidswensen van het afgelopen jaar. Dit is voor het huidige college alweer de laatste keer dat een jaarverslag zal worden aangeboden aan de gemeenteraad. Het is niet alleen het laatste jaar maar ook veruit het meest bijzondere jaar van deze collegeperiode waarover verantwoording wordt afgelegd.

Bij het opstellen van de begroting 2020-2023 was het woord Covid-19 nog niet eens bekend. Inmiddels weten wij wel beter en mogen we gerust stellen dat het jaar 2020 totaal niet gebracht heeft van wat wij er van verwachtten. Corona heeft ook in Harderwijk zijn sporen achtergelaten in de hele samenleving. En wij zijn er nog niet al gloort er wel licht aan de horizon.

Zo goed en zo kwaad als het ging hebben zowel de gemeenteraad, het college als de ambtelijke organisatie geprobeerd de pijn van de gevolgen van de pandemie te verzachten. Wij realiseren ons meteen dat dit niet voor alle zaken gelukt is en ook niet zal lukken. In de jaarrekening is een aparte paragraaf opgenomen waarin wij aangeven op welke terreinen inspanningen hiervoor zijn gepleegd en wat de financiële gevolgen hiervan zijn.

Resultaat

Het jaar 2020 wordt afgesloten met een vrij besteedbaar positief resultaat € 1,8 miljoen. Dat resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Daarbij is al rekening gehouden met alle bestaande claims, toegenomen risico's en nog niet afgeronde projecten tot een totaalbedrag van ongeveer € 5,4 miljoen.

Naast verantwoording over de financiën gaat het in het jaarverslag met name over een verantwoording over de geplande activiteiten.

Door Corona is op tal van beleidsterreinen het niet gelukt de geplande activiteiten uit te kunnen voeren. Toch is er ondanks deze moeilijke periode zijn tal van beleidsterreinen gerealiseerd of opgestart:

- Met ingang van de dienstregeling 2020 rijdt NS in de spits en in de spitsrichting snelle Sprinters tussen Harderwijk en Amersfoort.
- In 2020 is de Vondellaan opnieuw ingericht en afgewaardeerd van 50 naar 30 km/h-route. Voor diverse wegen in het centrumgebied en de route Nassaulaan/Veldkamp/Engelserf zijn de inrichtingstekeningen voor een nieuwe en verkeersveiliger inrichting inmiddels gereed. De uitvoering van deze projecten start in 2021.
- Naast de invoering van de eerste 2 uur gratis parkeren in de parkeergarage Houtwal en het terrein Westeinde, is dit ook ingevoerd op de parkeerterreinen Vuldersbrink, Selhorstweg en het Kloosterplein. De parkeerpas voor niet commerciële mantelzorgers ingevoerd.
- In de in 2020 vastgestelde Toekomstvisie van de VNOG is de aandacht voor het vergroten van het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van inwoners in onze regio als beleidspijler opgenomen.
- Het realiseren van het Toeristisch Informatiepunt in het oude stadhuis. Veel bezoekers en bewoners hebben de weg naar het TIP gevonden voor informatie.
- De nieuwbouw van de Sytel verloopt volgens plan. In 2020 is besloten tot de bouw van een nieuwe sporthal in het Sytelcomplex. Ook zijn de eerste twee beweegroutes uitgezet in de stad.
- Het verduurzamen van onze sportaccommodaties loopt door volgens onderhoudsplanning. De Jeu de boules vereniging heeft duurzame maatregelen getroffen bij de renovatie van de binnenhal, op het sportpark Strokel is een start gemaakt met de pilot Duurzaamheid.
- De MTB route in het bos kan gebruikt worden. Bij de Parkweg is de skeelerbaan gerealiseerd en een aantal spelvoorzieningen.
- Ondanks de invoering van de anderhalve metersamenleving zijn het afgelopen jaar weer kleine acties in de wijken ontstaan. De burenhulp nam een vlucht en vooral initiatieven in de openbare ruimte hebben met steun van het wijkbudget de wijken weer wat meer kleur gegeven.
- In juli is de duurzaamheidsvisie 'De Duurzame Stad' vastgesteld door de gemeenteraad. In december 2020 is de bijbehorende uitvoeringsagenda vastgesteld door het college.
- In 2020 zijn wij gestart met de voorbereiding van de vervanging van een deel van de oude geluidschermen ter hoogte van De Wittenhagen (tracé tussen de N302 en het spoor). Dit doen wij in nauwe samenwerking met Rijkswaterstaat.
- Er is gestart met zowel Omgevingscoaches als met de Omgevingskamer. De vergunningverleners hebben een rol gekregen als 'Omgevingscoach'.
- De gemeenteraad heeft in 2020 een nieuwe huisvestingsverordening vastgesteld.
- Op vele plekken is gewerkt aan woningbouw gericht op ouderen – en jongerenhuisvesting, tiny houses e.d..
- In 2020 zijn de panden Deventerweg 2A en Oosteinde 17 verkocht en is conform de door de raad vastgestelde visie overeenstemming bereikt over de verkoop en herontwikkeling van de locatie Academiestraat 5 (oude bibliotheek). Daarnaast is gestart met de renovatie van het Stadsmuseum (Donkerstraat 4) en is het terrein Kranenburg Noord door de gemeente aangekocht en in eigendom verkregen.

En in het jaar dat de coronamaatregelen ons leefwereld heeft beïnvloed en ook beperkt heeft de gemeenteraad het mogelijk gemaakt om tijdens de crisis inwoners en bedrijven waar mogelijk te helpen.

Financiële ontwikkelingen

Bij de begroting is al aangegeven dat we niet alles kunnen doen wat we willen. Het is en blijft een uitdaging om met de beschikbare middelen onze ambities te realiseren. We zien echter afgelopen jaar dat we de begroting niet meer sluitend krijgen zonder aanvullende maatregelen. In 2020 is een ombuigingsplan vastgesteld wat voor de volgende begroting moet zijn uitgevoerd.

Harderwijk is nog steeds een financieel gezonde stad echter om dit te blijven zullen wel keuzes moeten worden gemaakt. Daarnaast zullen we ook in 2021 nog de nodige gevolgen ondervinden van de corona crisis.

Tot slot.

Er is ondanks het bijzondere jaar veel tot stand gebracht samen met het bestuur, de maatschappelijke organisaties en de ambtelijke organisatie. Ook de inwoners en ondernemers hebben in het afgelopen jaar veerkracht getoond. Daar mogen we trots op zijn.

Voor de toekomst staat er nog veel op stapel, Harderwijk blijft een stad vol met ambities. Al merken we wel dat de financiële reikwijdte ons meer zal dwingen tot het maken van keuzes.

Met vriendelijke groet,

Jeroen de Jong
Wethouder

1.2 Financiële analyse

Resultaat 2020

Het jaar 2020 wordt afgesloten met een positief resultaat van afgerond € 7,2 miljoen. Dit resultaat is gecorrigeerd voor de onderhanden werken (€ 3,7 miljoen) en mutaties diverse reserves en reservering eenmalige kosten VANG (-/- € 0,2 miljoen). Het positieve bruto resultaat is hiermee afgerond € 10,7 miljoen.

Het positieve resultaat binnen de grondexploitatie bedraagt € 8,1 miljoen. De algemene dienst sluit met een positief resultaat van € 2,6 miljoen waarmee het totale brutoresultaat € 10,7 miljoen bedraagt. In de gewijzigde begroting was rekening gehouden met een voordelig resultaat van € 0,9 miljoen. Het verschil ad € 9,8 miljoen bestaat uit diverse grotere mee- en tegenvallers die hieronder worden toegelicht.

Voorgesteld wordt om een bedrag van € 5,9 miljoen door te schuiven naar 2021 voor de uitvoering van nog niet afgeronde of uitgestelde activiteiten (inclusief corona gerelateerde activiteiten). Hiervan is € 2,2 miljoen reeds gedekt ten lasten van reserves waardoor netto € 3,7 miljoen ten laste van het resultaat komt. De activiteiten die ten grondslag liggen aan deze budgetten zijn grotendeels gestart maar lopen in de uitvoering door naar 2021.

In 2020 is er het tekort binnen de programmagelden van het sociaal domein van afgerond € 2,2 miljoen. Dit tekort kan worden opgevangen binnen de reserve sociaal domein. Na het opvangen van dit tekort is binnen de reserve nog een bedrag beschikbaar van afgerond € 850.000. Hierbij zijn we uit gegaan van reeds bestaande claims en een verwacht voordelig resultaat op beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Over dit laatste moet nog in regionaal verband worden besloten.

In tabelvorm is het resultaat als volgt:

	(Bedragen * € 1.000)
	Bedrag
Netto resultaat	7.214
Onderhanden werk	3.041
Onderhanden werk corona gerelateerd	672
Vorming reserve duurzaamheid	706
Toevoeging aan reserve geluidwerende maatregelen A-28	147
Toevoeging aan reserve implementatie omgevingswet	29
Onttrekking reserve sociaal domein	-/- 2.167
Organisatieontwikkeling Meerinzicht	774
Reserveren voor invoering VANG strategie per 1 januari 2022	280
Bruto resultaat (saldo van baten en lasten 2020)	10.696
Resultaat gewijzigde begroting	915
Werkelijk resultaat 2020 (verschil tussen werkelijk en begroot 2020)	9.781

De programmaverantwoording per programma is als volgt:

Thema/Kostenplaats	Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
PROG0 Bestuur en ondersteuning	Resultaat bepaling	Baten	-90.373	-91.412	-96.050	-95.047	-1.003
		Lasten	24.658	20.841	24.422	24.290	132
	Resultaat bepaling - Totaal	-65.715	-70.571	-71.628	-70.758	-870	
	Resultaat bestemming	Dotaties	3.291	0	0	0	0
Onttrekking		-11.373	-3.916	-10.455	-8.205	-2.250	
Resultaat bestemming - Totaal	-8.081	-3.916	-10.455	-8.205	-2.250		
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal			-73.796	-74.488	-82.083	-78.962	-3.120
PROG1 Veiligheid	Resultaat bepaling	Baten	-121	-20	-26	-64	38
		Lasten	4.158	4.264	4.463	4.200	264
	Resultaat bepaling - Totaal	4.037	4.245	4.437	4.136	301	
PROG1 Veiligheid - Totaal			4.037	4.245	4.437	4.136	301
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat	Resultaat bepaling	Baten	-539	-656	-775	-752	-23
		Lasten	6.905	7.343	10.156	7.503	2.653
	Resultaat bepaling - Totaal	6.366	6.687	9.381	6.751	2.630	
	Resultaat bestemming	Dotaties	5.496	121	1.406	1.181	225
Onttrekking		-3.955	-106	-2.459	-254	-2.205	
Resultaat bestemming - Totaal	1.541	15	-1.054	926	-1.980		
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			7.906	6.702	8.328	7.678	650
PROG3 Economie	Resultaat bepaling	Baten	-5.619	-504	-575	-366	-209
		Lasten	3.415	1.230	1.318	1.151	167
	Resultaat bepaling - Totaal	-2.203	726	743	786	-43	
PROG3 Economie - Totaal			-2.203	726	743	786	-43
PROG4 Onderwijs	Resultaat bepaling	Baten	-2.351	-2.573	-2.573	-2.583	10
		Lasten	7.437	7.652	7.738	7.328	410
	Resultaat bepaling - Totaal	5.086	5.079	5.165	4.745	420	
	Resultaat bestemming	Dotaties	269	892	892	892	0
		Onttrekking	-1.276	-1.271	-1.271	-1.271	0
Resultaat bestemming - Totaal	-1.006	-379	-379	-379	0		
PROG4 Onderwijs - Totaal			4.079	4.701	4.786	4.366	420

Thema/Kostenplaats	Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
PROG5 Sport, cultuur en recreatie	Resultaat bepaling	Baten	-2.689	-2.011	-2.657	-2.783	125
		Lasten	11.523	12.649	14.211	12.249	1.963
	Resultaat bepaling - Totaal		8.834	10.637	11.554	9.466	2.088
	Resultaat bestemming	Dotaties	1.828	20	520	29	491
		Onttrekking	-83	-17	-28	-17	-11
Resultaat bestemming - Totaal		1.745	3	492	11	480	
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal			10.578	10.640	12.046	9.477	2.569
PROG6 Sociaal domein	Resultaat bepaling	Baten	-34.393	-39.835	-46.767	-43.167	-3.599
		Lasten	78.505	83.838	92.642	89.546	3.096
	Resultaat bepaling - Totaal		44.112	44.003	45.876	46.379	-503
	Resultaat bestemming	Dotaties	822	0	345	406	-61
		Onttrekking	-1.882	-742	-904	-805	-99
Resultaat bestemming - Totaal		-1.060	-742	-559	-399	-160	
PROG6 Sociaal domein - Totaal			43.052	43.262	45.317	45.981	-664
PROG7 Duurzaamheid en milieu	Resultaat bepaling	Baten	-9.718	-9.302	-9.485	-9.997	512
		Lasten	12.036	11.640	13.551	12.608	943
	Resultaat bepaling - Totaal		2.318	2.338	4.066	2.611	1.455
	Resultaat bestemming	Dotaties	123	8	8	8	0
		Onttrekking	-549	-42	-42	-25	-17
Resultaat bestemming - Totaal		-426	-35	-35	-17	-17	
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal			1.892	2.304	4.032	2.594	1.438
PROG8 Ruimte en wonen	Resultaat bepaling	Baten	-17.483	-2.242	-6.516	-31.438	24.922
		Lasten	19.257	3.685	7.957	24.649	-16.692
	Resultaat bepaling - Totaal		1.775	1.443	1.442	-6.789	8.230
	Resultaat bestemming	Dotaties	530	38	38	38	0
		Onttrekking	-740	0	0	0	0
Resultaat bestemming - Totaal		-211	38	38	38	0	
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal			1.564	1.481	1.479	-6.751	8.230
Geheel - Totaal			-2.891	-427	-915	-10.697	9.782

Het begrotingssaldo vanuit de primitieve begroting 2020-2023 bedraagt € 427.000 voordelig. Na verwerking van de door de raad vastgestelde begrotingswijzigingen is het gewijzigde saldo € 915.000 voordelig. Voornamelijk wordt dit veroorzaakt door besluitvorming begroting 2020-2024, septembercirculaire Gemeentefonds 2019 en 2020 en de bestuursrapportage Meerinzicht 2020.

Op hoofdlijnen wordt het rekeningsaldo verklaard door de volgende onderwerpen:

(Bedragen * € 1.000)

		2020		
		voordeel	nadeel	saldo
Rekeningresultaat Algemene dienst				
Programma 0-8: Uitgestelde werkzaamheden 2020 (onderhanden werk))	a	3.041		
Programma 0-8: Uitgestelde werkzaamheden 2020 Corona gerelateerd	b	672		
Programma 0-8; Effecten Corona	c		1.100	
Programma 0; Pensioenvoorziening wethouders	d		387	
Programma 0; Grondverkoop niet zijnde grondexploitatie	e	395		
Programma 0; Resultaat bedrijfsvoering	f		503	
Programma 0; Resultaat jaarrekening 2020 bedrijfsvoering Meerinzicht	g	318		
Programma 0; OZB	h		600	
Programma 2; Parkeren	i	400		
Programma 4; Onderwijs	j	285		
Programma 6; Programmagelden sociaal domein	k		2.167	
Programma 7; Afval	l		210	
Programma 7 Te vormen reserve duurzaamheid	m	706		
Programma 7 Toevoegen aan reserve geluidwerende maatregelen A28	n	147		
Programma 8 Toevoegen aan reserve implementatie omgevingswet	o	29		
Programma 8 Verkoop grond Lorentz II	p	182		
Diversen		435		
Totaal Rekeningresultaat Algemene dienst		6.610	4.967	1.643
Rekeningresultaat Grondexploitatie				
Programma 8: Waterfront	q	8.138		
Totaal Grondexploitatie		8.138	0	8.138
Totaal Rekeningresultaat 2020				9.781

Nr.	Toelichting
a	Voordeel onderhanden werken 2020, uitvoering van werkzaamheden loopt door naar 2021, waardoor het budget 2020 niet of deels besteed is.. Een overzicht van de onderhanden werken wordt gegeven in hoofdstuk 4.6.
b	Voordeel onderhanden werk 2020 wat corona gerelateerd is (€ 672.000,-) zijn zaken waarvoor we compensatie hebben ontvangen in 2020 maar waarvan de activiteiten opgepakt worden in 2021.
c	Voor een totaal overzicht van de corona effecten in de jaarrekening 2020 wordt verwezen naar paragraaf 3.8.
d	Jaarlijks wordt de voorziening pensioengelden geactualiseerd. N.a.v. de laatste berekeningen moet een extra bedrag

Nr.	Toelichting
	gestort worden in deze voorziening. Dit wordt veroorzaakt door een daling van de rekenrente van 0,290% naar 0,082%.
e	De verkoop van grond aan Uwoon (Kuipwal) en verkoop grond Hoge Varen resulteert in een incidenteel voordeel van € 325.000,-
f	Het nadeel op de bedrijfsvoeringsbudgetten wordt met name veroorzaakt doordat er extra gebruik is gemaakt van tijdelijk personeel als gevolg van vertrek van personeel en langdurige ziekte. Daarnaast blijft de krappe arbeidsmarkt één van de oorzaken waardoor wij langer gebruik moesten en moeten maken van tijdelijk personeel.
g	Meerinzicht heeft een voordelig rekeningresultaat 2020, met name als gevolg van lagere bedrijfsvoeringskosten binnen het sociaal domein.
h	De WOZ-waarde van de woningen zijn landelijk de afgelopen jaren sterk gestegen. De werkelijke waardestijging in Harderwijk is echter lager dan het landelijk gemiddelde. Deze afwijking werkt door in de berekening van de OZB tarieven. De lagere OZB opbrengst bij niet woningen (bedrijven) wordt voornamelijk veroorzaakt door de aanhoudende leegstand.
i	In de begroting zijn de kapitaallasten geraamd van twee parkeergarages Waterfront. Omdat de investeringen nog niet tot uitvoering zijn gekomen is er een incidenteel voordeel.
j	Binnen onderwijs wordt het voordeel veroorzaakt door verschillende factoren. Minder uitgaven op volwasseneducatie, voordelige afrekening energielasten, lagere onderhoudskosten en minder uitgaven subsidies.
k	Het nadeel op de programmagelden sociaal domein is met name het gevolg van hogere lasten binnen de jeugdzorg. Voor een toelichting wordt verwezen naar het bijgevoegd jaarverslag programmagelden sociaal domein 2020.
l	Het nadeel op afval wordt met name veroorzaakt door meerkosten inzameling als gevolg van de nieuwe, duurdere, Europese aanbesteding. Bij het samenstellen van de begroting 2020 kon hier nog geen rekening mee gehouden worden.
m	Mede door Corona zijn meerdere budgetten duurzaamheid zijn in 2020 niet volledig benut en vinden hun vervolg in 2021. Voorgesteld wordt deze middelen toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve duurzaamheid.
n	Overeenkomstig de bij de rekening 2017 ingestelde bestemmingsreserve geluidwerende maatregelen A-28 de in 2020 nog beschikbare middelen toe te voegen aan de bestemmingsreserve.
o	Overeenkomstig de bij de rekening 2017 ingestelde bestemmingsreserve implementatie omgevingswet de in 2020 nog beschikbare middelen toe te voegen aan de bestemmingsreserve
p	Voordelig resultaat grondexploitatie Waterfront. Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf grondbeleid en bij de toelichting op de balans.
q	De herziening van de grondexploitatie Waterfront heeft een positief effect op benodigde voorziening waardoor deze met € 8,1 miljoen afneemt. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid en de toelichting op de balans.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om incidentele en structurele financiële tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat daarvoor het beleid substantieel moet worden gewijzigd.

Het weerstandsvermogen geeft daarmee aan hoe robuust de financiële positie van de gemeente is. Dit is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Met voldoende weerstandsvermogen wordt beoogd mogelijke tegenvallers goed op te kunnen vangen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het beleidskader is geactualiseerd in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2019-2021. Hierin is de normering voor het weerstandsvermogen opnieuw vastgezet op een ratio van 1,0.

In de volgende tabellen is de stand van zaken van het weerstandscapaciteit weergegeven:

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	Stand 31-12-2020	Rekeningresultaat 2020	Claims op reserve	Prognose stand na verwerking resultaat/claims
Incidenteel				
Algemene reserve	26.329	10.696	- 9.315	27.710
Subtotaal incidenteel	26.329			
Structureel				
Onvoorzien	161	n.v.t.	n.v.t.	161
Subtotaal structureel	161	-	-	161
Beschikbare weerstandscapaciteit	26.490	10.696	- 9.315	27.871

Berekening weerstandsvermogen	Prognose stand na verwerking resultaat/claims	Geïdentificeerde risico's n.a.v. actualisatie eind 2020	Overschot / tekort	Ratio weerstandsvermogen
Incidenteel				
Algemene reserve	27.710	26.060	1.650	1,07
Subtotaal incidenteel	27.710	26.060	1.650	1,07
Structureel				
Onvoorzien	161	n.v.t.	161	-
Subtotaal structureel	161	-	161	161
Totaal incidenteel en structureel	27.871	26.060	1.811	1,07

Het gewenste weerstandsvermogen bedraagt € 26.060.000 Het aanwezige weerstandsvermogen is € 27.871.000 Het verschil ad € 1.811.000 is vrij besteedbaar. Wel willen we hier de kanttekening plaatsen dat er diverse ontwikkelingen zijn die wellicht een beroep moeten doen in de toekomst op de vrij besteedbare middelen binnen de algemene reserve. Het gaat hier om de planontwikkeling Kranenburg, Stationsgebied (incl. onderwijsboulevard), omgeving de Roef en Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP). Wij adviseren dan ook vooralsnog het vrij besteedbare bedrag niet in te zetten voor mogelijke andere activiteiten/wensen.

Ontwikkeling tarieven

In de paragraaf lokale heffingen zien we bij een aantal tarieven dat we niet langer de afgesproken dekkingsgraad van 100% realiseren waardoor dit een negatief effect heeft op het exploitatieresultaat. Het gaat met name om de tarieven voor de havens, begraafplaatsen en de markt. Gezien de aangenomen motie van de raad over het betrekken van de inkomsten bij de totale ombuigingsopgave komen we bij de kadernota met aanvullende advisering over dit onderwerp.

1.3 Leeswijzer

Programmastructuur

Per 1 januari 2017 is, als gevolg van het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de structuur van de begroting gewijzigd. Het Collegeprogramma 2018-2022 “*Aanpakken met ambitie*” is een eerste proeve van de gewijzigde begrotingsindeling. Voor de begroting 2020 is deze nieuwe structuur gehanteerd, dit betekent ook dat de jaarrekening conform de structuur van de begroting is opgezet..

De nieuwe indeling ziet er als volgt uit:

- Programma 0 Bestuur en ondersteuning;
- Programma 1 Veiligheid;
- Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat;
- Programma 3 Economie;
- Programma 4 Onderwijs;
- Programma 5 Sport, cultuur en recreatie;
- Programma 6 Sociaal domein;
- Programma 7 Duurzaamheid en milieu;
- Programma 8 Ruimte en wonen.

Programma's

Onder de door de raad vastgestelde programma's (hoofdstuk 2) zijn verschillende doelstellingen opgenomen. Aan de hand van de onderstaande ragen vindt een nadere indeling en uitwerking plaats:

- Wat wilden wij bereiken;
- Wat hebben wij ervoor doen;
- Wat hebben we er voor gedaan;
- Wat heeft het gekost.

De programma's en paragrafen zijn geschreven in het licht van nieuwe ontwikkelingen. In antwoord op de vraag “wat heeft het gekost?” wordt ieder thema afgesloten met een tabel van de geraamde lasten en baten per doelstelling en de daadwerkelijke lasten en baten voor 2020. Ook is onder ieder thema een overzicht opgenomen van de incidentele budgetten conform BBV.

De cijfers in de tabellen in de jaarrekening zijn in duizendtallen.

In de paragrafen (hoofdstuk 3) worden onderwerpen die op meerdere thema's betrekking hebben bij elkaar gebracht. De paragrafen vormen als het ware een dwarsdoorsnede van de jaarrekening vanuit een aantal specifieke gezichtspunten. De financiële impact als gevolg van de coronacrisis wordt weergegeven in een aparte paragraaf over dit onderwerp. Per programma wordt in de analyse hier ook aandacht aan besteed.

Indicatoren toelichting

In nieuwe, en te actualiseren beleidsnota's, zullen indicatoren en streefwaarden worden opgenomen. In samenspraak met de raad, en op advies van de auditcommissie, is bepaald welke indicatoren een plaats krijgen in de begroting, in de begroting zijn over het algemeen enkel de verplichte indicatoren opgenomen. Bij de jaarrekening vindt een actualisatie plaats naar de meeste actuele stand van zaken.

Financiële jaarrekening

In dit onderdeel van de jaarrekening krijgt u onder andere informatie over:

- Een recapitulatie van het totaal van lasten en baten;
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling;

Vergelijkende cijfers

Als vergelijkende cijfers zijn de Jaarrekening 2019 en de Begroting 2020 opgenomen. In de kolom totaal budget 2020 zijn de cijfers opgenomen uit de primitieve begroting aangevuld met de begrotingswijzigingen. Door afronding kunnen in de financiële tabellen geringe verschillen ontstaan

2 *Programmaplan*

2.0 Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Doelstelling Bestuurskracht en Samenwerking

- Het versterken van onze positie, het partnerschap en de samenwerking;
- Het verbeteren van de samenwerking met onze partners;
- Het verbeteren van de samenwerking met het maatschappelijk middenveld.

Doelstelling Dienstverlening

- Een servicegerichte houding naar onze klanten. Dit betekent dat medewerkers een actieve houding hebben en duidelijke antwoorden geven op vragen of plannen van klanten. Wij zijn klantvriendelijk en gastvrij.

Doelstelling Samenwerking in Meerinzicht

- Meerinzicht voert voor Harderwijk de Bedrijfsvoeringstaken en het sociale domein uit;
- De beleidsmatige samenwerkingen met Ermelo en Zeewolde intensiveren, met als beoogd effect een efficiëntere inzet van Meerinzicht.

Doelstelling Bestuur & organisatie

- De gemeenteraad stelt kaders en controleert;
- Het college van burgemeester en wethouders geeft dagelijks sturing aan de gemeente.

Algemeen

De gemeente Harderwijk heeft een open cultuur. De klant staat centraal in alles wat wij doen. De ambtelijke ondersteuning is professioneel en werkt op basis van de uitgangspunten: "Open, Ontspannen en Ondernemend"

Om doelen te bereiken werken wij vaak samen in (tijdelijke) netwerken op basis van het principe: 'coalition of the willing'. Oftewel partners die dezelfde resultaten willen bereiken. Deze partners zijn inwoners, het maatschappelijk middenveld, ondernemers, onderwijs en overheden.

Er wordt samengewerkt in wisselende samenstellingen, passend bij de maatschappelijke opgave en daarmee zo effectief en efficiënt mogelijk. In de samenwerking neemt Meerinzicht een bijzondere positie in.

Vastgestelde beleidsdocumenten:

- Harderwijk zijn wij samen; visie op burgerschap

Ontwikkelingen

Bestuurskracht en Samenwerking

Het college heeft in juni 2019 besloten om te stoppen met de regionale samenwerking via de Meervoudige centrumregeling Noord-Veluwe (meervoudige centrumregeling). Bij de te volgen samenwerkingskoers waren er twee stromingen: samenwerking op basis inhoud en samenwerking gericht op het gebied (gebiedsprofilering). Voor Harderwijk is de inhoud van een vraagstuk leidend voor de keuze van samenwerkingspartners. Dit geldt voor strategische en beleidsmatige onderwerpen. Deelname aan de meervoudige centrumregeling belemmert de samenwerking, omdat dit potentiële samenwerkingspartners bleek af te schrikken. Een belangrijke reden om toe te treden tot de meervoudige centrumregeling waren de strategische thema's. Gaandeweg werd duidelijk dat er geen strategische thema's specifiek voor de Noord-Veluwe te benoemen zijn. Hiermee is de basis onder deze vorm van samenwerking weggevallen. De samenwerking op beleidstaken krijgt een vervolg.

Dienstverlening

Er is een Dienstverleningstafel ingericht. Aan deze tafel nemen vertegenwoordigers uit de drie gemeenten deel en een afvaardiging vanuit Meerinzicht. Op deze tafel vindt afstemming plaats over dienstverleningsvraagstukken tussen de drie gemeenten, zodat onderwerpen vanuit de dienstverleningsagenda gezamenlijk en geharmoniseerd kunnen worden geïmplementeerd. Naast deze Dienstverleningstafel is er een klankbordgroep Dienstverlening van de Raad. Op deze manier wordt de raad geïnformeerd en kan de raad inbreng op dit onderwerp geven.

Er wordt momenteel gewerkt aan een gezamenlijke visie voor dienstverlening voor de drie gemeenten en daarmee ook als paraplu waarin onder andere de verschillende projecten die zijn opgeschreven in de uitvoeringsagenda 2019-2021 dienstverlening kunnen worden ondergebracht. Om de nadruk op de uitvoering te leggen zijn we op zoek gegaan naar een bestaande richtlijn voor de ontwikkeling van nog betere dienstverlening, met de menselijke maat als uitgangspunt. Dit vonden we in de uitgave (2018) van VNG Realisatie met als titel: "Kijken als een klant".

Deze visie gaat van vijf principes uit:

1. We bedienen inwoners en ondernemers zo goed als mogelijk op het kanaal dat zij kiezen, vanuit het principe 'online waar het kan en persoonlijk waar het moet';
2. We bieden toegankelijke en begrijpelijke dienstverlening, zodat iedereen eenvoudig zaken met ons kan doen;
3. We werken zichtbaar samen met onze ketenpartners en medeoverheden, zodat inwoners en ondernemers integrale dienstverlening ervaren;
4. We maken gebruik van landelijke standaarden en oplossingen, waardoor onze dienstverlening eenduidiger, veiliger en goedkoper wordt;
5. We maken gebruik van nieuwe technologische mogelijkheden, zodat wij passende, proactieve dienstverlening kunnen bieden aan onze inwoners en ondernemers.

Samenwerking in Meerinzicht

Voor 2020 zijn er twee speerpunten (bron meerjarenbegroting Meerinzicht 2020 – 2023):

Strategisch personeelsbeleid (voor 4 organisaties)

Bij het strategisch personeelsbeleid ligt de focus op:

- De arbeidsmarktpositie versterken;
- Verjonging van de organisatie;
- Duurzame inzetbaarheid, o.a. in relatie tot de verdergaande digitalisering;
- Professionaliseren samenwerking (cultuurverandering).

In het strategisch HRM-beleid zullen o.a. vlootschouw, demotiebeleid en strategisch opleidingsbeleid aan de orde komen voor de samenwerkingspartners. Doel is optimaal mensen in te zetten op hun talent binnen de gemeenten en Meerinzicht.

I-innovatie

Het tempo van digitalisering neemt exponentieel toe. Ontwikkeltijden van digitale toepassingen worden van 10 jaar teruggebracht naar één jaar. Daarmee komt een veelheid aan digitale mogelijkheden beschikbaar die deels antwoord kunnen en zullen zijn op bijvoorbeeld de kwaliteit van gemeentelijke dienstverlening. De toename van het ontwikkeltempo is een gegeven en daarmee een vraagstuk voor het netwerk van de vier organisaties. In toenemende mate bepalen digitalisatie-mogelijkheden dus de ontwikkeling van de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening en is dus van strategische betekenis.

Bestuur en organisatie

De grootste ontwikkeling in deze periode is de invoering van de Omgevingswet. De organisatie bereidt zich hier op voor.

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeente

Gemeenten beschikken over verschillende inkomstenbronnen, waarbij de bijdrage die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds veruit de grootste is.

Algemene uitkering

Het totale bedrag dat beschikbaar is voor alle gemeenten wordt verdeeld aan de hand van diverse maatstaven. Het verdeelmodel is globaal en kosten georiënteerd en houdt rekening met de belastingcapaciteit en de structuurkenmerken van de verschillende gemeenten. Door het Rijk wordt er gewerkt aan een herijking van het totale gemeentefonds per 2021. In de zomer van 2021 wordt meer duiding verwacht wat de effecten daarvan zijn voor de individuele gemeenten.

De jaarlijkse ontwikkeling van de omvang van de algemene uitkering wordt vorm gegeven via de zogeheten 'trap op en trap af systematiek', waarbij het totaal beschikbare bedrag meebeweegt met de ontwikkeling van de brede rijksuitgaven. De krimp of groei van de algemene uitkering als gevolg van deze systematiek wordt het accres genoemd en wordt ieder jaar in de mei- en septembercirculaire meerjarig geactualiseerd.

De gemeente ontvangt in 2020 een algemene uitkering ter grootte van ruim € 74,0 miljoen (raming op basis van de meicirculaire 2019). Het bedrag is inclusief de onderdelen Participatie en Voogdij/18+. Daarvoor worden nu nog afzonderlijke integratie-uitkeringen ontvangen. In 2020 € 4,5 miljoen respectievelijk € 1,15 miljoen. Deze onderdelen worden naar verwachting per 2021 geïntegreerd in de algemene uitkering.

Integratie-uitkeringen

De integratie uitkeringen zijn gekoppeld aan de uitvoering van specifieke taken, maar de gemeente hoeft geen verantwoording af te leggen over de besteding. Op termijn is het de bedoeling dat dit type uitkeringen worden geïntegreerd binnen de algemene uitkering en dus niet langer afzonderlijk zijn te onderscheiden. Betreft de onderdelen Participatie en Voogdij/18+.

Decentralisatie-uitkeringen

Decentralisatie uitkeringen zijn vergelijkbaar met integratie uitkeringen, met als voornaamste verschil dat overheveling naar de algemene uitkering geen doel op zich is. De gemeente ontvangt uitkeringen op het gebied van onder meer schulden en armoede, brede impuls combinatiefuncties, jeugdhulp aan kinderen in een AZC, transformatiefonds sociaal domein, Faciliteitenbesluit opvangcentra en Voorschoude voorziening peuters.

Wat gaan wij daar voor doen?

De taakvelden die binnen het programma Bestuur en ondersteuning worden onderscheiden zijn:

0. Bestuur en ondersteuning
0.1 Bestuur
0.2 Burgerzaken
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
0.4 Overhead
0.5 Treasury
0.61 OZB woningen
0.62 OZB niet-woningen
0.63 Parkeerbelasting
0.64 Belastingen overig
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
0.8 Overige baten en lasten
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)
0.10 Mutaties reserves
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Bestuurskracht en Samenwerking (01)

- Een herijking van de samenwerking op beleidstaken;
- Verder vormgeven aan samenwerking RS4 (Doetinchem, Tiel en Zutphen);
- Verdere samenwerking binnen Meerinzicht.

Dienstverlening (02)

Uitvoering geven aan de update Uitvoeringsagenda dienstverlening 2019-2021, hieronder vallen onder andere de volgende activiteiten:

- Vervanging website;
- Optimaliseren en uitbreiden digitale dienstverlening;
- Kennisbank KCC;
- Email contact optimaliseren;
- Monitoren klantcontacten;
- Klantgesprekken;
- Doorontwikkeling blockchain;
- Ontwikkelingen Wet Elektronische publicaties;
- Digitale toegankelijkheid.

Bestuur en organisatie

- Raad
  - Uitvoeren van strategische raadsagenda
  - Kaderstelling en controle
- College
  - Uitvoeren van wettelijke taken en collegeprogramma
  - Voorbereiding Omgevingswet

Nieuw beleid (kadernota)

- Controlekosten accountant (0.1)
- Kosten verkiezingen (0.2)
- Gemeentelijke aansprakelijkheidsverzekering (0.4)
- Bijdrage Meerinzicht (0.4)
- Harmonisatie van arbeidsvoorwaarden (0.4)
- Tijdelijke uitbreiding formatie Domein Ruimte (0.4)
- Formatie uitbreiding domein Samenleving (0.4)
- Implementatie effecten Functiewaarderingsysteem HR21 (0.4)
- Gezond en Actief Harderwijk (0.4)
- Bankkosten (0.5)

Wat hebben wij er voor gedaan?

Bestuurskracht en Samenwerking (01)

Herijking samenwerking

In 2019 is besloten om te stoppen met de Samenwerking Noord-Veluwe. Per 1 januari 2020 is de SNV opgeheven. Op beleidsmatige onderwerpen is de samenwerking wel gecontinueerd en vindt vanaf 2020 veelal plaats op basis van dienstverleningsovereenkomsten. Een aantal van deze onderwerpen zijn:

1. Economische kansen van de ontwikkeling van Lelystad Airport: in de samenwerking met de gemeenten Ermelo, Nunspeet, Putten en Zeewolde wordt onder andere in kaart gebracht wat er nodig is om een goede bereikbaarheid (OV en weg) van Lelystad Airport vanuit Harderwijk te garanderen.
2. Noord Veluwe Bereikbaar: Harderwijk blijvend bereikbaar houden door in hetzelfde regionale verband als bij de economische kansen van de ontwikkeling van Lelystad Airport uitvoering te geven aan een breed mobiliteitsprogramma, inclusief de strategisch thema's A28 en het verbeteren van de bereikbaarheid over het spoor (IC lobby). Naast infrastructurele maatregelen wordt regionaal ook volop ingezet op verkeersveiligheid, werkgeversbenadering, fietscampagnes en sneller en frequenter OV naar omliggende steden als Amersfoort, Lelystad en Zwolle.
3. Gebiedsagenda: in 2020 zijn wij gestart met het vormgeven van een gebiedsagenda samen met de gemeenten Ermelo en Zeewolde en de provincies Gelderland en Flevoland. Met de gebiedsagenda worden de uitdagingen en kansen van het gebied onderzocht en bekeken hoe de samenwerking in de regio kan leiden tot betere voorwaarden voor een bloeiende regio voor onze inwoners, ondernemers en organisaties.

Samenwerking RS4 (Doetinchem, Tiel en Zutphen)

In 2020 zijn er verschillende ambtelijke overleggen geweest, zoals een bijeenkomst voor kennisuitwisseling begin van het jaar. De bestuurlijke overleggen die in 2020 gepland stonden zijn in verband met corona uitgesteld. Deze overleggen worden in 2021 hervat. De verwachting is dat de RS4 in 2021 samen met de betrokken gemeenten en de provincie verder opgepakt wordt.

Governancestructuur Meerinzicht

In november 2020 is een wijziging doorgevoerd in de governance van Meerinzicht. De reden hiervoor is onder andere voortgekomen uit de wens van de portefeuillehouders Domein Sociaal om meer grip te krijgen op de bedrijfsvoeringsaspecten. Ook zijn er verschillende wijzigingen doorgevoerd voor het vereenvoudigen van de ambtelijke governance rondom de EHZ-samenwerking. In de paragraaf verbonden partijen staat meer over welke wijzigingen zijn doorgevoerd.

Samenwerking binnen Meerinzicht

Strategisch medewerkersbeleid

In 2020 is een implementatieplan gemaakt voor een gezamenlijk strategisch medewerkersbeleid. In 2021 en 2022 wordt dit beleid uitgerold in de verschillende organisaties.

I-innovatie

In 2019 heeft het college de I-visie en het I-beleid vastgesteld. Hierin staan de kaders waarbinnen de doorontwikkeling van de informatievoorziening de komende jaren tot stand komt. De doorontwikkeling van de gegevenshuishouding en informatievoorziening moet leiden tot extra kwaliteitsimpulsen voor de gemeentelijke dienstverlening. Daarom is Meerinzicht in 2020 aangesloten bij het landelijke groeipact *Common Ground*. Dit is een samenwerking tussen gemeenten, ketenpartners en leveranciers om te komen tot een modernisering van de gegevenshuishouding. Dit zorgt ervoor dat er meer snelheid en flexibiliteit is en een efficiëntere manier ontstaat om met data om te gaan.

Dienstverlening (02)

Zoals staat onder *ontwikkelingen* wordt er met de drie gemeenten en Meerinzicht gewerkt aan onderwerpen vanuit de dienstverleningsagenda's. In het programma Dienstverlening, het vervolg op de dienstverleningstafel, worden deze onderwerpen gezamenlijk en geharmoniseerd geïmplementeerd. Op deze manier zijn de nieuwe websites gebouwd. Hierbij is gebruik gemaakt van toekomstbestendige techniek waarbij de gebruiker centraal staat. De toegankelijke, dienstverlenende en compacte website van de gemeente Harderwijk ging in september 2020 live.

Bestuur en organisatie

Raad

Uitvoeren van strategische raadsagenda

Inclusieve samenleving

De term 'inclusie' is niet nieuw voor de gemeente. Er is een breed aantal taken dat gericht is op het mogelijk maken van meedoen voor iedereen. In het najaar is gestart met deze taken en activiteiten te inventariseren. Deze inventarisatie richt zich op de activiteiten van de gemeente en de maatschappelijke partners én op initiatieven in de samenleving. Voor de zomer van 2021 zal de inventarisatie aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Op basis hiervan kan de raad de richting bepalen voor de lokale Inclusieagenda.

Naast bovenstaande taken zijn er in 2020 verschillende campagnes opgezet om de maatschappelijke en sociale effecten die de coronapandemie heeft op de inwoners van Harderwijk te beperken.

Arbeidsmarktbeleid en onderwijs

In 2020 is er verder uitwerking gegeven aan de DOE-agenda van FactorWerk. Vanuit de pijler Werkfit zijn de eerste vouchers voor jobcoaching en een less risk polis beschikbaar gesteld. Vanuit de pijler matching is er nog steeds aandacht voor de implementatie van Sonar/WBS. De pijler scholing biedt ook in 2020 Harrie trainingen aan. Dit zijn trainingen om medewerkers op te leiden om collega's met een arbeidsbeperking goed te kunnen begeleiden. Sinds april 2020 worden deze trainingen ook digitaal aangeboden. Ook de pilot praktijkleren en de ontwikkeling van hybride leerlijnen zijn aandachtspunten vanuit de pijler scholing.

Volkshuisvesting

De vraag waar we woningen moeten bouwen na 2030 begint met de behoefte aan woningen op de langere termijn én de capaciteit van de huidige beschikbare woonlocaties. In het tweede kwartaal van 2021 staat de brede discussie over wonen gepland voor de commissie ruimte met als input een actueel woningbehoefte onderzoek. Op basis van dat onderzoek is een inschatting mogelijk van de eventuele extra ruimte die nodig is voor de lange termijn en het type locaties dat past bij die behoefte.

Daarnaast zal in het kader van de omgevingsvisie een afweging gemaakt moeten worden tussen de benodigde ruimte voor wonen en andere functies.

Kaderstelling en controle

In 2020 heeft de gemeenteraad, ondanks de beperkingen die de coronapandemie met zich meebracht, zo goed als mogelijk zijn bestuurlijke verantwoordelijkheden uitgevoerd. Naast de kerntaken heeft de gemeenteraad samen met het college beleid tot stand gebracht om de nadelige effecten van de pandemie op de samenleving te beperken. Deze maatregelen waren aanvullend op de ondersteuning die door het rijk aangeboden werd.

Afgelopen jaar waren de meeste bijeenkomsten van de gemeenteraad digitaal. De vergaderingen van de gemeenteraad, raadscommissies, auditcommissie en het presidium hebben, op een vergadering na, doorgang gevonden. Ondanks de beperkingen die digitaal vergaderen met zich meebrengt, is het gelukt om het publiek in het besluitvormingsproces te laten participeren. Dankzij een slimme oplossing kon het publiek alle digitale vergaderingen gewoon live bijwonen.

College

Uitvoeren van wettelijke taken en collegeprogramma

In 2020 is teruggeblikt op de uitvoering van het collegeprogramma in de voorgaande 2 jaar. In deze midterm review staat welke activiteiten er uit het collegeprogramma zijn uitgevoerd en wat de stand van zaken van de lopende activiteiten is. Dit is terug te lezen in een infographic en terug te zien in de film van het kindercollege over de midterm review. Naast de uitvoering van de reguliere taken en het collegeprogramma, is in 2020 uitvoering gegeven aan de extra taken die op de gemeente afkwamen door de coronacrisis.

Vorbereiding Omgevingswet

In 2020 zijn de resultaten van het onlinestadsgesprek Omgevingsvisie Harderwijk 2040 geanalyseerd. Deze analyse is via een infographic gedeeld met deelnemers in het onlinestadsgesprek. In het 2^e halfjaar van 2020 zijn gesprekken geweest. Er zijn 25 thema's besproken met 175 sleutelfiguren. Zij zijn vanuit het netwerk geselecteerd als deskundigen op een bepaald thema. In deze gesprekken is gevraagd naar trends en ontwikkelingen, wensen en behoeften in de samenleving en de gewenste manier van samenwerking. De verslagen die hiervan zijn gemaakt worden gebruikt om rode lijnen uit af te leiden.

Ook is er in 2020 een start gemaakt voor het rapport methodische aanpak en het basisrapport. In het basisrapport wordt de actuele stand van zaken geschetst. De verwachting is dat dit rapport medio 2021 aan het college en de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn: Samenwerking Noord Veluwe (opgeheven) en Meerinzicht.

[Ga hier direct naar de paragraaf Verbonden Partijen.](#)

In de paragraaf Verbonden Partijen zijn van de bestaande verbonden partijen een tabel, een nadere toelichting en kengetallen opgenomen. De tabel geeft inzicht in het type verbonden partij, het bestuurlijk en/of het financieel belang.

Beleidsindicatoren

Vanaf 2017 nemen gemeenten in de begroting en het jaarverslag een basis-set BBV beleidsindicatoren op die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld.

Deze indicatoren geven inzicht in de maatschappelijke effecten van beleid en maken een vergelijking met anderen gemeenten mogelijk. Meer gemeentelijke gegevens zijn beschikbaar via [Waarstaatjegemeente.nl](#).

In de bijlage is een tabel opgenomen met de uitkomsten van de wettelijk verplichte beleidsindicatoren voor de gemeente Harderwijk. Ter vergelijking zijn ook de uitkomsten vermeld van gemeenten die voor wat betreft het inwoneraantal in dezelfde categorie vallen (het inwoneraantal is gelijk of groter dan 25.000 en kleiner dan 50.000).

Beleidsindicatoren

Hieronder een overzicht van gemeentelijke beleidsindicatoren.

Indicatoren Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen	2020	6,1
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Eigen	2020	6,1
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen	2020	€ 446
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen	2020	8,1%
Overhead	Percentage van de totale lasten	Eigen	2020	8,3%

Formatie

Het betreft hier de toegestane formatie in fte per 31-12-2020.

Bezetting

Het betreft hier het werkelijk aantal fte dat werkzaam is per 31-12-2020.

Apparaatskosten

Onder apparaatskosten verstaan we alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief de bestuurskosten en de bijdrage Meerinzicht.

Overhead

Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces, deze kosten worden verantwoord onder het taakveld 0.4, de totale kosten 2020 zijn € 15.599.000,- om het percentage te berekenen worden deze kosten gedeeld door het totaal saldo van lasten (excl. dotaties en toevoegingen aan reserves).

Wat heeft het gekost?

Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020	
PROG0 Bestuur en ondersteuning								
Resultaat bepaling	Baten	TV01 Bestuur	-442	0	0	0	0	
		TV02 Burgerzaken	-758	-865	-865	-619	-246	
		TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	0	-24	-24	-419	395	
		TV04 Overhead	-1.263	-739	-741	-808	67	
		TV05 Treasury	-849	-464	-464	-506	42	
		TV061 OZB woningen	-5.967	-6.084	-6.084	-5.904	-180	
		TV062 OZB niet-woningen	-4.033	-4.605	-4.605	-4.186	-419	
		TV063 Parkeerbelasting	-2.215	-2.109	-1.917	-1.358	-559	
		TV064 Belastingen overig	-2.066	-2.138	-2.098	-2.075	-24	
		TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	-72.775	-74.383	-79.251	-79.156	-95	
	TV08 Overige baten en lasten	-4	0	0	-17	17		
	Baten - Totaal			-90.373	-91.412	-96.050	-95.047	-1.003
	Lasten	TV01 Bestuur	3.973	2.027	2.114	2.428	-315	
		TV02 Burgerzaken	2.024	2.027	2.376	2.033	344	
		TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	1.831	1.061	2.766	2.760	6	
		TV04 Overhead	16.347	14.514	16.224	16.407	-183	
		TV05 Treasury	1	0	0	0	0	
		TV064 Belastingen overig	656	604	604	592	13	
		TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	0	190	211	0	211	
		TV08 Overige baten en lasten	-114	416	127	69	58	
TV09 Vennootschapsbelasting (VpB)		-60	0	0	0	0		
Lasten - Totaal			24.658	20.841	24.422	24.290	132	
Resultaat bepaling - Totaal			-65.715	-70.571	-71.628	-70.758	-870	
Resultaat bestemming	Dotaties	TV01 Bestuur	2	0	0	0	0	
		TV04 Overhead	523	0	0	0	0	
		TV08 Overige baten en lasten	2.767	0	0	0	0	
	Dotaties - Totaal			3.291	0	0	0	0
	Ontrekking	TV01 Bestuur	-52	-52	-49	-58	9	
		TV010 Mutaties reserves	-265	0	-825	-296	-529	
		TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	
TV04 Overhead		-158	-158	-304	-278	-26		
TV061 OZB woningen	-130	0	0	0	0			
TV08 Overige baten en lasten	-10.768	-3.707	-9.276	-7.572	-1.704			
Ontrekking - Totaal			-11.373	-3.916	-10.455	-8.205	-2.250	
Resultaat bestemming - Totaal			-8.081	-3.916	-10.455	-8.205	-2.250	
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal			-73.796	-74.488	-82.083	-78.962	-3.120	
Geheel - Totaal			-73.796	-74.488	-82.083	-78.962	-3.120	

Het resultaat van Programma 0 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werk	413		
Kapitaallasten		80	
Corona uitgaven		1.163	1)
Corona inkomsten	400		1)
Voorziening pensioengelden		387	2)
Verkoop grond	395		3)
Bedrijfsvoeringskosten		503	4)
Resultaat jaarrekening Meerinzicht.	318		5)
OZB woningen		180	6)
OZB niet woningen		419	7)
Precario op ondergrondse leidingen	150		8)
Algemene uitkering	98		9)
Algemene reserve		1.800	10)
Bestemmingsreserve		530	11)
Diversen	168		
Totaal	1.942	5.062	-3.120

De verklaring van de afwijking is als volgt:

- Het grootste corona effect betreft het nadeel op de parkeeropbrengsten en precariobelasting. Voor een totaaloverzicht wordt verwezen naar paragraaf 3.8.
- Jaarlijks wordt de voorziening pensioengelden geactualiseerd. N.a.v. de laatste berekeningen moet een extra bedrag gestort worden in deze voorziening. Dit wordt veroorzaakt door een daling van de rekenrente van 0,290% naar 0,082%.
- De verkoop van grond aan Uwoon (Kuipwal) en verkoop grond de Hoge Varen resulteert in een incidenteel voordeel van € 395.000,-.
- Het nadeel op de overhead bedraagt voor de bedrijfsvoeringsbudgetten € 503.000,- zie paragraaf 3.6 Bedrijfsvoering voor een totaal analyse.

- 5) Een voordelig resultaat binnen de overhead wordt veroorzaakt door een lagere bijdrage aan Meerinzicht, dit als gevolg van lagere bedrijfsvoeringskosten binnen het sociaal domein.
- 6) Bij de woningen zien wij de landelijke WOZ-waarde de afgelopen jaren sterk stijgen. De werkelijke waardestijging in Harderwijk is echter lager dan het landelijk gemiddelde. Deze afwijking werkt door in de berekening van de OZB tarieven. Het afgelopen jaar gaf dit een negatief resultaat van, afgerond, € 180.000,- aan opbrengsten OZB-woningen. Zie ook paragraaf 3.1 Lokale Heffingen.
- 7) Bij de WOZ niet woningen (bedrijven) wordt dit mede veroorzaakt door de aanhoudende leegstand. Ten opzichte van de begroting leidt dit tot een nadelig resultaat van € 419.000,-. Zie ook paragraaf 3.1 Lokale Heffingen.
- 8) Door de uitbreiding van woonwijken zijn er meer ondergrondse kabels en leidingen in de heffing betrokken.
- 9) Het voordelig resultaat op de uitkering Gemeentefonds betreft een voordeel op de taakmutaties van € 193.000,- (hiervan wordt € 96.000,- ingezet als dekking voor hogere programmagelden binnen programma 6) en een nadelig effect van € 95.000,- door de bijstelling gedurende het jaar van de maatstaven en de uitkeringsfactor.
- 10) Door lagere onttrekkingen aan de Algemene reserve ontstaan er binnen dit programma een nadeel van 1,8 miljoen euro. Reden hiervoor is dat een deel van de onderhanden werken vanuit 2019 worden doorgeschoven naar 2021. Zie hiervoor ook paragraaf 4.6, tabel onderhanden werken budgettair neutraal.
- 11) De geraamde opbrengst vanuit de reserve duurzaamheidsmaatregelen Lorentz III is niet geheel gerealiseerd en levert hier een nadeel op. In programma 7 leidt dit tot een voordeel omdat de geraamde uitgaven niet hebben plaatsgevonden en maakt dit onderdeel uit van de budgettair neutrale onderhanden werken.

Aanvullende opmerking ontvangen compensatiemaatregelen Corona.

Voor een aantal compensatiemaatregelen vanuit het Rijk is de exacte verdeling en daarmee het bedrag per gemeente nog niet bekend. Daarom is dit aanvullende compensatiepakket niet betrokken bij het resultaat van 2020. Het gaat o.a. om de volgende compensatiemaatregelen: inkomstenderving na 1 juni, afvalinzameling, verlenging steun sportverenigingen.

2.1 Programma 1 Veiligheid

Algemene doelstelling

We werken er aan om een leefbare en veilige gemeente te blijven. Dit doen we zo veel mogelijk met onze inwoners en alle betrokken partijen. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

We werken integraal, probleemgericht en informatie-gestuurd. Informatie wordt verkregen uit politieregistraties, gemeentelijke bronnen maar óók via de Landelijk Veiligheidsmonitor, waaraan een representatief deel van onze inwoners in 2019 mee heeft gedaan.

Op hoofdpijnen streven we de volgende veiligheidsdoelen na:

- Het waarborgen van een leefbare en veilige gemeente;
- Het aanpakken van ondermijnende criminaliteit samen met de kernpartners (RIEC; Politie, OM, Belastingdienst, Provincie) en het weerbaarder maken van ondernemers, instanties (zoals zorgpartijen; gemeente; makelaardij) en inwoners via voorlichting en deskundigheidsbevordering;
- Bestrijden van criminaliteit (harddrugs en continuering beleid hennepsteelt; high-impact crime; winkeldiefstallen);
- Samen met alle partners in de strafrecht- en vreemdelingenketen de aanpak van criminele en overlastgevende AZC-ers versnellen/verbeteren.
- Doorontwikkelen evenementen veiligheid (balans vinden in proceduresnelheid, verantwoordelijkheidstoedeling en risicobeheersing);
- Binnen het Jeugd domein bijdragen aan de veiligheid van onze jong(eren)-volwassenen én die van de samenleving (Veilige scholen; preventie en handhaving alcohol- en drugsgebruik; voorkomen jeugdoverlast en -criminaliteit; Veilig Thuis; preventie polarisatie);
- Toezicht en handhavingprogramma voortzetten en verder versterken in de samenwerking politie en BOA's;
- Realisatie fysieke veiligheid door samenwerking (oefening) op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Inzetten op betere bewustwording brandrisico's bij bevolking en preventie en weerbaarheid versterken. Beter in beeld brengen van de brandrisico's (Dashboard Risicobeheersing, VNOG).

Algemeen

Binnen het veiligheidsdomein wordt gewerkt aan een veelheid aan onderwerpen zoals voorkomen en tegengaan jeugdoverlast; aanpak woonoverlast; aanpak criminaliteit (diefstal, woninginbraak, auto-inbraken), ondermijning, aanpak drugs, huiselijk geweld; veilig uitgaan, brandveiligheid, etc. Op veel andere terreinen is veiligheid een belangrijk onderdeel van beleid en afwegingen, zoals bij evenementen; het AZC; etc.

Het is onze ambitie om criminaliteit en overlast zo goed mogelijk tegen te gaan. Waar politie en Openbaar Ministerie vooral aan zet zijn voor het opsporen en vervolgen, ligt de rol van de gemeente op het gebied van openbare orde en veiligheid, het versterken van bewustwording en preventie, het verbinden van betrokkenen rond actuele veiligheidsvraagstukken, toezicht en handhaving.

Vastgestelde gemeentelijke regelgeving en beleidsnota's

De basis vormen beleidsstukken als het meerjarig Integraal Veiligheidsplan (IVP), de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) het Damoclesbeleid; de Nota Integraal Toezicht en Handhaving en het Uitvoeringsprogramma Integraal Toezicht.

Ontwikkelingen

Nieuw beleid

Momenteel wordt een nieuw Integraal Veiligheidsplan 2020-2023 ontwikkeld. Dit integrale plan wordt opgesteld voor de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Putten en komt tot stand in nauwe samenwerking met onder meer het Politieteam Veluwe West, het Openbaar Ministerie en andere partijen. In het IVP worden bovenlokale thema's en lokale prioriteiten onderscheiden. De bovenlokale thema's gelden voor alle gemeenten in Oost Nederland, dus deze thema's zijn dus voor Ermelo, Harderwijk en Putten gelijk.

Vanaf 2020 gelden de navolgende:

Bovenlokaal (E-H-P samen):

- Kwetsbare personen, w.o. met verward gedrag die de openbare orde en/of de veiligheid bedreigen;
- Aanpak van ondermijning: uitvoeren van het plan van aanpak o.b.v. het RIEC-ondermijningsbeeld
- Informatievoorziening, veiligheidsnetwerk versterken;
- Aanpak cybercrime.

Lokale prioriteiten:

- Jeugd en Veiligheid als overkoepelend thema: daarbinnen de Veilige School; toewerken naar een lokaal convenant; preventie polarisatie; preventie en aanpak jeugdoverlast en –criminaliteit; aandacht voor Huiselijk geweld/kindermishandeling; preventie en handhaving alcohol en drugs;
- Veiligheid in en rond het AZC .

Ontwikkelthema's

Er zijn onderwerpen die vragen om doorontwikkeling. Zo is het m.b.t. *evenement veiligheid* onze ambitie om een goede balans te vinden in proceduresnelheid, verantwoordelijkheidstoedeling, risicobeheersing.

Een ander thema dat de nodige aandacht reeds vraagt (2019) maar ook ná 1 januari 2020 zal vragen is de (door)ontwikkeling van de Wet verplichte GGZ. Het veiligheids- en zorgdomein werken hierin intensief samen.

Bestaand beleid

Diverse veiligheidsthema's die beleidsmatig aandacht hebben - vanuit het vorige IVP of staand beleid en/of bevoegdheid burgemeester – worden voortgezet.

(Capaciteits)Aandacht en intensiteit verschilt:

- Aanpak auto- en woninginbraken (o.a. inzet flexibel cameratoezicht Drielanden)
- Veilig uitgaan (Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan);
- Veiligheidsspoor project Vitale vakantieparken;
- Professionalisering lokale crisisorganisatie;
- Aandacht voor veiligheid op en rond het AZC.
- In samenwerking met het Veiligheidshuis: complexe casuïstiek justitiabelen; huiselijk geweld; jeugd (strafrechtelijk); personen verward gedrag met veiligheidsrisico;
- Gezamenlijke aanpak woonoverlast met corporaties, politie en partners in de sociale infrastructuur (GGZ-GGD-Iriszorg-Veslavingszorg- etc.);
- BIBOB; aanpak Ondermijning;
- Toepassing Wet Tijdelijke Huisverboden bij (dreigend) huiselijk geweld; wet BOPZ;
- Uitvoering publiek cameratoezicht o.b.v. OOV (uitgaansgebied/gedeelte naar Strandeiland/ Hortuspark /Graaf Ottolaan);
- Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO-W en KVO-B);
- Bij grote evenementen inzet van preventief cameratoezicht (art. 5 PW); tevens crowd-management;

- Aanpak jeugdoverlast.

Wat gaan wij daar voor doen?

De taakvelden die binnen het programma Veiligheid worden onderscheiden zijn:

1. Veiligheid
1.1 Crisisbeheersing en brandweer
1.2 Openbare orde en veiligheid

Crisisbeheersing en brandweer (1.1)

Brandrisico's: het nader uitwerken van de uitkomsten van de proef van het beter in beeld krijgen van brandrisico's. De proef is in samenwerking met de Veiligheidsregio (VNOG) uitgevoerd.

Doelen van deze proef zijn:

- Dat opkomsttijden beter bepaald worden;
- Bewustwording bij inwoners over brandrisico's en wat zij hier zelf in kunnen doen.

Naast de veiligheidsaspecten wordt ook ingespeeld op de veranderlijke wereld van de crisisbeheersing. Regionaal wordt aandacht gegeven het professionaliseren van de crisisbeheersingsorganisatie. Dit gebeurt door met de 22 gemeenten in de Veiligheidsregio het gesprek aan te gaan over expertteams en aan welke kwaliteitseisen de medewerkers moeten voldoen om hier deel van uit te kunnen maken.

Openbare Orde en Veiligheid (1.2)

De landelijk gestandaardiseerde Veiligheidsmonitor is in 2019 uitgevoerd onder een representatief deel van onze inwoners. De laatste keer was dit 2014. De resultaten van de Veiligheidsmonitor worden maart 2020 verwacht en deze worden kort daarna verwerkt in het IVP 2020-2023.

De resultaten van de Veiligheidsmonitor worden samen met een eerste concept ter behandeling bij de raad aangeboden. Daarin staat volledig beschreven wat en hoe het college de openbare orde en veiligheid in 20202 en volgende jaren zo goed mogelijk wil waarborgen. Samen met allerlei partners en onze inwoners.

Na de behandeling van het concept IVP 2020-2023 zal na de verwerking van uw reacties het Integraal Veiligheidsplan 2020-2023 ter vaststelling door de raad aangeboden worden (medio 2020).

Wat hebben wij er voor gedaan?

Crisisbeheersing en brandweer (1.1)

Corona

Het afgelopen jaar heeft voor de VNOG met name in het teken gestaan van de pandemie. De VNOG heeft samen met de gemeenten opgetrokken in de bestrijding en aanpak van de pandemie. Het is voor de VNOG een intensief jaar geweest, waarbij de VNOG zich heeft laten zien als een sterke organisatie die de samenwerking opzoekt.

Toekomstvisie

In 2020 is de toekomstvisie door de VNOG vastgesteld. Daarnaast is er een regionaal risicoprofiel en beleidsplan 2021-2024 opgesteld.

Project risicobewust Harderwijk

In 2020 is de gebouwde omgeving in de gemeente Harderwijk als pilot verwerkt in het dashboard. Het dashboard brengt de stad in beeld met de brandveiligheidsrisico's. Het inzicht dat het dashboard geeft met betrekking tot de brandveiligheidsrisico's in de gebouwde omgeving maakt het mogelijk risicobeheersingsactiviteiten per wijk specifiek in te zetten.

Het doel is het vergroten van het risicobewustzijn van de bewoners, op basis waarvan zij preventieve maatregelen kunnen treffen. Door de inwoners te helpen bij het in beeld brengen van de risico's en wat zij zelf preventief kunnen doen aan het voorkomen van brand, wil de brandweer op een innovatieve manier effectiever bijdragen aan het veiliger maken van de leefomgeving.

In de in 2020 vastgestelde Toekomstvisie van de VNOG is de aandacht voor het vergroten van het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van inwoners in onze regio als beleidspijler opgenomen.

Er is gestart met een campagneplan die inzet op preventie, gericht op het vergroten van het risicobewustzijn met betrekking tot brandveiligheidsrisico's in de eigen wijk. In eerste instantie richt de campagne zich op een aantal wijken in Harderwijk: de wijk Drielanden, de Binnenstad en Tweelingstad en/of Tinnegieter.

Natuurbrand

Tussen de provincie Gelderland en de VNOG en VGGM is er een intentieverklaring ondertekend om te komen tot een gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing. Deze aanpak heeft als doel de kans op onbeheersbare natuurbranden en de effecten ervan op termijn te verkleinen.

De noodzaak hiervoor wordt mede gelet op de klimaatontwikkelingen steeds belangrijker. Hierbij is het van belang het gesprek te voeren met de diverse risico-houdende functies in de natuurgebieden en in gezamenlijkheid met de verantwoordelijke overheden (risico-regulering) te komen tot een maatschappelijk verantwoord risico.

De risico houdende functies binnen de natuurgebieden zijn op te delen in een 5-tal hoofdfuncties:

- natuurbeheer;
- infra;
- recreatie;
- zorg;
- wonen/werken.

De Veluwe is in een aantal gebieden opgedeeld. Harderwijk valt onder gebied 4. Dit gebied is grotendeels gelegen binnen de gemeenten Harderwijk, Ermelo, Putten en deels Nijkerk en Barneveld. De voorzitter van de gebiedscommissie is de burgemeester van Ermelo.

In 2020 is een start gemaakt met het project. Dit zal de komende jaren verder worden voortgezet.

Crisisbeheersing

Naast de veiligheidsaspecten is ingespeeld op de veranderlijke wereld van de crisisbeheersing. Op dit moment ondervinden wij aan den lijve hoe belangrijk het is dat de crisisbeheersing goed functioneert. Regionaal is aandacht gegeven aan het professionaliseren van de crisisbeheersingsorganisatie. Medewerkers die te maken hebben met crisisbeheersing hebben digitaal trainingen en opleidingen gehad. Daarnaast heeft het afgelopen jaar voor de crisisbeheersing met name in het teken gestaan van werkzaamheden rondom corona.

Openbare Orde en Veiligheid (1.2)

In 2020 is de veiligheidsmonitor opgeleverd en geconstateerd wordt dat de veiligheidsbeleving in de gemeente Harderwijk ten opzichte van de laatste monitor in 2014 verbeterd is. Dat is goed nieuws! Uiteraard zijn er ook aandachtspunten en deze zijn meegenomen in het IVP 2021-2024. Het IVP 2021-2024 is begin 2021 vastgesteld en er wordt nu gewerkt aan het uitvoeringsplan.

In 2020 is veel ingezet op de effecten van Corona. De richtlijnen waarmee onze samenleving werd geconfronteerd heeft veel inzet gevraagd vanuit het vakgebied veiligheid. Het handhaven van de richtlijnen met betrekking tot Corona heeft een maximale inzet gevraagd van politie en handhaving, waarbij het handhavingskader werd bepaald door landelijke (nood)wet en regelgeving. Veel is binnen de Veiligheidsregio (VNOG) met de gemeenten gedaan op het gebied van afstemming en communicatie en het steeds weer vertalen van de richtlijnen naar het dagelijkse leven.

Binnen de driehoek Harderwijk, Ermelo en Putten is een nauwere samenwerking ontstaan om met de beschikbare capaciteit zo efficiënt mogelijk te kunnen handelen. Daarnaast is extra inzet gepleegd op het gebied op handhaving.

Per 1 januari 2020 is de wet verplichte ggz ingevoerd. Ook vanuit openbare orde en veiligheid is hard gewerkt de wet zacht te laten landen. Dit is gelukkig goed gelukt. Op gebied van zorg en veiligheid is in 2020 verder geïnvesteerd in nauwere samenwerking.

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn: Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland.

[Ga hier direct naar de paragraaf Verbonden Partijen.](#)

Met diverse partijen worden contacten onderhouden, bijvoorbeeld: Politie, Openbaar Ministerie, Brandweer/VNOG; HALT; Veiligheidshuis NOG, GGZ Centraal, Onderwijs, Verslavingszorg, Woningcorporaties; ZorgDat, etc.

In de paragraaf Verbonden Partijen zijn van de bestaande verbonden partijen een tabel, een nadere toelichting en kengetallen opgenomen. De tabel geeft inzicht in het type verbonden partij, het bestuurlijk en/of het financieel belang.

Beleidsindicatoren

Vanaf 2017 nemen gemeenten in de begroting en het jaarverslag een basis-set BBV beleidsindicatoren op die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld.

Deze indicatoren geven inzicht in de maatschappelijke effecten van beleid en maken een vergelijking met anderen gemeenten mogelijk. Meer gemeentelijke gegevens zijn beschikbaar via Waarstaatjegemeente.nl.

In de bijlage is een tabel opgenomen met de uitkomsten van de wettelijk verplichte beleidsindicatoren voor de gemeente Harderwijk. Ter vergelijking zijn ook de uitkomsten vermeld van gemeenten die voor wat betreft het inwoneraantal in dezelfde categorie vallen (het inwoneraantal is gelijk of groter dan 25.000 en kleiner dan 50.000).

Beleidsindicatoren

Hieronder een overzicht van verplichte en gemeentelijke beleidsindicatoren.

Indicatoren	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	CBS	2019	3,3	1,1
Diefstal uit woningen per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners	Politie	2019	2,0	1,9
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeeld zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en door en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.)	CBS	2019	4,8	3,4
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners	CBS	2019	4,3	4,6
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	2019	220	122

Wat heeft het gekost?

Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
PROG1 Veiligheid							
Resultaat bepaling	Baten	TV11 Crisisbeheersing en brandweer	-60	0	0	0	0
		TV12 Openbare orde en veiligheid	-61	-20	-26	-64	38
	Baten - Totaal		-121	-20	-26	-64	38
	Lasten	TV11 Crisisbeheersing en brandweer	2.963	3.002	3.002	2.793	209
		TV12 Openbare orde en veiligheid	1.195	1.263	1.461	1.407	54
Lasten - Totaal		4.158	4.264	4.463	4.200	264	
Resultaat bepaling - Totaal			4.037	4.245	4.437	4.136	301
PROG1 Veiligheid - Totaal			4.037	4.245	4.437	4.136	301
Geheel - Totaal			4.037	4.245	4.437	4.136	301

Het resultaat van Programma 1 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
VNOG 2020	179		1)
Exploitatievergunning	37		2)
Onderhoud camera toezicht		32	3)
Integraal veiligheidsplan	29		4)
Corona compensatie vanuit Rijk voor toezicht /handhaving)	118		5)
Corona extra kosten inzet BOA's		56	6)
Diversen	26		
Totaal	432	131	301

De verklaring van de afwijking is als volgt:

- De voorlopige jaarrekening laat een voorlopig voordelig resultaat zien van € 4,9 miljoen. Een gedeelte wordt toegevoegd aan een bestemmingsreserve. Het restant wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Dit verklaart grotendeels op dit onderdeel het voordeel.
- In verband met corona, zijn er in 2020 geen vergunningaanvragen geweest. Voor 2020 geeft dit een voordeel van € 37.000,-.
- In 2020 was er nog werk vanuit 2019 dat afgerond moest worden. Ook zijn er in 2020 extra kosten geweest aan onderhoud, onder andere schade aan kabels in de grond. Deze extra kosten geven voor 2020 een nadeel op het budget van € 32.000,-.

- 4) Met betrekking tot het budget integraal veiligheidsplan zijn er in 2020 grotere uitgaven gedaan. Maar doordat de gemeente een eenmalige bijdrage van € 50.000,- heeft ontvangen voor het bestrijden van overlast door asielzoekers, heeft het budget toch een voordeel (€ 29.000,-) in 2020.
- 5) In 2020 is er een compensatie ontvangen vanuit het Rijk van € 118.000,-, met betrekking tot de inzet van BOA's.
- 6) In verband met corona zijn er in 2020 extra inhuur kosten geweest voor de inzet van BOA's, dit geeft een nadeel van € 56.000,-.

2.2 Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Algemene doelstelling

Wij werken aan de bereikbaarheid van Harderwijk, een verkeersveilig Harderwijk en een duidelijke parkeerregulering.

Algemeen

Harderwijk is een bereikbare stad. Wij werken aan het verbeteren van de bereikbaarheid van Harderwijk vanaf de A28/N302 en de eigen gemeentelijke infrastructuur (waaronder de ontsluiting bedrijventerrein Lorentz). Naast een bereikbare stad is Harderwijk ook een verkeersveilige stad. Op basis van meerdere jaren is sprake van een afname van het aantal slachtofferongevallen in Harderwijk. Deze trend willen wij doorzetten door aanpak van de verkeersonveilige situaties.

Het parkeren van de voertuigen van de bewoners en bezoekers in de binnenstad maakt een onderdeel uit van onze dienstverlening. De dienstverlening in de vorm van eenduidige parkeerregulering en de invoering van het digitaal parkeren.

Vastgestelde beleidsdocumenten:

- Verkeersveiligheidsplan (VVP);
- Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan (GvVP);
- Parkeernota 2016;
- Parkeernormennota met annex.

Ontwikkelingen

De groei van de landelijke en regionale economie landelijk heeft effect op de groei van de mobiliteit. Door deze groei nemen de verkeersintensiteiten op de A28 toe. Voor het blijvend bereikbaar houden van Harderwijk wordt in regionaal verband uitvoering gegeven aan strategisch thema Bereikbaarheid/A28. Ingezet wordt op een verbetering van het spoorproduct met als inzet Intercity status Harderwijk.

Er is sprake van een groei het gemotoriseerde verkeer met name van het bedrijventerrein Lorentz. Deels door de toegenomen activiteiten op het bedrijventerrein en deels door de komst van nieuwe bedrijven op Lorentz III. Door de toegenomen verkeersintensiteiten is er een gezamenlijk onderzoek met de provincie naar het vergroten van de verkeersafwikkeling van het bedrijventerrein Lorentz met de N302.

De groei van de diversiteit aan niet-gemotoriseerde verkeersdeelnemers is ontwikkeling. Het gebruik van het fietspad staat onder druk. Deze ontwikkelingen is verwoord in het nog vast te stellen fietsbeleid.

Een ontwikkeling binnen de mobiliteit is de transitie van de fossiele brandstof voor voertuigen naar duurzame energie. De vraag naar elektrische laadpunten op parkeerparkeerplaatsen en in woonstraten neemt de komende jaren toe. De ambitie van Harderwijk op het gebied van laadinfrastructuur voor de komende jaren wordt uitwerkt in verschillende scenario's. Afhankelijk van het gekozen scenario wordt de laadinfrastructuur voor elektrische auto's uitgebreid. Bij de aanleg van nieuwe parkeerlocaties wordt rekening gehouden met toegenomen vraag naar laadinfrastructuur.

Wat gaan wij daar voor doen?

De taakvelden die binnen het programma Verkeer, vervoer en waterstaat worden onderscheiden zijn:

2. Verkeer, vervoer en waterstaat
2.1 Verkeer en vervoer
2.2 Parkeren
2.3 Recreatieve Havens
2.4 Economische havens en waterwegen
2.5 Openbaar vervoer

Het verbeteren van de bereikbaarheid

- Harderwijk blijvend bereikbaar houden vanaf de A28/N302 door in regionaal verband uitvoering te geven aan het strategisch thema Bereikbaarheid/A28;
- In 2020 zetten we in op een kwalitatief en kwantitatief verbeterd spoorproduct voor Harderwijk;
- Fietsbeleid opstellen gevolgd door uitvoering van projecten. Hierbij is er specifieke aandacht voor:
  - Fietsnelwegen;
  - Fietspaden;
  - Fietsparkeren binnenstad (inclusief oplaadpunten e-bikes).

Het verbeteren van de verkeersveiligheid

- Uitvoeren Verkeersveiligheidsplan (VVP) met specifieke aandacht voor de meest verkeersonveilige situaties in samenspraak met de deelnemers van het verkeersplatform, wijkplatforms en scholen;
- Gericht te handhaven;
- Centrum gebied / Vondellaan / Engelserf.

Het versterken van de dienstverlening voor parkeren

- De eerste twee uren gratis parkeren zijn ingevoerd voor de parkeerterreinen: Vuldersbrink, Selhorstweg en het Kloosterplein;
- Invoeren van digitaal parkeren waarvan de bezoekerskaart een onderdeel is;
- De parkeerpas voor mantelzorgers en werkers in de zorg is ingevoerd.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Het verbeteren van de bereikbaarheid

Samen met provincie Gelderland en de regiogemeenten is gewerkt aan maatregelen om de doorstroming op de A28 en N302 nu en in de toekomst te garanderen. Naast de voorbereiding van infrastructurele maatregelen is regionaal ook volop ingezet op minder woon-werk verkeer met de auto, verkeersveiligheid, werkgeversbenadering, fietscampagnes, aanleg snelle fietsroutes, sneller en frequenter openbaar vervoer naar omliggende steden als Amersfoort, Lelystad en Zwolle. Via de OV- en Spoortafel Oost is de ambitie voor een verbeterd spoorproduct voor Harderwijk op de landelijke agenda gezet, resulterend in de opname van Harderwijk in het Toekomstbeeld OV 2040.

Met ingang van de dienstregeling 2020 rijdt NS in de spits en in de spitsrichting snelle Sprinters tussen Harderwijk en Amersfoort. Na drie maanden leverde dit al 10% extra treinreizigers op. Vanaf maart 2020 gooide COVID-19 de dienstregeling en het gebruik van openbaar vervoer omver. In 2020 zijn vele overleggen gevoerd met provincie Gelderland, NS, ProRail en andere partners om op de korte en langere termijn het spoorproduct voor Harderwijk verder te verbeteren (sneller en frequenter naar Amersfoort en Zwolle).

Sinds 13 december 2020 verzorgt vervoerder RRRreis het busvervoer in Harderwijk en de regio. Er wordt gereden met elektrische bussen die op het station van Harderwijk en op Lorentz worden opgeladen. Ondanks de bezuinigingen op het openbaar vervoer is met behulp van een aangepaste dienstverlening van de buurtbus het serviceniveau op peil gebleven.

Na vaststelling van het Integraal Fietsbeleid is in 2020 begonnen met de uitvoering. Zo is er een onderzoek uitgevoerd naar de potentie en het tracé van een snelle fietsroute op de Noord-Veluwe. Dit krijgt een vervolg in een ontwerpfasen voor deze snelle fietsroute. Diverse fietspaden zijn verbeterd of aangelegd en een uitgebreid traject is doorlopen voor de realisatie van een ontbrekende schakel in het fietsnetwerk tussen Emelo en Harderwijk. De "fietsverbinding Belcantodreef" zal in het voorjaar van 2021 worden gerealiseerd. Fietsparkeren heeft met name vanwege COVID-19 en de benodigde ruimte in een 1,5 meter samenleving volop aandacht gehad. Op diverse locaties zijn in en rond de binnenstad van Harderwijk (tijdelijke) stallingen gerealiseerd.

Het verbeteren van de verkeersveiligheid

In 2020 is het verkeersveiligheidsplan-uitvoeringsprogramma 2016-2020 afgerond. Een beperkt aantal resterende punten wordt begin 2021 uitgevoerd. Tevens is een evaluatie gemaakt waarin de effecten op verkeersveiligheidsgebied zijn beschreven. De effecten zijn duidelijk zichtbaar en positief. Inmiddels heeft de gemeenteraad het verkeersveiligheidsprogramma-uitvoeringsplan 2021-2025 vastgesteld.

Samen met politie en stadstoezicht zijn diverse gerichte handhavingsacties opgezet en uitgevoerd, o.a. naar aanleiding van bewonersmeldingen.

In 2020 is de Vondellaan opnieuw ingericht en afgewaardeerd van 50 naar 30 km/h-route. Voor diverse wegen in het centrumgebied en de route Nassaulaan/Veldkamp/Engelserf zijn de inrichtingstekeningen voor een nieuwe en verkeersveiligere inrichting inmiddels gereed. De uitvoering van deze projecten start in 2021.

Samen met de provincie bespreken wij structureel de doorstroming en verkeersveiligheid op de N302 en die op het onderliggend gemeentelijk wegennet. Daar waar nodig onderzoeken wij gezamenlijk naar verdere verbeteringen in de doorstroming en verkeersveiligheid en koppelen wij onze bevindingen terug aan de gemeenteraad.

Het versterken van de dienstverlening voor parkeren

Naast de invoering van de eerste 2 uur gratis parkeren in de parkeergarage Houtwal en het terrein Westeinde, is dit ook ingevoerd op de parkeerterreinen Vuldersbrink, Selhorstweg en het Kloosterplein.

In 2020 zijn alle nodige voorbereidingen getroffen voor de digitale bezoekersregeling voor bezoek van bewoners uit de binnenstad. Bewoners kunnen hier in het eerste kwartaal van 2021 daadwerkelijk gebruik van gaan maken. Overige parkeerproducten, zoals parkeervergunningen voor bewoners en ontheffingen voor de blauwe zone worden later in 2021 gedigitaliseerd.

Ook is de parkeerpas voor niet commerciële mantelzorgers ingevoerd. Met deze zogeheten zorgpas kan men (gratis) in de binnenstad parkeren. Voor werknemers van zorginstellingen (commerciële zorg) kan men een algemene parkeervergunning aanvragen.

Naar aanleiding van een tweetal moties (Parkeren nav Kadernota en Wijkgerichte aanpak Parkeren) is nader ingezoomd op de door inwoners ervaren top-10 parkeerproblemen én op de door hen aangedragen top-10 oplossingen hiervoor. Onderzocht is in hoeverre de omschreven parkeerproblemen daadwerkelijk als zodanig door inwoners wordt ervaren en in hoeverre er draagvlak is voor de uitvoering van verschillende maatregelen. In 2021 starten we met de verder uitwerking en implementatie van deze maatregelen.

Verbonden partijen

Er is geen sprake van verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

De wettelijke verplichte beleidsindicatoren zijn wat betreft het aantal (slachtoffer) ongevallen komen te vervallen. De aanpak van de verkeersonveilige situaties in Harderwijk is bepaald op basis van het aantal ongevallen en de prioritering aangegeven door bewoners, wijkplatforms, scholen en het verkeersplatform.

Wat heeft het gekost?

Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat							
Resultaat bepaling	Baten	TV21 Verkeer en vervoer	-201	-146	-246	-300	54
		TV22 Parkeren	-86	-115	-115	-127	12
		TV24 Economische havens en waterwegen	-253	-395	-414	-326	-89
	Baten - Totaal		-539	-656	-775	-752	-23
	Lasten	TV21 Verkeer en vervoer	4.576	4.755	4.837	4.747	90
		TV22 Parkeren	1.871	2.149	2.456	2.023	433
		TV23 Recreatieve havens	0	0	7	0	7
		TV24 Economische havens en waterwegen	450	391	2.809	686	2.123
		TV25 Openbaar vervoer	7	47	47	48	0
	Lasten - Totaal		6.905	7.343	10.156	7.503	2.653
Resultaat bepaling - Totaal			6.366	6.687	9.381	6.751	2.630
Resultaat bestemming	Dotaties	TV21 Verkeer en vervoer	575	0	1.285	1.060	225
		TV22 Parkeren	4.408	0	0	0	0
		TV24 Economische havens en waterwegen	513	121	121	121	0
	Dotaties - Totaal		5.496	121	1.406	1.181	225
	Ontrekking	TV21 Verkeer en vervoer	-23	-106	-331	-23	-308
		TV22 Parkeren	-3.095	0	0	0	0
		TV24 Economische havens en waterwegen	-838	0	-2.129	-232	-1.897
Ontrekking - Totaal		-3.955	-106	-2.459	-254	-2.205	
Resultaat bestemming - Totaal			1.541	15	-1.054	926	-1.980
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			7.906	6.702	8.328	7.678	650
Geheel - Totaal			7.906	6.702	8.328	7.678	650

Het resultaat van Programma 2 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werk	1.638		
Kapitaallasten		8	
Uren / overige verrekeningen		111	
Corona		5	1)
Openbare verlichting		144	2)
Parkeren	399		3)
Reserves		1.130	4)
Diversen	10		
Totaal	2.048	1.398	650

De verklaring van de afwijking is als volgt:

- 1) Dit bestaat uit € 20.000,- lagere uitgaven aan parkeerkaartjes, € 65.000,- lagere opbrengsten parkeerboetes en € 40.000,- hogere opbrengsten liggelden.
- 2) Per saldo is op de budgetten Openbare Verlichting sprake van een nadelig resultaat van € 140.000,-. Dit wordt met name veroorzaakt door het uitvoeren van achterstallige vervangingswerkzaamheden en de afhandeling van schadegevallen uit de afgelopen 2 jaar.
- 3) Het voordelig resultaat op parkeren wordt veroorzaakt doordat in de begroting middelen zijn geraamd voor de kapitaallasten van twee parkeergarages Waterfront. Omdat de investeringen nog niet tot uitvoering zijn gekomen vallen deze middelen (€ 513.000,-) incidenteel vrij. Daarnaast is echter ook sprake van hogere lasten voor de implementatie digitaal parkeren (€ 15.000,-), hogere energielasten ((energiebelasting) (€ 27.000,)) en hogere lasten van € 71.000,- mede als gevolg van de vervanging van parkeerautomaten.
- 4) Het baggeren van de Lorentzhaven wordt uitgevoerd in 2021. Dit wordt meegenomen in de post budgetneutrale onderhanden werken. De onttrekking aan de reserve vindt dan ook niet plaats in 2020 en levert een nadeel op.

2.3 Programma 3 Economie

Algemene doelstelling

Wij werken aan het versterken van de economie in Harderwijk door het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling, door concreet invulling te geven aan stadspromotie en door te blijven werken aan het verbeteren van ons vestigingsklimaat.

Het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling

- Onderzoeken mogelijkheden voor duurzame en circulaire economie.
- Benutten van de economische kansen die Lelystad Airport gaat bieden.
- Uitvoeren van de detailhandels- en kantorenvisie en regionale visie bedrijventerreinen.
- Onderzoeken verkeersstromen van en naar onze werklocaties, inclusief de openbaar vervoersverbindingen.
- Evalueren van de van de winkeltijdenverordening.
- Versterken van de binnenstad door deze aantrekkelijker te maken met als resultaat een langere verblijfsduur van bezoekers die meer geld besteden.
- In de volle breedte benutten van de samenwerking tussen de winkel- en horeca ondernemers het culturele aanbod (SAP) de evenementenorganisaties en Heerlijk Harderwijk in Bureau Binnenstad met als resultaat een professionele samenwerking in de binnenstad.

Economische promotie van Harderwijk door het continueren van de promotie en positionering van Harderwijk als een toeristische bestemming in binnen- en buitenland

- Samen met de evenementenorganisatoren de harderwijker evenementen verduurzamen.
- Uitvoeren van de Uitvoeringsagenda van het 'visieplan versterken buitenlands toerisme' met regiogemeenten.
- Evenementenlocaties in te richten volgens de opgestelde locatieprofielen.
- Het versterken van het thema Hanze in Harderwijk.
- Het realiseren van het Toeristisch Informatiepunt in het oude stadhuis (markt 1)

Wij werken aan het verbeteren van het vestigingsklimaat en aan de kwaliteit van bedrijventerreinen

- Uitvoeren van het Regionaal Programma Bedrijventerreinen dat in 2019 in samenwerking met regiogemeenten wordt opgesteld. Een regionaal servicepunt voor bedrijven is onderdeel van dit plan. Harderwijk is initiatiefnemer voor de subregio Noord Veluwe West
- Het monitoren van de kwaliteit van het vestigingsklimaat voor alle werklocaties in Harderwijk en met de ondernemers noodzakelijke aanpassingen uitvoeren.

Algemeen

Harderwijk is een ondernemende stad

Wij werken aan een samenleving waarin mensen en organisaties gestimuleerd worden en de ruimte krijgen om te ondernemen. Onder de noemer 'ondernemend' vallen alle beleidsterreinen die tot doel hebben de totale economische activiteit in stad en regio te vergroten. Hoewel deze beleidsterreinen elk een eigen dynamiek kennen, hebben ze een gezamenlijk doel; het versterken van de economische kracht van Harderwijk, haar ondernemers en haar inwoners. De economische kracht van Harderwijk uit zich in de mate waarin de inwoners in staat zijn passend werk te vinden en de mate waarin ondernemers en bedrijven in staat worden gesteld zich te ontwikkelen.

Vastgestelde gemeentelijke regelgeving en beleidsnota's

- Visie op een andere Binnenstad;
- Detailhandelsvisie;
- Kantorennota;
- Economische positionering Harderwijk;
- Regionaal Programma Werklocaties.

Ontwikkelingen

De economische ontwikkeling van Harderwijk is al een aantal jaren positief. Bedrijven groeien en de werkloosheid is laag. De belangrijkste motor achter deze ontwikkeling is de ontwikkeling van de wereldeconomie en de landelijke economische groei. Voor de komende periode wordt een voortzetting van de economische groei verwacht, zij het in een gematigder tempo. Deze positieve ontwikkeling is een goede voedingsbodem om gezamenlijk te onderzoeken waar maatregelen kunnen worden getroffen zodat er een concrete bijdrage aan een duurzame economie kan worden geleverd. Dat is een van de belangrijkste opgaven voor de komende jaren.

Nieuw beleid

In 2020 gaan we nieuw beleid uitvoeren op het gebied van detailhandel en samen met de regiogemeenten op het gebied van bedrijventerreinen.

Wat gaan wij daar voor doen?

De taakvelden die binnen het programma Economie worden onderscheiden zijn:

3. Economie
3.1 Economische ontwikkeling
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
3.4 Economische promotie

Het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling

- Onderzoeken mogelijkheden circulaire economie (3.1);
- Het benutten van de economische kansen die Lelystad Airport gaat bieden. Hierbij wordt onder andere in kaart gebracht wat nodig is om een goede bereikbaarheid van Lelystad Airport vanuit Harderwijk per auto en openbaar vervoer te garanderen (3.2 en 3.4);
- Opstellen van een nieuwe detailhandelsvisie (3.1, 3.2 en 3.3);
- Onderzoeken van de verkeersstromen van en naar onze werklocaties. Ook de openbaar vervoers- verbindingen worden hierin meegenomen (3.2);
- Evaluatie van de winkeltijdenverordening (3.1);
- Doorgaan met het versterken van de binnenstad door deze aantrekkelijker te maken met als resultaat een langere verblijfsduur van bezoekers die meer geld besteden. Hierbij is aandacht voor de balans tussen reuring en woonklimaat in en rond de binnenstad (3.1, 3.2, en 3.4);
- In de volle breedte benutten van het Bureau Binnenstad met als resultaat een professionele samenwerking in de binnenstad door (3.1 en 3.4);
- Continueren en versterken van de pijler Promotie door Heerlijk Harderwijk, opnieuw inrichten van de pijler Ondernemers (horeca, detailhandel en vastgoed), en toevoegen van de pijlers Evenementen en Stad als Podium (3.1 en 3.4).

Economische promotie van Harderwijk door het continueren van de promotie en positionering van Harderwijk als een toeristische bestemming in binnen- en buitenland

- Samen met de evenementenorganisatoren de harderwijker evenementen verduurzamen (3.1);
- Uitvoeren van de Uitvoeringsagenda van het 'visieplan versterken buitenlands toerisme' met regiogemeenten (3.1 en 3.4);
- Evenementenlocaties in te richten volgens de opgestelde locatieprofielen (3.2);
- Het versterken van het thema Hanze in Harderwijk (3.2 en 3.4);
- Het realiseren van het Toeristisch Informatiepunt in het oude stadhuis (markt 1) (3.4).

Wij werken aan het verbeteren van het vestigingsklimaat en aan de kwaliteit van bedrijventerreinen

- Uitvoeren van het Regionaal Programma Bedrijventerreinen dat in 2019 in samenwerking met regiogemeenten wordt opgesteld. Een regionaal servicepunt voor bedrijven is onderdeel van dit plan. Harderwijk is initiatiefnemer voor de subregio Noord Veluwe West (3.1, 3.2, 3.3);
- Het monitoren van de kwaliteit van het vestigingsklimaat voor alle werklocaties in Harderwijk en met de ondernemers noodzakelijke aanpassingen uitvoeren (3.1, 3.2, 3.3).

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling

- Circulaire economie (3.1): In 2020 is het rapport Circulair Harderwijk afgerond. De gemeente Harderwijk heeft een onderzoek uit laten voeren waarin ondersteuning is gevraagd in het opstellen van beleid ten aanzien van circulariteit. Hierin is gestart met een kwalitatieve en kwantitatieve nulmeting, waarna vervolgens een visie en doelstellingen voor 'Circulair Harderwijk' zijn geformuleerd en deze zijn doorvertaald naar concrete interventies. De resultaten uit het onderzoek worden gebruikt om het beleid en de daarbij behorende uitvoeringsstrategie verder uit te werken.
- Bereikbaarheid van Lelystad Airport (3.2 en 3.4): In 2020 hebben we als trekker van het regionale programma 'Lelystad Airport, inspelen op economische spin-off', de samenwerking van Harderwijk, Ermelo, Nunspeet, Putten en Zeewolde met Lelystad Airport versterkt. In verband met het opnieuw uitstellen van de in gebruik name van Lelystad Airport als vakantievliegveld, is besloten om in 2020 niet te werken aan de uitvoeringsagenda met concrete projecten. Het verbeteren van de bereikbaarheid van het vliegveld heeft een plek gekregen in de regionale mobiliteitsagenda Noord-Veluwe Bereikbaar en in de lobby voor een beter spoorproduct. Er is in maart 2020, samen met VNO-NCW en de bedrijvenkringen, een werkbezoek naar Eindhoven Airport en citymarketing geweest. Dit bezoek gaf inspiratie en inzicht in de economische potentie van een regionaal vliegveld.
- Nieuwe detailhandelsvisie (3.1, 3.2 en 3.3): In 2020 is gewerkt aan een nieuwe detailhandelsvisie voor de gemeente Harderwijk. Covid-19 is van invloed op deze totstandkoming. De vaststelling van de nieuwe detailhandelsvisie is vanwege COVID-19 uitgesteld naar het najaar van 2021;
- Onderzoeken van de verkeersstromen van en naar onze werklocaties (3.2): In 2020 is samen met een een verkeerskundig adviesbureau een start gemaakt voor het herzien van het verkeersmodel met prognosejaar 2030. De oplevering van dit product heeft onder andere door Corona-bepalingen vertraging opgelopen. Oplevering staat nu gepland voor het 2e kwartaal van 2021. Met dit nieuwe model kan straks onder andere voor de werklocaties de toekomstige verkeersstromen en aantallen worden geprognostiseerd. Hierdoor is het mogelijk om indien nodig tijdig in te spelen op eventuele aanpassingen in de infrastructuur.
- Evaluatie van de winkeltijdenverordening (3.1): Bij de voorbereiding van de nieuwe vaststelling van de koopzondagen in het voorjaar van 2020 is er samen met stuurgroep Binnenstad Ondernemers teruggekeken naar Winkeltijdenverordening/koopzondagen in 2019. Dit blijft onderdeel van het proces.
- Doorgaan met het versterken van de binnenstad (3.1,3.2, en 3.4): In 2020 heeft de herinrichting van de Brugge- en Vijhestraat plaatsgevonden waardoor een duidelijke verbinding is ontstaan tussen Boulevard en Markt. Door COVID-19 is de aandacht voor een belangrijk deel gegaan naar het zorgen voor een veilige en goed functionerende Binnenstad waar ondernemers kunnen ondernemen en bezoekers en bewoners de Binnenstad veilig kunnen bezoeken. Hiervoor is een speciale projectleider aangesteld om de gebiedsaanpak COVID-19 te coördineren en zijn diverse maatregelen getroffen.
- Professionele samenwerking in de binnenstad en Continueren en versterken van de pijler Promotie door Heerlijk Harderwijk (3.1 en 3.4): Eind 2019 is de pilot organisatie Binnenstad gestart. Deze pilot bestond uit drie onderdelen: Een aanspreekpunt voor ondernemers in de binnenstad, organisatie en communicatie evenementenorganisatoren en coördinatie werkzaamheden voorzitter heerlijk Harderwijk. Door het succes van de pilot van het afgelopen jaar is besloten om deze wijze van samenwerking te continueren. De pijler promotie heeft ook in de tijd van de pandemie zijn toegevoegde waarde bewezen en heeft zijn scoop uitgebreid. Behalve toeristische promotie heeft Heerlijk Harderwijk ook de pijler ondernemen nog beter in de etalage gezet door steeds bredere samenwerking op te zoeken. Lokale promotie en gastheerschap is breder gedragen en dat heeft bijgedragen aan o.a. het opzetten van campagnes om de ondernemers in de crisis te ondersteunen, Harderwijker cadeaubon ontwikkelen, gezamenlijke kerstversiering in de binnenstad etc.

Economische promotie van Harderwijk door het continueren van de promotie en positionering van Harderwijk als een toeristische bestemming in binnen- en buitenland

- Harderwijker evenementen verduurzamen (3.1): De raad heeft via een amendement budget vrijgemaakt om te investeren in het verduurzamen van de evenementen. Begin van 2020 is er een start gemaakt met de invulling van dit project. Er is onderzocht of evenementenorganisatoren bereid zijn om mee te werken en over te stappen van wegwerp plastic naar hardcups. Daar is onder de organisatoren geen draagvlak voor. Door de beperkingen van COVID-19 zijn de organisatoren vervolgens niet meer bezig geweest met de evenementen. Echter zijn er in de tussentijd ideeën ontstaan over hoe evenementen duurzamer te maken. Om hier een plan van te maken en de ideeën te realiseren wordt dit project doorgezet naar 2021.
- Uitvoeren van de Uitvoeringsagenda van het 'visieplan versterken buitenlands toerisme' (3.1 en 3.4): In 2020 is verder gewerkt aan de verbetering van de informatievoorzieningen voor de buitenlandse bezoekers. Steeds meer ondernemers hebben de menu's in verschillende talen vertaald. Musea bieden meertalige info, en er zijn taalcursussen voor stadsgidsen georganiseerd. Begin 2020 is er een adwords campagne in Duitsland en België gestart. Met de uitbraak van de pandemie zijn alle campagnes op stopgezet en ze zullen doorgevoerd worden in de loop van 2021. Hiermee is de uitvoeringsagenda van het plan "Versterken buitenlandse toerisme" uitgevoerd.
- Evenementenlocaties in te richten volgens de opgestelde locatieprofielen (3.2): In 2019 en begin 2020 zijn de locatieprofielen voor vier terreinen i.s.m. evenementenorganisatoren en diverse betrokkenen (hulpdiensten, ODNV, bewoners en gemeentelijke experts) opgesteld. Door de komst van COVID-19 zijn de profielen "op de plank gelegd" in afwachting van meer duidelijkheid omtrent de pandemie en het organiseren van evenementen. Na verwachting worden de locatieprofielen in 2021 vastgesteld.
- Het versterken van het thema Hanze in Harderwijk (3.2 en 3.4): Ook in 2020 hebben we samen met onze partner Hanzesteden en Hanzesteden Marketing gewerkt aan het thema Hanze. Met de uitbraak van de pandemie zijn de marketing en promotieplannen rigoureuus aangepast. De aandacht is lokaal gericht op ondersteunen van ondernemers, productontwikkeling geschikt voor de nieuwe 1,5 m samenleving en verdere ontwikkeling van het Hanze Verhaal. Er zijn verschillende digitale inspiratietools ontwikkeld waarmee bezoekers en bewoners op afstand kunnen genieten van de Hanze en steden zich kunnen blijven presenteren.
- Het realiseren van het Toeristisch Informatiepunt in het oude stadhuis (markt 1) (3.4): Het TIP is in 2020 gerealiseerd en heeft goed gefunctioneerd. Veel bezoekers en bewoners hebben de weg naar het TIP gevonden voor informatie, tip van een lokaal expert over de bezienswaardigheden in de stad of een merchandise product. Bij het TIP starten de stadswandelingen en zijn ook tickets voor verschillende voorstellingen van SAP te koop. Ook zijn er diverse arrangementen gemaakt die ter plekke kunnen worden geboekt. Door de komst van de COVID pandemie heeft het TIP ook als een centrale plek en aanspreekpunt voor ondernemers in de binnenstad gefunctioneerd. Gezamenlijk is aan diverse maatregelen binnen de 1,5 m samenleving gewerkt en is de communicatie eromheen verzorgd.

Wij werken aan het verbeteren van het vestigingsklimaat en aan de kwaliteit van bedrijventerreinen

- Uitvoeren van het Regionaal Programma Bedrijventerreinen en regionaal servicepunt voor bedrijven (3.1, 3.2, 3.3): In 2019 is het Regionaal Programma Bedrijventerreinen door de provincie Gelderland vastgesteld. In 2020 is het RPW aangevuld met een investeringsagenda, waarin concrete projecten staan gedefinieerd die bijdragen aan het toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen van Harderwijk. De gemeente Harderwijk, Ermelo en Putten hebben gezamenlijk een regionale werkgroep bedrijventerreinen ingericht die met elkaar vraag en aanbod, ha bedrijventerreinen, de voortgang in het versterken van de kwaliteit van de terreinen en de voortgang in de drie gemeenten afstemt.
- Het monitoren van de kwaliteit van het vestigingsklimaat voor alle werklocaties in Harderwijk en met de ondernemers noodzakelijke aanpassingen uitvoeren (3.1, 3.2, 3.3): In 2020 is doorlopend gewerkt aan Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen, dit zal ook in 2021 het geval zijn. Alle bedrijventerreinen zijn KVOB gecertificeerd onder aanvoering van de Bedrijvenkring/ parkmanagement samen met alle partners. Begin 2020 is de revitalisering van Lorentz 1 afgerond. Bedrijventerrein Overveld verdient nog de nodige aandacht. De noodzakelijke aanpassingen waren niet mogelijk, hiervoor is geen geld beschikbaar gesteld.

Verbonden partijen

Niet van toepassing.

Beleidsindicatoren

Vanaf 2017 nemen gemeenten in de begroting en het jaarverslag een basis-set BBV beleidsindicatoren op die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld.

Deze indicatoren geven inzicht in de maatschappelijke effecten van beleid en maken een vergelijking met anderen gemeenten mogelijk. Meer gemeentelijke gegevens zijn beschikbaar via Waarstaatjegemeente.nl.

Indicatoren	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Vestigingen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar	LISA	2019	135,8	147,3
Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen) (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen	LISA	2019	55,9	49,9

Wat heeft het gekost?

Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
PROG3 Economie							
Resultaat bepaling	Baten	TV31 Economische ontwikkeling	-79	-87	-87	-20	-67
		TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	-5.263	0	0	0	0
		TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-38	-51	-51	-21	-30
		TV34 Economische promotie	-238	-366	-437	-324	-113
	Baten - Totaal		-5.619	-504	-575	-366	-209
	Lasten	TV31 Economische ontwikkeling	157	204	287	146	141
		TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	2.020	0	0	0	0
		TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	449	389	389	419	-30
		TV34 Economische promotie	790	638	642	586	56
	Lasten - Totaal		3.415	1.230	1.318	1.151	167
Resultaat bepaling - Totaal			-2.203	726	743	786	-43
PROG3 Economie - Totaal			-2.203	726	743	786	-43
Geheel - Totaal			-2.203	726	743	786	-43

Het resultaat van Programma 3 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werk	84		
Corona uitgaven		200	1)
Corona inkomsten	49		2)
Toeristenbelasting/forensenbelasting		67	3)
Diversen	91		
Totaal	224	267	-43

De verklaring van de afwijking is als volgt:

- 1) Extra kosten voor gastheren fiets parkeren, opkopen bloemen markt en opbrengsten marktgeden (€ 45.000). Kwijtschelding huren (€ 60.000), en lagere opbrengsten toeristenbelasting (€ 95.000)
- 2) Vanuit het Rijk zijn we gecompenseerd voor inkomstenderving toeristenbelasting.
- 3) De opbrengsten toeristen en forensenbelasting zijn lager dan begroot, dit wordt deels veroorzaakt door de besluitvorming omtrent de vitale vakantieparken waardoor er geen forensenbelasting meer hoeft te worden geheven, daarnaast is de toeristische sector ook hard getroffen door de coronacrisis.

2.4 **Programma 4 Onderwijs**

Algemene Doelstelling

Voor elk kind een ononderbroken ontwikkelingstraject in het onderwijs en een startkwalificatie of een leer-werktraject richting de arbeidsmarkt voor alle jongeren. Wij hebben de wettelijke plicht om voor adequate onderwijshuisvesting te zorgen.

Algemeen

Onderwijs biedt kansen

Onderwijs vormt. Het biedt Harderwijkers kansen om hun talenten zo goed mogelijk te ontwikkelen en te benutten. We richten ons samen met onze partners vooral op kwetsbare groepen die meer aandacht nodig hebben om het hoogst haalbare uit zichzelf te kunnen halen, zodat zij succesvol kunnen deelnemen aan de maatschappij, nu en later.

We vinden het belangrijk dat het onderwijs beschikt over voldoende en adequate huisvesting. We hebben aandacht voor versterking van de regionale functie van het beroepsgerichte onderwijs in Harderwijk, dat goed aansluit op de lokale- en regionale arbeidsmarkt. Verbinding tussen VO scholen in de regio en het MBO is daarvoor van belang, maar ook vernieuwend onderwijs dat gericht is op brede ontwikkelingen in de maatschappij, zoals robotisering. Daarmee sluit het onderwijs goed aan op wat bedrijven en instellingen nodig hebben en vergroten we de arbeidskansen voor Harderwijkers.

Ontwikkelingen

Passend Onderwijs

In de regio is een ontwikkelagenda passend onderwijs opgesteld met als doel ieder kind in Harderwijk en de regio steeds zo snel mogelijk op de meest passende onderwijs(zorg)plaats te krijgen.

Voortijdig School Verlaten

De stuurgroep VSV gaat werken aan de doorontwikkeling van het regionale VSV programma (beleidsperiode 2021-2025).

Onderwijshuisvesting

Met de schoolbesturen en de gelieerde partners (o.a. kinderopvang en andere zorg) is een Onderwijsvisie opgesteld. In deze visie zijn ambities uitgesproken op het vlak van onderwijs en onderwijshuisvesting.

Wat gaan wij daar voor doen?

De taakvelden die binnen het programma Onderwijs worden onderscheiden zijn:

4. Onderwijs
4.1 Openbaar basisonderwijs
4.2 Onderwijshuisvesting
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Openbaar basisonderwijs (4.1)

- Monitoren dat er voldoende en kwalitatief goed aanbod openbaar basis onderwijs is;
- In regionaal verband toezicht uitoefenen op Stichting Proo, die het openbaar basisonderwijs in stand houdt.

Onderwijshuisvesting (4.2)

- Uitvoeren van onze wettelijke plicht voor adequate onderwijshuisvesting, met aandacht voor duurzaamheid;
- Het opstellen van een integraal huisvestingsplan samen met het onderwijs. In dit gezamenlijke plan wordt het kader voor ten minste een periode van 16 jaar vastgesteld. Op basis van de afgesproken ambities in de onderwijsvisie wordt aangegeven wat dit betekent voor de huisvesting. Hierbij worden ook de rollen, posities en verantwoordelijkheden van de betrokken participanten weergegeven.

Onderwijsbeleid (4.3)

- Stimuleren van de samenwerking tussen verschillende kind voorzieningen ter ondersteuning van een goede doorgaande ontwikkellijn;
- Stimuleren van vroegsignalering en preventie om te voorkomen dat kinderen tussen wal en schip dreigen te vallen;
- Stimuleren van ouders, zodat zoveel mogelijk peuters naar een voorschoolse voorziening gaan, met als doel een goede start op de basisschool;
- Het continueren van het toezicht en de handhaving van de Wet Kinderopvang, met specifiek aandacht voor de nieuwe eisen in het kader van de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK);
- Continueren van het onderwijsachterstandenbeleid:
  - Het uitbreiden van het aanbod voorschoolse educatie van 10 naar 16 uur per week;
  - Het maken van afspraken over de manier waarop naast Stichting Kinderopvang Harderwijk ook andere kinderopvangorganisaties In Harderwijk vanaf 2021 de mogelijkheid krijgen om voorschoolse educatie aan te bieden;
  - Het herijken van de inzet in het primair onderwijs (schakelklassen);
- Het uitvoeren van de Leerplichtwet (tot 18 jaar) en de RMC wetgeving (tot 23 jaar);

- Stimuleren van de samenwerking in het kader van passend onderwijs ten behoeve van o.a. onderwijs-jeugdzorg arrangementen;
- Continueren van de aanpak voortijdig schoolverlaten;
- Specifiek aandacht voor het een sluitend vangnet binnen het sociaal domein en de arbeidsmarkt voor (potentiële) schooluitvallers tot 23 jaar, zonder startkwalificatie;
- Verbinding tussen het voortgezet onderwijs, het techniekonderwijs en een mogelijke Robotacademie stimuleren;
- Streven naar versterking van de regionale functie van het beroepsgericht onderwijs (vmbo, mbo).

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Openbaar basisonderwijs (4.1)

Toezicht is uitgevoerd, geen bijzonderheden te melden.

Onderwijshuisvesting (4.2)

Het project Integraal Huisvestingsplan is in de tweede helft van 2020 gestart. Op basis van een door alle partijen goedgekeurd projectplan zijn de rollen, posities en verantwoordelijkheden van de betrokken participanten vastgelegd. In het IHP worden de uitgangspunten van de Onderwijsvisie, die een relatie hebben met de huisvesting, uitgewerkt in concrete actiepunten. Het betreft dan o.a. kwaliteit van de gebouwen en duurzaamheidsdoelstellingen in relatie tot de demografische ontwikkelingen en nader te maken afspraken met de schoolbesturen bv over het vormen van IKC's.

Onderwijsbeleid (4.3)

Algemeen

Alle reguliere werkzaamheden zijn uitgevoerd. Daarbij moet o.a. gedacht worden aan subsidies voor peuterspeelwerk, het bestrijden van onderwijsachterstanden en voortijdig school verlaten; de handhaving van de Wet Kinderopvang en de Leerplichtwet; de uitvoering van de RMC taken en de taken vanuit de Jeugdwet als het gaat om passend onderwijs. Hieronder volgen per onderwerp enkele bijzonderheden.

Onderwijsvisie

De onderwijsvisie is vastgesteld. Op basis daarvan is gestart met het maken van een Integraal Huisvestingsplan. De visie is benut als input voor het jaarplan passend onderwijs voor het primair onderwijs. Het voortgezet onderwijs heeft een planning gemaakt om de samenwerking met primair onderwijs en MBO te intensiveren om de doorgaande lijn en het onderwijsaanbod te versterken.

Passend Onderwijs

Primair onderwijs en gemeente hebben samen gewerkt aan een jaarplan passend onderwijs. De samenwerking onderwijs-jeugdhulp is versterkt o.a. door samenkomsten van CJG-JGZ-scholen en leerplicht. Gemeenten (regio) en S(V)O school De Verschoorschool hebben een vernieuwend onderwijs-jeugdarrangement voorbereid (start pilot 1 maart 2021).

Onderwijsachterstandenbeleid

Het aantal uren voorschoolse educatie is in heel Harderwijk uitgebreid naar 16 uur per kind per week. Er is een nieuwe subsidieregeling gemaakt, waardoor ook andere kinderopvangorganisaties dan de SKH, gesubsidieerd voorschoolse educatie kunnen aanbieden vanaf 1 januari 2021.

Er is een nieuwe subsidieregeling schakelonderwijs gemaakt en er is ingezet op deskundigheidsbevordering. Om hiermee de kwaliteit van het schakelonderwijs te verhogen. En daarmee kinderen met een taalachterstand meer kansen te geven op de basisschool.

De samenwerking tussen de Taalklas (voor nieuwkomerskinderen) en De Vlieger (voor asielzoekerskinderen) is geïntensiveerd.

Toezicht en handhaving Wet Kinderopvang

In 2020 zijn naar aanleiding van de Corona-maatregelen niet alle kinderopvanglocaties bezocht voor een inspectie. De noodopvang moest worden georganiseerd, het toezicht en de handhaving hebben stilgelegen en moesten na een aantal maanden weer worden opgestart. Gedurende het jaar zijn er regelmatig contactmomenten met de toezichthouder geweest hoe we het toezicht en de handhaving op de noodopvang het beste konden vormgeven.

In de periode dat de noodopvang is opgeheven, hebben we prioriteit gegeven aan de locaties waar we de meeste zorgen over hadden.

Het uiteindelijke jaarverslag over het toezicht en de handhaving kinderopvang in 2020 volgt na indienen van de jaarverantwoording aan de onderwijsinspectie.

Leerplicht/Regionale meld- en coördinatiefunctie en programma Voortijdig School Verlaten

De consulenten Leerplicht en RMC hebben zich ingezet om er te zijn voor het onderwijs en de leerlingen/hun ouders in verband met alle coronamaatregelen voor het onderwijs.

Gemeenten en onderwijs in de RMC regio hebben -met input van samenwerkingspartners- een nieuw regionaal VSV-programma opgesteld (2020-2024) en daarvoor rijksmiddelen aangevraagd. Deze zijn toegekend. Binnen het VSV project Sluitende aanpak jongeren hebben onderwijs, gemeenten en werkgevers gewerkt aan verbeterafspraken voor een warme overstap van kwetsbare jongeren naar arbeid.

Verbonden partijen

Niet van toepassing.

Beleidsindicatoren

Vanaf 2017 nemen gemeenten in de begroting en het jaarverslag een basis-set BBV beleidsindicatoren op die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld.

Deze indicatoren geven inzicht in de maatschappelijke effecten van beleid en maken een vergelijking met anderen gemeenten mogelijk. Meer gemeentelijke gegevens zijn beschikbaar via Waarstaatjegemeente.nl.

Indicatoren	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Absoluut verzuim	Aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners leeftijd 5-18 jaar	Ingrado	2018	0,0	1,3
Relatief verzuim	Aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners leeftijd 5-18 jaar	Ingrado	2019	29	22
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO-MBO)	Het percentage voortijdig schoolverlaters	DUO – Dienst Uitvoering Onderwijs	2019	1,5	1,7

Toelichting beleidsindicatoren:

Het valt op dat het relatief verzuim hoger ligt in Harderwijk dan gemiddeld in de vergelijkingscategorie. De oorzaak daarvan is lastig te verklaren. Dit kan te maken hebben met verschillende factoren, waaronder de bereidheid van scholen om verzuim te melden (wat positief is). Sociaal maatschappelijke factoren en de mate van verstedelijking. Maar ook de bevolkingsopbouw en de bevolkingskenmerken. Hieronder enkele feiten:

Harderwijk heeft ten opzicht van de vergelijkingscategorie:

2,4 % meer inwoners onder de 19 jaar (CBS 2019), 8% meer leerlingen met een niet westerse migratieachtergrond (CBS 2019-2020), 4% meer leerlingen met een risico op onderwijsachterstand (CBS 2017) en een te verwachte groei van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs van 6% t.o.v. 2018 terwijl voor de vergelijkingscategorie juist een krimp van 10% verwacht werd (meerdere bronnen).

Wat ook opvalt is dat Harderwijk in het schooljaar 2018-2019 0,2 % minder Voortijdig school verlaters had dan gemiddeld in de vergelijkingscategorie. Een mooi resultaat, waar het tijdig melden van verzuim aan bijdraagt.

Wat heeft het gekost?

Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
PROG4 Onderwijs							
Resultaat bepaling	Baten	TV42 Onderwijshuisvesting	-212	-191	-191	-192	1
		TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.140	-2.382	-2.382	-2.391	10
	Baten - Totaal		-2.351	-2.573	-2.573	-2.583	10
	Lasten	TV41 Openbaar basisonderwijs	304	256	256	323	-67
		TV42 Onderwijshuisvesting	3.473	3.447	3.500	3.293	207
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken		3.660	3.949	3.982	3.713	270	
Lasten - Totaal		7.437	7.652	7.738	7.328	410	
Resultaat bepaling - Totaal			5.086	5.079	5.165	4.745	420
Resultaat bestemming	Dotaties	TV42 Onderwijshuisvesting	269	892	892	892	0
		Dotaties - Totaal		269	892	892	892
	Onttrekking	TV42 Onderwijshuisvesting	-1.276	-1.271	-1.271	-1.271	0
		Onttrekking - Totaal		-1.276	-1.271	-1.271	-1.271
Resultaat bestemming - Totaal			-1.006	-379	-379	-379	0
PROG4 Onderwijs - Totaal			4.079	4.701	4.786	4.366	420
Geheel - Totaal			4.079	4.701	4.786	4.366	420

Het resultaat van Programma 4 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werken	7		
Corona uitgaven	107		1)
Corona inkomsten	21		2)
Volwasseneducatie	85		3)
Diversen onderwijs	200		4)
Totaal	420		420

De verklaring van de afwijking is als volgt:

- 1) Voordeel is voornamelijk ontstaan door lagere vervoerskosten voor leerlingen- en zwemvervoer.
- 2) Dit is een bijdrage van het rijk voor voorschoolse voorzieningen peuters.
- 3) Volwasseneducatie; uitvoeringsplan is in januari 2021 vastgesteld. Het budget voor 2020 was niet volledig benodigd.
- 4) Er zijn diverse kleinere voordelen waaronder een voordelige afrekening energielasten, lager onderhoudskosten, geen subsidieverlening aan de Volksuniversiteit en peuterspeelzaalwerk.

2.5 **Programma 5 Sport, cultuur en recreatie**

Algemene doelstelling

Wij willen een gezonde, actieve leefstijl voor alle inwoners. Harderwijk is een sportieve gemeente waarin voor iedereen ruimte is om te sporten, te bewegen en mee te doen aan culturele activiteiten. Door inwoners de mogelijkheid te bieden mee te doen aan sportieve en culturele activiteiten willen wij de gezondheid, verbondenheid, betrokkenheid en participatie in de samenleving vergroten.

Het stimuleren van alle inwoners om te sporten en bewegen voor een actieve en gezonde leefstijl

Sporten en bewegen voor iedereen betekent dat er naast de aandacht voor jeugd, ook aandacht voor volwassenen en senioren is. Binnen deze doelgroepen is er regulier aanbod voor iedereen, maar er is ook aandacht voor inwoners in kwetsbare situaties om ze te betrekken in het sportaanbod. Voor de uitvoer van ons sportbeleid maken wij naast de sportaanbieders in Harderwijk, gebruik van het platform GA! Harderwijk. Binnen GA! Harderwijk zijn sport- en cultuurcoaches werkzaam zijn binnen o.a. de brede school, de wijk, sportparkmanagement, speciaal onderwijs, JOGG, maatschappelijke zorg en senioren.

Wij ondersteunen sportverenigingen om vitaal te blijven en faciliteren een breed aanbod van sportvoorzieningen

De sportverenigingen in Harderwijk hebben een belangrijke rol in het sportaanbod. Om toekomstige demografische en maatschappelijke ontwikkelingen het hoofd te bieden en toekomstgericht te werken, is het belangrijk dat sportverenigingen vitaal zijn. De sportvereniging heeft namelijk niet alleen voor het aanbieden van hun sport een belangrijke functie, maar een sportvereniging heeft ook een bijzondere maatschappelijke functie. Sporten verbindt mensen en bevordert een gezonde leefstijl. Vitale sportverenigingen zijn hiervoor van belang.

Wij faciliteren een breed aanbod van sportvoorzieningen

Sportvoorzieningen vormen een basisvoorwaarde om te kunnen sporten en bewegen. Naast de aandacht voor voldoende binnen- en buitensportaccommodaties, is door de toenemende populariteit van sportieve recreatie ook de openbare ruimte een belangrijke sportvoorziening. Wij vinden het belangrijk dat zowel georganiseerd als ongeorganiseerd de omgeving mensen uitnodigt om te bewegen en te sporten.

Wij nodigen inwoners uit om actief en/of als toeschouwer mee te doen aan kunst- en cultuuruitingen

Algemeen

Inleiding

Sport en cultuur zijn belangrijk voor de Harderwijkse samenleving.

Het lokale sportbeleid is gericht op een leven lang sporten en bewegen voor iedereen. Sporten en bewegen is verbonden aan een actieve en gezonde leefstijl en plezier in sport staat daarbij centraal.

Sport wordt ook steeds meer ingezet als middel om verschillende sociale doelstellingen te bereiken, zoals participatie, leefbaarheid en gezondheid. Sport heeft daardoor raakvlakken met veel verschillende terreinen, zoals onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd, Wmo, maar ook met ruimte, evenementen, infrastructuur en milieu.

Ook cultuur is een goed middel voor het bereiken van diverse sociale doelen, omdat het passief of actief meedoen aan cultuur zorgt voor onder meer betrokkenheid bij de samenleving, voor het opbouwen van netwerken en het ervaren van een zinvolle (vrije)tijdsbesteding.

Vastgestelde gemeentelijke regelgeving en beleidsnota's

- Beleidsnota sport en bewegen "Samen in beweging 2018-2021";
- Beleidsnota kunst en cultuur "Bouwen aan betekenis 2011-2016".

Ontwikkelingen

De ontwikkelingen voor 2020:

De ontwikkelingen voor sport:

- Verdere ontwikkeling nieuwbouw zwembad
Na de vaststelling van het Programma van Eisen zullen de voorbereidingen voor de bouw van het zwembad verder gaan. Het streven is om de bouw in het 3e kwartaal van 2020 te starten;
- Onderzoek naar bouw extra sporthal
Er vindt een onderzoek plaats naar de bouw van een extra sporthal. Hiervoor worden gebruikers betrokken en wordt er onderzoek gedaan naar eventuele sluiting van gymzalen;
- Ambitiedocument (doorontwikkeling) GA! Harderwijk (inzet van buurtsportcoaches)
Het platform GA! (Gezond Actief Harderwijk) is opgestart en gezamenlijk met alle betrokken wordt bekeken hoe dit verder geoptimaliseerd en versterkt kan worden. Daarnaast worden in het komende jaar nog een aantal fte ingevuld;
- Onderzoek naar sporten voor doelgroep jongeren (12-15 jaar)
Er wordt door een student onderzoek gedaan naar het bevorderen van sport onder jongeren. Dit in samenwerking met de VO scholen en GA! Harderwijk;
- Opstellen sportakkoord
Vanuit het nationaal sportakkoord ligt er een opdracht vanuit het rijk om ook lokale sportakkoorden te realiseren. Harderwijk gaat mee in de tweede tranche en zal begin 2020 een lokaal sportakkoord realiseren';
- Uitwerken regio-visie op het gebied van sporten en bewegen
In de regio zijn er een aantal gezamenlijke ambities uitgesproken. Volgend op de lokale sportakkoorden zal hier ook gewerkt worden aan een aantal regionale ambities;
- Projectplan beweegroutes in de stad voor doelgroep volwassenen
Er wordt een plan ontwikkeld om de komende vier jaar een aantal beweegroutes in de stad uit te zetten. Dit zal gecombineerd worden met watertappunten en sport- en spelelementen in o.a. Crescentpark en de Wellen. De routes worden ontwikkeld in samenwerking met Athlos.

De ontwikkelingen voor cultuur:

- Stad als Podium
De vernieuwende opzet van de podiumkunsten in Harderwijk in de vorm van Stad als Podium wordt verder doorontwikkeld en uitgevoerd. De borging van de zogenaamde middentheaterfunctie wordt daarin meegenomen;
- Herziening kunst- en cultuurbeleid
In samenspraak met het culturele veld wordt een herziening van de beleidsnota kunst en cultuur voorbereid
- Cultuurwijzer
De sport- en cultuurwijzer wordt geïntegreerd in de GA!-website, in afstemming met de Brede School. De cultuurwijzer richt zicht op alle leeftijdsgroepen, met uitzondering van de 0-4-jarigen;
- Meedoen moet Kunnen
Deze subsidieregeling wordt momenteel als pilot gedraaid. Bij tevredenstellende resultaten wordt de regeling structureel gemaakt;
- Cultuureducatie
Gestreefd wordt naar een doorgaande leerlijn voor cultuureducatie in het primair onderwijs. Hiertoe zullen convenanten met het onderwijs worden afgesloten;
- Cultuursubsidies inzetten voor sociale beleidsdoelen

Met ingang van het lopende subsidiejaar heeft een aantal culturele instellingen subsidie ontvangen met als doel dit in te zetten voor het bereiken van beleidsdoelen die samenhangen met het sociaal domein.

Wat gaan wij daar voor doen?

De taakvelden die binnen het programma Sport, cultuur en recreatie worden onderscheiden zijn:

5. Sport, cultuur en recreatie
5.1 Sportbeleid en activering
5.2 Sportaccommodaties
5.3 Cultuurprestatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
5.4 Musea
5.5 Cultureel erfgoed
5.6 Media
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Het stimuleren van alle inwoners om te sporten en bewegen voor een actieve en gezonde leefstijl

- Het verminderen van terugval in sportactiviteiten bij de 13-18 jarigen door samenwerking tussen sport en onderwijs te bevorderen; er wordt in samenwerking met het voortgezet onderwijs gestreefd naar de inzet van een sportcoach GA!;
- Doorontwikkeling van het platform Gezond Actief Harderwijk (GA! Harderwijk), o.a. door uitbreiding van de samenwerking van buurtsportcoaches met welzijn, gezondheid, onderwijs, sport en cultuur;
- Het stimuleren van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs door inzet van vakleerkrachten;
- Inwoners voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is kennis laten maken met sport en cultuur;

Wij ondersteunen sportverenigingen om vitaal te blijven

- Het versterken van sportclusters door het bevorderen van de open club en het inzetten van sportparkmanagers; op de Parkweg en Hierden is een sportparkmanager actief;
- De uitbreiding van bestemmingsmogelijkheden van sportparken te onderzoeken in het kader van de nieuwe omgevingswet. Dit om multifunctioneel gebruik te stimuleren;
- Wij stimuleren talentontwikkeling door huldigen van sporters, deskundigheidsbevordering en stimuleren van evenementen.

Wij faciliteren een breed aanbod van sportvoorzieningen

- Het realiseren van een energieneutraal zwembad. Het programma van Eisen wordt opgesteld;
- Het onderzoeken van de mogelijkheid voor een extra sporthal voor de benodigde binnensportcapaciteit;
- Het inzetten van beweegroutes in de stad, voor hardlopen, wandelen of skeeleren. De komende vier jaar worden een aantal routes uitgezet;
- Het verduurzamen van onze sportaccommodaties, maar ook het stimuleren van duurzaamheidsmaatregelen van sportverenigingen;
- Voor de recreatie voorzien wij in een MTB route in het bos in samenwerking met Ermelo en worden er sport- en spel voorzieningen gefaciliteerd in de Wellen en de Parkweg.

Wij nodigen inwoners uit om mee te doen aan kunst- en cultuuruitingen

- Exploitatie Theater Harderwijk: Het college onderzoekt, samen met het Christelijk College Nassau-Veluwe als eigenaar van het theater, of en zo ja binnen welke randvoorwaarden het mogelijk is om de theaterzaal aan de Stationslaan (vooralsnog) beschikbaar te houden voor de stad en te laten aansluiten op de plannen van Stad als Podium. Dit in relatie tot het raadsbesluit uit 2017 om de subsidie ten behoeve van het Theater Harderwijk te stoppen met ingang van 2020;
- Cultuurconvenanten af te sluiten tussen basisscholen en gemeente in 2019, om een ononderbroken leerlijn in cultuureducatie in het primair onderwijs te hebben;
- De Cultuurwijzer voor volwassenen op te stellen. Zo stimuleren wij de kennismaking van verschillende vormen van amateurkunst/cultuur);
- Implementatie van de subsidieregeling Meedoen moet Kunnen voor maatschappelijke organisaties voor het organiseren van een passend, toegankelijk en in potentie structureel cultureel en sportief aanbod voor inwoners met beperkingen;
- Een nieuwe cultuurnota op te stellen in samenspraak met het culturele veld;
- Het stimuleren van de culturele instellingen in hun streven nieuwe doelgroepen te bereiken.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Het stimuleren van alle inwoners om te sporten en bewegen voor een actieve en gezonde leefstijl

Het jaar 2020 heeft vanwege de corona-uitbraak en de landelijke maatregelen om deze uitbraak te beteugelen ook een groot effect gehad op de sportverenigingen en sportaanbieders. Een groot deel van het jaar was sport niet mogelijk voor volwassenen. Voor de jeugd in beperkte mate of met aanpassingen. Daarnaast zijn de sportcompetities gedurende twee sportseizoenen een deel van het jaar stilgelegd en is de horeca gesloten. Dit alles heeft groot effect op het verenigingsleven en de weerbaarheid van de sport.

Op dit moment is nog niet bekend wanneer activiteiten weer voortgezet kunnen worden. Met betrekking tot ondergenoemde doelen kan het volgende worden opgemerkt.

- Voor het verminderen van terugval in sportactiviteiten bij 13-18 jarigen lopen de gesprekken met het voortgezet onderwijs voor inzet van een sportcoach. Door de aandacht van de scholen voor andere zaken, is dit nog niet tot uitvoer gekomen.
- GA! Harderwijk (Gezond Actief Harderwijk) heeft vanaf 1 januari 2021 een nieuwe structuur, met een stichting voor de kern en afspraken met samenwerkingscoaches. De doorontwikkeling kan als afgerond worden beschouwd.
- Op een aantal basisscholen zijn vakleerkrachten werkzaam. Er wordt vanuit GA! ingezet op meer vakleerkrachten.
- De subsidieregeling Meedoen moet Kunnen heeft ernstige hinder ondervonden van de beperkingen in het kader van corona. De voorgenomen pilotprojecten zijn uitgesteld tot na afloop van de crisis

Wij ondersteunen sportverenigingen om vitaal te blijven

- Op de Parkweg is halverwege 2021 de pilot van sportparkmanagement afgelopen na drie jaar. De verenigingen zijn enthousiast over de sportparkmanager. Er wordt een plan gemaakt voor voortzetting. Het afgelopen jaar heeft de sportparkmanager in zowel in Hierden als op de Parkweg niet volledig haar werk kunnen doen.
- De uitbreiding van bestemmingsmogelijkheden voor multifunctioneel gebruik is in routing.
- De sportverkiezingen hebben geen doorgang kunnen vinden

Wij faciliteren een breed aanbod van sportvoorzieningen

- De nieuwbouw van de Sypel verloopt volgens plan. Begin 2021 wordt gestart met de eerste werkzaamheden voor de bouw.
- In 2020 is besloten tot de bouw van een nieuwe sporthal, in het Sypelcomplex.
- In 2020 zijn de eerste twee beweegroutes uitgezet in de stad.
- Het verduurzamen van onze sportaccommodaties loopt door volgens onderhoudsplanung. De Jeu de boules vereniging heeft duurzame maatregelen getroffen bij de renovatie van de binnenhal, op het sportpark Strokel is een start gemaakt met de pilot Duurzaamheid.
- De MTB route in het bos kan gebruikt worden. Bij de Parkweg is de skeelerbaan gerealiseerd en een aantal spelvoorzieningen.

Wij nodigen inwoners uit om mee te doen aan kunst- en cultuuruitingen

Het jaar 2020 wordt, ook op het gebied van kunst en cultuur, gekenmerkt door de corona-uitbraak en de landelijke maatregelen om deze uitbraak te beteugelen. De culturele instellingen zijn een groot deel van het jaar verplicht gesloten geweest, en als zij open waren, mocht slechts een klein aantal mensen tegelijk naar museum of concert. Op het moment van schrijven is nog niet precies bekend welke en hoeveel activiteiten geen doorgang hebben kunnen vinden, of op een andere manier dan aanvankelijk gedacht. Met betrekking tot de genoemde doelen kan het volgende worden opgemerkt:

1. De theaterzaal aan de Stationslaan is, onder meer door de coronacrisis, niet meer geschikt voor de podiumkunstprogrammering van Stichting Stad als Podium. Het huurcontract met het CCNV is niet verlengd. Stichting Podia Harderwijk en Stichting Stad als Podium hebben een tijdelijk nieuw onderkomen gevonden op het Bouw- en Infrapark.
2. Het afsluiten van de cultuurconvenanten bleek in 2020 niet haalbaar, mede door de coronacrisis, waardoor de focus van onderwijsinstellingen en culturele instellingen elders lag. Inmiddels is de regeling beëindigd. Onze inspanningen richten zich op de intentieverklaring Meer Muziek in de Klas.
3. De Cultuurwijzer is in 2019 opengesteld voor volwassenen.
4. Ook de subsidieregeling Meedoen moet Kunnen heeft ernstige hinder ondervonden van de beperkingen in het kader van corona. De voorgenomen pilotprojecten zijn uitgesteld tot na afloop van de crisis.
5. Het opstellen van een nieuwe cultuurnota is niet zinvol in tijden van corona. Het is dermate onzeker hoe de culturele infrastructuur eruit ziet na afloop van de crisis, dat deze nota ook tot na de crisis moet worden uitgesteld. In het najaar van 2020 is wel een Uitgangspuntennotitie Cultuur aan de raad gestuurd. In deze notitie geeft het college aan, op welke manier kunst en cultuur bijdragen aan de doelen van het collegebeleid en aan de Harderwijker samenleving.
6. In 2020 heeft een aantal culturele instellingen extra subsidie ontvangen om doelen na te streven die verbonden zijn met het Sociaal Domein. Ook op dit gebied heeft de coronacrisis de uitvoering ernstige beperkingen opgelegd. Bij de subsidieverantwoordingen zal duidelijk worden, wat op dit gebied wel was gepland maar niet kon worden uitgevoerd.
7. In 2020 is begonnen met een regiobreed traject om te komen tot een regionale visie op de culturele en erfgoedinfrastructuur op de Noord-Veluwe. Dit traject is gestart op initiatief van de Provincie Gelderland en met ondersteuning van Cultuur Oost.

Verbonden partijen

Er is geen sprake van verbonden partijen bij dit programma.

Wel wordt er met diverse partijen contacten onderhouden, bijvoorbeeld: VSG (Vereniging Sport en Gemeenten, GSF (Gelderse Sport Federatie), via de coaches (GA!) en zijn er subsidie-relaties met Educare, Landstede, ZorgDat en Cultuurkust.

Beleidsindicatoren

Vanaf 2017 nemen gemeenten in de begroting en het jaarverslag een basis-set BBV beleidsindicatoren op die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld.

Deze indicatoren geven inzicht in de maatschappelijke effecten van beleid en maken een vergelijking met anderen gemeenten mogelijk. Meer gemeentelijke gegevens zijn beschikbaar via Waarstaatjegemeente.nl.

Indicatoren	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
% niet-wekelijkse sporters	Percentage niet-wekelijkse sporters	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	2016	46,7	49,3

Wat heeft het gekost?

Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020	
PROG5 Sport, cultuur en recreatie								
Resultaat bepaling	Baten	TV51 Sportbeleid en activering	-60	-50	-50	-96	46	
		TV52 Sportaccommodaties	-1.804	-1.766	-1.831	-1.523	-308	
		TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-162	-20	-110	-291	181	
		TV54 Musea	-18	-8	-8	-33	25	
		TV55 Cultureel erfgoed	-143	-37	-37	-79	42	
		TV56 Media	0	0	0	-112	112	
		TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-503	-130	-621	-649	28	
	Baten - Totaal			-2.689	-2.011	-2.657	-2.783	125
	Lasten	TV51 Sportbeleid en activering	312	390	588	467	121	
		TV52 Sportaccommodaties	3.237	3.389	3.567	3.391	176	
		TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	1.689	2.189	2.799	1.687	1.112	
		TV54 Musea	586	592	597	552	45	
		TV55 Cultureel erfgoed	530	451	605	554	51	
		TV56 Media	1.297	1.247	1.496	1.252	244	
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		3.873	4.391	4.559	4.346	213		
Lasten - Totaal			11.523	12.649	14.211	12.249	1.963	
Resultaat bepaling - Totaal			8.834	10.637	11.554	9.466	2.088	
Resultaat bestemming	Dotaties	TV55 Cultureel erfgoed	120	20	20	29	-9	
		TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.708	0	500	0	500	
	Dotaties - Totaal			1.828	20	520	29	491
	Ontrekking	TV52 Sportaccommodaties	-1	-1	-1	-1	0	
		TV55 Cultureel erfgoed	-79	0	-6	-16	10	
		TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3	-16	-21	0	-21	
Ontrekking - Totaal			-83	-17	-28	-17	-11	
Resultaat bestemming - Totaal			1.745	3	492	11	480	
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal			10.578	10.640	12.046	9.477	2.569	
Geheel - Totaal			10.578	10.640	12.046	9.477	2.569	

Het resultaat van Programma 5 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werken	565		
Kapitaallasten	282		
Corona uitgaven		149	1)
Corona inkomsten	584		2)
Verkoop grond en snippergroen	221		3)
Subsidieregeling terrassen boulevard	150		4)
Onderhoudskosten sportaccommodaties	130		5)
Reserves	500		6)
Diverse	286		
Totaal	2.718	149	2.569

De verklaring van de afwijking is als volgt:

- 1) De corona uitgaven betreft een totaal van extra kosten en lagere opbrengsten voor de Sypel. Daarnaast zijn er ook lagere uitgaven voor subsidies geweest. Voor een totaal overzicht wordt verwezen naar paragraaf 3.8.
- 2) De corona inkomsten betreffen de steunpakketten vanuit het Rijk, een subsidie van de provincie en de subsidieregeling 'verlening tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties'.
- 3) In 2020 heeft verkoop van gronden en snippergroen plaatsgevonden.
- 4) De subsidieverordening investeringsimpuls terrasschermen en parasols op de strandboulevard is per 31- december 2020 beëindigd. Het restant beschikbare budget valt vrij.
- 5) In 2020 is minder intensief gebruik gemaakt van de sportvoorzieningen waardoor minder onderhoud nodig was.
- 6) In de budgetneutrale overhevelingen is een post opgenomen van € 500.000 als te ontvangen. Dit bedrag wordt ontvangen wanneer de supermarkt op de locatie van de Harder gevestigd zal worden. Naar verwachting zal dit in Q4 2021 gebeuren. Hierdoor wordt de geplande dotatie van genoemde ontvangst in de reserve niet geboekt in 2020 wat een voordeel oplevert.

2.6 Programma 6 Sociaal Domein

Doelstelling: meedoen, voorkomen en vroegsignalering

Wij activeren inwoners om mee te doen. Wij nemen preventieve maatregelen om het beroep op sociale ondersteuning te verminderen.

Meedoen

- Het faciliteren van initiatieven, verenigingen en organisaties;
- Het bevorderen van de deelname aan de samenleving van alle inwoners.

Preventie

- Het bevorderen van de zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving van alle inwoners;
- Preventief jeugdbeleid, om jongeren zelfstandiger te maken en mogelijke ondersteuningsbehoefte in de toekomst te voorkomen.

Doelstelling: ondersteuning

Ondersteuning bieden aan inwoners voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet). Bij de uitvoering van deze wetten staat het begrip transformatie centraal (één gezin, één plan en één regisseur).

Ondersteuning aan inwoners

- Het inzetten van de reserve Sociaal Domein;
- Het bieden van maatwerk:
  - ✓ Mens centraal en integraal werken;
  - ✓ Snel / Efficiënt;
  - ✓ Heldere en directe communicatie.
- Het actief sturen op meedoen naar vermogen op de arbeidsmarkt;
- Het vergroten van de bestaanszekerheid (zowel financieel als vanuit gezondheid en Sociaal Domein) van mensen die leven op en rond de armoedegrens met werkbare regelingen.

Inleiding

De inzet van het beleid sociaal domein is gericht op meedoen, voorkomen en ondersteuning:

- We willen de sociale samenhang in de samenleving behouden en bevorderen door het mogelijk maken van ontmoeting en activiteiten. We willen dat alle inwoners mee kunnen doen, ook als zij te maken hebben met beperkingen;
- We zetten in op het voorkomen van (de verergering van) beperkingen. Door de voor-/ vroegtijdig inzet van lichte vormen van ondersteuning kan beroep op zwaardere, individuele vormen van ondersteuning en zorg (deels) voorkomen of uitgesteld worden;
- Als het nodig is, zetten we als gemeente individuele ondersteuning in: vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo 2015), de Jeugdwet en de Participatiewet.

Vastgestelde gemeentelijke regelgeving en beleidsnota's

- Beleidskader Jeugd. In één keer goed. 2015 – 2018 (regio)
- Beleidsnota financiële problemen en schulddienstverlening 2014-2018, + Oplegger beleidsnota financiële problemen en schulddienstverlening EHZ Prioriteiten 2019-2021
- Beleidsplan Harderwijk zijn wij samen. Vrijwilligers en mantelzorgers. 2018-2021
- Beleidsplan Harderwijk zijn wij samen; Visie op Burgerschap
- Inkoopvisie Jeugdhulp, 2017 (regio)
- Integraal lokaal Uitvoeringsplan Jeugd Harderwijk 2019-2023
- Kadernotitie Accommodatiebeleid Harderwijk, 2013
- Niemand op de reservebank. Meedoen, leren en werken. Uitwerking werkgeversdienstverlening EHZ 2015-2017
- Nota sturing en bekostiging Jeugdhulp 2018 e.v. (regio)
- Nota Bestaanszekerheid en inkomensondersteuning 2016 -2019
- Nota Inburgering. Van nieuwkomer tot Harderwijker 2018-2022
- Nota Subsidiebeleid 2014-2018
- Notitie Welzijn Nieuwe Stijl. 2013
- Rapport Wijkaanpak 2012-2015, + Notitie voortzetting Harderwijkiaanpak", 2016
- Regionale veranderagenda *maatschappelijke opvang* en beschermd wonen 2016-2019
- Regioplan Laaggeletterdheid 2020-2024
- Samen voor elkaar. Wmo beleidsnota 2012-2015, addendum 2016
- Transformatieagenda Huiselijk geweld 2016-2019
- Transformatieplan samenwerking NoordVeluwe 2018-2021 (Jeugdhulp)
- Uitgangspuntennotitie Transitie AWBZ - WMO 2013
- Uitvoeringsprogramma jeugdhulp Noord-Veluwe 2016
- Wmo-nota 2012 – 2015, addendum 2016
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 gemeente Harderwijk
- Algemene subsidieverordening Harderwijk 2018
- Deelverordening Eenmalige activiteitensubsidies welzijn, cultuur, sport en zorg
- Deelverordening Subsidies evenementen
- Deelverordening Subsidies impuls culturele sector
- Deelverordening Waarderingssubsidies maatschappelijke inzet
- Nadere regels Jeugdhulp gemeente Harderwijk 2018
- Re-integratieverordening Participatiewet 2015 gemeente Harderwijk
- Regels subsidie Geluksroute
- Subsidieregeling Beschermd wonen
- Uitvoeringsbesluit re-integratieverordening gemeente Harderwijk 2011
- Verordening individuele inkomensvoetstuk 2017 gemeente Harderwijk
- Verordening Inrichting Antidiscriminatievoorziening Gemeente Harderwijk 2011
- Verordening jeugdhulp gemeente Harderwijk
- Verordening leerlingenvervoer gemeente Harderwijk 2015
- Verordening Loonkostensubsidie Participatiewet 2015 gemeente Harderwijk
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Harderwijk 2018
- Verordening Sociale Adviesraad Harderwijk 2017
- Verordening Tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 gemeente Harderwijk
- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015 gemeente Harderwijk
- Wijzigingsverordening Participatiewet Ermelo, Harderwijk, Zeewolde 2017
- Wijzigingsverordening individuele inkomensvoetstuk 2017

Ontwikkelingen

Het Sociaal Domein doorloopt een transformatie. Dit is gericht op het centraal stellen van de inwoners in plaats van de regels, het bieden van maatwerk en de gezamenlijke inzet van de capaciteiten en talenten van de inwoner, zijn/haar netwerk en de samenleving. Dit is een langetermijnproces.

Wat komt er op ons af als gemeente?

- Door de krappe arbeidsmarktsituatie lukt het aanbieders onvoldoende om aan de vraag naar Hulp bij Huishouden en Begeleiding Individueel/groep te voldoen (in inzet van uren en mogelijk ook in kwaliteit). Dat zal kunnen leiden tot aanvullende afspraken met aanbieders;
- Programma Langer Thuis (landelijk): aan de orde komt of ziektekostenverzekeraars en gemeenten in toegang en uitvoering van voorzieningen als persoonlijke verzorging/verpleging en Begeleiding Individueel/Hulp bij Huishouden tot meer samenwerking kunnen komen. Dit kan leiden tot een andere aanpak bij de inkoop van maatwerkvoorzieningen Wmo;
- Resultaatgericht indiceren: de wetgever gaat het mogelijk maken om het te behalen resultaat bij maatwerkvoorzieningen Wmo in plaats van het aantal uren per week vast te stellen. Ook dat kan aanleiding zijn anders te gaan inkopen;
- De arbeidsmarkt blijft krap, er zijn veel openstaande vacatures. Er is echter een mismatch tussen vraag en aanbod. Vanuit het Ministerie start een 'Actieplan Perspectief op werk', waarbij wordt ingezet op het ontwikkelen van extra leerlijnen die aansluiten op de arbeidsmarkt (bijvoorbeeld voor schilders);
- Verder decentralisatie van verantwoordelijkheden en middelen MO/BW zijn in beweging. Het kernvraagstuk 'wonen' komt steeds dringender in beeld;
- Per 2020 treedt de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) in werking, ter vervanging van de Wet Bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen (Bopz). Belangrijkste inhoudelijke verandering is dat er meer mogelijkheden ontstaan om verplichte zorg (drang en dwang) te verlenen buiten een ggz-instelling;
- In 2020 gaan we het vierde jaar in van het vijfjarige contract inzake het AZC. Komend jaar zal de dialoog worden opgestart met de betrokken partners (op zowel rijks- als lokaal niveau);
- Vanaf 2021 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de inburgering. In 2020 starten we met de voorbereidingen zoals een inkooptraject en het inrichten van de interne organisatie.

Wat gaan wij daar voor doen?

De taakvelden die binnen het programma Sociaal domein worden onderscheiden zijn:

6. Sociaal domein
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
6.2 Wijkteams
6.3 Inkomensregelingen
6.4 Begeleide participatie
6.5 Arbeidsparticipatie
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
6.81 Geëscaleerde zorg 18+
6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Meedoen

Het faciliteren van initiatieven, verenigingen en organisaties

- Voortzetting van de HarderWijkeraanpak: inzet van de wijkbudgetten waarmee inwoners met begeleiding van wijkmanagers en het opbouwwerk de leefbaarheid in de wijk vergroten;
Ondanks de invoering van de anderhalve metersamenleving zijn het afgelopen jaar weer kleine acties in de wijken ontstaan. De burenhulp nam een vlucht en vooral initiatieven in de openbare ruimte hebben met steun van het wijkbudget de wijken weer wat meer kleur gegeven.
- Koers bepalen voor de multifunctionele accommodaties: o.a. uitwerken ontwikkelingsplan voor wijkcentrum De Roef en onderzoek naar betere exploitatie van wijkcentrum De Bogen.
Het ontwikkelingsplan voor wijkcentrum de Roef is uitgewerkt tot een Voorlopig Ontwerp. De Kiekmure is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om meer te betekenen voor de wijk en voor De Bogen is een plan uitgewerkt tussen mfc en de school om de veiligheid van de leerlingen en de exploitatie van het wijkcentrum te verbeteren.

Het bevorderen van de deelname aan de samenleving van alle inwoners:

- Burgerschap;
In 2019 werd besloten om een meer praktische, verbindende en bredere invulling aan Burgerschap te geven. Hierbij hoorde ook de insteek dat dit thema niet alleen in de maand van burgerschap naar voren komt maar gedurende het hele jaar. Om dit vorm te geven werd in juni een medewerker burgerschap aangenomen. Vanwege de COVID-19 pandemie is er vooral ingezet op het creëren van verbinding en saamhorigheid in deze moeilijke tijd. Dit is gedaan door het delen van elkaars verhalen, te faciliteren en te stimuleren en door het aanmoedigen van de Harderwijkse samenleving om aandacht voor elkaar te hebben en zo samen door deze crisis te komen. Concreet werd dit zichtbaar door de volgende activiteiten:
  - *In het voorjaar kwam de Harderwijk Zijn Wij Samen krant uit waar vooral werd ingestoken op de praktische en verbindende rol van burgerschap. In december werd ook een 'warme winterkaart' verstuurd naar alle inwoners met naast een bemoediging ook praktische tips voor activiteiten die nog wel kunnen in deze periode.*
  - *Meerdere initiatieven rondom het bestrijden van eenzaamheid tijdens de lockdown en daarna. Ook kerken, moskeeën en ondernemers werden actief meegenomen in deze beweging om verbinding met elkaar te zoeken.*
  - *Vanaf de maand van burgerschap in oktober startte de campagne 'deel je verhaal' waardoor mensen hun verhaal konden delen. De campagne was zowel digitaal (o.a. online stadsgesprek en facebook) als fysiek met een foto expositie op verschillende locaties in Harderwijk en Hierden. Ook een expositie van maskers over dit thema was deel van deze campagne waarin werd samengewerkt met lokale kunstenaars en Cultuurkust. Fysieke activiteiten waarbij ook de Raad betrokken zou zijn konden helaas niet doorgaan vanwege COVID-19.*
  - *2020 was het ook het eerste jaar dat het kindercollege actief was. Hoewel er vanwege COVID-19 gezocht moest worden naar het vormgeven hiervan heeft het kindercollege door verschillende acties aandacht gevraagd voor bijvoorbeeld eenzaamheid en rookvrije sportaccommodaties. Eind oktober werd het tweede kindercollege geïnstalleerd.*
  - *Op verzoek van de raad is er gewerkt aan inclusieve evenementen zoals een inclusief sinterklaasfeest.*
- Verbetertrajecten vanuit Samenwerkingsalliantie Krachtig Kleurrijk Harderwijk;
Ondanks corona hebben de platformorganisaties elkaar via digitale bijeenkomsten kunnen blijven ontmoeten. Er is gestart met de verkenning van een werk/zorgtraject, een werkgroep die zich inzet om de toegankelijkheid van de zorg te verbeteren en een projectgroep die zich inzet voor de ontmoeting tussen inwoners. Daarnaast is ingezet op het verbeteren van de platform structuur en deskundigheidsbevordering van deelnemende professionals over cultuursensitief werken.
- Implementatie van de Uitvoeringsagenda Regenboognotitie;
Alle activiteiten zoals benoemd in de bestaande uitvoeringsagenda bij de notitie Regenbooggemeente 2020 – 2023 zijn uitgevoerd. Begin 2021 is een aanvullende uitvoeringsagenda opgesteld met een aanvraag voor structureel budget. Vanwege corona konden de Village People café-avonden beperkt doorgaan. Ook het evenement met sprekers en muziek op Coming Out kon helaas niet doorgaan. In plaatst daarvan is een expositie gehouden met foto's en verhalen van LHBTI inwoners op de Veluwe. Deze zijn ook verschenen in boekvorm.
- Implementatie nieuwe aanpak laaggeletterdheid;
Er is een Harderwijkse vertaling geschreven van het Regioplan Laaggeletterdheid 2020-2024. Deze is begin 2021 ter besluitvorming aan het college aangeboden. Veel activiteiten van het Taalhuis en de bibliotheek op het gebied van laaggeletterdheid konden vanwege corona niet doorgaan zoals gepland. Het Taalcafé kon beperkt open met aangepaste maatregelen. De formele taalaanbieder Toptaal heeft de meeste lessen online kunnen doorzetten.

- Screening van het bestand om het bereik van de Wet Taaleis te vergroten;
Er is het afgelopen jaar een inhaalslag gemaakt met de inventarisatie of mensen die in het klantenbestand stonden, voldoen aan de Wet Taaleis. In de praktijk zijn het voornamelijk NT2-ers die door de Wet Taaleis in beeld komen. We vermoeden dat ook NT1-ers een bijstandsuitkering aanvragen. De gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde zijn in gesprek met Meerinzicht over de optie om mensen bij de aanvraag van een uitkering te toetsen op taalniveau 2F. Op deze manier is de kans veel groter om NT1-ers te herkennen.
- Eind 2019 komt de eerste update van het meten van het effect van inburgeringstraject beschikbaar; Uitkomsten worden meegenomen in de uitvoering in 2020.
Het effect van de inburgeringstrajecten wordt landelijke gemeten. Gemeenten hebben pas met de nieuwe wet Inburgering de regie over de inburgeringstrajecten van statushouders. Maar de input van de landelijke metingen gebruiken we wel bij de uitvoering van het project statushouders: het inzetten op het verhogen van het taalniveau en de participatie van statushouders.

Preventie

Het bevorderen van de zelfredzaamheid aan de samenleving van alle inwoners:

- Implementatie Beleidsplan Harderwijk zijn wij samen, Samenbeleid voor de periode 2018-2021;
Vanwege corona is het grotendeels niet gelukt om de activiteiten van de Uitvoeringsagenda uit te voeren. Dit omdat corona groepsactiviteiten en fysieke ontmoeting niet toestaat. Professionals van onze maatschappelijke partners hebben zich ingezet om op andere manieren contacten met inwoners en verbindingen tussen inwoners te behouden dan wel te versterken.
- Continuering 75+ bezoeken;
De bezoeken zijn vervangen door telefonische gesprekken in verband met corona.
- Implementatie van het Plan van aanpak Dementievriendelijk Harderwijk
De werkgroep Dementievriendelijk Harderwijk heeft hard gewerkt het afgelopen jaar. Zo is er een enquête opgesteld en uitgezet. Ook zijn er stappen gezet in het proces van een Odensehuis, waardoor de werving van een projectleider dit jaar kan starten. Daarnaast is er op Wereld Alzheimer dag een coronaproof buitenconcert geweest voor ouderen en families die te maken hebben met dementie. Ook is er een nieuw logo ontworpen en gepresenteerd in een passende campagne.

Preventief jeugdbeleid, om jongeren zelfstandiger te maken en mogelijke ondersteuningsbehoefte in de toekomst te voorkomen:

- We draaien pilots om de verbinding tussen het CJG en huisartsen te versterken. Het netwerk GezondVeluwe (regiogemeenten en Raedlijn) is in september 2019 de pilot Jeugd GGZ in september 2019 gestart; deze loopt door in 2020;
De pilots zijn tussentijds geëvalueerd en hebben voldoende opgeleverd om de pilot door te zetten in 2021. Na de eind evaluatie in de zomer van 2021 volgt besluitvorming over borging.
- We richten ons op prenatale groepszorg voor aanstaande jonge ouders ter bevordering van de gezondheid van het kind en het vergroten van de sociale netwerken van ouders;
Niet alle groeps sessie met jonge ouders konden doorgaan dit jaar. Er is zoveel mogelijk ingezet, rekening houdend met de coronamaatregelen.
- Pilot aanpak ziekteverzuim op MBO in samenwerking met de GGD (jeugdarts).
De pilot is gestart. Eerste resultaten volgen in 2021.

Ondersteuning

Het bieden van maatwerk: Mens centraal en integraal werken, Snel/efficiënt, Heldere en directe communicatie:

- De pilot 'Geluksroute' wordt omgezet in reguliere dienstverlening en breed uitgezet onder de netwerkpartners. Zij zullen ook een training gaan volgen over deze aanpak;
Er zijn nieuwe afspraken gemaakt met een bijbehorend visiedocument en plan van aanpak geschreven door de beleidsadviseur samen met Zorgdat. Hierin is meegenomen dat Zorgdat verantwoordelijk is voor het geven van trainingen aan externe partijen om zo het geluks-gericht werken bekendheid te geven binnen het bredere maatschappelijke veld. Vanwege corona zijn er geen trainingen gegeven in 2020. Wel is er een digitale training ontwikkeld die in 2021 zal worden gegeven. De Geluksroutes hebben wel plaats gevonden. Vooral telefonisch of op afstand, bijvoorbeeld buiten.
- De verordeningen voor het sociaal domein (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet) worden geactualiseerd;
In 2020 is gestart met het actualiseren van de verschillende verordeningen naar een verordening voor het Sociaal Domein. Hiermee is ook in de verordening zichtbaar dat wij streven naar integrale dienstverlening.
- Uitvoering van de recent vastgestelde verander/innovatiebudget Beschermd Wonen;
Deze regionale innovatiesubsidie heeft vier pilots opgeleverd, zoals e-health voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. (Tussen)resultaten worden gedeeld in de keten MO/BW.
- Het Regiobeleidsplan MO/BW vormt het spoorboekje voor de regio Noordveluwe voor de komende jaren. Intentie is dat de huidige samenwerking tussen de zes gemeenten ook in de nieuwe situatie leidend blijft;
Het Regionaal beleidsplan is in alle zes gemeenten vastgesteld. Diverse beoogde ontwikkelingen zijn opgepakt. Er zijn bijvoorbeeld verschillende 'tijdelijk wonen'-locaties ontstaan, waarbij corona tot een versnelling heeft geleid.
- Er komt een nieuwe Transformatieagenda Huiselijk geweld. Apeldoorn blijft centrumgemeente en de samenwerkende gemeenten maken weer een gezamenlijke nota. Het thema Huiselijk geweld behoeft blijvende aandacht

De beleidsnota en het uitvoeringsplan zijn in alle gemeenten vastgesteld. Ouderenmishandeling is een Harderwijks speerpunt in deze agenda.

- Multiprobleemsituaties krijgen steeds gericht en eerder aandacht. We zetten in op het samenvoegen van de versnipperde 'antwoorden' tot een herkenbaar loket;
Met de tafel Samen aan Zet, de tafel 16-27 en de Jeugdbeschermingstafel wordt afstemming tussen organisaties/teams gefaciliteerd. De visie van aansturing/aanpak is aan alle tafels hetzelfde.
- Aanpak van mensen met verward onbegrepen gedrag is een doorlopend lokaal én regionaal proces waarbij voortdurend volgende stapjes worden gezet. Binnen de GGZ zijn er bewegingen gaande om de acute psychiatrie anders te organiseren. Ook de WvGGZ speelt hier een rol;
*De WvGGZ en de WZD zijn per 1-1-2020 van kracht. Het implementeren hiervan is gestart maar het is wel een zoektocht in het tot stand brengen van samenwerking met bijvoorbeeld Justitie. Er is wel tevredenheid bij de partners voor de gekozen werkwijze op de Noordveluwe.
Er is toenemende samenwerking, zowel ambtelijk als bestuurlijk, tussen Veiligheid en Zorg in Harderwijk*
- Versterken Toegang: Verbinding van lokale CJG teams en aanbieders (o.a. GGZ expertise);
Hierover zijn in 2020 gesprekken gevoerd en afspraken gemaakt met het CJG. In 2021 wordt gestart met uitbreiding van GGZ expertise binnen het CJG.
- Extra aandacht voor het voorkomen van uithuisplaatsingen en de afbouw van het aantal residentiele plaatsingen. Met inzet op programma's zoals Verder Thuis en verbeterde samenwerking met GI willen we uithuisplaatsing voorkomen en jeugdigen op een verantwoorde manier laten terugkeren naar huis of naar eigen leefomgeving. Het is een belangrijke doelstelling van de transformatie. Bovendien legt een residentiele plaats een aanzienlijk beslag op de financiële middelen;
In 2020 is gestart met actieve regie, waarbij op casusniveau wordt gekeken naar kinderen onder de 12 jaar die in een residentie verblijven. Er wordt beoordeeld of een andere vorm van behandeling mogelijk is. We zien een afname van de kinderen die residentieel behandeld worden.
- Data-gedreven sturing richting aanbieders, dit is mogelijk omdat de gegevens in 2019 zijn ingeladen in het Dashboard Jeugd. Medewerkers van gemeenten en Meerinzicht (beleid en contract-management) zijn getraind en de eerste analyses zijn beschikbaar. In 2020 wordt dit verder door ontwikkeld en gebruikt om beleid en uitvoering aan te scherpen.
Het dashboard wordt gebruikt om lokale gegevens te kunnen duiden en biedt mogelijkheden om bij te sturen. Met gebruikmaking van het dashboard voert het contractmanagement de gesprekken met aanbieders meer datagestuurd. We zijn niet meer afhankelijk van de gegevens van aanbieders. Dit is ook een van de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport Jeugd.

Het actief sturen op meedoen naar vermogen op de arbeidsmarkt:

- Intensivering van de Aanpak Inclusieve Arbeidsmarkt. We zetten in op voorlichting aan en informeren van werkgevers over wat nodig is voor plaatsingen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook verwachten we een toename van de inzet van jobcoaching;
Vanuit FactorWerk zijn er sinds 2020 vouchers voor jobcoaching en een less-risk polis beschikbaar. Dit is een van de activiteiten uit de DOE Agenda van FactorWerk. De activiteiten rondom het leer-werkloket zijn geïntensiveerd. Hierbij wordt gewerkt aan een fysiek loket in Harderwijk
- Voortzetting voltijdsroute statushouders, waarbij het potentieel van deelnemers goed in beeld komt en benut kan worden;
Met alle statushouders in Harderwijk die nog geen inburgeringsexamen hadden afgerond zijn gesprekken gevoerd en is een plan opgesteld. Ze zijn, zo veel als mogelijk, toegeleid naar het volgen van een voltijdroute om het taalniveau voor Nederlands te verhogen en in te zetten op meedoen. Dit is in het kader van het project statushouders opgepakt.
- De arbeidsmarktregio FactorWerk heeft subsidie aangevraagd bij het ministerie van SZW voor de uitvoering van een plan voor extra leerlijnen. Het is op dit moment nog niet bekend of deze wordt toegekend.
Deze subsidieaanvraag is uiteindelijk niet doorgezet. Wel is succesvol een aanvraag gedaan ZONMW voor een project van de Inclusief groep voor de doelgroep Psychische kwetsbaren.

Het vergroten van de bestaanszekerheid (zowel financieel als vanuit gezondheid en Sociaal Domein) van mensen die leven op en rond de armoedegrens met werkbare regelingen (*van voorblad*):

- Implementatie van het in 2019 vastgestelde oplegger Schuldienstverlening en Bestaanszekerheid. Kernthema; s zijn het gericht benaderen van mensen en inzetten op meedoen in plaats van 'extra geld'.
Er zijn veel ontwikkelingen in gang gezet aan de voorkant van de schulddienstketen. Vroegsignalering, Financieel trefpunt, Voorzieningswijzer, Geldplan zijn signalerende/ondersteunde middelen voor de praktijk. De verbinding tussen betrokken organisaties groeit door.

Verbonden partijen

De verbonden partijen zijn: Meerinzicht en de Inclusief Groep

In de paragraaf Verbonden Partijen zijn van de bestaande verbonden partijen een tabel, een nadere toelichting en kengetallen opgenomen. De tabel geeft inzicht in het type verbonden partij, het bestuurlijk en het financieel belang.

[Ga hier direct naar de paragraaf Verbonden Partijen.](#)

Daarnaast vervult de gemeente Harderwijk als gedelegeerd centrumgemeente namens de deelnemende gemeenten van de regio Noord Veluwe de "centrum gemeentelijke rol" (gericht op regie, coördinatie en uitvoering) van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Hiervoor worden de middelen voor de regio Noord Veluwe door gemeente Zwolle overgeheveld aan de gemeente Harderwijk op grond van de overeenkomst "Overdracht verantwoordelijkheden, taken en middelen beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio Noord Veluwe". De raming en verantwoording van deze centrumgemeentelijke taak is onderdeel van de begroting en de jaarrekening van Harderwijk.

Beleidsindicatoren

Vanaf 2017 nemen gemeenten in de begroting en het jaarverslag een basis-set BBV beleidsindicatoren op die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld.

Deze indicatoren geven inzicht in de maatschappelijke effecten van beleid en maken een vergelijking met anderen gemeenten mogelijk. Meer gemeentelijke gegevens zijn beschikbaar via Waarstaatjegemeente.nl.

Indicatoren	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking	CBS	2019	70,0	69,2
Jongeren met delict voor rechter	% jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen	Verwey Jonker Instituut	2019	1	1
Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar	LISA	2019	812,2	702,4
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	CBS	2019	309	382
Aantal lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	CBS	2020	252,4	200,0
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement per 10.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.	CBS	2020	690	600
% kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen	Verwey Jonker Instituut	2019	5	4
% Jeugdwerkloosheid	Het percentage werkloze jongeren van 16-22 jaar	Verwey Jonker instituut	2019	1	1
Jongeren met jeugdhulp	% jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2019	12,1	12,0
Jongeren met jeugdreclassering	% jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar)	CBS	2019	0,2	0,3
Jongeren met jeugdbescherming	% jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2019	1,1	1,2

Wat heeft het gekost?

Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020	
PROG6 Sociaal domein								
Resultaat bepaling	Baten	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	-370	-316	-447	-419	-28	
		TV62 Wijkteams	0	0	0	-12	12	
		TV63 Inkomensregelingen	-12.658	-12.844	-19.581	-19.082	-499	
		TV64 Begeleide participatie	0	0	0	0	0	
		TV65 Arbeidsparticipatie	-43	0	0	-29	29	
		TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	-29	0	0	25	-25	
		TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	-207	-276	-244	-197	-46	
		TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	-69	69	
		TV681 Ge-escaleerde zorg 18+	-21.085	-26.399	-26.495	-23.376	-3.119	
	TV682 Ge-escaleerde zorg 18-	0	0	0	-8	8		
	Baten - Totaal			-34.393	-39.835	-46.767	-43.167	-3.599
	Lasten	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	5.316	4.877	6.042	5.050	992	
		TV62 Wijkteams	43	56	249	66	183	
		TV63 Inkomensregelingen	17.033	16.870	23.663	22.995	668	
		TV64 Begeleide participatie	4.772	4.550	5.235	4.962	273	
		TV65 Arbeidsparticipatie	1.368	1.294	1.294	1.130	164	
		TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	1.438	2.365	1.800	2.086	-286	
		TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	8.877	9.485	9.520	9.332	188	
		TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	12.521	12.292	12.676	15.224	-2.548	
TV681 Ge-escaleerde zorg 18+		22.276	27.448	27.560	24.423	3.138		
TV682 Ge-escaleerde zorg 18-	4.862	4.601	4.601	4.278	323			
Lasten - Totaal			78.505	83.838	92.642	89.546	3.096	
Resultaat bepaling - Totaal			44.112	44.003	45.876	46.379	-503	
Resultaat bestemming	Dotaties	TV62 Wijkteams	200	0	345	345	0	
		TV63 Inkomensregelingen	0	0	0	61	-61	
		TV64 Begeleide participatie	622	0	0	0	0	
	Dotaties - Totaal			822	0	345	406	-61
	Ontrekkings	TV62 Wijkteams	-1.772	-742	-904	-805	-99	
		TV63 Inkomensregelingen	-110	0	0	0	0	
Ontrekkings - Totaal			-1.882	-742	-904	-805	-99	
Resultaat bestemming - Totaal			-1.060	-742	-559	-399	-160	
PROG6 Sociaal domein - Totaal			43.052	43.262	45.317	45.981	-664	
Geheel - Totaal			43.052	43.262	45.317	45.981	-664	

Het resultaat van Programma 6 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werken	1.372		
Kapitaallasten	19		
Uren/overige verrekeningen		131	
Corona uitgaven		7.067	1)
Corona compensatie	7.319		1)
Maatschappelijke zorg	86		2)
Bespaarcoach	85		3)
Afrekening SDV		38	4)
Inclusief Groep 2019	156		5)
Beleid schulddienstverlening	96		6)
Reserves		99	7)
Uitvoeringskosten jeugd MIZ		110	8)
Participatie		223	9)
Programmageden Wmo	71		9)
Programmageden Jeugd		2.208	9)
Diverse	8		
Totaal	9.212	9.876	-664

De verklaring van de afwijking is als volgt:

- 1) Corona uitgaven en compensatie; Het grootste onderdeel van de uitgaven en compensatie binnen het sociaal domein betreft de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo). In 2020 zijn 1.445 verstrekkingen voor levensonderhoud en 141 kapitaalverstrekkingen verwerkt. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.8 'financiële impact Covid-19'.
- 2) Maatschappelijke zorg. Deze post is bedoeld voor "onvoorziene uitgaven regionaal". Dit budget moet voorkomen dat bij onvoorziene situatie eerst met 6 gemeenten overlegd moet worden voordat kan worden gehandeld. Het budget wordt vooraf regionaal vastgesteld en Harderwijk is gemandateerd om het budget te beheren.
- 3) Bespaarcoach; De middelen die geraamd waren in 2020 (€ 85.490,-) voor uitvoering van het amendement bespaarcoach, kunnen vrijvallen ten gunste van het rekeningresultaat. Het budget in 2021 is voldoende om het amendement uit te voeren. Het plan van aanpak hiervoor is eind december 2020 vastgesteld.
- 4) Afrekening SDV; Vanaf 1 januari 2018 is de Sociale Dienst Veluwerand in liquidatie. In 2020 is de SDV, na afronding van alle vorderingen en schulden, opgeheven. De financiële afhandeling over 2018 en 2019 moest nog plaatsvinden. Het aandeel van de gemaakte kosten over deze jaren bedroeg voor Harderwijk € 37.500,-.

- 5) Inclusief Groep; Bij de jaarrekening 2019 was er voor de Inclusief Groep een nog te betalen bedrag opgenomen. Deze nabetaling heeft niet plaatsgevonden.
- 6) Schulddienstverlening; De middelen voor schulddienstverlening zijn niet volledig ingezet. Hiervan fluctueert het gebruik. Naar verwachting worden deze middelen steeds meer ingezet voor o.a. preventieactiviteiten. Er zal ook meer beroep worden gedaan op schulddienstverlening als gevolg van de Coronacrisis.
- 7) Het nadeel op de reserves komt doordat voorgesteld wordt de middelen voor het project "Meedoen moet kunnen" door te schuiven naar 2021. Hierdoor wordt in 2020 geen bedrag onttrokken aan de reserve sociaal domein voor dit onderdeel waardoor een nadeel ontstaat.
- 8) Een hoger beroep op de jeugdzorg heeft niet alleen een nadelig effect op de programmagelden maar ook op de bedrijfsvoeringskosten.
- 9) Participatie; Het tekort op participatie wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere Rijksbijdrage BUIG. Voor een uitgebreide toelichting op de programmagelden wordt verwezen naar bijgevoegd jaarverslag 'programmagelden sociaal domein 2020'. (jaarverslag is bijgevoegd)

Als dekking voor de hogere lasten programmagelden worden middelen ingezet vanuit de stelpost taakmutaties (Wet Taaleis participatiewet, BBZ levensvatbaarheidsonderzoeken, ambulantisering GGZ en verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen). Het betreft een totaalbedrag van € 96.000,-. De stelpost taakmutaties is verantwoord onder programma 0. Daarnaast wordt het overschot van € 97.000,- op het budget jeugdhulp AZC kinderen als dekking ingezet. Dit budget is verantwoord onder programma 7, taakveld Volksgezondheid. Vanuit dit budget wordt de preventieve inzet binnen het AZC betaald. De inzet voor het maatwerk binnen het AZC, waar deze middelen ook voor bedoeld zijn, loopt via de programmagelden.

Het totale tekort op Participatie, Wmo en Jeugd bedraagt, inclusief bovenstaande dekking € 2.167.000,-. Dit bedrag is exclusief corona effecten. Voorgesteld wordt dit bedrag te onttrekken aan de reserve sociaal domein.

De jaarcijfers van de centrumgemeentelijke taak Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (BW en MO) voor de regio Noord Veluwe maken onderdeel uit van de rekeningcijfers onder taakveld 6.81. Deze taak heeft geen financiële effecten voor de jaarrekening van Harderwijk, omdat dit budgettair neutraal is verwerkt. Het betreft hier regionale middelen. Er wordt, net als over voorgaande jaren, een apart jaarverslag gemaakt voor de deelnemende gemeenten. Ook zal er aan de deelnemende gemeenten een bestedingsvoorstel worden voorgelegd. Bij de begroting 2021-2024 is besloten het Harderwijkse aandeel van het overschot BW/MO 2020 toe te voegen aan de reserve sociaal domein.

2.7 Programma 7 Duurzaamheid en milieu

Algemene doelstelling

Wij werken aan een duurzaam Harderwijk en aan een gezonde leefomgeving. Duurzaamheid wordt centraal gesteld in ons handelen. Ook verwachten wij van inwoners en ondernemers dat duurzaamheid bij het realiseren van plannen het uitgangspunt is.

Het opstellen van de visie 'Duurzame Stad' en bijbehorende maatlat.

Kaders en uitgangspunten worden opgesteld waaraan (ruimtelijke) projecten en plannen binnen de gemeente Harderwijk moeten voldoen

Uitwerking hiervan vindt plaats aan de hand van de volgende vier pijlers: energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Werken aan een gezonde leefomgeving

Met inwoners zoeken naar innovatieve oplossingen geluidsoverlast A28.

Wij stimuleren alle inwoners om een actieve en gezonde leefstijl te hanteren door in te zetten op gezond opgroeien, gezond ouder worden en een gezonde leefomgeving

Onder andere door het stimuleren van gezonde keuzes (leefstijl) met de lokale uitvoeringsagenda van de nota 'Samen voor een gezond Noord Veluwe'.

Algemeen

Algemene doelstelling

Dit programma omvat activiteiten die gericht zijn op gezondheidszorg, milieu, afvalverzameling en reiniging, water en riolering alsmede de gemeentelijke begraafplaats.

Ontwikkelingen

-

Wat gaan wij daar voor doen?

De taakvelden die binnen het programma Duurzaamheid en milieu worden onderscheiden zijn:

• <u>Duurzaamheid en milieu</u>
7.1 Volksgezondheid
7.2 Riolering
7.3 Afval
7.4 Milieubeheer
7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Het opstellen van de visie 'Duurzame Stad' en bijbehorende maatlat

Kaders en uitgangspunten worden opgesteld waaraan (ruimtelijke) projecten en plannen binnen de gemeente Harderwijk moeten voldoen.

Energietransitie

Deze pijler is uitgewerkt en vastgesteld als beleid: 'De Energieke stad'. Het beleid heeft als doelstelling het bereiken van 45% CO₂-reductie in 2031 ten opzichte van 2010. Hieraan wordt uitvoering gegeven middels de Uitvoeringsstrategie 'Energieke stad 2017-2020' gericht op het uitvoeren van plannen waarin de impact op de CO₂ vermindering hoog is, de voorbeeldfunctie tot uiting komt en de samenwerking wordt gevonden met verschillende stakeholders:

- Duurzame gemeentelijke organisatie en gemeentelijk vastgoed;
- Duurzame initiatieven ondersteunen;
- Wind- energie;
- Zonne-energie;
- Gasloze wijken.

Circulariteit

Deze pijler heeft als doel zo min mogelijk afval produceren en het sluiten van kringlopen waardoor grondstoffen hun waarde behouden. Hiervoor is het beleid 'Van Afval Naar Grondstof (VANG)' vastgesteld. De vorm en de wijze van afvalinzameling wordt eind 2019 vastgelegd. Daarnaast wordt een 'aanpak Circulaire economie' opgesteld. Middels de principes, slimmer ontwerpen, bewust gebruiken en meer en beter hergebruiken wordt de aanpak naar een circulaire stad vormgegeven.

Klimaatadaptatie

Deze pijler wordt opgestart en uitgewerkt tot beleid met als doel om Harderwijk in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te maken en hiermee hittestress en droogte te beperken en wateroverlast te voorkomen. De uitvoeringsstrategie bestaat uit:

- De kwetsbaarheid in beeld brengen;
- De risicodialoog voeren;
- Uitvoeringsagenda opstellen;
- Meekoppelkansen benutten;
- Stimuleren en faciliteren;
- Reguleren en borgen;
- Handelen bij calamiteiten.

Biodiversiteit

Het doel van de laatste pijler onder de Duurzaamheidsvisie is om de biodiversiteit, die onder druk staat, te versterken door te bouwen aan een veerkrachtig netwerk van de beschermde natuurgebieden, de landbouwgebieden in het buitengebied en het groen in de stad. Middels de principes: het vergroten van leefgebieden, het verbinden van gebieden met elkaar en het versterken van de kwaliteit in de gebieden wordt gewerkt aan een robuust Harderwijken Natuurnetwerk.

Werken aan een gezonde leefomgeving

Met inwoners zoeken naar innovatieve oplossingen geluidsoverlast A28 door:

- Vaststellen reikwijdte onderzoek;
- Relatie leggen met meerjarenprogramma geluidsanering rijkswegen (MJPG);
- Relatie leggen met project doorstroming A28/MIRT;
- Pilot uitvoeren meest zwakke plekken (akoestisch zwaarst belaste plekken).

Wij stimuleren alle inwoners om een actieve en gezonde leefstijl te hanteren door in te zetten op gezond opgroeien, gezond ouder worden en een gezonde leefomgeving

Het stimuleren van gezonde keuzes (leefstijl) met de lokale uitvoeringsagenda van de nota 'Samen voor een gezond Noordveluwe';

- De invoering van gratis schoolfruit op basisscholen (in afstemming met Europees programma schoolfruit);
- Het vergroten van de weerbaarheid van de jeugd in Harderwijk (met onder andere aandacht voor pestgedrag en Social Media in samenwerking met GGD en onderwijs);
- Het stimuleren van een actieve levensstijl voor ouderen, door het bieden van wandellocaties met bankjes voor ouderen;
- De openbare ruimte in te richten met oog voor gezondheid en beweegvriendelijkheid. Er komt een MTB-route in de regio en hardlooprouten in de stad.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Het opstellen van de visie 'Duurzame Stad' en bijbehorende maatlat

In juli is de **duurzaamheidsvisie 'De Duurzame Stad'** vastgesteld door de gemeenteraad. Hierin staan de vier pijlers Circulariteit, biodiversiteit, Klimaatadaptatie en Energietransitie aangegeven. In december 2020 is de bijbehorende **uitvoeringsagenda** vastgesteld door het college. In de uitvoeringsagenda staat aangegeven waarop de focus ligt en welke projecten uitgevoerd (gaan) worden. Hieronder wordt per pijler een korte beschrijving gegeven van de resultaten in 2020.

Energietransitie

In 2020 is uitvoering gegeven aan het energietransitiebeleid 'De Energieke stad', één van de pijlers van de duurzaamheidsvisie. Verschillende projecten zijn uitgevoerd waarvan een groot deel nog doorloopt in 2021. Hieronder een vijftal projecten met daarbij aangegeven wat het behaalde resultaat is in 2020.

Verder is in 2020 de CO₂-monitoring voor de Gemeente Harderwijk opgesteld.

Windenergie Lorentz

De gemeenteraad heeft het bestemmingsplan voor het mogelijk maken van de 3 windmolens vastgesteld. Daarnaast is de SDE+ subsidie aangevraagd. Q1 2021 wordt bekend of de subsidie ook is toegekend.

Transitievisie Warmte

De projectgroep Aardgasvrij Wonen Harderwijk, (de samenwerking tussen UWOON, Omnia Wonen, Alliander, Endura, Veluwe Duurzaam en Gemeente Harderwijk) werkt aan de transitievisie warmte. De analyse hiervoor is in 2020 uitgevoerd. Daarnaast biedt de projectgroep ondersteuning aan de inwonersinitiatieven. In 2021 moet de transitievisie warmte worden vastgesteld.

Zonnepark Overloopterrein

De gemeente Harderwijk heeft in 2020 besloten om samen met de lokale energiecoöperatie Endura het zonnepark Overloopterrein aan te leggen. Ze zijn samen de enige aandeelhouders van het zonnepark (de gemeente 51%). In 2021 wordt het zonnepark gerealiseerd.

Regionale Energiestrategie (RES)

In 2020 is de concept RES vastgesteld met daarin 3 varianten hoe de regio Noord-Veluwe duurzame energie gaat opwekken. In 2021 moet de definitieve RES worden vastgesteld.

CO₂ prestatieladder

Nadat de gemeente Harderwijk in 2019 op trede 3 van de CO₂-prestatieladder is gecertificeerd, is deze in 2020 behouden. Zo wordt in de eigen organisatie gewerkt aan reductiemaatregelen als wanneer mogelijk elektrische auto's, verduurzamen eigen vastgoed en het beter ondersteunen van thuiswerken.

Circulariteit

In 2020 is het rapport Circulair Harderwijk afgerond. De gemeente Harderwijk heeft een onderzoek uit laten voeren waarin ondersteuning is gevraagd in het opstellen van beleid ten aanzien van circulariteit. Hierin is gestart met een kwalitatieve en kwantitatieve nulmeting, waarna vervolgens een visie en doelstellingen voor 'Circulair Harderwijk' zijn geformuleerd en deze zijn vertaald naar concrete interventies. De resultaten uit het onderzoek worden gebruikt om het beleid en de daarbij behorende uitvoeringsstrategie verder uit te werken.

In 2020 is besloten om te onderzoeken of circulariteit een centrale rol kan krijgen in de gebiedsontwikkeling van Drielanden - Noord. In 2021 wordt dit verder verkend.

Klimaatadaptatie

De kwetsbaarheden zijn voor de thema's hittestress en wateroverlast in beeld gebracht. Voor het thema overstromingen is dit al eerder gedaan en het thema droogte wordt in regionaal samenwerkingsverband opgepakt (RAP Noord-Veluwe). Het college van B&W heeft ingestemd met de ambities, speerpunten en de aanpak van het RAP (Regionaal Adaptatieplan). De studie Beslisboom verwerken regenwater is afgerond en de opdracht voor de studie naar Gidsprincipes voor een klimaatrobuuste inrichting is gegund.

Meekoppelkansen zijn onder andere benut in het Crescentpark, door de benodigde waterberging te combineren met recreatie en een natuurinclusieve inrichting. In het Zeebuurtpark is een wadi aangelegd, waar water van het verharde terrein van De Harder wordt opgevangen en zo langzaam in de bodem zakt. Om hittestress te helpen voorkomen zijn in de binnenstad zes oases aangelegd (schaduwrijke zitplaatsen met een drinkwatertappunt).

Het afgelopen jaar zijn inwoners met groot succes met de regentonsubsidie gestimuleerd om meer regenwater vast te houden (200 regentonnen aangevraagd in 2 maanden tijd!). Het college heeft besloten in 2020 om deze subsidie op te laten volgen door de subsidieregeling klimaatadaptatieve maatregelen privaat terrein, waarin naast een regenton ook het nemen van andere klimaatadaptatieve maatregelen, zoals meer groen in de tuin, wordt gestimuleerd. Deze subsidie komt naar verwachting in het voorjaar 2021 beschikbaar.

Biodiversiteit

Er is gewerkt aan het vergroten, versterken en verbinden van de natuur. Onder andere door het herinrichten van de Wijde Wellen en het inrichten van het Crescent Park. Daarnaast worden in onze uitvragen de bouwende partijen uitgedaagd om natuur-inclusieve ontwerpen te maken. Zodat er ook voor dieren en planten goede leefruimte gecreëerd worden in de gebouwde omgeving, zoals een zwaluwenwand Zeepad. Zo is in 2020 bij een aantal ontwikkelingen zoals Harderweide 2/3, Waterfront fase 3 en De Roef natuurinclusief ontwerpen in de planvorming op de kaart gezet.

Werken aan een gezonde leefomgeving

In 2020 zijn wij gestart met de voorbereiding van de vervanging van een deel van de oude geluidschermen ter hoogte van De Wittenhagen (tracé tussen de N302 en het spoor). Dit doen wij in nauwe samenwerking met Rijkswaterstaat.

Rijkswaterstaat werkt aan twee projecten, het meerjarenprogramma geluidsanering (MJPG) en de vervanging en renovatie van bestaande schermen (V&R). Samen met Rijkswaterstaat hebben wij vastgesteld welke schermen vervangen worden en, aangevuld met een financiële bijdrage van Harderwijk, hoe hoog de nieuwe schermen worden. De voorbereiding is input voor een Europese aanbestedingsprocedure voor de bouw van de nieuwe geluidschermen. Onderdeel van de voorbereiding is ook een bestuursovereenkomst die wij met Rijkswaterstaat sluiten om de gemeentelijke bijdrage vast te leggen.

In het project richten wij ons op het efficiënt inzetten van de beschikbare middelen, geld en capaciteit, met als doel zoveel als mogelijk de geluidbelasting op de omgeving te verminderen.

Wij stimuleren alle inwoners om een actieve en gezonde leefstijl te hanteren door in te zetten op gezond opgroeien, gezond ouder worden en een gezonde leefomgeving

- JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) heeft in 2020 de (alternatieve) Konings spelen en verschillende challenges digitaal uitgevoerd. Daarnaast hebben we het hele jaar door Move(F)it aangeboden (zowel digitaal als fysiek).
- Er is gewerkt aan een gezonde sportomgeving wat heeft geresulteerd in een Gezonde sportkantine bij De Mezen en Athlos. Verder zijn Unitas en De Mezen rookvrij geworden.
- Vier campagnes zijn binnen JOGG uitgezet in 2020 (Gezond Tussend'oreen, Slaapcampagne, Water Challenge, SnoepGroente). We hebben ingezet op bewustwording van en preventie van middelengebruik, door o.a. gastlessen en gesprekken op scholen (fysiek en digitaal), en door de deelname aan landelijke campagnes, zoals de IkPas en NIX18 campagnes.
- Er is een start gemaakt met de aanpak Kind naar Gezonder Gewicht en het lokale Preventieakkoord. Dit krijgt in 2021 een vervolg krijgen.
- Vanwege de coronapandemie is de Valpreventie training voor ouderen niet doorgegaan. Wel heeft de senioren buurtsportcoach een tour door Harderwijk gemaakt om ouderen op hun balkon in beweging te krijgen (als onderdeel van GA! in Beweging on Tour).

Verbonden partijen

De verbonden partijen zijn: ODNV

[Ga hier direct naar de paragraaf Verbonden Partijen.](#)

Beleidsindicatoren

Vanaf 2017 nemen gemeenten in de begroting en het jaarverslag een basis-set BBV beleidsindicatoren op die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld.

Deze indicatoren geven inzicht in de maatschappelijke effecten van beleid en maken een vergelijking met anderen gemeenten mogelijk. Meer gemeentelijke gegevens zijn beschikbaar via [Waarstaatjegemeente.nl](#).

Indicatoren	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Hernieuwbare elektriciteit	% hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, water kracht, zon of biomassa	Rijkswaterstaat klimaatmonitor	2018	6,6	Geen data
Fijn huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval in kg per inwoner	CBS	2019	199	130

Lokale indicatoren

Energietransitie Energieke Stad

- 45% CO2-reductie in 2031 ten opzichte van 2010;
- 4 jaar uitvoeringsstrategie Energieke Stad 2017-2020, 41 kton CO2.

Circulariteit:

- Afvalbeleid (Van Afval naar Grondstof);
- Maximaal 100 kg restafval 2020;
- Maximaal 30 kg restafval 2025.

Wat heeft het gekost?

Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020	
PROG7 Duurzaamheid en milieu								
Resultaat bepaling	Baten	TV71 Volksgezondheid	-9	-7	-57	-68	11	
		TV72 Riolering	-3.580	-3.476	-3.476	-3.600	124	
		TV73 Afval	-5.083	-4.761	-4.761	-5.294	534	
		TV74 Milieubeheer	-54	-93	-226	-44	-182	
		TV75 Begraafplaatsen en crematoria	-992	-966	-965	-990	26	
	Baten - Totaal			-9.718	-9.302	-9.485	-9.997	512
	Lasten	TV71 Volksgezondheid	2.111	2.051	2.493	2.368	126	
		TV72 Riolering	2.396	2.292	2.244	2.269	-25	
		TV73 Afval	4.213	4.104	4.154	4.915	-761	
		TV74 Milieubeheer	2.342	2.305	3.772	2.138	1.634	
TV75 Begraafplaatsen en crematoria		974	889	888	919	-31		
Lasten - Totaal			12.036	11.640	13.551	12.608	943	
Resultaat bepaling - Totaal			2.318	2.338	4.066	2.611	1.455	
Resultaat bestemming	Dotaties	TV72 Riolering	0	0	0	0	0	
		TV73 Afval	50	0	0	0	0	
		TV74 Milieubeheer	72	8	8	8	0	
	Dotaties - Totaal			123	8	8	8	0
	Ontrekking	TV72 Riolering	-1	0	0	0	0	
		TV73 Afval	-18	-28	-28	-16	-12	
		TV74 Milieubeheer	-530	-7	-7	0	-7	
		TV75 Begraafplaatsen en crematoria	0	-7	-7	-9	2	
	Ontrekking - Totaal			-549	-42	-42	-25	-17
	Resultaat bestemming - Totaal			-426	-35	-35	-17	-17
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal			1.892	2.304	4.032	2.594	1.438	
Geheel - Totaal			1.892	2.304	4.032	2.594	1.438	

Het resultaat van Programma 7 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werken	688		
Kapitaallasten		24	
Uren / overige verrekeningen		16	
Preventieve jeugdhulp asielzoekers	97		1)
Riolering	37		2)

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Afval		208	3)
Milieubeheer	895		4)
Diversen		31	
Totaal	1.717	279	1.438

De verklaring van de afwijking is als volgt:

- 1) Per saldo is op dit taakveld sprake van een voordelig resultaat van € 97.000,-. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere lasten voor de preventieve Jeugdhulp asielzoekers kinderen. De lasten voor de inzet maatwerk binnen het AZC, waar deze middelen ook voor zijn bedoeld, worden verantwoord binnen programma 6.
- 2) Het voordelige resultaat op dit taakveld is de resultante van met name een hogere opbrengst riolrechten, (€ 113.302,-) en de dotatie aan de egalisatievoorziening rioleringen (€ 76.638,-). Met de dotatie aan de voorziening is de kostendekkendheid riolering 100%. Hierbij wordt wel opgemerkt dat in de tariefberekening riolering ook budgetten van taakveld 21 (verkeer en vervoer) zijn opgenomen
- 3) Per saldo is sprake van een nadelig resultaat van afgerond € 208.000,-. Dit nadelig resultaat kan als volgt worden verklaard:
  - Bij het samenstellen van de begroting 2020 kon nog geen rekening gehouden worden met de meerkosten inzameling als gevolg van de nieuwe, duurdere, Europese aanbesteding (€ 468.000,- nadelig);
  - Extra onttrekking aan de egalisatievoorziening afval (€ 283.500,- voordelig, hiermee is de voorziening leeg). Na deze onttrekking bedraagt de kostendekkendheid 89%;
  - Een hoger aantal transacties bij de milieustraat heeft geleid tot een voordelig saldo van € 108.000,- aan baten;
  - Per saldo leiden de baten en lasten van o.a. papier, glas en plastic afval tot een nadelig resultaat van, afgerond, € 131.500,-. De wereld handelsprijzen voor deze grondstoffen staan al lang onder druk en blijven onder het normale opbrengsten niveau.
- 4) Per saldo is er sprake van een voordelig resultaat ODNV ad € 42.000,- Dit is de resultante van een hogere bijdrage aan de ODNV ad € 50.000,- (oorzaak hiervan is een structurele overschrijding van de advies uren ODNV in de afgelopen jaren. Met ingang van 2021 zijn over de uren inzet nieuwe basisafspraken gemaakt.) en de afrekening van het voordelige exploitatieresultaat ODNV 2020. De gemeente Harderwijk ontvangt hiervan € 92.000,-. De beschikbaar gestelde middelen voor de geluidsproblematiek A28 (€ 147.000) zijn niet ingezet. Voorgesteld wordt deze middelen toe te voegen aan de bestemmingsreserve Geluidswerende maatregelen A28. Mede door Corona zijn meerdere budgetten duurzaamheid zijn in 2020 niet volledig benut en vinden hun vervolg in 2021. Betreft een totaalbedrag van € 706.000,-. Voorgesteld wordt deze middelen toe te voegen aan nieuw te vormen bestemmingsreserve duurzaamheid.

2.8 Programma 8 Ruimte en wonen

Algemene doelstelling

Wij versterken de ruimtelijke kwaliteit door grote ruimtelijke projecten uit te voeren, ruimte voor lokale initiatieven te geven, een passend woningaanbod te bieden en te zorgen voor een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat.

Hiervoor gaan wij aan de slag met:

Het uitvoeren van de volgende grote projecten

- Drielanden
- Waterfront
- Weiburg

Ruimte geven voor lokale initiatieven

- Ruimtelijke ontwikkelingen eenvoudiger maken
- Duidelijkheid geven over de gewenste ruimtelijke koers

Werken aan een passend woningaanbod door uitwerking van een uitvoeringsagenda op basis van de Woonvisie 2017-2027

Specifieke aandachtspunten:

- Nieuwbouw in het goedkope en middeldure segment
- Het creëren van tijdelijke woonruimte
- Spreiding en menging
- Het ontwikkelen van woonzorgzones
- Verduurzaming van de bestaande woningvoorraad
- Stimuleren van levensloopbestendige woningaanpassingen
- Kwetsbare groepen, woonwagens en arbeidsmigranten

Zorg voor een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat bij het inrichten van de openbare ruimte

- Meer aandacht te hebben voor groen. Hierbij wordt het onderhoudsniveau verhoogd van kwaliteitsniveau C naar B;
- Een pilot voor (natuurlijke) fijnstofafvangsters uit te voeren;
- Aanleg van een vlot bij het Strandeiland;
- Uitwerking en uitvoering schetsplan De Wellen;
- Revitalisering Lorentz I en II, fase 2;
- Herinrichting Nassaulaan/Engelserf;
- Realisatie Crescentplas.

Beheer gemeentelijke gebouwen

- Oude Stadhuis
- Museum
- Catharinakapel

Algemene doelstelling

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op ruimtelijke ordening (ontwikkelingsvisie, bestemmingsplannen, welstandstoezicht en handhaving), volkshuisvesting (woningbouw nieuw en bestaand, woonwagencentrum) en bouwgrondexploitaties.

Ontwikkelingen

De volgende twee ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de planning en uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen:

- PAS (Programmatische Aanpak Stikstof) Door de Raad van State is PAS buiten werking getreden. Als gevolg hiervan kunnen voor bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen op dit moment geen vergunningen worden verleend omdat deze ontwikkelingen zorgen voor extra stikstof op kwetsbare gebieden (Natura 2000). Op landelijk niveau wordt gewerkt aan een oplossing voor de ontstane problematiek. De gemeente is zich eveneens aan het beraden op oplossingsmaatregelen;
- PFAS (Poly- en perfluoralkylstoffen). Een tijdelijk handelingskader is opgesteld voor alle grondwerkzaamheden waarbij de verplichting is gesteld om per 1 oktober 2019 bodemonderzoek naar deze stof uit te voeren.

Nieuw beleid vormt het opstellen van de Natuur- en biodiversiteitsvisie.

Deze nota zal daarnaast als basis worden gebruikt voor het herzien van de Nota afstoten openbaar groen.

Daarnaast wordt de beleidsvisie Historische boerenerven Hierden opgesteld.

Wat gaan wij daar voor doen?

De taakvelden die binnen het programma Ruimte en wonen worden onderscheiden zijn:

8. Ruimte en wonen
8.1 Ruimtelijke ordening
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerr.)
8.3 Wonen en bouwen

Het uitvoeren van de volgende grote projecten

- Drielanden:
  - Afronden en woonrijpmaken fase 1, planontwikkeling fase 2 en start bouwrijpmaken en start woningbouw Harderweide;
  - Doorzetten ontwikkeling Groene Zoom;
  - Verkenning programma Drielanden-Noord.
- Waterfront:
  - Fase 1: Inrichting en ingebruikname Overloopterrein;
  - Fase 2: Realisatie woningbouw, planontwikkeling commercieel programma Zuiderzeeboulevard en reconstructie wegaansluitingen Waterfront-N302;
  - Fase 3: Op basis van de vastgestelde stedenbouwkundige herijking het civieltechnisch ontwikkelings-gereed maken van fase 3. Daarnaast op basis van de vastgestelde marktstrategie het aanbesteden van de ontwikkeling van deelgebied 1.
- Weiburg:
  - Opstellen van een Nota van uitgangspunten, ontwikkelstrategie, variantenstudie en mogelijk afspraken met marktpartijen.

Ruimte geven voor lokale initiatieven

- Ruimtelijke ontwikkelingen eenvoudiger maken:
  - Meer ruimte geven aan samenleving en initiatiefnemers door loslaten en vertrouwen geven door in 2020 met omgevingscoaches en de omgevingskamer te gaan werken;
  - Implementeren van de Omgevingswet (op basis van routekaart);
  - Opstellen pilot omgevingsplan Stadsdennen gebaseerd op de harmonisatie van bestemmingsplan-regelingen.
- Duidelijkheid geven over de gewenste ruimtelijke koers:
  - Actualiseren van Structuurvisie op gemeenteniveau in de vorm van een Omgevingsvisie. In 2020 worden aan de hand van de gerealiseerde inventarisatie en participatie speerpunten bepaald voor de fysieke leefomgeving. Op basis hiervan wordt in 2020/2021 de Omgevingsvisie uitgewerkt ter vervanging van de huidige Structuurvisie.
- Gemeentelijke begeleiding van particuliere ontwikkelingen waaronder:
  - Rabobanklocatie;
  - De Harder;
  - Particuliere initiatieven buitengebied.

Werken aan een passend woningaanbod door uitwerking van een uitvoeringsagenda op basis van de Woonvisie 2017-2027

- (Monitoring) woonopgave:
  - Kwantitatieve opgave wonen en zorg. We brengen de behoefte in beeld naar woonvormen voor mensen met een zorgvraag. Mogelijk biedt dit aanleiding voor een uitbreiding van het aanbod. De gemeente zoekt naar mogelijkheden om die te realiseren.
- Realisatie:
  - Nieuwbouw in het goedkope en middeldure segment. In de sociale huursector is de gemiddelde wachttijd op dit moment ruim vijf jaar. Dat vinden wij te lang. Met woningcorporaties en projectontwikkelaars maken wij afspraken over een uitbreiding van het aanbod huurwoningen onder de liberalisatiegrens. Daarnaast werken wij mee aan de ontwikkeling van woningen in het middeldure huursegment en goedkope koopsegment. Dit doen wij onder meer om de doorstroming aan de onderkant van de woningmarkt te bevorderen;
  - PVE extra toegankelijke woningen. We ontwikkelen een helder programma van eisen voor rollator- en rolstoelgeschikte woningen. Daarmee willen we de markt uitdagen om meer woningen te bouwen voor mensen met fysieke beperkingen.
- Vraagregulatie:
  - Huisvestingsverordening. De gemeenteraad stelt in 2020 een nieuwe huisvestingsverordening vast voor een periode van vier jaar. In de huisvestingsverordening bepaalt de gemeente onder welke voorwaarden de woningcorporaties hun sociale huurwoningen mogen toewijzen. De urgentieregeling is hier onderdeel van.
- Bijzondere woonconcepten:
  - Maatwerkwoningen. Samen met onze stakeholders spannen we ons in voor de realisatie van vier maatwerkwoningen. Dit is een woonzorgconcept voor mensen met een alternatieve leefstijl;
  - Woonwagendstandplaatsen. We brengen de behoefte aan woonwagendstandplaatsen in kaart. Mogelijk biedt dit aanleiding voor een uitbreiding van het aantal plekken.

Zorg voor een aantrekkelijk woon-, werk- een leefklimaat door

- Bij het inrichten van de openbare ruimte:
  - Groenbeheer uitvoeren op basis van het vastgestelde kwaliteitsniveau B;
  - Aanleg van een vlot bij het Strandeiland;
  - Op basis van het vastgestelde voorkeursscenario vindt aanbesteding en uitvoering plaats van de Wellen. Daarnaast vindt planvorming plaats van het voetpad langs het Zeepad als uitvoering van de motie;
  - Revitalisering Lorentz I. Hiervoor is het civieltechnische deel gerealiseerd en vindt in 2020 de afronding van de groeninrichting plaats. Ten behoeve van de verkeersveiligheid wordt het kruispunt Archimedesstraat/Newtonweg/Daltonstraat aangepast;
  - Herinrichting Nassaulaan/Engelerserf vindt in 2020 plaats;
  - Groenaanleg herinrichting Melis Stokelaan;
  - Opstellen en start uitvoering van dorps- en landschapsversterking Hierden;
  - Herinrichtingsplan Havendam en voorbereiding uitvoering.

Beheer gemeentelijke gebouwen

- Aan de hand van een schouw van de gemeentelijke gebouwen in 2019/2020 wordt in 2020 een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. In hetzelfde traject worden tevens verbeteringsmaatregelen op het gebied van duurzaamheid uitgewerkt die bij de onderhoudswerkzaamheden kunnen aansluiten met een Duurzaam Meerjaren Onderhouds Plan (DMJOP) als resultaat. Daarnaast vindt een volledige inventarisatie plaats van eigendommen en juridisch gebruik;
- Herontwikkeling voormalige bibliotheek (Academiestraat 5) door het uitwerken van de vastgestelde visie. Hiervoor vindt de voorbereiding van de verkoopprocedure plaats;
- In de organisatie verankeren van de coördinatie van actief vastgoedbeheer.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Het uitvoeren van de volgende grote projecten

Drielanden:

- Fase 1 is woonrijp gemaakt, voor fase 2 is de planontwikkeling afgerond en met de woningbouw in Harderweide is gestart. In Harderweide is daarnaast veel aandacht uitgegaan naar het oplossen van de ontstane wateroverlast

Doorontwikkeling Groene Zoom:

- In Het Projectgebied CPO Tuindersbrink is gestart met de bouw van 15 woningen en voor
- 6 woningen is een onherroepelijk wijzigingsplan vastgesteld. Er zijn verschillende voormalige agrarische opstallen gesaneerd en er is gestart met de verkoop van bouw kavels.
- Tussen Harderweide en Ermelo is een fietsverbinding aangelegd en een aangrenzend gebied is ingericht als dierenweide.

Verkenning programma Drielanden Noord:

- Op basis van een verkenning van kansrijke functies is besloten tot een haalbaarheidsonderzoek en marktconsultatie naar een circulaire invulling.

Waterfront:

Fase 1:

- Het Overloopterrein is gerealiseerd.

Fase 2:

- De plannen voor de Kop van de Bakens zijn afgerond en deze woningen zijn in verkoop gegaan. De woningbouw op het Noordereiland is in een afrondende fase.
- Voor de Kop van de Stadswerven, inclusief de bouw van de parkeergarage, zijn de plannen verder uitgewerkt. Voor de veelbesproken bouw van de Parkvilla zijn de definitieve uitgangspunten door het college vastgesteld. In het toekomstige park is een tijdelijke speelvoorziening en een trapveldje gerealiseerd.
- Er is nog geen duidelijkheid over de ontwikkeling van het Dolfinarium eiland. Het college besloot eind december om in breder perspectief een concrete en duurzame invulling te willen verkennen.

Fase 3:

- De hoofdstructuur is aangelegd, watergangen zijn gegraven en damwanden zijn geslagen. Deze werkzaamheden zijn samen opgegaan met het saneren van de asbesthoudende lagen.
- Op basis van de vastgestelde stedenbouwkundige visie is het eerste deelgebied aanbesteed en gegund en eind 2020 is hiervoor een omgevingsvergunning aangevraagd.
- Het bestemmingsplan is vastgesteld en onherroepelijk geworden. Daarmee is een ruimtelijk juridische basis gelegd voor uitvoering van de volgende deelgebieden. Naar aanleiding van het raadsbreed gesteunde amendement om meer betaalbare woningen te bouwen in fase 3, is het bouwprogramma aangepast en door het college vastgesteld.
- In 2020 is voor fase 3 een open warmtenet ontwikkeld en neemt de gemeente in de eerste fase van de aanleg hierin de regierol. De ontwikkelende partijen kunnen aansluiten op dit net.

Weiburg:

- Samen met de ontwikkelende partijen met grondpositie in het gebied is een begin gemaakt met het opstellen van een ruimtelijke visie. Daarbij is input opgehaald bij omwonenden, onderwijsinstellingen en ziekenhuis. Een eerste concept is in december informatief gepresenteerd aan de raad. Een zogenaamde Challengeboulevard staat centraal en er wordt gedacht aan een royaal programma met betaalbare woningen voor starters en senioren, alsmede innovatieve manieren van mobiliteit en duurzaamheid. Er is een begin gemaakt met het opstellen van een ontwikkelstrategie. Op basis van deze strategie kunnen (financiële) afspraken worden gemaakt met de betrokken (ontwikkelende) partijen.

Ruimte geven voor lokale initiatieven

- *Ruimtelijke ontwikkelingen eenvoudiger maken:*
  - In 2020 is gestart met zowel Omgevingscoaches als met de Omgevingskamer. De vergunningverleners hebben een rol gekregen als 'Omgevingscoach'.
  - De omgevingscoach begeleidt initiatiefnemers bij het indienen van een aanvraag voor een principeverzoek en zorgt voor een integrale beantwoording. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de Omgevingskamer, die bestaat uit een 'Beleids- en Programmatafel' en een 'Technische tafel'. Dit zijn overlegstructuren waarin een integrale afweging wordt gemaakt. Bij de Beleids- en Programmatafel wordt de afweging gemaakt 'willen we dit mogelijk maken?'. Bij de Technische Tafel wordt beoordeeld of het initiatief technisch en/of juridisch haalbaar is. Er zijn in 2020 circa 70 initiatieven behandeld.
  - De focus heeft in 2020 vooral gelegen op voorbereidende werkzaamheden aan de omgevingsvisie (zie ook hieronder) en het omgevingsplan. Het bestemmingsplan/omgevingsplan Open Club is vastgesteld en bevat al elementen van het omgevingsplan. Verder is gewerkt aan Stadsdennen (zie hieronder) en de implementatie van de zogenaamde 'Bruidsschat'. In EHZ-verband is software aangeschaft voor gebruik onder de omgevingswet en is de software voor vergunningverlening geïmplementeerd en zal begin 2021 in gebruik worden genomen. Implementatie voor overige onderdelen (omgevingsplan, toepasbare regels enz.) volgt in 2021.
  - Er is begonnen met een omgevingsplan voor Stadsdennen. Het proces heeft vertraging opgelopen vanwege capaciteitsgebrek/prioritering op Vitale Vakantieparken. Vanwege de beperkte mogelijkheden voor inspraak en participatie door Corona-maatregelen is de start van de procedure uitgesteld tot 2021.
- *Duidelijkheid geven over de gewenste ruimtelijke koers:*
  - In 2020 is in het kader van de ontwikkeling van een Omgevingsvisie met name ingezet op de participatie. Bij onze inwoners is geïnventariseerd waar mensen trots op zijn, welke plekken aandacht behoeven, welke wensen er zijn, etc.. Verder zijn gesprekken gevoerd met ca. 175 sleutelfiguren uit de samenleving over trends en ontwikkelingen die men ziet op ruim 25 thema's. Ook is gevraagd naar samenwerkingsverbanden die men ziet of graag zou zien ontstaan. Ten slotte is aan de deelnemers gevraagd hoe zij denken over het toekomstige Harderwijk en Hierden. De uitkomsten van deze gesprekken worden geanalyseerd waarmee we in 2021 verder werken aan de Omgevingsvisie.

- *Gemeentelijke begeleiding van particuliere ontwikkelingen waaronder:*
  - Op de Rabobanklocatie is gestart met de bouwwerkzaamheden.
  - Voor de locatie De Harder is het bestemmingsplan Zeebuurt - de Harder 2020 vastgesteld en zijn er inmiddels 63 appartementen opgeleverd, alsmede het Themacentrum. Verder is er gestart met de bouw van 47 appartementen.
  - In het buitengebied zijn verschillende particuliere initiatieven begeleid. Daarnaast is het bestemmingsplan Fokko Kortlanglaan 169 vastgesteld en is er veel inzet geweest op de ontwikkeling van Florina Jozina en Randmeer.

Werken aan een passend woningaanbod door uitwerking van een uitvoeringsagenda op basis van de Woonvisie 2017-2027

(Monitoring) woonopgave

In 2020 zijn vier verschillende woningbehoeften onderzoeken uitgevoerd, afgerond en opgestart. Twee onderzoeken zijn uitgevoerd in opdracht van de gemeenteraad. Het woon-zorgonderzoek waarmee we in 2020 hadden willen starten is als gevolg daarvan doorgeschoven naar 2021. De onderzoeken die we wel hebben (laten) doen zijn:

- **Huisvesting arbeidsmigranten**
In opdracht van de gemeenteraad hebben we in 2020 de behoefte aan huisvestingsplekken voor arbeidsmigranten in kaart gebracht. Naar aanleiding van dit onderzoek is een kwaliteitskader opgesteld en zijn de eerste stappen gezet richting een overlegstructuur met belanghebbenden.
- **Behoeft woonwagens en standplaatsen**
Eveneens in opdracht van de gemeenteraad is de behoefte aan woonwagens en standplaatsen in kaart gebracht. In 2021 krijgt dit onderzoek een vervolg in de vorm van een koersdocument en locatieonderzoek.
- **Boven-trendmatige groei voor Nieuw Weiburg**
De gemeente heeft een strategische grondpositie in het stationsgebied. Het aanvankelijke plan was om die locatie 10 jaar te gebruiken voor tijdelijke huisvesting van de woningcorporaties. Afgelopen jaar is besloten om versneld toe te werken naar een definitieve invulling voor het gebied. Een eerste volumestudie gaat uit van tenminste 900 woningen. De gemeente heeft onderzoeksbureau Companen gevraagd om uit te rekenen op welke manier dit aantal past binnen de trendmatige en boven-trendmatige woningbehoefte van de gemeente.
- **Breed woningbehoefte onderzoek**
In 2020 is de opdracht geformuleerd voor een brede analyse van de woningbehoefte op de lange en middellange termijn. De resultaten van dit onderzoek verwachten we in mei 2021. Naar aanleiding van dit onderzoek volgt een informatiesessie met de gemeenteraad.

Realisatie

- **Bouw woningen goedkope en middeldure segment**
Gemeente maakt doorlopend afspraken met projectontwikkelaars, particuliere initiatiefnemers en woningcorporaties over de realisatie van betaalbare huur- en koopwoningen. Twee keer per jaar wordt de gemeenteraad geïnformeerd over opgeleverde woningen en nieuwe woningbouwplannen. Een mooi concreet resultaat in 2020 is de herijking van het woningbouwprogramma van Waterfront fase 3. In opdracht van de gemeenteraad is ruimte gecreëerd voor zo'n 200 betaalbare woningen extra.
- **Pve extra-toegankelijke woningen**
We vinden het niet alleen belangrijk dat er voldoende betaalbare woningen beschikbaar zijn maar we willen ook graag zorgdragen voor voldoende toegankelijke woningen. Om de bouw van extra-toegankelijke woningen te stimuleren geeft de gemeente regelmatig een programma van eisen mee aan particuliere initiatiefnemers. Hiervoor gebruiken we landelijk keurmerk 'Woonkeur' als basis. Wel geldt dat medewerking van initiatiefnemers voor een groot deel vrijwillig is. De juridische basis voor dit soort kwaliteitseisen is beperkt.

Vraagregulatie

- **Huisvestingsverordening**
De gemeenteraad heeft in 2020 een nieuwe huisvestingsverordening vastgesteld. In de huisvestingsverordening bepaalt de gemeente onder welke voorwaarden de woningcorporaties hun sociale huurwoningen mogen toewijzen. De huisvestingsverordening heeft een looptijd van max. vier jaar. Aanvullend op de huisvestingsverordening is een proces opgestart om te komen tot nieuwe toewijzingsregels voor woonwagens en standplaatsen. Dit proces wordt in 2021 vervolgd.

Bijzondere woonconcepten

- **Maatwerkoningen.**
In 2020 hebben gemeente, woningcorporaties en vier lokale zorgaanbieders belangrijke stappen gezet richting de realisatie van 8 maatwerkoningen aan de Parallelweg 7. Het proces is nog in volle gang en wordt in 2021 vervolgd.
- **Woonwagenstandplaatsen.**
Zoals hierboven vermeld is het behoefteonderzoek naar woonwagens en standplaatsen afgerond. De resultaten zijn in december 2020 besproken in de Commissie Ruimte. In 2021 wordt de gemeenteraad gevraagd om een koersdocument vast te stellen met daarin de randvoorwaarden voor uitbreiding van het aantal standplaatsen in Harderwijk. Op basis van dit koersdocument kan een locatieonderzoek worden opgestart.

Zorg voor een aantrekkelijk woon-, werk- een leefklimaat door

Bij het inrichten van de openbare ruimte:

- Het groenbeheer is conform het vastgestelde kwaliteitsniveau B uitgevoerd.
- De aanleg van een vlot bij het Strandeiland is gerealiseerd.
- De Wellen zijn gerealiseerd en het voetpad langs het Zeepad wordt aangelegd.
- Voor de revitalisering van Lorentz I is het civieltechnische deel en de groeninrichting gerealiseerd. Verder is het kruispunt Archimedesstraat/Newtonweg/Daltonstraat aangepast.
- De voorbereiding van de herinrichting van de Nassaulaan/Engelserf is in vergevorderd stadium, er is financiële dekking en de subsidietoekenning is ontvangen.
- De groene herinrichting aan de Melis Stokelaan is gerealiseerd.
- De gesprekken voor het opstellen en starten van de dorps- en landschapsversterking Hierden zijn gestart, maar door Corona heeft het proces enige vertraging opgeleverd.
- Voor Havendam is er een herinrichtingsplan en start de uitvoering begin 2021.

Beheer gemeentelijke gebouwen

- In 2020 zijn alle gemeentelijke gebouwen geschouwd en op basis daarvan zijn het Meerjaren Onderhoudsplan 2021-2030 en het Werkplan 2021 opgesteld. Het MJOP voor de periode 2021-2025 en het Werkplan 2021 worden in Q1 2021 voor besluitvorming aan college en raad voorgelegd.
- In 2020 is een start gemaakt met het in kaart brengen van verbeteringsmaatregelen op het gebied van duurzaamheid in gemeentelijke gebouwen. In 2021 zal hiervoor een afzonderlijk voorstel aan college en raad worden voorgelegd.
- In 2020 zijn alle gemeentelijke gebouwen geïventariseerd en in een overzicht verwerkt, waarbij per gebouw het juridisch gebruik is weergegeven. In 2021 is het voornemen ook een dergelijk overzicht op te stellen voor alle gronden welke bij de gemeente in eigendom zijn.
- In 2020 zijn de panden Deventerweg 2A en Oosteinde 17 verkocht en is conform de door de raad vastgestelde visie overeenstemming bereikt over de verkoop en herontwikkeling van de locatie Academiestraat 5 (oude bibliotheek). Daarnaast is in september 2020 gestart met de renovatie van het Stadsmuseum (Donkerstraat 4) en is het terrein Kranenburg Noord door de gemeente aangekocht en in eigendom verkregen.

Verbonden partijen

De verbonden partijen zijn:

- Meerinzicht: digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en onderhoud gebouwen;
- ODNV: advisering Omgevingsvisie en Omgevingsplan.

[Ga hier direct naar de paragraaf Verbonden Partijen.](#)

Beleidsindicatoren

Vanaf 2017 nemen gemeenten in de begroting en het jaarverslag een basis-set BBV beleidsindicatoren op die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld.

Deze indicatoren geven inzicht in de maatschappelijke effecten van beleid en maken een vergelijking met anderen gemeenten mogelijk. Meer gemeentelijke gegevens zijn beschikbaar via [Waarstaatjegemeente.nl](#).

Indicatoren	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten	COELO	2020	587	715
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat en meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten	COELO	2020	650	793
WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde van woningen	CBS	2020	272	279
Nieuwbouw woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	ABF- Systeem Woningvoorraad	2019	22,7	8,6
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	CBS	2020	74,5	78,2

Wat heeft het gekost?

Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020	
PROG8 Ruimte en wonen								
Resultaat bepaling	Baten	TV81 Ruimtelijke ordening	-497	-315	-399	-419	20	
		TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	-14.820	0	-1.890	-28.870	26.980	
		TV83 Wonen en bouwen	-2.166	-1.927	-4.227	-2.149	-2.078	
	Baten - Totaal			-17.483	-2.242	-6.516	-31.438	24.922
	Lasten	TV81 Ruimtelijke ordening	1.508	1.028	1.078	1.087	-9	
		TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	14.818	0	1.890	20.732	-18.842	
TV83 Wonen en bouwen		2.931	2.657	4.990	2.830	2.159		
Lasten - Totaal			19.257	3.685	7.957	24.649	-16.692	
Resultaat bepaling - Totaal			1.775	1.443	1.442	-6.789	8.230	
Resultaat bestemming	Dotaties	TV83 Wonen en bouwen	530	38	38	38	0	
		Dotaties - Totaal		530	38	38	38	0
	Ontrekking	TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	0	0	0	0	0	
		TV83 Wonen en bouwen	-740	0	0	0	0	
Ontrekking - Totaal			-740	0	0	0	0	
Resultaat bestemming - Totaal			-211	38	38	38	0	
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal			1.564	1.481	1.479	-6.751	8.230	
Geheel - Totaal			1.564	1.481	1.479	-6.751	8.230	

Het resultaat van Programma 8 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werk	271		
Corona		413	1)
Implementatie omgevingswet	29		2)
Anterieure overeenkomsten		58	3)
Grondexploitatie	8.138		4)
Verkoop gronden	182		5)
Leges omgevingsvergunningen	160		6)
Diversen		79	
Totaal	8.780	550	8.230

De verklaring van de afwijking is als volgt:

- 1) Kwijtschelding huren en erfpachten.
- 2) De kosten implementatie gevolgen omgevingswet zijn lager dan begroot, voorgesteld wordt het voordeel van € 29.000,- toe te voegen aan de bestemmingsreserve.
- 3) De opbrengsten van de begrotingspost Anterieure overeenkomsten zijn voor de periode 2020-2022 met € 200.000,- verhoogd, als dekking dienend voor de incidentele budgetverhoging voor formatie/inhuur Ruimte. De hogere raming in 2020 is niet volledig gerealiseerd wat een nadeel oplevert van € 58.000,-
- 4) Het voordeel is de uitkomst van de herziening van de grondexploitatie Waterfront. Een uitgebreidere toelichting wordt gegeven in de paragraaf grondbeleid en bij de toelichting op de balans.
- 5) Verkoop grond in Lorentz II
- 6) In 2020 zijn meer leges voor omgevingsvergunningen ontvangen. Dit levert een incidenteel voordeel van € 160.000,-.

3 Paragrafen

3.1 Paragraaf Lokale Heffingen

Algemeen

De gemeentelijke inkomsten bestaan grotendeels uit de algemene uitkering Gemeentefonds, specifieke uitkeringen en gemeentelijke belastingen en heffingen. Jaarlijks beslist de gemeenteraad over de hoogte van de tarieven met de eventuele aanpassingen. De gemeenteraad kan in veel gevallen de hoogte van de tarieven zelf bepalen, maar in sommige gevallen geldt een wettelijke limitering. Daarnaast heeft de gemeente zelf ook een aantal uitgangspunten geformuleerd.

Gemeentelijke uitgangspunten

De gemeente Harderwijk heeft de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Gemaakte keuzes bij vorige meerjarenbegroting worden voortgezet;
- De tarieven van rechten en leges zijn in principe 100% kostendekkend;
- Beperking van de collectieve lastendruk, waarbij de tarieven voor de belastingen maximaal trendmatig verhoogd worden, tenzij de meerwaarde voor de burgers de belastingverhoging kan motiveren.

Opbrengsten lokale heffingen 2020

In de hierna volgende tabel zijn de belastingopbrengsten 2020 weergegeven met enkele vergelijkende cijfers.

Hoofdgroep	Categorie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	Saldo 2020
Leges & Rechten	Begraafplaatsrechten/-onderhoud	746.364	792.542	806.832	-14.290
	Leges planwijzigingen	3.350	5.853	40.663	-34.810
	Liggelden incl. woonschepen	249.361	234.737	280.344	-45.607
	Marktgelden	35.504	36.000	16.153	19.847
	Parkeeropbrengsten	2.214.878	1.916.982	1.357.729	559.253
	Reinigingsrechten	3.708.051	3.829.774	3.905.350	-75.576
	Riool (aansluit)rechten	3.490.106	3.414.261	3.522.694	-108.433
	Secretarieleges	640.602	743.299	510.741	232.558
Leges & Rechten - Totaal		11.088.215	10.973.448	10.440.508	532.940
Belastingen	(A) Forensenbelasting	93.910	152.319	82.987	69.332
	(A) Hondenbelasting	192.390	188.285	190.466	-2.181
	(A) Onroerende zaakbelasting	10.129.894	10.689.420	10.090.335	599.085
	(A) Precariorechten	1.690.745	1.721.413	1.769.109	-47.696
	(A) Reclamebelasting	120.510	142.137	57.558	84.579
	(A) Toeristenbelasting	128.515	320.156	226.081	94.075
	Belastingen - Totaal		12.355.964	13.213.730	12.416.536
Geheel - Totaal		23.444.179	24.187.178	22.857.044	1.330.135

Kwijtschelding

De gemeente Harderwijk verleent kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing. De norm voor het verlenen van kwijtschelding is gesteld op 100% van het bijstandsniveau. Dit betekent dat 100% van het inkomen op bijstandsniveau wordt vrijgelaten bij de beoordeling of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding. De normbedragen voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen worden door het Rijk per halfjaar aangepast en vastgesteld.

De gederfde inkomsten wegens het verlenen van kwijtscheldingen van de afvalstoffenheffing en rioolbelasting zijn verrekend via de desbetreffende tarieven.

Over het belastingjaar 2020 is voor € 376.452,- aan kwijtschelding verleend. Op begrotingsbasis was rekening gehouden met een bedrag van € 373.000,-.

Onroerende zaakbelasting

Zoals al gemeld in de Bestuursrapportage blijft de opbrengst OZB achter bij de verwachtingen. Hiervoor zijn twee oorzaken:

- Bij de woningen zien wij de landelijke WOZ-waarde de afgelopen jaren sterk stijgen. De werkelijke waardestijging in Harderwijk is echter lager dan het landelijk gemiddelde. Deze afwijking werkt door in de berekening van de OZB tarieven. Het afgelopen jaar gaf dit een negatief resultaat van, afgerond, € 180.000,- aan opbrengsten OZB-woningen.
- Bij de bedrijven wordt dit mede veroorzaakt door de aanhoudende leegstand. Ten opzichte van de begroting leidt dit tot een nadelig resultaat van € 419.000,-.

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing en de reinigingsheffing zijn op begrotingsbasis 100% kostendekkend. Op rekeningbasis is er, ondanks een onttrekking van € 283.498,- uit de voorziening 'Egalisatie afval', sprake van een kostendekking van, afgerond, 89%. De lagere kostendekking is de resultante van met name:

- Hogere lasten uit de nieuwe aanbesteding voor het ophalen van huishoudelijk afval. De aanbesteding is in het laatste halfjaar van 2019 afgerond. Door deze nieuwe aanbesteding zijn de kosten structureel hoger. Met deze stijging van kosten kon geen rekening meer gehouden worden met de tariefstelling voor het belastingjaar 2020.
- Hogere baten voor met name het scheiden van plastic afval en het milieupark.

Afvalstoffenheffing	
Kosten taakveld	4.571.405
Inkomsten taakveld excl. Heffingen	1.343.225
Netto kosten taakvelden	3.228.180
<u>Toe te rekenen kosten</u>	
BTW	935.264
Overhead	46.238
Inkomensregelingen (kwijtschelding)	195.640
Totaal toe te rekenen kosten	1.177.142
Totale kosten	4.405.322
Opbrengst	3.905.350
Dekkingspercentage, afgerond	89%

Rioolheffing

De tarieven voor de rioolheffing zijn 100% kostendekkend op begrotingsbasis. Jaarlijks wordt uitgegaan van een 100% dekking van de lasten. In 2020 is er op rekeningbasis per saldo een positief resultaat van, afgerond, € 76.000,-. Dit is de resultante van met name een hogere baat rioolrecht en hogere lasten voor onderhouds- en beheerskosten.

Rioolheffing	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	2.221.113
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	74.302
Netto kosten taakvelden	2.146.811
<u>Toe te rekenen kosten</u>	
BTW	281.182
Overhead	405.772
Verkeer en vervoer	508.118
Inkomensregelingen (kwijtschelding)	180.812
Totaal toe te rekenen kosten	1.375.884
Totale kosten	3.522.695
Opbrengst	3.522.694
Dekkingspercentage, afgerond	100%

Forensen- en toeristenbelasting

De opbrengst voor deze twee belastingen was voor 2020 geraamd op € 472.500,-. De werkelijke baat bedraagt € 309.000,-. Het nadelig resultaat ad € 163.500,- kan als volgt worden verklaard:

- Toeristenbelasting (€ 94.000,- nadelig). Door corona is de toeristische sector hard getroffen. Dit heeft zijn weerslag op de opbrengsten toeristenbelasting.
- De forensenbelasting laat een nadelig saldo zien van € 69.500,-. De besluitvorming omtrent vitale vakantieparken heeft er toe geleid dat steeds meer mensen zich laten inschrijven op de vakantieparken waardoor geen forensenbelasting meer kan worden geheven.

Hondenbelasting

De opbrengsten voor deze belasting was voor 2020 geraamd op € 188.000,-. Met een werkelijke baat van € 190.000,- is er sprake van een voordelig resultaat van € 2.000,-. Dit voordeel is mede te danken aan de controle op de hondenbelasting die in 2019 heeft plaats gevonden.

Reclamebelasting

De opbrengst voor deze belasting was voor 2020 geraamd op € 142.000,-. Met een werkelijke baat van € 57.500,- is er sprake van een nadelig resultaat van € 84.500,-. Dit is met name toe te schrijven aan de kwijtschelding die verleend is aan de bedrijven in verband met corona.

Precariorechten

De opbrengst voor de ondergrondse kabels en leidingen is € 1.708.500,- en daarmee bijna € 150.000 hoger dan het geraamde bedrag. Dit wordt veroorzaakt door areaaluitbreiding in verband met uitbreiding woonwijken. De opbrengst voor het innemen van een standplaats of het plaatsen van aankondigingsborden is echter € 100.000,- lager dan geraamd. De reden hiervan is dat door de coronacrisis er minder standplaatsvergunningen zijn afgegeven. Per saldo is er een voordeel op het onderdeel precariorechten van afgerond € 50.000,-.

Parkeeropbrengsten

De parkeeropbrengsten zijn ruim € 500.000,- lager dan geraamd. De belangrijkste oorzaak hiervan is de het effect van de coronacrisis. Sluiting van de horeca, niet essentiële winkels en toeristische attracties hebben geleid tot een substantieel lager aantal parkerende bezoekers

Begraafplaatsrechten

Uit de realisatiecijfers voor 2020 kan worden opgemaakt dat het dekkingspercentage voor de begraafplaatsrechten uitkomt op, afgerond 80%. Dit is de resultante van voor- en nadelige resultaten op meerdere budgetten die onder de tariefberekening begraafplaatsen vallen.

Begraafplaatsrechten	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	919.316
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	827
Netto kosten taakvelden	919.488
<u>Toe te rekenen kosten:</u>	
BTW	103.942
Overhead	117.050
Totaal toe te rekenen kosten	220.992
Totale kosten	1.139.480
Opbrengst	806.832
Mutatie reserve afkoopsommen onderhoud	104.103
Totaal baten	910.108
Dekkingspercentage, afgerond	80%

Marktgelden

De tarieven voor de marktgelden zijn in principe 100% kostendekkend op begrotingsbasis. In 2020 is op rekeningbasis het dekkingspercentage uitgekomen op 27%. De grootste oorzaak hiervan zijn de kosten van de energielast op de elektriciteitsnota. Deze energielasten nemen toe. Daarnaast is, conform besluitvorming, kwijtschelding verleend aan de marktcoopliden in verband met corona.

Marktgelden	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	52.234
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	1.911
Netto kosten taakvelden	50.333
<u>Toe te rekenen kosten</u>	
BTW	5.830
Overhead	3.902
Totaal toe te rekenen kosten	9.732
Totale kosten	60.055
Opbrengst	16.153
Dekkingspercentage, afgerond	27%

Havengelden

In 2020 is het nieuwe havenbeheerplan vastgesteld. De daaruit voortvloeiende aanpassing van budgetten is overeenkomstig verwerkt in de begroting. Op begrotingsbasis was hierdoor sprake van een kostendekkendheid van, afgerond, 54%. Op rekeningbasis is de kostendekkendheid uitgekomen op 58%. Met name door de gunstige zomerperiode zijn meer overnachtingen in de haven geregistreerd waardoor de baat hoger is uitgevallen dan oorspronkelijk was begroot. In 2021 vind er een onderzoek plaats en komt er een tarievenvoorstel om de havengelden mogelijk weer 100% kostendekkend te maken.

Havengelden	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	442.141
Inkomen taakvelden excl. Heffingen	33.903
Netto kosten taakvelden	408.238
<u>Toe te rekenen kosten</u>	
BTW	
Overhead	54.625
Totaal toe te rekenen kosten	54.625
Totale kosten	462.863
Opbrengst	267.932
Dekkingspercentage, afgerond	58%

Bouwleges

Hieronder worden de leges verantwoord, die worden ontvangen vanwege verleende bouw- en aanlegvergunningen. De inkomsten fluctueren. Ze zijn afhankelijk van het aantal vergunningaanvragen en de bouwkosten van de aanvragen. Door de aantrekking van de economie zien we de bouwactiviteiten toenemen. Hierdoor is sprake van een hogere baat.

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicomangement geeft aan hoe solide de financiële huishouding van de gemeente is en hierin wordt verantwoording afgelegd over het weerstandsvermogen, de weerstandscapaciteit en risicobeheersing. Een financieel weerstandsvermogen is van belang wanneer zich financiële tegenvallers voordoen. Het beleid wordt vastgelegd in de Nota weerstandsvermogen en risicomangement.

Wat is weerstandsvermogen?

In het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' is aangegeven dat het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, zijnde middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Zie Nota weerstandsvermogen en risicomangement voor een overzicht van mogelijkheden.
- alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Wat is weerstandscapaciteit?

Bij het begrip weerstandscapaciteit wordt er onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De *incidentele weerstandscapaciteit* is de mate waarin eenmalige tegenvallers en/of calamiteiten kunnen worden opgevangen met vrij besteedbare middelen die eenmalig kunnen worden ingezet, zonder dat het invloed heeft op het gemeentelijk voorzieningenniveau. Dit mag bestaan uit de algemene reserve, overige vrij aanwendbare reserves en stille reserves.

De *structurele weerstandscapaciteit* is de mate waarin de gemeente zelf in staat is om niet begrote kosten te dekken door elders structurele ruimte vrij te maken, zonder dat het ten koste gaat van de uitvoering van de raadsthema's (= het beleid). Dit bestaat mag bestaan uit een raming voor onvoorziene uitgaven en onbenutte belastingcapaciteit. Zie de Nota weerstandsvermogen en risicomangement voor een uitgebreide toelichting.

Wat is risicobeheersing?

Centraal in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing staat het risicoprofiel van de gemeente. Risicobeheersing is het geheel aan maatregelen die bewust door het college worden genomen om risico's te signaleren, over te dragen, te vermijden, te verminderen of te accepteren. Het doel van risicobeheer is de kans vergroten beoogde resultaten te behalen. Risicobewustzijn binnen de gemeente is per definitie belangrijk, omdat dit informatie verschaft aan de bestuurlijke en ambtelijke organisatie betreffende aanwezige risico's en mogelijke gevolgen voor de financiële positie van de gemeente. Om inzicht te krijgen in de risico's worden deze jaarlijks organisatie-breed geïnventariseerd en gekwantificeerd naar omvang en de kans dat de risicogebeurtenis zich voordoet. Vervolgens worden beheersmaatregelen geformuleerd om de risico's te reduceren. Ervan uitgaande dat deze beheersmaatregelen ook effectief zijn, wordt een inschatting gemaakt van de overblijvende risico's. Deze overblijvende risico's vormen gecumuleerd de onderbouwing van de benodigde weerstandscapaciteit.

2. Beleidskader gemeente Harderwijk

Het beleidskader is vastgelegd in een geactualiseerde Nota weerstandsvermogen en risicomangement 2019-2021, vastgesteld bij raadsbesluit van 7 november 2019. Als belangrijk onderdeel voor de bepaling van het weerstandsvermogen wordt tegelijkertijd de Nota reserves en voorzieningen geactualiseerd en op basis van een herijking van de beleidskaders vastgesteld. De normering voor het weerstandsvermogen is opnieuw vastgezet op een ratio van 1,0 voor de periode 2019-2021. Op basis van het gemeenschappelijk financieel toezichtskader gemeenten 2019 wordt een ratio tussen 1,0 tot 1,4 als voldoende gekwalificeerd. De provincie Gelderland heeft in de brief over het financieel toezicht voor 2019 aangegeven dat de minimale norm 1,0 is. Het beleidskader van de gemeente Harderwijk voldoet hieraan.

De gemeente Harderwijk heeft tevens in het beleidskader vastgesteld waaruit specifiek de gemeente Harderwijk de incidentele en structurele weerstandscapaciteit opbouwt. Dit zijn:

- Incidentele weerstandscapaciteit: algemene reserve
- Structurele weerstandscapaciteit: raming voor onvoorziene uitgaven

Risicobeheersing in de gemeente Harderwijk

De praktische uitwerking van risicobeheersing is vormgegeven in de notitie "*Risicobeheer - we gaan op berenjacht!*". Voor de jaarrekening 2020 is in het eerste kwartaal van 2021 wederom de jaarlijkse risico-inventarisatie geactualiseerd. Dit jaar is extra ingezet om de risico's bij grotere projecten inzichtelijk te krijgen en is de dekking van de reserve sociaal domein t.o.v. de risico's onder de loep genomen.

3. Weerstandsvermogen Gemeente Harderwijk

Huidige weerstandscapaciteit

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is in onderstaande tabellen een samenvatting weergegeven van de *beschikbare* weerstandscapaciteit ultimo 2020. De prognosestand wordt hieronder gebruikt afgezet tegen de risico-inventarisatie 2020. Hierin is het rekeningresultaat 2020 verwerkt en zijn tevens de claims op de algemene reserve meegenomen.

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	Stand 31-12-2020	Rekeningresultaat 2020	Claims op reserve	Prognose stand na verwerking resultaat/claims
Incidenteel				
Algemene reserve	26.329	10.696	- 9.315	27.710
Subtotaal incidenteel	26.329			
Structureel				
Onvoorzien	161	n.v.t.	n.v.t.	161
Subtotaal structureel	161	-	-	161
Beschikbare weerstandscapaciteit	26.490	10.696	- 9.315	27.871

Berekening weerstandsvermogen	Prognose stand na verwerking resultaat/claims	Geïdentificeerde risico's n.a.v. actualisatie eind 2020	Overschot / tekort	Ratio weerstandsvermogen
Incidenteel				
Algemene reserve	27.710	26.060	1.650	1,07
Subtotaal incidenteel	27.710	26.060	1.650	1,07
Structureel				
Onvoorzien	161	n.v.t.	161	-
Subtotaal structureel	161	-	161	161
Totaal incidenteel en structureel	27.871	26.060	1.811	1,07

De claims op de reserves en het rekeningresultaat 2020 bestaan uit:

(Bedragen * € 1.000,-)

Claims op reserves en het rekeningresultaat	Bedrag
Resultaat 2020 voor bestemming	(+) 10.696
Budgetten onderhanden werk 2020	(-) 3.713
<i>Resultaatsbestemmingsvoorstellen:</i>	
Vorming reserve duurzaamheid	(-) 706
Toevoeging aan reserve geluidwerende maatregelen A-28	(-) 147
Toevoeging aan reserve implementatie omgevingswet	(-) 29
Dekking vanuit reserve sociaal domein	(+) 2.167
Reserveren organisatie ontwikkeling Meerinzicht	(-) 774
Reserveren voor VANG strategie per 1 januari 2022	(-) 280
Totaal Jaarrekening 2020	(+) 7.214
Claims:	
Onderhanden werk 2020, neutraal door dekking algemene reserve (zie hoofdstuk 4.6)	(-) 1.807
Begroting 2019; dekking amendementen incidenteel jaarschijf 2021	(-) 70
Kadernota 2020/begroting 2020; inzet algemene reserve jaarschijf 2021	(-) 800
Begroting 2021; inzet algemene reserve jaarschijf 2021 en 2022	(-) 1.975
Begroting 2021; demping tarief afvalstoffenheffing	(-) 235
Begroting 2021 amendement 13-1 Voedselbank	(-) 65
Begroting 2021 amendement 13-5 Instandhouding en/of uitbreiding aantal bomen	(-) 31
Begroting 2021 amendement 13-6 Onderzoek opkomsttijden brandweer	(-) 25
Begroting 2021 amendement 13-7 Woonlasten en dekking (jaarschijf 2021 en 2022)	(-) 200
Corona steunmaatregelen 2 ^e lockdown (raad 9-3-2021)	(-) 625
Totale claims	(-) 5.833
Ontwikkeling beschikbare weerstandscapaciteit	(+) 1.381

Benodigde weerstandscapaciteit - risico-inventarisatie peildatum 31 december 2020

Het totaalbedrag van de belangrijkste risico's op balansdatum ultimo 2020 bedraagt € 26,1 miljoen en is als volgt opgebouwd:

Belangrijkste risico's	Rekening 2020	Rekening 2019
Waterfront	€ 11.200.000	€ 13.150.000
Lorentz III	€ 5.700.000	€ 1.900.000
Rentestijgingen grexen	€ 4.220.000	€ 4.900.000
Risico's sociaal domein	€ 1.740.000	
Gronden in eigendom van de gemeente	€ 331.700	€ 331.700
Verbonden partijen	€ 315.903	€ 240.690
Overig Domein Samenleving	€ 936.250	€ 746.389
Overig Domein Ruimte	€ 843.111	€ 322.084
Overig Domein B&O	€ 234.097	€ 309.310
Overig Domein Stadsbedrijf	€ 539.000	€ 462.500
Totaal	€ 26.060.061	€ 22.985.973

De totale benodigde weerstandscapaciteit, op basis van de risico-inventarisatie eind 2020, is € 26,1 miljoen. Dit is een stijging van ca. € 3,1 miljoen ten opzichte van de berekende, benodigde weerstandscapaciteit bij de Jaarrekening 2019.

Toelichting risico's m.b.t. Grondexploitaties

De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de risico's binnen de grondexploitatie Lorentz III zijn toegenomen met 1,5 miljoen terwijl het verwachte restant positieve resultaat is afgenomen met 2,3 miljoen. De risico's worden gedeeltelijk gedekt door het positieve resultaat. Door dat het positieve resultaat is afgenomen, lijkt het risico binnen Lorentz III nu enorm te stijgen (1,5+2,3=3,8 mln) terwijl dit werkelijk 1,5 mln is. Binnen Waterfront is er een daling van de risico's waarneembaar door de afname van de risico's omtrent de gronduitgifte. De risico's van de grondexploitatie Drielanden kunnen volledig binnen de grondexploitatie opgevangen worden en leggen geen beslag op het weerstandsvermogen. Een uitgebreide toelichting van de risico's van de grondexploitaties zijn opgenomen in de betreffende grondexploitaties.

Toelichting overige risico's

Verder zijn de risico's in domein Samenleving toegenomen door 1. nieuwbouw van het zwembad De Sypel waar project specifieke risico's aanwezig zijn, 2. er een risico is in de btw teruggave van uitgaven op sportaccommodaties (SPUK) is, die dit jaar hoger is door de bouw van het zwembad en 3. Een vraagstuk rondom de het vastgoed van de Kiekmure verhoogd risico met zich mee brengt. In domein Ruimte heeft de stijging te maken met de afname van de risico's omtrent de bouwclaim waardoor deze niet langer apart wordt weergegeven maar ondergebracht is in het totaal van domein Ruimte en de toevoeging van de projectspecifieke risico's rondom project de Roef.

Toelichting risico's sociaal domein

De risico's binnen het sociaal domein konden voorheen opgevangen worden binnen de reserve sociaal domein. Gezien de ontwikkeling van de reserve en de grootte van de claims op die reserve tot reeds 2022, wordt een gedeelte van de risico's betrokken bij het algemene weerstandsvermogen. Indien het vrij te besteden deel van de reserve sociaal domein stijgt, zal het risico binnen het weerstandsvermogen dalen. Het bodembedrag van de reserve sociaal domein plus specifieke risico's vormen de basis voor het berekenen van de risico's waarbij het vrije deel van de reserve ingezet wordt ter dekking van deze risico's. De specifieke risico's bestaan uit de structurele rijksvergoeding van €978.000 (de provincie heeft aangegeven dat er één jaarschijf opgenomen moet worden in het weerstandsvermogen), het niet realiseren van de ombuigingsopgave binnen het sociaal domein en de uitkomsten van de Q3 rapportage Meerinzicht die mogelijk effect hebben voor de toekomst. Wel moet bij dit laatste opgemerkt worden dat hier mogelijk een corona effect in kan zitten. Daartegenover staat een kans. Het rijk heeft bekend gemaakt extra middelen vrij te maken voor het account jeugd waarvan ca. 40% bedoeld is om de gemeenten meer financiële lucht te geven.

Overige ontwikkelingen

Bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit is nog geen rekening gehouden met de laatste ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid (zoals project windmolens en het zonnepark op het overloopterrein), de mogelijke ontwikkelingen omtrent het stationsgebied en, niet onbelangrijk, de financiële gevolgen van de Corona crisis. Deze zijn op dit moment niet te kwantificeren.

In onderstaande tabel een meerjarig overzicht van het verloop van de risico-inventarisatie.

(Bedragen * 1.000)

Risico inventarisatie (verloop)	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020
Algemene dienst	3.390	3.065	2.413	4.940
Grondexploitaties	38.970	22.150	20.573	21.120
Totaal	42.360	25.215	22.986	26.060

Ratio Weerstandsvermogen

Geconcludeerd wordt dat per 31 december 2020 er sprake is van een overschot in beschikbare weerstandscapaciteit van ongeveer € 1,7 miljoen. De ratio weerstandsvermogen ultimo 2020 is afgerond 1,07. Dit is in lijn met het beleid.

4. Financiële kengetallen

Op basis van het BBV wordt vanaf het begrotingsjaar 2017 een tabel met financiële kengetallen gepresenteerd in de begroting en de jaarstukken. Deze cijfers geven de gemeenteraad een globaal inzicht in de verwachte financiële ontwikkelingen in de gemeente. De samenstelling en de wijze waarop de kengetallen worden berekend is vastgelegd in een ministeriële regeling.

In de onderstaande tabel volgt een overzicht van de voorgeschreven kengetallen, gebaseerd op de situatie ultimo verslagjaar 2020. Het Gelderse gemiddelde vanuit de gemeentelijke jaarrekeningen 2019 is ter vergelijking toegevoegd. In het kader van interbestuurlijk toezicht (IBT) is er toenemende aandacht van de provincie voor de voorgeschreven kengetallen, in de totaalbeoordeling van de financiële positie.

Financiële kengetallen	Begroting 2020	Rekening 2020	Rekening 2019	Gelderse gemiddelde 2019
1-a. Netto schuldquote	69%	54,7%	49,9%	62,8%
1-b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	69%	53,2%	48,1%	52,2%
2. Solvabiliteitsratio	33%	27,5%	33%	34,3%
3. Grondexploitatie	39%	47,1%	41%	11,2%
4. Structurele exploitatieruimte	2,06%	0,0%	0,9%	0,89%
5. Belastingcapaciteit	86,04%	88,5%	88%	100,6%

De berekende kengetallen zijn in te delen in 3 categorieën:

- categorie A: minst risicovol
- categorie B: gemiddeld risicovol
- categorie C: meest risicovol

Om een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie te kunnen geven, is onderstaande tabel weergegeven. Uiteindelijk is het van belang het geheel aan kengetallen in relatie met elkaar te analyseren, en niet één afzonderlijk kengetal te isoleren.

De categorieën waarin de gemeente Harderwijk zich bevindt, zijn vetgedrukt in onderstaande tabel.

Financiële kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1-a. Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
1-b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3. Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4. Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
5. Belastingcapaciteit*	<95%	95-105%	>105%

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote biedt inzicht in het niveau van de schulden ten opzichte van de eigen middelen. Hoe lager het percentage is, hoe gunstiger de financiële positie. De schuldquote geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een hogere schuldquote betekent een hogere schuldenlast. De gemeente Harderwijk laat een stijging zien in netto schuldquote van 49,9% in 2019 naar 54,7% in 2020. De hogere schuldquote is voornamelijk een gevolg van de netto toename van de vaste schulden.

Harderwijk blijft met de netto schuldquote onder het Gelderse gemiddelde van 62,8% in 2019 en valt in de **minst risicovolle categorie A**.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Deze wordt berekend overeenkomstig de netto schuldquote, vermeerderd met leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen. Dit kengetal houdt ook rekening met de risico's die gelopen worden bij voornoemde partijen. Hoe lager het percentage is, hoe gunstiger ook hier de financiële positie. De gemeente Harderwijk laat na correctie een stijging zien in netto gecorrigeerde schuldquote van 48,1% in 2019 naar 53,2% in 2020. De oplopende gecorrigeerde schuldquote is met name een gevolg van de netto toename van de vaste schulden en van het toegenomen aantal uitzettingen van middelen.

De netto gecorrigeerde schuldquote van Harderwijk is ongeveer gelijk aan het Gelderse gemiddelde van 52,2% in 2019 en valt ook hier in de **minst risicovolle categorie A**.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is op langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen.

Met een daling van de solvabiliteitsratio van 33% in 2019 naar 27,5% in 2020 is de weerbaarheid om ook in de toekomst aan de financiële verplichtingen te voldoen afgenomen. Het eigen vermogen is ongeveer gelijk gebleven en daarmee is

de daling vooral te verklaren door een toename van het balanstotaal (door toename schulden). Harderwijk valt nog in het **gemiddelde risicoprofiel van categorie B**. Het Gelderse gemiddelde van 2019 bedraagt 34,4%.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Voor de berekening worden de niet in exploitatie genoemde gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de begroting of rekening en uitgedrukt in een percentage.

In de vorige economische crisis is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Met een kengetal grondexploitatie 2020 van 47,1% valt de gemeente Harderwijk in het **meest risicovolle profiel categorie C**. Het Gelders gemiddelde van 2019 bedraagt 11,2%.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder bijvoorbeeld de rente en aflossing van leningen) te dekken.

De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin, dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte van gemeente Harderwijk 2020 is afgerond 0,0% tegen 0,9% in 2019. Er is dus sprake van een kleine afname van de structurele exploitatieruimte. Met dit kengetal valt Harderwijk precies in de het **gemiddelde risicoprofiel categorie B**. Het Gelders gemiddelde van 2019 bedraagt 0,89%.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft de potentiële ruimte aan, die een gemeente heeft om zijn structurele baten te verhogen om daarmee bijvoorbeeld stijgende structurele lasten op te vangen. Wanneer de woonlasten al relatief hoog zijn, dan is er minder ruimte om te kunnen bijsturen.

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan landelijk gemiddelde tarieven. De belastingcapaciteit wordt als volgt berekend: de totale woonlasten meerpersoonshuishouden ten opzichte van het landelijk gemiddelde uitgedrukt in een percentage. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Het kengetal belastingcapaciteit is 88,5% voor 2020 tegen 88% in 2019 en daarmee vrijwel gelijk gebleven. Dit betekent dat de lokale lastendruk lager is dan de landelijk gemiddelde lastendruk en er dus ruimte aanwezig is om bij te kunnen sturen. Het kengetal valt in de **minst risicovolle categorie A**. Het Gelders gemiddelde van 2019 bedraagt 100,6%.

Financiële positie

De algehele financiële positie van de gemeente Harderwijk kan op basis van de geformuleerde kengetallen Jaarrekening 2020 per saldo worden gezien als voldoende. Wel worden bij deze beoordeling enkele kanttekeningen gezet door de ontwikkeling van de kengetallen ten opzichte van de Jaarrekening 2019.

Er is sprake van een toename in schulden wat in dit geval met name van invloed is op de solvabiliteit. Er is sprake van wederom een afname van de solvabiliteit. Ook neemt de netto schuldquote enigszins toe, echter is de netto schuldquote op zichzelf niet zeer risicovol.

De grondexploitatie kent een waardering in de meest risicovolle categorie C en vergt blijvende aandacht in de totale wegging van de financiële positie. Het kengetal aanwezige belastingcapaciteit geeft nog ruimte om positieve sturing te geven aan de financiële positi

3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het onderhoud en beheer van de kapitaalgoederen legt beslag op een aanzienlijk deel van de gemeentelijke middelen. Kapitaalgoederen zijn verdeeld in verschillende categorieën, zoals wegen, openbare verlichting, groen inclusief de speelvoorzieningen, water, riolering en gebouwen. Deze zijn van groot belang voor het zo optimaal mogelijk functioneren van de gemeente op o.a. het gebied van veiligheid, vervoer en recreatie. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud daaraan zijn feitelijk het visitekaartje van de gemeente. Met ondersteuning van de nodige beleids- en beheerplannen worden de kapitaalgoederen zo goed mogelijk planmatig beheerd en onderhouden.

Deze paragraaf geeft inzicht in de gehanteerde beleidskaders en de kosten die in het verslagjaar 2020 gemoeid zijn geweest met het onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Openbare ruimte

Beleidskader

Bij raadsbesluit van 2 juli 2020 is onder de titel 'Samen kleuren we de stad' een nieuw Integraal Beheerplan Openbare Ruimte voor de periode 2020-2024 vastgesteld. Het beheerplan vormt de kaders voor het beheren en onderhouden van de totale openbare ruimte en is derhalve in de uitvoering van de diverse werkzaamheden ook de leidraad geweest voor het verslagjaar 2020. Daaronder de wegen, alle bijbehorende civiele kunstwerken, de installatietechnische verkeersvoorzieningen, het wegmeubilair, de openbare verlichting en nu ook riool, stedelijk water, groen en spelen.

Beheerplan

Er is sprake van planmatig jaarlijks en meerjarig onderhoud, dat op basis van onder meer de landelijk toegepaste CROW-normen voor de openbare ruimte tot stand komt. In het nieuw vastgestelde IBOR is ook teruggeblikt en bezien of gerealiseerd is wat van te voren zo bedacht was. Deze ervaringen zijn meegenomen en de ambities voor de komende jaren zijn vastgelegd.

Uitvoering en financiële consequenties

Een beschrijving van uitgevoerde werkzaamheden voor (groot) onderhoud aan de wegen, openbare verlichting, enz., uitgevoerd in 2020, is gegeven in Programma 2. Dit geldt eveneens voor het openbaar groen, inclusief de speelvoorzieningen c.q. speelplaatsen in Programma 5 en riool in Programma 7.

Water en riolering

Beleidskader

Basis voor het vanaf 2016 uit te voeren beleid is het 'Zuiveringskring Afvalwaterketenplan' (ZAP) en omvat de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Putten en het Waterschap Vallei & Veluwe. Het ZAP WHEP is dan ook vastgesteld door de gemeenteraden van Harderwijk (raadsbesluit van 3 september 2015), Ermelo en Putten en het dagelijks bestuur van het waterschap. Het huidige ZAP WHEP kent een planperiode van 2015 t/m 2020 en is voor de gemeenten de volwaardige vervanging van het wettelijk verplichte gemeentelijk rioleringsplan (GRP). In 2020 is een nieuwe verleningsnotitie van het ZAP vastgesteld door de gemeenteraden en kent een planperiode van 2021 t/m 2023.

Daarnaast wordt periodiek een Operationeel Maatregelen Programma (OMP) vastgesteld. Met dit samenstel aan plannen wordt invulling gegeven de gemeentelijke zorgplichten, zoals in de Wet milieubeheer bedoeld.

Beheerplan

De riolering wordt binnen de gestelde kaders onderhouden. Het nieuw vastgesteld IBOR geeft hiervan een duidelijke beschrijving. Om het beheer op een integrale manier uit te kunnen voeren, gelden een tweetal uitgangspunten. In de eerste plaats de kwaliteit zoals die door bewoners en gebruikers ervaren wordt en in de tweede plaats de technische kwaliteit, die van belang is voor een duurzame instandhouding van de openbare ruimte. De uitkomsten van beide vormen een basis voor de bijstelling van de beheerplannen.

Binnen dit deel van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt aanvullend opgemerkt, dat het onderhoud aan de gemeentelijke havens nog gebaseerd is op het Beheerplan havens 1996. Dit plan is voor het laatst geactualiseerd in november 1999. Het plan is vastgesteld voor de periode 1996 t/m 2042 en nader uitgewerkt voor de jaren tot 2015. Een evaluatie van het beheerplan met de werktitel 'Havensvisie Harderwijk 2015' is in voorbereiding.

Uitvoering en financiële consequenties

De prestatie indicatoren (ontleend aan het IBOR) voor het beheer van de riolering volgens kwaliteitsniveau C zijn jaarlijks: 1/9 deel riolering reinigen en eventueel inspecteren, technische installaties, gemalen en schuiven onderhouden,

het reinigen van kolken, planmatig vervangen van riolering, en het verhelpen van gebreken, storingen en rioolverstoppingen.

De kosten van zowel de afvoer van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater als de kosten van overtollig hemelwater en grondwater worden bestreden uit de (verbrede) rioolheffing. De heffingsgrondslag – vast bedrag per object – is daarbij ongewijzigd gebleven.

Een beschrijving van de in 2020 uitgevoerde werkzaamheden staat in Programma 7.

Gebouwen

De vastgoedportefeuille van de gemeente kent een divers karakter. Van scholen voor het primair onderwijs, tot gebouwen voor kunst en cultuur, buurt- en wijkcentra, sportzalen, tot bedrijfsgebouwen en overige panden in gemeentelijk eigendom.

Beleidskader

De basis voor het beleid is vastgelegd in de 'Kadernotitie Accommodatiebeleid Harderwijk'. In 2015 werd gestart met een nieuwe inventarisatie van het vastgoed, waarbij op pandniveau kosten en opbrengsten inzichtelijk zijn gemaakt. Het resultaat, een vastgoedexploitatie op pandniveau, vormt de basis voor uitvoering van het accommodatiebeleid.

Beheerplan

Onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is vastgelegd in de volgende documenten:

- Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP) 2011-2060 onderwijsaccommodaties, en;
- Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP) 2016-2060 overige gebouwen.

In 2017 is het MJOP 2016-2025 vastgesteld. Hierin zijn de gebouwen opgenomen waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor het onderhoud en de panden, die niet op de nominatie staan voor sloop of verkoop op korte termijn. Het vormt de basis voor aanvraag van onderhoudsgelden. Op basis van een 'Werkplan 2020' is krediet aangevraagd voor de onderhoudswerkzaamheden in 2020.

De baten en lasten in de egalisatievoorzieningen over 2020 zijn verwerkt in onderstaande tabellen. Daarnaast zijn er nog werkzaamheden die over het jaareinde heen doorlopen (van 2020 naar 2021). Deze zullen na afronding van de werkzaamheden worden verwerkt in de volgende Themarekening 2021.

Uitvoering en financiële consequenties

In onderstaande tabellen wordt inzicht gegeven in de diverse uitgevoerde onderhoudsactiviteiten in 2020 en de bedragen die daarmee gemoeid zijn geweest.

Tabel Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Stand 1-1-2020	Vermeerdering	Vermindering	Stand 31-12-2020
€ 1.250.932	€ 878.850	€ 500.267	€ 1.629.515

De toevoeging aan de voorziening is gebaseerd op het MJOP. De verminderingen bestaan uit gepleegd onderhoud in het verslagjaar. Het budget aan onderhoudswerkzaamheden die doorlopen van 2020 naar 2021 zal worden verantwoord in de Themarekening 2021.

3.4 Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

Met grondbeleid kan de gemeente invloed uitoefenen op de grond- en vastgoedmarkt. Op basis van haar rol en inzet van instrumenten kan de gemeente hiermee uitvoering geven aan gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij is grondbeleid geen doel op zich maar ondersteunend aan uitvoering van gemeentelijke doelstellingen zoals het versterken van de woonbalans en het realiseren van CO2 reductie.

Toepassing grondbeleid

De gebiedsontwikkeling vindt plaats in een dynamisch speelveld, welke voortdurend aan verandering onderhevig is. De veranderingen raken de uitvoering van grondbeleid. De kernelementen uit de veranderende omstandigheden betreffen:

- Marktomstandigheden (vastgoed- en grondmarkt);
- Maatschappelijke opgaven;
- Wijzigingen wet- en regelgeving.

In 2019 is de Nota Grondbeleid herzien. De in 2012 ingezette koers om ruimtelijke ontwikkelingen te faciliteren en de focus van de gemeente te leggen op haar publiekrechtelijke rol, blijft gehandhaafd. Wel vindt er per geval (project of gebied) een afweging plaats om voor een andere rolnvulling te kiezen indien hiermee maatschappelijke meerwaarde kan worden gerealiseerd. Beslissingen hierover worden verantwoord door middel van een ontwikkelingsstrategie.

Actieve grondexploitaties.

De gemeente Harderwijk kent 3 gebieden waarin een actief grondbeleid wordt toegepast: Waterfront, Lorentz III en Drielanden. Het exploiteren van gronden brengt risico's met zich mee. Door het uitvoeren van uitgebreide risicoanalyses kan vroegtijdig worden ingespeeld op mogelijk veranderende omstandigheden. Op basis van meerdere risicosessies in multidisciplinaire teams zijn zowel risico's als kansen geïnventariseerd en vervolgens financieel vertaald en benoemd bij de herziening van de grondexploitaties 2021. De risico's vanuit de grondexploitaties worden meegenomen bij de berekening van het weerstandsvermogen.

Uitgifte van bouwrijpe grond

Bouwrijp gemaakte grond wordt uitgegeven t.b.v. woningbouw en bedrijven.

Woningbouw

De prijzen in de woningmarkt stijgen onverminderd door. De vraag naar betaalbare woningen is erg hoog. Het creëren van een breder aanbod van deze woningen binnen de grondexploitaties Drielanden en Waterfront is een belangrijk onderwerp geweest in 2020. Met behulp van de verkregen rijkssubsidie 'Woningbouwimpuls' kunnen de nadelige financiële effecten worden opgevangen. In 2021 worden overeenkomsten met ontwikkelaars gesloten voor verdere realisatie.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel woningen er gerealiseerd kunnen worden met de uitgegeven gronden. Dit is exclusief de private initiatieven en Waterfront.

Complex	Jaar			
	2020	2019	2018	2017
Drielanden excl. Groene Zoom	-	3	195	181
Groene Zoom	15	-	-	2
Totaal	15	3	195	183

De gronduitgifte Groene Zoom in 2020 betreft:

- 7 vrije kavels en 8 tweekappers aan en nabij de Tuindersbrink.

Bedrijven

Er is in 2020 voor 4,4 ha. aan bouwgrond voor bedrijven uitgegeven. Een deel daarvan (1,6 ha.) wordt gerealiseerd in de restgronden van Lorentz II. In Lorentz III is 2,6 ha. uitgegeven waarmee de prognose van 2,4 ha. meer dan volledig is gerealiseerd.

Complex	Jaar			
	2020	2019	2018	2017
Groene Zoom	-	-	0,2	0,8
Lorentz II	1,6	0,2	0,3	-
Lorentz III	2,8	2,6	1,0	6,8
Lorentzhaven	-	-	1,5	-
Sypel	-	0,2	-	-
Tonsel	-	-	-	-
Totaal	4,4	3,0	3,0	7,6

(x ha.)

De stikstofproblematiek in relatie tot gronduitgifte op Lorentz III is onveranderd. Er is vooralsnog geen stikstofruimte voor het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen waardoor enkel ruimte is voor bedrijven die geen stikstofdepositie veroorzaken. Tot op heden heeft dit niet tot problemen geleid aangezien de gevestigde bedrijven aan dit criterium hebben voldaan.

Prognoseerde resultaten grondexploitatie

De volgende tabel geeft een overzicht van de resultaten en looptijd van de grondexploitaties. Jaarlijks vindt een actualisatie plaats van de grondexploitaties.

Complex	Grondexploitatie				
	2021		2020		Verschil Kolom 2-3
	EW	Datum	EW	Datum	
1	2	3	4		
Drielanden	9.626	31-12-2027	7.353	31-12-2027	2.274
Lorentz III	8.714	31-12-2034	9.448	31-12-2034	734-
Waterfront ^{*1}	67.249-	31-12-2029	75.388-	31-12-2027	8.138
Totaal	48.909-		58.587-		9.678

(bedragen x € 1.000)

*1) Dit betreft een verliesgevende grondexploitatie waarvoor een voorziening is getroffen van € 67.249.000.

Kolom 2 geeft de eindwaarde en einddatum weer van de grondexploitatie 2021.

Kolom 3 geeft de eindwaarde en einddatum weer van de grondexploitatie 2020.

Kolom 4 geeft het verschil in eindwaarde weer tussen de grondexploitatie 2021 en 2020.

Tussentijds Winst/Verlies nemen

Iedere grex sluit met een verwacht financieel resultaat. Bij de jaarrekening wordt, afhankelijk van dit resultaat en rekening houdend met gekwantificeerde risico's, tussentijds winst of verlies genomen.

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt bij een winstgevende grondexploitatie tussentijds winst genomen volgens de Percentage of Completion (POC) methode. Dit betekent concreet dat er gekeken wordt in hoeverre de kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd. De uitkomst hiervan wordt vermenigvuldigd met de te verwachte winst, rekening houdend met de gekwantificeerde risico's. Tenslotte wordt de in het verleden genomen winst hierop in mindering gebracht. De boekwaarde speelt bij deze methode geen rol.

Voorbeeld

80% kosten gerealiseerd, 60% opbrengsten gerealiseerd, verwachte winst, rekening houdend met de gekwantificeerde risico's € 5,0 miljoen. In vorige jaren is al € 1.600.000 winst genomen. De te nemen winst bedraagt in dit voorbeeld € 800.000 $((0,8 \times 0,6 \times 5.000.000) - 1.600.000)$.

Wanneer een grondexploitatie verliesgevend is, wordt een voorziening gevormd ter grootte van het volledige te verwachten verlies. De POC-methode wordt niet toegepast bij verliesgevende grondexploitaties. Wanneer uit de actualisatie van een verliesgevende grondexploitatie blijkt dat het verlies is toe-/afgenomen, dient de voorziening hierop te worden aangepast.

Tussentijdse winst/verlies 2020

Drielanden ^{*1}	0
Lorentz III ^{*1}	0
Waterfront, afname voorziening door verbetering resultaat	+ / + € 8.138.000
Resultaat actieve grondexploitaties per 31 december 2020	+ / + € 8.138.000

*1 De gekwantificeerde risico's zijn dermate hoog dat er geen tussentijdse winst genomen hoeft te worden.

Bovengenoemde tussentijdse winsten/verliezen worden verantwoord onder programma 8 'Ruimte en wonen'.

3.5 Paraagraaf Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie, waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel (vertegenwoordiging) in het bestuur of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen ter beschikking stelt en deze in geval van faillissement van de verbonden partij kwijt is, of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Relaties waarbij alleen sprake is van een financieel of bestuurlijk belang vallen dus hierbuiten.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang. Verbindingen met deze derde partijen is dus een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. De huidige verbonden partijen waaraan de gemeente is gelieerd, hebben veelal een historische bestaansgrond. Afhankelijk van onze mate van verbondenheid zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van de betreffende verbonden partij uit te oefenen.

Het kader rondom de verbonden partijen is vastgelegd in een afzonderlijke Nota Verbonden partijen. Doelstelling van deze nota is om een kader te bieden voor deelname aan, het oprichten van en het sturen op de verbonden partijen van de gemeente, om zo te komen tot verbonden partijen die maximaal bijdragen aan de lokale bestuurlijke ambities. Tegelijkertijd wil deze nota ook het beleidskader geven voor het heroverwegen en mogelijk uittreden bij verbonden partijen.

Visie op verbonden partijen

Het gemeentelijk beleid is er op gericht het aantal verbonden partijen beperkt te houden. Enerzijds uit het oogpunt van risicobeheersing en -beperking, anderzijds uit het oogpunt van transparantie van bestuur. Er kunnen echter altijd goede redenen aanwezig zijn voor het aangaan van een verbonden partij constructie. Criteria die daarbij worden gehanteerd:

- De taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- Gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op de gekozen vorm van samenwerking en draagt bij aan een efficiëntere en effectievere mogelijkheid tot het uitvoeren van onze publieke taak;
- Voordelen van de (beoogde) samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor deelname in gemeenschappelijke regelingen worden de regels gevolgd die zijn vastgelegd in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Overzicht van bestaande verbonden partijen

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang
Alliander	Vennootschap	Ja / stemrecht / 0,405% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	553.624 aandelen; nominale waarde van € 2,77 miljoen (€ 5,- per stuk)
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Vennootschap	Ja / stemrecht / 0,105% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	58.968 aandelen; nominale waarde van € 147.420,- (€ 2,50 per stuk)
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 1,24%
GGD Noord- en Oost-Gelderland	Gemeenschappelijke Regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners voor 2020 6,41%
Inclusief Groep NV	Naamloze Vennootschap	Zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	Jaarlijkse bijdrage, op basis van de rijksbijdrage Wsw
Meerinzicht	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 40,54%
Omgevingsdienst Noord Veluwe	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 25,5%
Streekarchivariaat Noordwest Veluwe	Gemeenschappelijke Regeling	Archiefcommissie / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 23,26%
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)	Gemeenschappelijke Regeling	Bestuur GR / burgemeester	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 6,12%
Vitale vakantieparken	Besloten Vennootschap	Ja/stemrecht/2.60% op basis van aandelenkapitaal	Nominale waarde € 1.300,-. (€ 1,- per stuk)

Verbonden partij:	Alliander N.V.		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem, Utrechtseweg 68, 6812 AH		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	J. de Jong		
Ambtelijke accounthouder:	G. van Lohuizen		
Openbaar belang:	<p>Alliander is als netwerkbedrijf verantwoordelijk voor de distributie van energie, zoals elektriciteit, (bio)gas en warmte. Als nutsbedrijf opereert zij vanuit een monopolie positie in een sector die beschouwd wordt van openbaar nut te zijn, omdat het belangrijke producten of diensten levert die in het algemeen openbaar belang zijn. Hier worden de elektriciteits-, gas- en drinkwatervoorziening toe gerekend.</p> <p>Alle aandelen van Alliander zijn direct in handen van Nederlandse provincies en gemeenten. De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland (44,68%), Friesland (12,65%) en Noord-Holland (9,16%) en de gemeente Amsterdam (9,16%). Hiermee bezitten deze aandeelhouders gezamenlijk 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn een 70-tal kleinere gemeenten en de provincie Flevoland.</p> <p>De gemeente kan door het zeer geringe aandelenpakket feitelijk zelf geen invloed uitoefenen op het functioneren van Alliander. Samenwerking is daarom gezocht (beleidsmatig en organisatorisch) via het NUON, Vitens, Alliander-platform (NUVAL).</p>		
Soort:	Naamloze vennootschap volgens Nederlands recht.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Bestuur en ondersteuning, taakveld 0.5 Treasury		
Doelstelling verbonden partij	De belangrijkste taak is om gas en elektriciteit te distribueren naar consumenten, bedrijven en instellingen. Netbeheerder Liander leidt de energiedistributie over alle netwerken dagelijks in goede banen. Liander voorziet ruim drie miljoen consumenten en bedrijven zo efficiënt mogelijk van gas en elektriciteit.		
Ontwikkelingen:	De energietransitie gaat gepaard met aanzienlijke uitdagingen voor Alliander. Dit leidt tot een grotere investeringsopgave en een teruggang in de dividenduitkeringen.		
Risico:	Er is een kans op een lagere dividenduitkering door de omvangrijke investeringen. Alliander doet standaard in haar beleid geen uitspraken over de hoogte van het dividend. Gezien de resultaten uit afgelopen jaren worden de risico's als beperkt beoordeeld.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2018	Jaarstukken 2019	Begroting 2020
Eigen vermogen	€ 4,129 miljard	€ 4,224 miljard	n.v.t.
Vreemd vermogen	€ 4,216 miljard	€ 4,567 miljard	n.v.t.
Resultaat	€ 334 miljoen	€ 253 miljoen	-
Begrote bijdrage	€ 300.000,-	€ 350.000,-	€ 350.000,-
Realisatie bijdrage	€ 370.310,-	€ 607.066,-	€ 459.751,-
Belang	Belang 0,405%. Aantal aandelen 553.624. Nominale waarde € 2,77 miljoen (€ 5,- per stuk)		
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen:	€ 0,00:		

Verbonden partij:	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (N.V. BNG)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Den Haag, Koninginnegracht 2, 2514 AA		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	J. de Jong		
Ambtelijke accounthouder:	G. van Lohuizen		
Openbaar belang:	Alle aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang, is de gemeente gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.		
Soort:	Vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Bestuur en ondersteuning, taakveld 0.5 Treasury		
Doelstelling verbonden partij:	BNG is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank biedt haar klanten een breed pakket van financiële dienstverlening aan. Onder andere kredietverlening, betalingsverkeer, gebiedsontwikkeling, duurzame projectfinanciering en participaties in publiek-private samenwerkingen. Daarmee draagt de bank zowel bij aan lagere kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de Nederlandse burger als aan een duurzamer Nederland.		
Ontwikkelingen:	-		
Risico:	Er is een kans op een lagere uitkering aan dividend dan begroot. De bank hanteert standaard de beleidslijn geen tussentijdse uitspraken te doen over de verwachte nettowinst, gezien de veelal onvoorspelbare bewegingen op de (internationale) financiële markten. Als gevolg van Corona wordt de uitbetaling van het dividend 2019 vooralsnog uitgesteld tot 1 oktober 2020 en mogelijk zelfs geschrapt, omdat de effecten van Corona ook voelbaar zijn/worden voor de bankensector.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2018	Jaarstukken 2019	Begroting 2020
Eigen vermogen	€ 4,991 miljard	€ 4,887,0 miljard	n.v.t.
Vreemd vermogen	€ 132,5 miljoen	€ 144,8 miljoen	n.v.t.

Verbonden partij:	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (N.V. BNG)		
Resultaat	€ 337 miljoen	€ 163 miljoen	-
Begrote bijdrage	€ 60.000,-	€ 145.000,-	€ 145.000,-
Realisatie bijdrage	€ 149.189,-	€ 168.059,-	-,-
Belang	Belang 0,105%. Aantal aandelen 58.968 aandelen. Nominale waarde € 147.420,- (€ 2,50 per stuk).		

Verbonden partij:	Coöperatie Gastvrije Randmeren		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Harderwijk, Havendam 58, 3841 AA Harderwijk		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	B. van Bijsteren		
Ambtelijke accounthouder:	N. Heijboer		
Openbaar belang:	De Coöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband tussen 16 gemeenten (Almere, Blaricum, Bunschoten, Dronten, Eemnes, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Huizen, Kampen, Gooise Meren, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Putten en Zeewolde) die als doel heeft de kwaliteit van het natuur- en recreatiegebied Randmeren te verhogen en de robuustheid van het gebied te versterken. Het werkgebied van de Coöperatie Gastvrije Randmeren strekt zich uit van de Hollandse Brug tot Ketelbrug, een langgerekte merenreeks van ruim tachtig kilometer.		
Soort:	Coöperatie		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 8 Ruimte en wonen		
Doelstelling verbonden partij:	De coöperatie heeft als doel het kwaliteitsniveau van het natuur- en recreatiegebied Randmeren te behouden en waar mogelijk te verhogen en de robuustheid van het gebied te versterken.		
Ontwikkelingen:	De Coöperatie Gastvrije Randmeren is op 21 november 2013 opgericht. De coöperatie heeft de werkzaamheden van het Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren overgenomen. Het schap is op 19 juni 2014 opgeheven. Naast het beheren en onderhouden van recreatieve voorzieningen en het promoten van het gebied, coördineert de coöperatie ook de uitvoering van de laatste projecten uit het Integrale Inrichtingsplan Veluwerandmeren, kortweg IIVR. Het gaat hierbij om inrichtingsmaatregelen, maatregelen die de vaarmogelijkheden voor de recreatievaart vergroten en natuurprojecten.		
Risico:			
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2018	Jaarstukken 2019	Concept 2020
Eigen vermogen	€ 14.116.627	€ 13.844.567	€ 13.088.244
Vreemd vermogen	€ 138.069	€ 333.896	€ 824.679
Resultaat	€ -784.215	€ -43.849	€ -278.951
Begrote bijdrage	€ 21.718	€ 27.254	€ 28.107
Realisatie bijdrage			
Belang:	Aandeel 1,24%	Aandeel 1,24%	Aandeel 1,24%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen:			€ 0

Verbonden partij:	GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn, Rijksstraatweg 65, 7231 AC Warnsveld (kantoorlocatie)		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Companjen		
Ambtelijke accounthouder:	T. Ufkes		
Openbaar belang:	De GGD faciliteert gemeenten op basis van de Wet publieke gezondheid, Wet Kinderopvang, Wet Veiligheidsregio's en op basis van autonome gemeentelijke taken, maar verzorgt ook taken in opdracht van derden zoals Rijk, politie en burgers.		
	De GGD NOG is een samenwerkingsverband tussen 22 gemeenten (Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen) in de provincie Gelderland. De GGD NOG heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten te behartigen op het terrein van de publieke gezondheidszorg, toezicht kinderopvang en veiligheidsregio's.		
	Wettelijke GGD taken die voor de gemeenten worden uitgevoerd (A-taken)		
	<ul style="list-style-type: none"> - Kerntaken Wet publieke gezondheid - Infectieziektebestrijding - Medische milieukunde - Technische hygiënezorg - Psychosociale hulp bij rampen - Beleidsadvisering Jeugdgezondheidszorg - Onderzoek gezondheidssituatie bevolking - Beleidsadvisering - Preventieprogramma's en gezondheidsbevordering - Preventieve ouderengezondheidszorg - Toezicht kinderopvang op basis van de Wet kinderopvang - GGD taak in de Wet veiligheidsregio's 		

Wettelijke gemeentelijke taken vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling (B1) of op basis van subsidiëring en/of dienstverleningsovereenkomsten (B2).

- Jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar (B1 taak)
- Kwaliteitstoezicht, toegang beschermd wonen en maatschappelijke zorg op basis van de Wmo 2015 (B2 taak)
- Preventieve activiteiten op basis van de Jeugdwet (B2 taak)
- Lijkschouw op basis van de Wet op de Lijkbezorging (B2 taak)

Autonome gemeentelijke taken (C-taken)

- (Extra) onderzoek door Academische Werkplaats AGORA. (samenwerking GGD NOG en Wageningen University & Research Centre)
- (Extra) Onderzoek en advies door Evaluatiebureau Publieke Gezondheid GGD NOG

De GGD voert ook externe taken uit in opdracht van derden zoals Rijk, politie of burgers (D-taken)

- Rijksvaccinatieprogramma
- Arrestantenzorg
- Reizigersvaccinatie
- Vergunningen tattooshops
- Publieke gezondheidszorg asielzoekers
- Aanvullende seksuele gezondheidszorg

Soort: Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen (A en B1 taken).
Subsidiering en/of dienstverleningsovereenkomst (B2, C en D taken).

Beleidsinformatie

Aan welk programma draagt de verbonden partij bij? Programma 7 Volksgezondheid en milieu taakveld 7.1 volksgezondheid

Doelstelling verbonden partij: De GGD NOG heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten te behartigen op het terrein van de publieke gezondheidszorg, toezicht kinderopvang en veiligheidsregio's.

Ontwikkelingen: De bestuursagenda 2019-2023 is vastgesteld na mogelijkheden voor de raad om hierop input te geven. Het AB heeft in haar vergadering van 4 juli 2019 ingestemd met de verdere uitwerking van deze agenda in prioriteiten voor het gezondheidsbeleid van gemeenten en voor de uitvoering van activiteiten door de GGD. Het gaat om verschuiving binnen bestaande middelen: versterking gemeentelijke inzet en/of extra (plus) activiteiten door de GGD. Er staat een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling gepland in verband met de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma onder verantwoordelijkheid van gemeenten per 1 januari 2019. De wijziging wordt zo mogelijk gecombineerd met andere wijzigingen en wordt uiterlijk in 2019 in gang gezet.

Vanaf 2016 zijn de GGD taken gecategoriseerd in ABCD-taken, variërend van wettelijke GGD taken (A-taak) tot externe taken die de GGD verzorgt in opdracht van derden zoals bijvoorbeeld Rijk of politie (D-taken).

De jeugdgezondheidszorg is hierbinnen gepositioneerd als B1-taak. Dat is een taak die gemeenten moeten uitvoeren en bij de GGD kunnen afnemen. Deze taak is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling GGD NOG voor 21 gemeenten (exclusief Apeldoorn).

Sinds maart 2020 in Nederland in de ban van COVID-19, dit geldt zeker voor de GGD-NOG. Vanaf maart tot en met september 2020 is een groot deel van de personele capaciteit van de GGD-NOG ingezet voor de bestrijding van COVID-19. Slechts een deel van de regulier dienstverlening van de GGD-NOG kon worden voortgezet. Sinds september 2020 worden reguliere taken zoveel als mogelijk weer opgepakt. Er wordt vanuit gegaan dat de reguliere werkzaamheden in 2022 zonder beperkingen worden uitgevoerd. Alle kosten voor de bestrijding van COVID-19 worden door het ministerie van VWS vergoed.

Per 1 oktober 2019 wordt mevrouw J.J. Baardman benoemd tot de nieuwe directeur publieke gezondheid GGD Noord- en Oost Gelderland.

Risico: De koersbepalingen hebben mogelijk gevolgen voor de bedrijfsvoering van de GGD NOG.

Financiële informatie

Boekjaar:	Jaarstukken 2018	Jaarstukken 2019	Begroting 2020
Eigen vermogen	€ 3.028.000,-	€ 3.028.000,-	€ 2.581.000,-
Vreemd vermogen	€ 2.923.000,-	€ 2.923.000,-	€ 2.900.000,-
Resultaat	€ 213.000,-	€ 213.000,-	€ n.v.t.
Begrote bijdrage	€ 650.857,-	€ 650.857,-	€ 703.800,-
Realisatie bijdrage	€ 650.857,-	€ 650.857,-	€ n.v.t.

Verbonden partij:	GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)					
Belang	%	6,26%	%	6,26%	%	6,30%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: 0						

Verbonden partij:	Inclusief Groep				
Algemene informatie					
Vestigingsplaats en adres:	Nunspeet, Postbus 87, 8070 AB				
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	G. van Noort				
Ambtelijke accounthouder:	V. Schouten (strategisch adviseur domein sociaal) i.s.m. J.W. van Lenthe (concerncontroller)				
Openbaar belang:	Inclusief Groep voert primair de WSW uit en voor Meerinzicht de re-integratie Hiermee draagt Inclusief Groep actief bij aan een inclusieve arbeidsmarkt				
Soort:	N.V.				
Beleidsinformatie					
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 6 Sociaal domein taakveld 6.4 begeleide participatie				
Doelstelling verbonden partij:	<p>De essentie van Inclusief Groep is: Werken leer je door te werken. Inclusief Groep vindt het belangrijk dat mensen écht aan het werk gaan, op de werkplek met elkaar en van elkaar leren. Mensen met allerlei verschillende achtergronden en met verschillende leerdoelen werken samen. De 'academies' van Inclusief Groep zijn daarin de onmisbare schakel. Inclusief Groep is onlosmakelijk verbonden met de subregio FactorWerk Noord Veluwe en de arbeidsmarktregio FactorWerk. Zij werken daarin nauw samen met gemeenten, onderwijs, zorg en het bedrijfsleven: door de gezamenlijke inspanning kunnen we onze maatschappelijke ambities realiseren.</p> <p>De missie: Inclusief Groep streeft naar een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen duurzaam kan deelnemen en waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal kunnen participeren.</p> <p>De visie: In samenwerking met partners realiseert Inclusief Groep trajecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Van diagnose, via ontwikkeling, naar uitstroom in werk. Bij het vormgeven hiervan speelt de infrastructuur een belangrijke rol. Op deze wijze geeft Inclusief Groep uitvoering aan Wet sociale werkvoorziening en re-integratie en draagt actief bij aan een inclusieve arbeidsmarkt.</p>				
Ontwikkelingen:	<p>De Inclusief Groep opereert op het snijvlak van overheid, markt en samenleving en ervaart een aantal lokale en regionale ontwikkelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De coronatijd maakt het moeilijk kandidaten te ontwikkelen naar betaald werk, vooral omdat de overblijvende groep zich kenmerkt door toenemende complexiteit. Dagbesteding en het hebben van structuur is dit jaar al een doel op zich. Juist nu is het veel lastiger om deze groep te plaatsen vanwege de langdurige en intensieve begeleiding. • De arbeidsmarkt verandert, van het hebben van een baan naar het doen van taken voor verschillende werkgevers. Dat is voor deze kandidaten een lastige ontwikkeling. 'Vaste dienstverbanden' zijn een concurrerend instrument geworden. Baangarantie is niet meer vanzelfsprekend; • Werkgevers vermijden risico's omtrent het aannemen van personeel. • Inclusief Groep en Meerinzicht ontwikkelen gezamenlijke lijn voor klantmanagement en dienstverlening. Meer lean, waardoor overlap tussen werkzaamheden, dubbele uitvraag van informatie bij cliënten of uitvoeren van dubbele werkzaamheden gewijzigd wordt naar een doelmatige en snelle dienstverleningslijn voor de cliënt. 				
Risico:	<p>De Inclusief Groep (IG) heeft voldoende eigen vermogen om verliezen en risico's op te vangen. Mogelijk zal in de komende jaren de rijksvergoeding dalen tot een niveau dat niet kostendekkend is. Om die reden is enige jaren gekozen voor een transformatie waarbij het verdienmodel herijkt wordt. Hierin zal na de invoering van de Participatiewet (inclusief WSW) de structurele oplossing moeten worden gezocht, aansluitend op de behoeften van de individuele gemeenten. De meerjarenbegroting van IG laat vooralsnog geen positief resultaat zien, maar naar verwachting zullen de resultaten op rekeningbasis positiever uit (zo leert de ervaring).</p>				
Financiële informatie					
Boekjaar:	Jaarstukken 2018	Jaarstukken 2019	Begroting 2020		
Eigen vermogen	€ 10.985.000	€ 9.918.000			
Vreemd vermogen	€ 10.854.000	€ 9.765.000			
Resultaat	€ 404.000	- € 1.066.000	-€ 1.056.000		
Begrote bijdrage	€ 4.534.302	€ 4.778.473	€ 4.546.673		
Realisatie bijdrage	€ 4.744.624	€ 4.771.824			
Belang:	23,4%		23,4%		
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen:			€ 0		

Verbonden partij:	Meerinzicht (MIZ)				
Algemene informatie					
Vestigingsplaats en adres:	Ermelo, Postbus 300 3850 AH				
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	J. de Jong				
Ambtelijke accounthouder:	K. Hulskes				
Openbaar belang:	<p>Meerinzicht is een samenwerkingsverband op het gebied van uitvoeringstaken op het gebied van de bedrijfsvoering en het Sociaal Domein voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde.</p> <p>Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. de bedrijfsvoering: - Informatisering en automatisering</p>				

Verbonden partij:	Meerinzicht (MIZ) - Personeel en organisatie (HRM) - Facilitaire zaken/documentaire informatievoorziening/gebouwbeheer/inkoop - Belastingen, daaronder begrepen de heffing en invordering - Financiën & administratie - Juridische zaken - Communicatie - Geo-informatie Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. het Sociaal Domein: - Participatiewet - Wmo - Jeugdwet - Leerlingwezen - Sociale recherche - Inkomensondersteuning
Soort:	Gemeenschappelijke regeling; bedrijfsvoeringsorganisatie op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Bestuur en Ondersteuning en programma 6 Sociaal Domein
Doelstelling verbonden partij:	Meerinzicht, domein Bedrijfsvoering, faciliteert de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, maar ook het domein Sociaal, door advisering, uitvoering, beheer en administratie voor genoemde bedrijfsvoeringstaken. Daarnaast voert Meerinzicht, domein Sociaal het door het gemeentebestuur vastgestelde beleid uit op de genoemde taakvelden behorend tot het Sociaal Domein. De beleidsbepaling en -vaststelling is en blijft op beide domeinen voorbehouden aan de gemeentebesturen. Daarnaast verzorgt Meerinzicht de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen
Ontwikkelingen:	<p><u>Domein bedrijfsvoering</u> Vanaf 1 januari 2018 zijn de bedrijfsvoeringstaken in Meerinzicht ondergebracht. Voor de Meerjarenbegroting 2020 -2023 is een Kadernota opgesteld, waarmee – voor het eerst - een integrale afweging over de bijdrage aan Meerinzicht in de gemeenten kon plaatsvinden. De uitdaging voor de komende jaren is de transformatie en harmonisatieopgave. De vervanging van het financiële pakket is een eerste kans om te harmoniseren, bijvoorbeeld door een uniform rekeningschema voor 4 organisaties door te voeren.</p> <p><u>Domein Sociaal</u> Op 1 januari 2018 is het domein Sociaal gevormd. Voor het domein Sociaal geldt dat de transformatie (integrale klantbenadering via één gezin, één plan en één aanspreekpunt) - onder stoom en kokend water bij de vorming van Meerinzicht domein Sociaal - is doorgevoerd, maar dat er in de aanloop onvoldoende rekening is gehouden met het feit dat de organisaties die zijn samengevoegd een 'verkokerd' (wetsgericht) product leverden, verschillende bedrijfsculturen hadden en waarvan de beeldvorming over de kwaliteit verschillend was. Bovendien is de geïntroduceerde vorm van dienstverlening door het voeren van regie op de (brede) ondersteuningsvraag van onze inwoners (integrale methode) zo nieuw in den lande dat bijvoorbeeld I&A-instrumenten ter ondersteuning van deze werkwijze nog in ontwikkeling zijn. Uit de informatie die de afgelopen maanden beschikbaar is gekomen blijkt dat de formatie voor de "going concerttaken" aanpassing behoeft. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de uitbreiding van de doelgroep P-wet die ook nog eens een complexere en arbeidsintensievere ondersteuningsvraag heeft.</p> <p><u>Governancestructuur</u> In 2020 is een wijziging door gevoerd in de governance De reden hiervoor is onder andere voortgekomen uit de wens van de portefeuillehouders Domein Sociaal om meer grip te krijgen op de bedrijfsvoeringsaspecten. De afgelopen periode (met ingang van 2018) is ervaring opgedaan met de hybride organisatie van het Domein Sociaal. De programmagelden zijn in de gemeentelijke begrotingen opgenomen en de middelen voor de uitvoering van het Domein Sociaal in de begroting van Meerinzicht. Daarnaast hebben de gemeentesecretarissen gekeken naar mogelijke vereenvoudigingen in de ambtelijke governance rondom het thema EHZ-samenwerking. De volgende wijzigingen zijn doorgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Inregelen van portefeuillehoudersoverleggen sociaal domein.</u> Hier is sprake van maatwerk per gemeente. • <u>Inrichten van een escalatiemodel</u> In voorkomende gevallen vindt er overleg plaats tussen de portefeuillehouders Domein Sociaal en het bestuur van Meerinzicht om geschillen te beslechten. • <u>Samenvoegen Directieraad Miz en Secretarissenoverleg EHZ</u> Door deze gremia samen te voegen is er geen onduidelijkheid meer over de tafel waar dossier waarop de gemeenten samenwerken. Dit geldt voor dossiers vanuit Miz en de overige EHZsamenwerkingsonderwerpen, zoals bijvoorbeeld de gebiedsagenda EHZ, Programma Dienstverlening • <u>Samenvoegen van OGON Domein Sociaal en OGON Domein Bedrijfsvoering Miz</u> Deze samenvoegen heeft tot doel de integraliteit van voorstellen te verbeteren. Met name als er sprake is van nieuw beleid binnen het sociaal domein met consequenties voor de bedrijfsvoering (bijvoorbeeld extra formatie) kan binnen dit gezamenlijke gremium worden afgestemd.

Verbonden partij:	Meerinzicht (MIZ)
	<ul style="list-style-type: none"> <u>Breed afstemmingsoverleg (Bao)</u> Deze tafel, bestaande uit OGON-leden en sleutelfiguren uit de vier organisaties, heeft als taak om de samenwerkingsvraagstukken mede vorm te geven. <u>Instellen Ontwikkelteam EHZ</u> Het secretarissenoverleg EHZ en het Bao worden ondersteund vanuit het Ontwikkelteam EHZ. In dit Ontwikkelteam EHZ nemen medewerkers uit de vier organisaties deel.
Risico:	Meerinzicht heeft in haar begroting de belangrijkste risico's benoemd en de beheersmaatregelen daarbij opgenomen. De risico's zijn echter niet gekwantificeerd waardoor er een kans bestaat dat het risicobedrag dat de gemeente opneemt in haar weerstandsvermogen voor Meerinzicht onvoldoende is. Het risicobedrag voor de gemeente bestaat voornamelijk het risico op begrotingsoverschrijding zoals in voorgaande jaren het geval was. Hiervoor is een bedrag opgenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente. Risicobeheersing binnen Meerinzicht maakt onderdeel uit van de invulling van de te realiseren controlfunctie. Een nadere toewijzing en borging van deze taak binnen de organisatie van Meerinzicht zal nog moeten plaatsvinden.
Financiële informatie	
Boekjaar:	Jaarstukken 2018 Jaarstukken 2019 Begroting 2020
Eigen vermogen	Niet van toepassing Niet van toepassing Niet van toepassing
Vreemd vermogen	Niet van toepassing Niet van toepassing Niet van toepassing
Resultaat	€ 601.000 (Voordeel) € 206.000 (nadelig) Niet van toepassing
Begrote bijdrage	€ 14.461.000 € 14.192.000 € 16.024.000
Realisatie bijdrage	€ 14.035.000 € 15.114.000 Niet van toepassing
Belang Domein Bedrijfsvoering	aandeel 39,39%
Belang Domein Sociaal	aandeel 57,26%
Toelichting indien gewenst:	
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen:	€ 300.000,-

Verbonden partij:	OmgevingsDienst Noord-Veluwe (ODNV)
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Harderwijk, Oosteinde 17 3842 DR
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Companjen
Ambtelijke accounthouder:	R. van Drunen
Openbaar belang:	In opdracht van 8 gemeenten op de Noord Veluwe en de provincie Gelderland bijdragen aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7 Volksgezondheid en milieu taakveld 7.4 milieubeheer
Doelstelling verbonden partij:	Omgevingsdienst Noord-Veluwe (ODNV) draagt bij aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. In opdracht van de gemeenten en de provincie Gelderland adviseren vergunningverleners over omgevingsvergunningen en zien toezichthouders erop toe dat bedrijven voldoen aan actuele wet- en regelgeving op het gebied van milieu(veiligheid). Daarnaast adviseren de experts over verschillende (milieu)onderwerpen, zoals energie, bodem, ruimtelijke ordening, duurzaamheid, lucht, geluid, externe veiligheid, natuur en ecologie.
Ontwikkelingen:	<p>De constant veranderende wereld hebben invloed hebben op de taakuitvoering van de ODNV. Het afgelopen jaar heeft de Covid-19 pandemie consequenties de taakuitvoering beïnvloed.</p> <p>In 2020 heeft de ODNV zich bewust ingezet op het inspelen op de ontwikkelingen en daarbij op het versterken van de relatie en samenwerking met de collega's bij de gemeenten en de provincie. Voor 2021 verwachten de ODNV dat dezelfde onderwerpen uit 2020 impact hebben op ons en onze omgeving.</p> <p>Vanuit de versterking van de samenwerking met gemeenten en provincie geven de ODNV daarom verder invulling aan onderwerpen die zij in 2020 hebben opgepakt. Concreet gaat het om advisering op Natuur & Ecologie en de ondersteuning van gemeenten op het thema Ondernijming.</p> <p>Vanuit de VTH-taakuitvoering en milieuadviesing over initiatieven in de fysieke leefomgeving, geeft de ODNV in 2021 vervolg aan Branchegericht Toezicht en toezicht op Energiebesparing bij bedrijven. De verdere voorbereiding op de komst van de Omgevingswet is eveneens een belangrijke taak. Binnen de reguliere milieu VTH-taakuitvoering is per vakgebied een aantal speerpunten uitgewerkt waar in 2021 jaar specifiek op wordt ingezet.</p> <p>Tenslotte geeft de ODNV aan hoe zij sturen op de kwaliteit van onze dienstverlening en de voortgang van onze programmering. De verantwoordelijkheid relateert de ODNV steeds meer aan de effecten van de inzet. Op die manier laat de ODNV de vertaling naar de maatschappelijke bijdrage zien. Een andere belangrijke ontwikkeling is de overgang naar een ander VTH-systeem. Met dit systeem kan de ODNV de werkprocessen op de eisen van de Omgevingswet afstemmen. Dit nieuwe systeem stelt de ODNV in staat om (in de toekomst) meer datagericht te kunnen werken.</p>

Verbonden partij:	OmgevingsDienst Noord-Veluwe (ODNV)		
Risico:	De ODNV geeft in hun begroting ieder jaar weer wat de belangrijkste risico's zijn. Er zijn geen substantiële risico's aanwezig in de begroting 2021 / MJB 2022-2024. Over het algemeen is het risico voor de gemeente zeer beperkt. Speciale aandacht gaat uit naar de financiële gevolgen van de invoering van de Omgevingswet. Om het risico te beheersen houdt de ODNV hier in de nog op te stellen begroting rekening mee.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2018	Jaarstukken 2019	Begroting 2020
Eigen vermogen	€ 119.573	€ 70.000	€ 25.000
Vreemd vermogen	€ 458.538	€ 615.137	€ 615.137
Resultaat	€ 312.055	€ 331.232	€ 0
Begrote bijdrage	€ 1.099.064	€ 1.115.394	€ 1.154.302
Realisatie bijdrage	€ 1.125.509	€ 1.142.938	€ 1.230.176
Belang	6,12%	€ 70.000	€ 25.000
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen:	€ 5.862,-		

Verbonden partij:	Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Elburg, Postbus 70 8080 AB		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	J. de Jong		
Ambtelijke accounthouder:	B. Brons		
Openbaar belang:	De streekarchivaris beheert de naar de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten Elburg (centrumgemeente), Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Oldebroek overgebrachte archiefbescheiden en houdt toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden.		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 5. Sport, cultuur en recreatie taakveld 5.4 musea		
Doelstelling verbonden partij:	Het doel van het Streekarchivariaat - zoals verwoord in de gemeenschappelijke regeling - is het beheer van de naar de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten overgebrachte archiefbescheiden en het toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden.		
Ontwikkelingen:	Eind 2018 hebben de colleges ingestemd met de realisering van een regionaal e-depot in beheer bij het Streekarchivariaat. De kosten hiervan zijn evenredig over de deelnemende gemeenten verdeeld. De inrichting is in 2020 afgerond. De volgende fase is het aansluiten van de deelnemende gemeenten op het e-depot. In 2020 is de verdelingssystematiek van de gemeentelijke bijdragen aangepast na advies van de Archiefcommissie.		
Risico:	De nieuwe verdelingssystematiek leidt tot een hogere bijdrage van de gemeente. Het risico voor de gemeente is gezien de hoogte van de bijdrage zeer beperkt.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2018	Jaarstukken 2019	Begroting 2020
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Begrote bijdrage	€ 154.725,-	€ 196.352,-	€ 195.300,-
Realisatie bijdrage	€ 157.483,-	€ 196.146,-	€ 186.260,-
Belang	25,17%		
Toelichting	Omdat jaarlijks het verschil tussen bevoorschotting en rekening wordt afgerekend heeft deze instelling geen eigen en vreemd vermogen.		

Verbonden partij:	Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn, Europaweg 79 7336 AK		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	H.J. van Schaik		
Ambtelijke accounthouder:	L. Groen		
Openbaar belang:	Harderwijk maakt deel uit van de Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG). De VNOG is verantwoordelijk voor de organisatie van de brandweezorg in 22 gemeenten in Noord- en Oost Gelderland waaronder Harderwijk. Gemeente en VNOG werken samen in de beheersing en bestrijding van calamiteiten en crisis. Alle gemeenten binnen de Veiligheidsregio geven op uniforme wijze invulling aan het proces Bevolkingszorg.		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma' 0. Bestuur en ondersteuning en programma 1. Veiligheid		
Doelstelling verbonden partij:	Uitvoering geven aan de dagelijkse brandweezorg en de voorbereiding op rampen en calamiteiten, samen met de GHOR. De gemeente Harderwijk werkt op vele vlakken samen met de VNOG, zoals aan het risicoprofiel, de pilot dashboard risicobeheersing, het project natuurbrandbestrijding en het proces Bevolkingszorg.		

Verbonden partij:	Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)		
Ontwikkelingen:	In de bestuurs-tweedaagse die in september 2019 is gehouden zijn de dienstverleningsscenario's uitgewerkt en uiteindelijk verwerkt in de Toekomstvisie. De Toekomstvisie is opgesteld om in beeld te brengen hoe de VNOG de brandweer van morgen kan worden. In 2020 is dit in de raden voor besluitvorming geweest. Dit is vertaald in de kadernota en in de begrotingen.		
Risico:	De VNOG geeft in hun begroting ieder jaar weer wat de belangrijkste risico's zijn.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2018	Jaarstukken 2019	Begroting 2020
Eigen vermogen	€-435.629,-	€ 7.843.000	€ 7.843.000
Vreemd vermogen	€ 46.173.000	€ 46.173.000	€ 46.173.000
Resultaat	€ -2.854.917,-	€ 4.203.000	n.v.t.
Begrote bijdrage	€ 2.627.849,-	€ 2.843.267	€ 2.971.000
Realisatie bijdrage	€ 2.833.424,-	€ 2.844.145	n.v.t.
Belang:	aandeel 6,12%	aandeel 6,12%	aandeel 5,06%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen:			€ 90.903,-

Verbonden partij:	Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem,		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	J. de Jong		
Ambtelijke accounthouder:	S. Duschka		
Openbaar belang:	De Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken is een besloten vennootschap, waarvan de aandelen worden gehouden door 11 gemeenten (Apeldoorn, Ede, Barneveld, Nunspeet, Putten, Epe, Harderwijk, Elburg, Oldebroek, Heerde en Ermelo) en de provincie Gelderland (de zogenaamde publieke aandeelhouders). Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang voor de versterking en ontwikkeling van de verblijfsrecreatie is de gemeente Ermelo gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.		
Soort:	Besloten Vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 8 Ruimte en wonen, taakveld 8.1		
Doelstelling verbonden partij:	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Ontwikkelingen:	<p>In 2014 is het programma Vitale Vakantieparken gestart. In het programma werken 11 gemeenten, de provincie Gelderland, het recreatief bedrijfsleven, veiligheidspartners, Recron en anderen samen aan versterking en ontwikkeling van de verblijfsrecreatie. Het programma is ontstaan vanuit een gemeenschappelijke ambitie om de kampeer- en bungalowparken op de Veluwe te revitaliseren.</p> <p>In 2017 is het programma herijkt en voor een nieuwe periode bestendigd via het gezamenlijke bestuursakkoord Vitale Vakantieparken 2017-2021. De komende jaren staan in het teken van de uitvoering: het toepassen van de kennis en ervaringen om parken te revitaliseren, te innoveren of te transformeren.. Om het gezamenlijk doel van het programma Vitale Vakantieparken toch te bewerkstelligen, is besloten tot de oprichting van de Besloten Vennootschap 'Ontwikkelmaatschappij Vitale Vakantieparken' (verder de OMVV) waarbij de Provincie en de gemeenten gezamenlijk aandeelhouders zijn. Voorafgaand aan deze keuze is gekeken naar velerlei organisatievormen.</p> <p>De OMVV bestaat uit een fonds en een ontwikkelbedrijf. Het ontwikkelbedrijf kan projecten uitvoeren als verwerving, investeren in vastgoed, beheer en verkoop. Het fonds stelt geld (garanties, leningen, bijdragen) beschikbaar voor projecten. De provincie bezit de helft van de aandelen en de gemeenten de andere helft van de aandelen. Basis voor de verdeling van aandelen over de gemeenten is de verdeelsleutel die ook is gehanteerd in het bestuursakkoord Vitale Vakantieparken van april 2017.</p> <p>De Gedeputeerde Staten en de Provinciale Staten van de Provincie Gelderland hebben ingestemd met het voorstel om het benodigde startkapitaal (€ 4 miljoen) voor de OMVV beschikbaar te stellen. Voorsnog zullen de deelnemende gemeenten geen geld inleggen.</p> <p>Op 14 februari 2019 is de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken (OMVV) opgericht en op 16 juni 2019 is de directeur benoemd. In 2019 zijn de interne processen verder afgerond en is de vennootschap in 2020 operationeel geworden.</p> <p>Er is door de betrokken partijen voor gekozen om praktisch te starten en gaandeweg te leren van de ervaringen over wat (minder) goed werkt en aan welk type activiteit meer of minder behoefte is. Om de OMVV ook op langere termijn goed te kunnen laten functioneren moeten meerder onderwerpen verder worden uitgewerkt. De tien gemeenten en provincie hebben in de samenwerkingsovereenkomst (SOK) OMVV vastgelegd dat zij onderwerpen in de Samenwerkingsagenda binnen twee jaar na ondertekening van de SOK gezamenlijk zullen uitwerken. De resultaten zullen worden gekoppeld aan de evaluatie van de OMVV.</p>		
Risico:			
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Verbonden partij:	Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken		
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Begrote bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belang:	Aandeel 2.60%, aandelen 1.300, nominale waarde € 1.300,- (€ 1,- per stuk)		
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

3.6 Paraagraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

De bedrijfsvoering heeft een belangrijke rol in de realisatie van de doelen van de gemeente.

De bedrijfsvoering is zodanig ingericht, dat de uitvoering van de begroting, de productenraming en de domeinplannen door de ambtelijke organisatie op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze gerealiseerd kunnen worden. Dit wordt gerealiseerd in samenwerking met Meerinzicht.

Ook op andere plaatsen in de jaarrekening wordt gerefereerd aan de effecten van de coronapandemie in 2020. Veel energie is uitgegaan naar het continueren van de dienstverlening en bedrijfsvoering. Een groot deel van de organisatie werkte thuis, inwoners en ondernemers kunnen voor steeds meer diensten digitaal terecht bij de gemeente. De organisatie kon snel en flexibel omgaan met de continue veranderende omstandigheden. Duidelijk is geworden dat de investeringen in de bedrijfsvoering, de digitalisering, cultuurontwikkeling en leiderschap en niet op de laatste plaats de samenwerking in Meerinzicht in de afgelopen jaren daar nu een belangrijke rol in hebben gespeeld.

Het jaar 2021 zal bij voortduur nog uitdagingen met zich meebrengen. Tegelijkertijd gloort het post-coronatijdperk nu de vaccinaties zijn gestart. Dat betekent dat de bedrijfsvoering weer in het 'nieuwe normaal' kan gaan opereren. Het traject van organisatieontwikkeling van de afgelopen jaren wordt dan ook onverkort doorgezet. Van een overheid die maatschappelijke problemen en vraagstukken oplost en daartoe beleid en voorzieningen ontwikkelt, verandert de gemeente naar een overheid die ruimte biedt aan maatschappelijke initiatieven en deze stimuleert en faciliteert. Deze beweging naar een 'andere overheid' wordt verder doorontwikkeld en is in de achterliggende tijd in een stroomversnelling terecht gekomen.

Organisatie

Er wordt gewerkt aan het verder professionaliseren van de ambtelijke ondersteuning, door:

- Voortzetting van de Harderwijk Academie met een breed spectrum aan opleidingen onder andere gericht op de organisatiecultuur en persoonlijke ontwikkeling van medewerkers;
- Te investeren in een leiderschapsprogramma voor directeuren en teamleiders;
- De gelegenheid te bieden tot het volgen van vakgerichte opleidingen.

Dienstverlening

Medio 2020 is gestart met het programma Dienstverlening, een logisch vervolg op de reeds bestaande Dienstverleningstafel. Vanuit het programma wordt gewerkt door de drie gemeenten en Meerinzicht aan onderwerpen vanuit de dienstverleningsagenda's die gezamenlijk en geharmoniseerd kunnen worden geïmplementeerd. Uitgangspunt is hierbij: gezamenlijk waar het kan en lokaal waar het moet.

Om de nadruk op de uitvoering te wordt nog steeds bestaande richtlijn gehanteerd voor de ontwikkeling van nog betere dienstverlening, met de menselijke maat als uitgangspunt. Dit komt voort uit de uitgave (2018) van VNG Realisatie met als titel : "Kijken als een klant". Deze visie gaat van vijf principes uit:

1. We bedienen inwoners en ondernemers zo goed als mogelijk op het kanaal dat zij kiezen, vanuit het principe online waar het kan en persoonlijk waar het moet';
2. We bieden toegankelijke en begrijpelijke dienstverlening, zodat iedereen eenvoudig zaken met ons kan doen;
3. We werken zichtbaar samen met onze ketenpartners en medeoverheden, zodat inwoners en ondernemers integrale dienstverlening ervaren;
4. We maken gebruik van landelijke standaarden en oplossingen, waardoor onze dienstverlening eenduidiger, veiliger en goedkoper wordt;

Nieuwe technologische ontwikkelingen worden op de voet gevolgd en waar mogelijk wordt deelgenomen aan initiatieven met en door andere gemeenten. Denk hierbij aan ontwikkelingen die binnen de Common Ground beweging van VNG Realisatie worden vormgegeven.

Doorontwikkeling Zaakgericht Werken

In 2019 is gestart met de doorontwikkeling van het zaakgericht werken in de vier organisaties. In Harderwijk is als eerste gemeente de doorontwikkeling ingezet, door middel van het herinrichten van processen en de installatie van een ge-upgrade softwaresysteem. Deze nieuwe versie software is vele malen gebruikersvriendelijk en hierdoor wordt er door medewerkers beter gebruik gemaakt van het systeem.

In 2020 is de doorontwikkeling doorgezet bij Zeewolde en Ermelo en succesvol afgerond. Parallel hieraan is Meerinzicht gestart met een eigen omgeving voor het zaakgericht werken.

Het komend jaar staat in het teken van het optimaliseren van processen, verantwoordelijkheden en software en het afstemmen en harmoniseren binnen de vier organisaties. Op deze manier werken we aan up-to-date processen en duidelijk eigenaarschap. Dit draagt bij aan betere dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven.

Btw Exploitatie sportaccommodaties

Met ingang van 2019 is de btw op de investeringen en exploitatiekosten van de sportaccommodaties niet langer terug te vorderen en is geen btw over de inkomsten verschuldigd. Dit is voor de gemeente financieel nadelig. Om dit nadeel te compenseren is door het Rijk een specifieke uitkering in het leven geroepen. De uitkering is echter voor alle gemeenten gezamenlijk gemaximeerd. Bij een tekort worden de gemeenten procentueel gekort. De aanvraag wordt op basis van de begroting in 2019 uitgekeerd. Op basis van de ingediende aanvragen werd het uitkeringspercentage vastgesteld op 81,7. Begin 2021 is de definitieve uitkering over 2019 vastgesteld en is gebleken dat het landelijke budget toereikend was om een volledige uitkering te verstrekken en wordt een extra uitkering ad € 120.155 uitbetaald.

Over het jaar 2020 is het uitkeringspercentage vastgesteld op 80% hetgeen op basis van de begroting een nadeel van € 140.000 oplevert (is 20%). Verwacht wordt echter dat het uiteindelijke uitkeringspercentage als gevolg van lagere uitgaven vanwege de coronacrisis hoger zal zijn. Het uitkeringspercentage 2020 zal uiterlijk 1 februari 2022 bekend zijn.

Grip op samenwerking Meerinzicht

In 2020 is een wijziging door gevoerd in de governance. De reden hiervoor is onder andere voortgekomen uit de wens van de portefeuillehouders Domein Sociaal om meer grip te krijgen op de bedrijfsvoeringsaspecten. De afgelopen periode (met ingang van 2018) is ervaring opgedaan met de hybride organisatie van het Domein Sociaal. De programmagelden zijn in de gemeentelijke begrotingen opgenomen en de middelen voor de uitvoering van het Domein Sociaal in de begroting van Meerinzicht. Daarnaast hebben de gemeentesecretarissen gekeken naar mogelijke vereenvoudigingen in de ambtelijke governance rondom het thema EHZ-samenwerking.

De volgende wijzigingen zijn doorgevoerd:

- Inregelen van portefeuillehoudersoverleggen sociaal domein.
Hier is sprake van maatwerk per gemeente.
- Inrichten van een escalatiemodel
In voorkomende gevallen vindt er overleg plaats tussen de portefeuillehouders Domein Sociaal en het bestuur van Meerinzicht om geschillen te beslechten.
- Samenvoegen Directieraad Miz en Secretarissenoverleg EHZ
Door deze gremia samen te voegen is er geen onduidelijkheid meer over de tafel waar dossier waarop de gemeenten samenwerken. Dit geldt voor dossiers vanuit Miz en de overige EHZ-samenwerkingsonderwerpen, zoals bijvoorbeeld de gebiedsagenda EHZ, Programma Dienstverlening
- Samenvoegen van OGON Domein Sociaal en OGON Domein Bedrijfsvoering Miz
Deze samenvoegen heeft tot doel de integraliteit van voorstellen te verbeteren. Met name als er sprake is van nieuw beleid binnen het sociaal domein met consequenties voor de bedrijfsvoering (bijvoorbeeld extra formatie) kan binnen dit gezamenlijke gremium worden afgestemd.
- Breed afstemmingsoverleg (Bao)
Deze tafel, bestaande uit OGON-leden en sleutelfiguren uit de vier organisaties, heeft als taak om de samenwerkingsvraagstukken mede vorm te geven.
- Instellen Ontwikkelteam EHZ
Het secretarissenoverleg EHZ en het Bao worden ondersteund vanuit het Ontwikkelteam EHZ. In dit Ontwikkelteam EHZ nemen medewerkers uit de vier organisaties deel.

Meerinzicht

“Alleen ga je sneller” en “samen kom je verder” is een belangrijk uitgangspunt geweest voor het besluit tot samenwerking in de vorm van Meerinzicht, de uitvoeringsorganisatie voor de gemeente Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. De samenwerking is gestart om antwoord te kunnen geven op de constant veranderende samenleving en om de bestuurlijke zelfstandigheid van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde veilig te stellen. De grondgedachte is dat we samen ‘meer’ kunnen bereiken, tegen minder meerkosten. Meerinzicht voert taken uit op het gebied van bedrijfsvoering, te weten informatisering & automatisering, HRM, facilitair, gebouwen, belastingen, financiën, communicatie, juridische zaken, inkoop, geo-informatie en op het gebied van het sociaal domein te weten Wmo, Jeugd, Participatiewet, Beschermd Wonen/ Maatschappelijke Opvang en Leerlingzaken. Meerinzicht kent haar eigen planning- en control cyclus en levert naast een Kadernota, BERAP en jaarrekening jaarlijks een tweetal begrotingen aan: één voor het bestuur van Meerinzicht over de bedrijfsvoeringskosten en één ten aanzien van het grootste deel van de programmagelden voor de uitvoering van de wetten Domein Sociaal.

De Missie van Meerinzicht

Meerinzicht is het samenwerkingsverband van de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde en ondersteunt de gemeenten in optimale dienstverlening aan inwoners, bedrijven en organisaties.

De visie van Meerinzicht

Meerinzicht is een flexibele en dienstverlenende organisatie. In een dynamische omgeving werken wij in vertrouwen aan uitdagende vraagstukken. In onze organisatie is ruimte voor eigenaarschap, innovatie en persoonlijke ontwikkeling. Wij zijn omgevingsbewust, voegen waarde toe en maken het verschil. Dit laten wij in ons handelen zien vanuit de drie kernwaarden:

- Betrouwbaar;
- Ondernemend;
- Flexibel.

De ambities van Meerinzicht zijn:

1. Klantgericht werken en inwoners centraal stellen;
2. Hoogwaardige (digitale) dienstverlening;
3. De gemeenschappelijke basis op orde;
4. Harmonisatie van werkprocessen;
5. Professionele ontwikkeling van medewerkers;
6. De financiën op orde .

Analyse resultaat bestuursdienst 2020

Omschrijving	Begroot	Geboekt	Resultaat
Bedrijfsvoeringsbudgetten	18.254	18.769	-515
Overige personele budgetten	818	801	17
Overige onderdelen	1.293	1.385	-92
In- en uitstroom	-1.226	-1223	-3
Werkkostenregeling	92	2	90
Geheel - Totaal	19.231	19.734	-503

De afwijking van de realisatie ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door de bedrijfsvoeringsbudgetten, overige onderdelen en werkkostenregeling. Een nadere duiding op deze drie onderdelen wordt hier gegeven.

Bedrijfsvoeringsbudgetten

Door vertrek van personeel en langdurige ziekte is bij diverse organisatieonderdelen extra gebruik gemaakt van tijdelijk personeel. Daarnaast blijft de krappe arbeidsmarkt één van de oorzaken waardoor wij langer gebruik moesten en moeten maken van tijdelijk personeel.

Andere oorzaken van het tekort op de bedrijfsvoering zijn o.a.:

- achterblijvende detacheringssinkomsten. Reden hiervoor is het beëindigen van enkele lopende detacheringen eind 2019;
- uitbetaling van onregelmatigheidstoelagen, piketdiensten, functiewaarderingen etc.

Opgemerkt wordt dat er ten tijde van Corona de bedrijfsvoering volledig door is gegaan en er in een aantal periode extra inzet nodig was.

Overige onderdelen

Het nadeel bij de overige onderdelen wordt voor het overgrote deel veroorzaakt door kosten voor voormalig personeel. Het gaat hier om voorzieningen die zijn getroffen voor medewerkers die zijn ontslagen bij de gemeente Harderwijk. Daarbij horen ook de pensioenvoorzieningen van oud wethouders. In een incidenteel geval zijn niet alle uitkeringskosten voorzien. Jaarlijks wordt bekeken of de voorzieningen die gevormd zijn voor voormalig personeel nog toereikend zijn voor toekomstige verplichtingen, hieruit blijkt dat de voorziening niet toereikend is en is deze aangevuld.

Werkkostenregeling

Deze regeling richt zich op personele budgetten in de vorm van diverse personele vergoedingen, zoals kostenvergoedingen, cafetarieregeling, kerstpakketten etc.. Indien de totale vergoedingen en verstrekkingen boven de een bepaalde norm uitkomen moet hierover een boete (eindheffing) betaald worden. In 2020 ging dit om een gering bedrag van nog geen 2000 euro waardoor het grootste deel van dit budget vrij kan vallen en een voordeel oplevert binnen de totale kosten voor bedrijfsvoering.

Ontwikkelingen

In 2021 moet er een nieuwe cao-gemeenten worden afgesloten. Op dit moment zijn de onderhandelingen afgebroken door de vakbonden. Vanuit de werkgevers ligt er nu een loonaanbod van 0,5 % en een eenmalige thuiswerkuitkering voor 2020 van 300 euro. Daarnaast wordt er een voorstel gedaan om in 2021 per medewerker 2 euro per dag dat er wordt thuisgewerkt te bieden.

3.7 Paragraaf Financiering

Algemeen

Het financieringsbeleid van de gemeente Harderwijk is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Harderwijk 2019 en in het Treasurystatuut gemeente Harderwijk 2012.

In het Treasurystatuut is bepaald dat de gemeente Harderwijk een risicomijdende strategie kent. Met betrekking tot risicobeheer is het treasurybeleid gericht op het uitsluiten dan wel minimaliseren van de volgende risico's: het renterisico, het koersrisico, het kredietrisico, het interne liquiditeitsrisico en het valutarisico. Het gebruik van derivaten is uitgesloten.

De wettelijke kaders bestaan uit de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido), Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) en de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

De wet Fido bevat drie normen waaraan de gemeente dient te voldoen. De normen betreffen het drempelbedrag schatkistbankieren, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Het verplicht schatkistbankieren, houdt in dat overtollige geldmiddelen boven een vastgesteld drempelbedrag worden aangehouden in 's Rijks schatkist.

Bij het aantrekken van korte leningen (met een looptijd tot één jaar) mag het gemiddelde saldo van korte schulden en korte geldmiddelen de kasgeldlimiet niet overschrijden.

Hat saldo van aflossingen en renteherzieningen van de bestaande leningenportefeuille (met een looptijd van één jaar of langer) mag in enig jaar niet hoger zijn dan de renterisiconorm.

Drempelbedrag Schatkistbankieren

Om de staatsschuld en beleggingsrisico's te beperken zijn decentrale overheden verplicht om hun overtollige geldmiddelen aan te houden in 's Rijks schatkist, en/of uit te zetten bij medeoverheden.

De geldmiddelen die de gemeente zelf mag aanhouden zijn maximaal gelijk aan het drempelbedrag schatkistbankieren.

Per kwartaal wordt het gemiddelde bedrag per dag aan geldmiddelen berekend. Wanneer dit bedrag lager of gelijk is aan het drempelbedrag schatkistbankieren, voldoet de gemeente aan de norm.

De buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen mogen maximaal gelijk zijn aan 1.149.000,- euro.

Dit is gelijk aan 0,75% van € 153.143.000,- (het totaal van de begrote lasten, vóór bestemming).

De tabel laat zien dat in 2020 het drempelbedrag schatkistbankieren niet wordt overschreden en wordt voldaan aan de norm.

Drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000,-)				
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Grondslag voor de norm:	153.143	153.143	153.143	153.143
totaal van de begrote lasten op jaarbasis				
<i>Drempelbedrag volgens wet Fido</i>	1.149	1.149	1.149	1.149
<i>0,75% van de begrote lasten op jaarbasis</i>				
<i>Gemiddeld buiten 's Rijks schatkist aangehouden geldmiddelen</i>	531	667	684	712
<i>Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag schatkistbankieren</i>	618	482	465	437
Wordt voldaan aan de norm?	ja	ja	ja	ja

Kasgeldlimiet, renterisico – netto vlottende schuld

In de Wet Fido is een begrenzing opgenomen van de kortlopende geldmiddelen die gemeenten mogen opnemen, de zogenaamde kasgeldlimiet. De toegestane kasgeldlimiet is in 2020 gelijk aan 13.017.155,- euro, ofwel 8,5% van het totaal van de begrote lasten ad € 153.143.000,-. In alle kwartalen van 2020 is de kasgeldlimiet niet overschreden.

Renterisiconorm, renterisico – vaste schuld

Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de rentegevoeligheid van de geldleningen (opgenomen geld) met een looptijd gelijk aan of langer dan één jaar. De som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening mag in 2020 maximaal gelijk zijn aan het drempelbedrag, afgerond € 30.629.000,-. Dit is gelijk aan 20% van € 153.143.000,- (het totaal van de begrote lasten, vóór bestemming).

De tabel laat zien dat in 2020 de renterisiconorm niet wordt overschreden en wordt voldaan aan de norm.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,-)					
	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Grondslag voor de norm:					
totaal van de begrote lasten op jaarbasis	153.143	155.077	154.577	152.714	152.569
<i>Drempelbedrag volgens wet Fido</i>					
20% van de begrote lasten op jaarbasis	30.629	31.015	30.915	30.543	30.514
Renteherzieningen	-	-	-	-	-
Aflossingen	25.071	26.785	26.785	21.785	14.642
<i>Risicobedrag (renteherzieningen + aflossingen)</i>	25.071	26.785	26.785	21.785	14.642
<i>Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag renterisiconorm</i>	5.558	4.230	4.130	8.758	15.872
Wordt voldaan aan de norm?	ja	ja	ja	ja	ja

Financieringsbehoefte korte en lange termijn

Normale bedrijfsvoering

Met behulp van de liquiditeitsprognose wordt de ontwikkeling van het saldo van de periodieke uitgaven (lonen, reguliere budgetten) en inkomsten (belastingen, gemeentefonds) in beeld gebracht. Zo nodig wordt tijdelijk een kortlopende kasgeldlening aangetrokken en afgelost.

Grondexploitaties en (vervangings)investeringen

Grondexploitaties worden jaarlijks herzien aan de hand van ontwikkelingen. De fasering in tijd van de geplande (vervangings)investeringen wordt periodiek afgestemd met de projectleiders. De hieruit voortvloeiende financieringsbehoefte wordt in de liquiditeitsprognose inzichtelijk gemaakt. Zo nodig worden langlopende leningen, met een looptijd gelijk aan of langer dan één jaar opgenomen. In 2020 is één langlopende leningen opgenomen.

Leningenportefeuille

De portefeuille van leningen met een looptijd gelijk aan of langer dan één jaar is in 2020 als volgt samengesteld.

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000,-)				
Geldverstrekker	bedrag 1-jan	bedrag 31-dec	rente- percentage	eind-datum
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	3.571	1.786	3,61%	18-1-2021
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	28.571	21.429	0,07%	12-7-2023
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	28.000	24.000	0,28%	12-7-2026
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	50.000	42.857	0,04%	10-4-2026
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	15.000	10.000	-0,23%	10-4-2022
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	0	70.000	0,18%	15-7-2040
Totaal	125.142	170.072		

In 2020 is een lening aangetrokken van € 70.000.000 met een looptijd van 20 jaar tegen een rentepercentage van 0,182%. In het verleden zijn langlopende leningen aangetrokken met een looptijd van variërend van 3 tot maximaal 10 jaar. Deze strategie werd mede ingegeven door de rentestanden, bij een langere looptijd nam het rentepercentage aanzienlijk toe. Ook op dit moment zijn de kosten van langjarige contracten ook hoger dan die van kortjarige echter zijn de verschillen aanmerkelijk lager dan in het verleden. Daarom is nu gekozen voor een langere looptijd. Dit ook om het renterisico te minimaliseren en de aflossingstermijnen meer in overeenstemming te brengen met de afschrijvingstermijnen. De nieuwe lening is aangetrokken voor herfinanciering van onze leningenportefeuille en voor financiering van toekomstige investeringen.

In-/externe ontwikkelingen

Rentebeleid

De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten verwachtte in haar rentevisie dat de lange rentetarieven, onder invloed van het gematigde economisch herstel en minder ruim monetair beleid, vanaf 2020 licht zou oplopen.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Vanuit de verslaggevingsvoorschriften heeft er een wijziging plaatsgevonden hoe gemeenten om dienen te gaan met het toerekenen van rentekosten. Er wordt geen rente meer toegevoegd aan het eigen vermogen. Daarnaast mag aan de grondexploitaties alleen de werkelijk betaalde rente (in verhouding vreemd vermogen/eigen vermogen) toegerekend worden. Ook worden de voorzieningen grondexploitaties gewaardeerd tegen eindwaarde, waardoor er geen structurele rentetoevoeging aan de voorziening meer plaatsvindt. Daarnaast kan de rente over de algemene reserve niet meer ingezet worden als dekking voor de exploitatiebegroting. Al deze mutaties resulteren in een structureel positief effect.

Over de wijziging systematiek rentetoe rekening heeft separate advisering plaatsgevonden. Het omslagpercentage voor 2020 is berekend op 0,0%.

BBV artikel 13, inzicht verschaffen in rentelasten, renteresultaat en wijze van toerekening rente

De Notitie Rente van de Commissie BBV schrijft het onderstaande schema voor. Dit schema verschaft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze van toerekening van rente.

Schema rentetoe rekening (bedragen x 1.000,- euro)		
	2020 werkelijk	2020 begroting
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	-206	-148
Externe rentebaten	27	0
Totaal door te rekenen externe rente	-179	-148
Doorberekende rente aan de grondexploitatie	157	116
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0
Saldo door te rekenen externe rente	-22	-32
Rente over het eigen vermogen	0	0
Rente over de voorzieningen	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-22	-32
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1	0
Renteresultaat op taakveld treasury	-21	-32

3.8 Paragraaf Financiële impact Covid-19

Algemeen

De Covid-19 pandemie heeft financiële gevolgen voor de gemeente. Deze gevolgen zijn niet aan één programma of taakveld toe te rekenen maar zijn verspreid over de programma's. Daarom is, naast de verplichte paragrafen, deze paragraaf toegevoegd om in één overzicht - overzichtelijk en integraal - toe te lichten welke gevolgen dit zijn geweest. Dat uit zich niet alleen in extra uitgaven en gederfde inkomsten, maar ook uit niet-gerealiseerde uitgaven en extra inkomsten. Daarnaast zijn de voorgenomen uitvoering van beleidsplannen en diverse investeringen vertraagd of tijdelijk on hold gezet.

Tot slot wordt aandacht besteed aan de verwachte maatschappelijke en financiële gevolgen van Covid-19 voor 2021 en de jaren daarna.

Bestuurlijke besluitvorming en informatievoorziening

Loket voor ondernemers

Er is een subsidie verstrekt om een loketfunctie open te stellen voor en door ondernemers. Hiervoor is een bedrag van € 50.000,- beschikbaar gesteld.

Subsidies voor evenementen

Op 1 april 2020 is besloten om subsidies voor evenementen die door het coronavirus zijn afgelast tot 1 juni 2020 niet terug te vorderen of gedeeltelijk terug te vorderen na verrekening van de reeds gemaakte kosten. De subsidies die na 1 juni 2020 plaatsvonden, maar wel met veel onzekerheden te maken hadden, niet terug te vorderen na verrekening van de reeds gemaakte kosten. Ook budgetoverheveling kon worden toegepast als het budget niet volledig in 2020 is besteed.

Noodfonds voor ondernemers

Op 20 mei 2020 heeft de raad besloten tot het instellen van een noodfonds van € 1 miljoen. Vanuit dit fonds kunnen ondernemers uit Harderwijk, die aan bepaalde voorwaarden voldoen, een renteloze lening van maximaal € 5.000,- ontvangen voor de duur van 2 jaar.

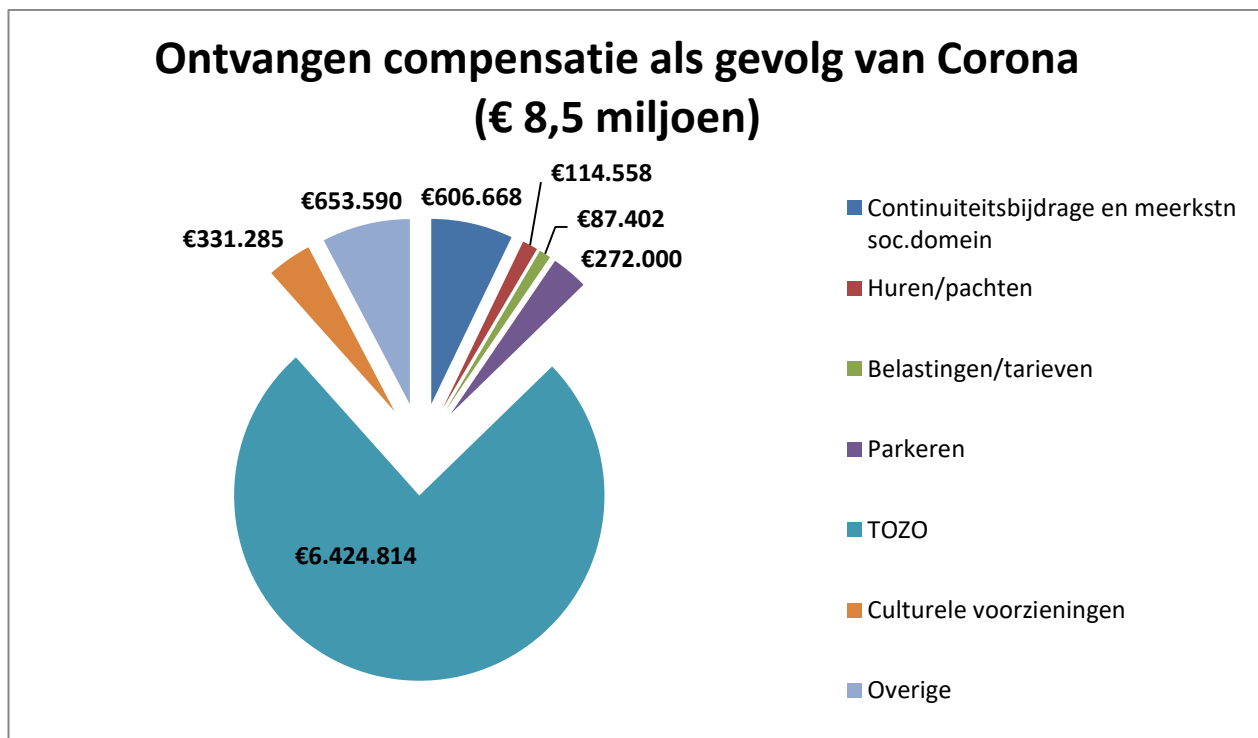
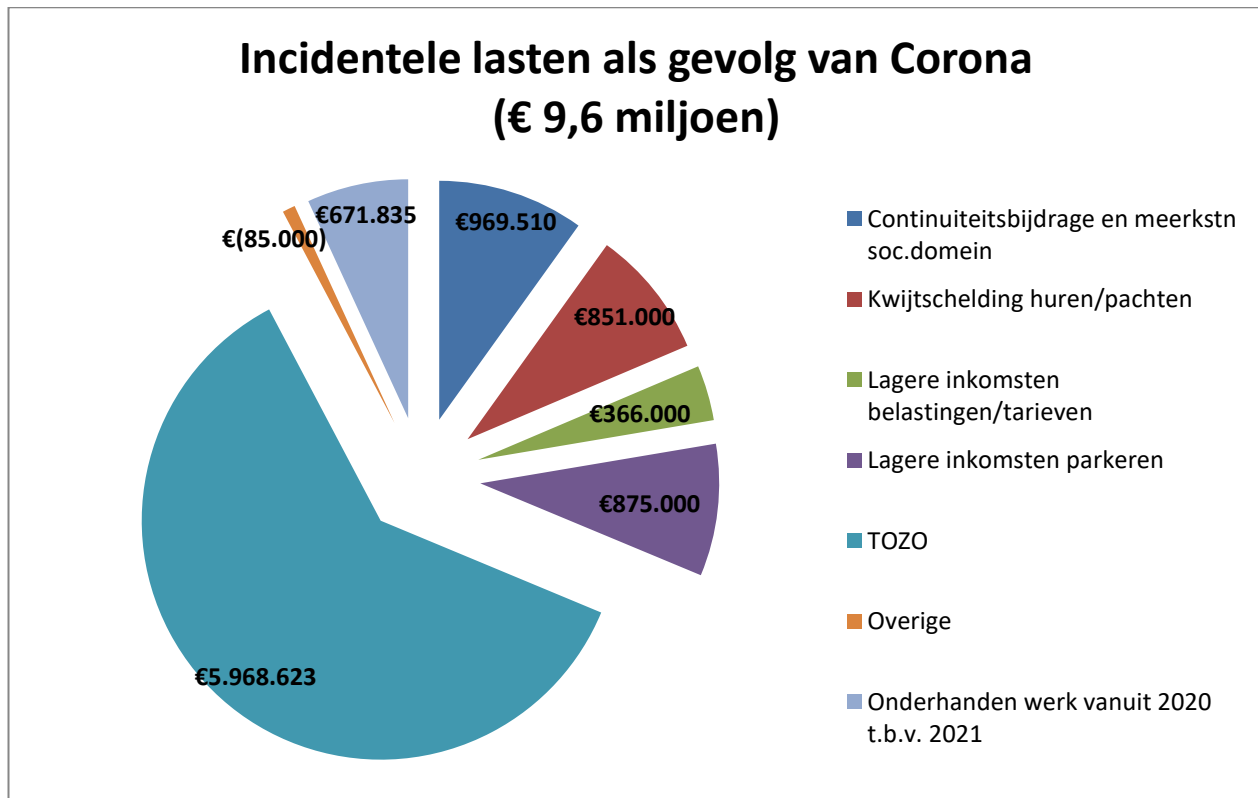
Overige besluiten

Op 28 mei 2020 heeft de raad besloten om precariobelasting voor terrassen, havengeld voor de in gebruik zijnde beroepsvaartuigen en marktgelden voor zover het de marktdagen betreft waarop vanwege de coronamaatregelen geen gebruik van de marktstandplaats in de periode van 1 maart 2020 tot 1 juni 2020 niet te heffen. Daarnaast is besloten om kwijtschelding te verlenen van de huurgelden en erfpachtcanons aan sport-, cultuur- en maatschappelijke instellingen, niet zijnde (semi)overheidsinstellingen en onderwijsinstellingen, voor de periode van 1 maart 2020 tot 1 juni 2020. Voor de huurgelden en erfpachtcanons voor commerciële partijen is er een korting van 50% verleend voor de periode 1 maart 2020 tot 1 juni 2020.

Met de managementrapportage 2020 en de Coronamonitor is tussentijdse informatie verstrekt over de financiële impact van Covid-19.

Financiële effecten Covid-19

De extra incidentele uitgaven en verminderde inkomsten in 2020 als gevolg van Covid-19 bedraagt circa € 9,6 miljoen. Hiertegenover is aan steunmaatregelen van het rijk en provincie in totaal € 8,5 miljoen ontvangen. In onderstaande grafieken zijn deze bedragen nader gespecificeerd. Daarbij wordt opgemerkt dat het soms lastig is om exacte bedragen te bepalen die het gevolg zijn van Covid-19.

Per saldo bedraagt het negatieve financiële effect voor Covid-19 in 2020 circa € 1,1 miljoen (inclusief onderhanden werken).

Overzicht incidentele lasten

Programma	Taakveld	Omschrijving	Onderwerp	Bedrag	Kosten/opbrengsten
0	TV02	Burgerzaken	Verkiezingen	8.000	extra kosten
			Huwelijken	30.000	lagere opbrengsten
			Reisdocumenten	70.000	lagere opbrengsten
	TV04	Overhead	Reiskosten, restauratieve verzorging, facilitaire kosten, kantoorbenodigdheden	-100.000	lagere uitgaven
			Extra kosten o.a. ICT (vergroten bandbreedte glasvezelverbinding), Hygiënemaatregelen en ondersteuning thuiswerken	40.000	extra kosten
			Kwijtschelding huren	70.000	lagere opbrengsten
	TV063	Parkeerbelasting	Opbrengsten parkeren	830.000	lagere opbrengsten
	TV064	Belastingen overig	Aanmaningen en dwangbevelen	30.000	lagere opbrengsten
			Precariobelasting	100.000	lagere opbrengsten
			Reclamebelasting	85.000	lagere opbrengsten
1	TV12	Openbare orde en veiligheid	Extra inzet BOA's	55.000	extra kosten
2	TV22	Parkeren	Parkeerkaartjes	-20.000	lagere uitgaven
			Parkeerboetes	65.000	lagere opbrengsten
	TV24	Economische havens	Liggelden	-40.000	hogere opbrengsten
3	TV31	Economische ontwikkeling	Gastheren fietsparkeren	17.000	extra kosten
			Opkopen bloemen markt	8.000	extra kosten
			Kwijtschelding huren	60.000	lagere opbrengsten
	TV33	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Marktgeden	20.000	lagere opbrengsten
TV34	Economische promotie	Toeristenbelasting	95.000	lagere opbrengsten	
4	TV43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Vervoerskosten (leerlingenvervoer / gym- en zwemvervoer)	-113.500	lagere uitgaven
			Peuterspeelzalen	7.000	extra kosten
5	TV52	Sportaccommodaties	Corona ondersteuning Sypel	8.500	extra kosten
			Corona ondersteuning Sypel	6.000	lagere opbrengsten
			Sypel; schoonmaak, facilitaire kosten	-55.000	lagere uitgaven
			Sypel; huuropbrengsten	30.000	lagere opbrengsten
			Sypel; kaartverkoop zwembad	200.000	lagere opbrengsten
			Sypel; schoolzwemmen	33.000	lagere opbrengsten
			Kwijtschelding huren	155.000	lagere opbrengsten
			Huurderiving	15.000	lagere opbrengsten
	TV53	Cultuur	Subsidie evenementen	-25.000	lagere uitgaven
			Extra kosten Sinterklaas	15.000	extra kosten
	TV55	Cultureel erfgoed	Subsidies cultuur	-132.000	lagere uitgaven
	TV56	Media	Kwijtschelding huren	10.000	lagere opbrengsten
6	TV61	Samenkracht en burgerparticipatie	Kinderopvang	5.000	extra kosten
			Buurt- en clubhuizen; kwijtschelding huren	73.000	lagere opbrengsten
			Handhaving kinderopvang	-35.000	lagere uitgaven
	TV63	Inkomensregelingen	TOZO verstrekkingen	5.661.764	extra kosten
			TOZO uitvoeringskosten	306.859	extra kosten
			Bijzondere bijstand	3.500	extra kosten
			Kwijtscheldingen	7.000	extra kosten
	TV64	Begeleide participatie	Compensatie WSW bedrijf	370.000	extra kosten
	TV66	Maatwerkvoorziening (Wmo)	Eigen bijdrage Wmo	25.000	lagere opbrengsten
	TV671	Maatwerkdienstverlening 18+	Meerkosten zorgaanbieders	34.681	extra kosten
			Continuïteitsbijdrage	324.312	extra kosten
			Vervoerskosten	24.000	extra kosten
	TV672	Maatwerkdienstverlening 18-	Continuïteitsbijdrage	127.038	extra kosten
Meerkosten zorgaanbieders			113.479	extra kosten	
TV681	Ge-escaleerde zorg 18+	Kwijtschelding huren	25.000	lagere opbrengsten	
TV682	Ge-escaleerde zorg 18-	Beschermingstafel	1.500	extra kosten	
8	TV83	Wonen en bouwen	Kwijtschelding huren en pachten	413.000	lagere opbrengsten
			Onderhanden werken	671.835	
Totaal				9.616.968	

Overzicht ontvangen compensatie

Programma	Taakveld	Omschrijving	Onderwerp	Bedrag	Bijdrage
0	TV02	Burgerzaken	Extra kosten verkiezingen	84.776	Steunpakket 2 Rijk
	TV04	Overhead	Opstellen en vormgeven terugkeerplan	5.000	O&O Fonds
	TV063	Parkeerbelasting	Opbrengsten parkeren	272.000	Steunpakket 1 Rijk
	TV064	Belastingen overig	Precariobelasting en markt- en evenementenleges	38.402	Steunpakket 2 Rijk
1	TV12	Openbare orde en veiligheid	Toezicht en handhaving	117.811	Steunpakket 2 Rijk
3	TV34	Economische promotie	Toeristenbelasting	49.000	Steunpakket 1 Rijk
4	TV43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Voorschoolse voorziening peuters	20.675	Steunpakket 1 Rijk
5	TV52	Sportaccommodaties	Subsidie verlening tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties; periode 1 maart - 1 juni 2020	114.558	Ministerie VWS
	TV53	Cultuur	Lokale culturele voorzieningen	166.806	Steunpakket 1 Rijk
			Lokale culturele voorzieningen	164.479	Steunpakket 2 Rijk
Subsidie provincie			137.722	Subsidie Provincie	
6	TV61	Samenkracht en burgerparticipatie	Buurt- en dorpshuizen	44.781	Steunpakket 2 Rijk
			Vrijwilligersorganisaties jeugd	22.696	Steunpakket 2 Rijk
			Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	71.166	Steunpakket 2 Rijk
	TV63	Inkomensregelingen	TOZO	6.424.814	Ministerie SZW
			Bijzondere bijstand	12.388	Steunpakket 3 Rijk
	TV64	Begeleide participatie	Compensatie WSW bedrijven	237.131	Steunpakket 1 Rijk
			Compensatie WSW bedrijven	150.101	Steunpakket 2 Rijk
			Aanvullend pakket re-integratie	68.442	Steunpakket 3 Rijk
	TV66	Maatwerkvoorziening (Wmo)	Inhaalzorg Wmo	34.681	Steunpakket 1 Rijk
	TV671	Maatwerkdienstverlening 18+	Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief)	32.438	Steunpakket 2 Rijk
			Gemeentelijk schuldenbeleid	35.695	Steunpakket 3 Rijk
	TV672	Maatwerkdienstverlening 18-	Inhaalzorg Jeugd	113.479	Steunpakket 1 Rijk
			Continuïteit van zorg	60.783	Steunpakket 3 Rijk
Quarantainekosten			10.493	Steunpakket 3 Rijk	
Totaal compensatie corona				8.490.317	

Hierna worden financiële gevolgen per begrotingsprogramma en taakveld kort toegelicht.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Verkiezingen 2021

Om de Tweede kamer verkiezingen in 2021 corona-proof te laten verlopen zijn dit jaar, in voorbereiding € 8.000 extra kosten gemaakt.

Leges Burgerzaken

Vanaf maart 2020 is het aantal aanvragen naar reisdocumenten sterk verminderd in alle EHZ-gemeenten. Daardoor is er € 70.000 minder aan gemeentelijke leges ontvangen dan verwacht.

Ook het aantal huwelijksvoltrekkingen is minder. Huwelijken zijn en/of worden uitgesteld, wat eveneens leidt tot € 30.000 lagere legesopbrengsten.

Huren en erfpachten

Vanwege de Covid-19 maatregelen is onder andere besloten de vergoeding voor enkele gebruikers van gemeentelijk vastgoed kwijt te schelden. Daardoor is de huuropbrengst € 70.000 dan geraamd.

Overhead

Als gevolg van het thuiswerken van medewerkers is aan reiskosten, restauratieve verzorging, facilitaire kosten en kantoorbenodigdheden is € 100.000 minder uitgegeven dan geraamd.

Er zijn ook extra kosten gemaakt door Meerinzicht voor o.a.: vergroten bandbreedte glasvezel, extra hygiënemaatregelen en beschikbaar stellen van voorzieningen voor thuiswerken.

Belastingen

Eén van de grote effecten van Covid-19 op de inkomsten van gemeenten is de vermindering van inkomsten voor parkeren met € 830.000.

Door het niet factureren of kwijtschelding van precariobelasting op terrassen en reclamebelasting zien we lagere inkomsten van respectievelijk € 100.000 en € 85.000.

Verder is er € 30.000 minder aan inkomsten ontvangen wegens aanmaningen en dwangbevelen.

Programma 1 Veiligheid

Toezicht en handhaving naleving maatregelen

Tijdens de lockdown is een verhoogde inzet geweest van beleidsmedewerkers, boa's en toezichthouders. Hierdoor zijn € 55.000 aan extra kosten worden gemaakt.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Parkeren

Aan parkeerboetes is € 65.000 minder ontvangen. Daar staat een voordeel tegenover van € 20.000 aan minder uitgaven voor aanschaf en dergelijke van parkeerkaartjes.

Haven

Nu een heleboel zaken niet meer kunnen is de recreatie op water toegenomen waardoor in de haven € 40.000 meer aan liggelden is ontvangen dan begroot.

Programma 3 Economie

Economische ontwikkeling

Voor het gastheren fietsparkeren en het opkopen van bloemen van de markt zijn € 25.000 extra kosten gemaakt. Verder is een bedrag van € 60.000 aan huren kwijtgescholden.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Aan marktgeldten is € 20.000 minder ontvangen.

Toeristenbelasting

De sluiting van campings, hotels, etc. tijdens de lockdown en het wegblijven van buitenlandse toeristen heeft gevolgen gehad voor het aantal overnachtingen in de gemeenten. Hierdoor vallen de inkomsten voor de toeristenbelasting met € 95.000 terug.

Noodfonds

Er is een noodfonds ingesteld van € 1 miljoen. Vanuit dit fonds kunnen ondernemers uit Harderwijk, die aan bepaalde voorwaarden voldoen een renteloze lening van max € 5.000 ontvangen voor de duur van 2 jaar.

Dit fonds moest dienen als opvang voor gevallen die tussen wal en schip zouden vallen. Het fonds blijkt niet in een behoefte te voorzien. Er zijn slechts vier aanvragen ingediend, waarbij in alle gevallen bleek dat alsnog aanspraak kon worden gemaakt op de TOZO regeling.

Programma 4 Onderwijs

Continuïteit leerlingenvervoer

Gedeelten van het jaar heeft er geen leerlingenvervoer plaatsgevonden. De gemeente heeft 80% van de kosten doorbetaald en de eigen bijdrage in vervoerkosten voor de ouders is tijdelijk stopgezet.

Per saldo levert dit een voordeel op van € 113.500

Peuterspeelzalen

Hier zijn € 7.000 extra kosten gemaakt.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Sportaccommodaties

De tijdelijke sluiting van sportaccommodaties heeft per saldo € 33.500 lager kosten tot gevolg. Hoofdzakelijk door minder schoonmaakkosten.

De inkomsten zijn € 433.000 lager als gevolg van lagere kaartverkoop zwembad, minder schoolzwemmen en kwijtschelden van huur.

Cultuur

Aan subsidies voor evenementen en aan subsidies voor culturele instellingen is € 157.000 minder verstrekt. Voor Sinterklaas zijn extra kosten gemaakt voor een bedrag van €15.000

Cultureel erfgoed

Door kwijtschelding € 10.000 minder aan huur ontvangen.

Media

Er is voor € 112.000 minder subsidie verstrekt.

Programma 6 Sociaal Domein

Buurt en dorpshuizen

Lagere huuropbrengst € 73.000

Kinderopvang

Extra kosten en handhaving € 40.000

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)

Eén van de maatregelen die het Kabinet sinds 1 maart 2020 gebruikt om ondernemers te steunen is de Tozo. regeling. MIZ/domein Sociaal voert deze regeling namens de gemeente Ermelo en Harderwijk uit.

Aan uitkeringen/ verstrekkingen is € 5.661.764 betaald. Er zijn 1.445 uitkeringen levensonderhoud en 141 kapitaalverstrekkingen uitbetaald. Dit bedrag is volledig voor het rijk vergoed. Voor uitvoeringskosten krijgen we een vast bedrag per aanvraag met een totaal van € 763.050. De werkelijke uitvoeringskosten bedragen € 306.859.

Bijzondere bijstand

Verstrekkingen € 3.500 en kwijtschelding € 57.000

Sociale werkbedrijven € 370.000

Continuïteit van het zorgaanbod € 471.350

Meerkosten zorgaanbieders € 149.660

Minder aan eigen bijdragen Wmo € 25.000

Kwijtschelding huur € 25.000

Collectief vervoer € 24.000

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

GGD

De GGD NOG (Ermelo, Harderwijk) heeft de gemeenten op 30 september 2020 laten weten, dat alle extra kosten die zij maakt worden vergoed door het Ministerie van VWS. Dit betreft de kosten voor testen, bron- en contactonderzoek, klantencontactcentrum, laboratoriumkosten, achterstanden en omzeterderving. Ook de extra kosten voor het inhalen van de achterstanden jeugdgezondheid en de uitvoering Rijksvaccinatieprogramma worden vergoed door VWS. Voor de gemeente zijn er dus geen extra kosten.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Hier bedraagt de kwijtschelding van huren en pachten € 413.000.

Onderhanden werk

Voor niet afgeronde werkzaamheden in 2020 die doorlopen in 2021 is een bedrag gemoeid van € 671.835. Dit bedrag is opgenomen bij de voorgestelde resultaatbestemming. Bij instemming hiervan komt het beschikbaar in 2021. Een overzicht wordt gegeven in hoofdstuk 4.6.

Financiële gevolgen van Covid-19 voor 2021 en de jaren daarna

Compensatie vanuit het rijk

In de decembercirculaire 2020 is aanvullende compensatie toegekend voor 2021 van € 719.000.

Dit betreft de navolgende onderdelen: reïntegratiegelden, gemeentelijk schuldenbeleid, bijzondere bijstand, culturele voorzieningen en verkiezingen.

Voor een aantal compensatiemaatregelen is de exacte verdeling en daarmee het bedrag per gemeente nog niet bekend. Het gaat om de volgende compensatiemaatregelen:

- Inkomstenderving.
- Afvalinzameling.
- Zwembaden en ijsbanen.
- Verlenging steun sportverenigingen (1 okt t/m 31 dec).
- Tonk (tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten)
- Perspectief jeugd en jongeren.

Ontwikkelingen

Er zijn veel onzekerheden voor de korte- en langere termijn als het gaat om de impact van de Coronacrisis op de financiële situatie van de gemeente. Bij de bestuursrapportages in 2021 zullen de dan bekende ontwikkelingen onderdeel uitmaken van de rapportage. Bij de circulaires over het gemeentefonds worden we geïnformeerd over eventuele voortzetting van steunpakketten vanuit het rijk.

4 Jaarrekening

4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De Jaarrekening 2020 is opgesteld conform Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Nadere bepalingen die zijn opgenomen in de financiële verordening – als nadere invulling van BBV-voorschriften- zijn eveneens van toepassing.

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2017 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden direct ten laste van de exploitatie gebracht en bij uitzondering – indien geactiveerd – in maximaal 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt dan aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Activa met een exploitatieduur van minder dan 3 jaar worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Activa met economisch nut en een vervaardigings- of verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000,- worden niet geactiveerd. Activa met maatschappelijk nut en een vervaardigings- of verkrijgingsprijs van minder dan € 100.000,- worden niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen. Voor beide categorieën betekent dit een directe afschrijving van activa onder deze bedragen ten laste van de rekening van baten en lasten.

Voor de afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de “Nota waarden en afschrijven vaste activa gemeente Harderwijk 2019” zoals door de raad op 16 mei 2019 is vastgesteld.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek, is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

In erfpacht uitgegeven gronden

De erfpachtgronden zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Voorraden

Grond en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen: 1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat. 2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht. 3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Voorziening Havenwerken

Op 25 juni 2020 heeft de Gemeenteraad het Havenbeheerplan 2020-2024 vastgesteld en besloten om jaarlijks de geraamde onderhouds- en vervangingskosten zoals gespecificeerd in dit plan (gemiddeld € 232.000) te doteren aan de nieuw te vormen Voorziening Havenwerken. Voorheen was hiervoor een reserve ingesteld, conform de toenmalige besluitvorming themarekening 2016.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

4.2 Balans

	Balans 2020	Balans 2019
<u>Totale activa</u>		
Vaste activa		
<u>Immateriële vaste activa</u>		
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	2.847	2.927
Totaal Immateriële vaste activa	2.847	2.927
<u>Materiele vaste activa</u>		
Investerings met een economisch nut	93.423	92.641
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	1.563	1.816
Investerings met een maatschappelijk nut	8.254	5.532
Totaal Materiele vaste activa	103.240	99.989
<u>Financiële vaste activa</u>		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	3.636	3.642
Overige Langlopende Leningen	648	675
Totaal Financiële vaste activa	4.284	4.317
Totaal Vaste activa	110.371	107.231
Flottende Activa		
<u>Voorraden</u>		
Gereed product en handelsgoederen	3.315	3.273
Bouwgrond in exploitatie	88.607	66.976
Totaal Voorraden	91.922	70.249
<u>Uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr.</u>		
Uitzettingen in Rijks schatkist	64.467	47.263
Vorderingen	5.483	4.152
Rekening courant met niet financiële instellingen (SVN)	1.038	753
Vorderingen op openbare lichamen	11.728	12.671
Totaal Uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr.	82.716	64.839
<u>Liquide middelen</u>		
Kassaldo	1	1
Banksaldo	2.057	971
Totaal Liquide middelen	2.058	972
<u>Overlopende activa</u>		
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	10	15
Overige overlopende activa	16.570	2.417
Totaal Overlopende activa	16.570	2.432
Totaal Flottende Activa	193.276	138.591
Totaal activa	303.648	245.723

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969

0

0

	Balans 2020	Balans 2019
<u>Totale passieve</u>		
Passiva		
<i>Eigen vermogen</i>		
Algemene reserve	26.329	30.748
Bestemmingsreserves	46.761	47.475
Resultaat	10.697	2.891
Totaal Eigen vermogen	83.787	81.114
<i>Voorzieningen</i>		
Voorzieningen	15.485	14.115
Totaal Voorzieningen	15.485	14.115
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr.</i>		
Geldlening o/g	170.072	125.143
Waarborgsommen	314	285
Totaal Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr.	170.386	125.428
Totaal Vaste financierings middelen	269.657	220.657
Vlottende passiva		
<i>Netto schuld rentetypische looptijd < 1 jaar</i>		
Overige schulden	3.149	5.758
Banksaldi	7	312
Kasgeldleningen	0	0
Totaal schuld rentetypische looptijd < 1 jaar	3.156	6.070
<i>Overlopende Passiva</i>		
Nog te betalen bedragen	5.952	7.842
Voorschotbedragen uitkeringen specifiek bestedingsdoel	24.882	11.154
Totaal Overlopende Passiva	30.834	18.996
Totaal Vlottende passiva	33.990	25.066
Totaal passiva	303.648	245.723
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	132.439	138.163

4.3 Overzicht van baten en lasten

Lasten / Baten	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
Resultaat bepaling					
Baten	-163.286	-148.554	-165.423	-186.197	20.774
Lasten	167.895	153.143	176.459	183.524	-7.065
Resultaat bepaling - Totaal	4.609	4.589	11.036	-2.673	13.709
Resultaat bestemming					
Dotaties	12.360	1.078	3.208	2.552	655
Onttrekking	-19.859	-6.094	-15.159	-10.576	-4.583
Resultaat bestemming - Totaal	-7.499	-5.016	-11.951	-8.024	-3.927
Geheel - Totaal	-2.891	-427	-915	-10.697	9.782

Ingevolge het bepaalde in artikel 27, lid b van het Besluit Begroting en Verantwoording moet het overzicht van baten en lasten tenminste een overzicht bevatten van de gerealiseerde kosten van overhead en VPB.

Overhead	Realisatie begrotingsjaar 2020	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	-808	-741	-739
Lasten	16.407	16.224	14.514
Saldo	15.599	15.483	13.775
Vennootschapsbelasting			
Baten	0	0	0
Lasten	0	0	0
Saldo	0	0	0

Thema/Kostenplaats	Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
PROG0 Bestuur en ondersteuning	Resultaat bepaling	Baten	-90.373	-91.412	-96.050	-95.047	-1.003
		Lasten	24.658	20.841	24.422	24.290	132
	Resultaat bepaling - Totaal	-65.715	-70.571	-71.628	-70.758	-870	
	Resultaat bestemming	Dotaties	3.291	0	0	0	0
		Onttrekking	-11.373	-3.916	-10.455	-8.205	-2.250
Resultaat bestemming - Totaal	-8.081	-3.916	-10.455	-8.205	-2.250		
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal			-73.796	-74.488	-82.083	-78.962	-3.120
PROG1 Veiligheid	Resultaat bepaling	Baten	-121	-20	-26	-64	38
		Lasten	4.158	4.264	4.463	4.200	264
	Resultaat bepaling - Totaal	4.037	4.245	4.437	4.136	301	
PROG1 Veiligheid - Totaal			4.037	4.245	4.437	4.136	301
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat	Resultaat bepaling	Baten	-539	-656	-775	-752	-23
		Lasten	6.905	7.343	10.156	7.503	2.653
	Resultaat bepaling - Totaal	6.366	6.687	9.381	6.751	2.630	
	Resultaat bestemming	Dotaties	5.496	121	1.406	1.181	225
		Onttrekking	-3.955	-106	-2.459	-254	-2.205
Resultaat bestemming - Totaal	1.541	15	-1.054	926	-1.980		
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			7.906	6.702	8.328	7.678	650
PROG3 Economie	Resultaat bepaling	Baten	-5.619	-504	-575	-366	-209
		Lasten	3.415	1.230	1.318	1.151	167
	Resultaat bepaling - Totaal	-2.203	726	743	786	-43	
PROG3 Economie - Totaal			-2.203	726	743	786	-43
PROG4 Onderwijs	Resultaat bepaling	Baten	-2.351	-2.573	-2.573	-2.583	10
		Lasten	7.437	7.652	7.738	7.328	410
	Resultaat bepaling - Totaal	5.086	5.079	5.165	4.745	420	
	Resultaat bestemming	Dotaties	269	892	892	892	0
		Onttrekking	-1.276	-1.271	-1.271	-1.271	0
Resultaat bestemming - Totaal	-1.006	-379	-379	-379	0		
PROG4 Onderwijs - Totaal			4.079	4.701	4.786	4.366	420
PROG5 Sport, cultuur en recreatie	Resultaat bepaling	Baten	-2.689	-2.011	-2.657	-2.783	125
		Lasten	11.523	12.649	14.211	12.249	1.963
	Resultaat bepaling - Totaal	8.834	10.637	11.554	9.466	2.088	
	Resultaat bestemming	Dotaties	1.828	20	520	29	491
		Onttrekking	-83	-17	-28	-17	-11
Resultaat bestemming - Totaal	1.745	3	492	11	480		
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal			10.578	10.640	12.046	9.477	2.569
PROG6 Sociaal domein	Resultaat bepaling	Baten	-34.393	-39.835	-46.767	-43.167	-3.599
		Lasten	78.505	83.838	92.642	89.546	3.096
	Resultaat bepaling - Totaal	44.112	44.003	45.876	46.379	-503	
	Resultaat bestemming	Dotaties	822	0	345	406	-61
		Onttrekking	-1.882	-742	-904	-805	-99
Resultaat bestemming - Totaal	-1.060	-742	-559	-399	-160		
PROG6 Sociaal domein - Totaal			43.052	43.262	45.317	45.981	-664
PROG7 Duurzaamheid en milieu	Resultaat bepaling	Baten	-9.718	-9.302	-9.485	-9.997	512
		Lasten	12.036	11.640	13.551	12.608	943
	Resultaat bepaling - Totaal	2.318	2.338	4.066	2.611	1.455	
	Resultaat bestemming	Dotaties	123	8	8	8	0
		Onttrekking	-549	-42	-42	-25	-17
Resultaat bestemming - Totaal	-426	-35	-35	-17	-17		

Thema/Kostenplaats	Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal			1.892	2.304	4.032	2.594	1.438
PROG8 Ruimte en wonen	Resultaat bepaling	Baten	-17.483	-2.242	-6.516	-31.438	24.922
		Lasten	19.257	3.685	7.957	24.649	-16.692
	Resultaat bepaling - Totaal	1.775	1.443	1.442	-6.789	8.230	
	Resultaat bestemming	Dotaties	530	38	38	38	0
		Onttrekking	-740	0	0	0	0
Resultaat bestemming - Totaal	-211	38	38	38	38	0	
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal			1.564	1.481	1.479	-6.751	8.230
Geheel - Totaal			-2.891	-427	-915	-10.697	9.782

4.4 Toelichting op de balans

De bedragen in de toelichting op de balans zijn in duizendtallen opgenomen.

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa in 2020 is als volgt:

Categorie	Boekwaarde 31-12-2019	Investerings	Des- investerings	Afschrijving	Rente	Boekwaarde 31-12-2020
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	2.927	0	0	79	29	2.848
Immateriële Vaste Activa - Totaal	2.927	0	0	79	29	2.848

In 2014 is er een krediet beschikbaar gesteld van in totaal € 3.141.000,- voor de herpositionering van vereniging de Kiekmure. De werkzaamheden in de voorbereiding en de uitvoering zijn verlopen volgens planning, waarnaar het krediet per 31-12-2016 is afgesloten. Vanaf 2017 wordt de boekwaarde afgeschreven in 40 jaar conform de verwachte gebruiksduur.

Materiële vaste activa

De vaste activa is in de balans weergegeven in drie categorieën:

1. Economisch nut;
2. Economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
3. Maatschappelijk nut openbare ruimte;

Hieronder is het verloop van de vaste activa weergegeven.

1) Economisch nut

Indeling	Boekwaarde 31-12-2019	Investering	Des- investering	Bijdrage derden	Afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en Terreinen	21.836	6.092	929	130	402	1.706	24.761
Woonruimten	746	5					751
Bedrijfsgebouwen	49.131	410	2.300	-39	1.922		45.356
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	565	224			114		676
Vervoersmiddelen	1.136	527			208		1.454
Machines, apparaten & installaties	6.782	541		117	465		6.741
Overige materiele vaste activa	12.445	2.549		389	921		13.684
Totaal	92.641	10.348	3.229	597	4.032	1.706	93.423

De in erfpacht uitgegeven activa vertegenwoordigt een waarde ultimo 2020 van € 8.889.000,-.

Binnen de gronden en terreinen heeft er een afwaardering plaatsgevonden op aankoop van het voormalig militaire terrein Kranenburg Noord, alsmede een desinvestering door de verkoop van het MOB complex aan de Deventerweg 2A. Binnen de Bedrijfsgebouwen heeft er een desinvestering plaatsgevonden door de verkoop van pand aan het Oosteinde 17

2) Economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Indeling	Boekwaarde 31-12-2019	Investering	Des- investering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en Terreinen	690			90	600
Bedrijfsgebouwen	547			69	478
Machines, apparaten & installaties	293			35	258
Overige materiele vaste activa	286			59	227
Totaal	1.816	0	0	253	1.563

3) Maatschappelijk nut openbare ruimte

Indeling	Boekwaarde 31-12-2019	Investering	Des- investering	Bijdrage derden	Afschrijving	Boekwaarde 31- 12-2020
Investerings maatschappelijk nut ('nieuwe systematiek')	800				20	780
Gronden en Terreinen	49	1.773			7	1.815
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	4.393	1.134		20	280	5.227
Machines, apparaten & installaties	272	174			27	420
Overige materiele vaste activa	17				5	12
Totaal	5.531	3.081	0	20	339	8.254

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. In bijlage 5.2 bij de Jaarrekening 2020 is een overzicht van de kredieten 2020 opgenomen. Tevens is in dit overzicht ook aangegeven welke kredieten bij de vaststelling van de Jaarrekening 2020 worden afgesloten.

Financiële vaste activa

Indeling	Boekwaarde 31-12-2019	Investing	Des- investering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2020	Rente
Kapitaalverstrekkingen	3.642	0	0	6	3.636	0
Overige langlopende leningen	675	0	0	27	648	0
Totaal	4.317	0	0	33	4.284	0

Kapitaalverstrekkingen

Betreft aandelen in de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, N.V. Alliander, N.V. Stadsherstel, Inclusief Groep, Afvalsturing Friesland en de verstrekte geldleningen in het kader van de Vitale vakantieparken. De aandelen van de Inclusief Groep en de Afvalsturing Friesland zijn door de liquidatie van de RNV overgedragen aan de gemeenten. Ook het oprichtingskapitaal van de Woningstichting en de Centrale Antenne Inrichting zijn onder dit hoofd verantwoord. Daarnaast is hierbij opgenomen een pakket obligaties Nederland, effecten Harderwijkse torenfonds en overige effecten.

Overige langlopende leningen

Onder dit hoofd zijn opgenomen verstrekte geldleningen inzake hypothecaire geldlening ambtenaren, het overbruggingskrediet Estrado en leningen SVN.

Flottende activa

Voorraden

	Balans 31-12-2019	Balans 31-12-2020
Onderhanden werken Grondbedrijf	142.363	155.856
Voorziening Grondbedrijf	-75.387	-67.249
Bouwgrond in exploitatie - Total	66.976	88.607
Gereed product en handelsgoederen	3.273	3.315
Gereed product en handelsgoederen - Total	3.273	3.315
Voorraden - Total	70.249	91.922

Reserve / Voorziening	Beginbalans	Geboekt Debet	Geboekt Credit	Rente	Eindbalans
TVZ Totaal Voorzieningen					
VZDZ Voorzieningen GREX (Debet)					
8350 Voorziening Waterfront	-75.387	8.138	0	0	-67.249
VZDZ Voorzieningen GREX (Debet) - Totaal	-75.387	8.138	0	0	-67.249

In bijlage 5.1 is een overzicht van de kredieten Grondbedrijf 2020 opgenomen. Tevens is in dit overzicht aangegeven welke kredieten worden afgesloten bij de vaststelling van de Themarekening 2020.

Bouwgrond in exploitatie (algemeen)

Na afloop van een boekjaar worden de begrotingen van de grondexploitatie (grex) herzien. De boekwaarde van de balanspost 'Bouwgrond in exploitatie' is gebaseerd op de herzieningen met prijspeildatum 1 januari 2021. Het betreft de volgende grondexploitaties:

- Drielanden;
- Lorentz III;
- Waterfont.

Bij een herziening worden de kosten en opbrengsten nominaal geraamd (vast prijspeil) en vervolgens over de resterende looptijd gefaseerd. Doordat fasering nagenoeg altijd over meerdere jaren gaat, heeft een grex te maken met factoren als rente en inflatie. Rekenparameters geven deze factoren weer.

Binnen de grondexploitaties van de gemeente Harderwijk wordt gebruik gemaakt van een algemene renteparameter die gelijk is voor de resterende looptijd van een grex. De kosten- en opbrengstenparameter worden gedifferentieerd naar onderwerp (bijv. woningbouw en bedrijven/kantoren) en termijn (bijv. kort, middellang en lang). Dit leidt tot de volgende samenvatting voor de herziene grexen:

- Renteparameter: 0,18%;
- Kostenparameter: tussen 2,0% en 3,0%
- Opbrengstenparameter: tussen 1,0% en 2,0%

In het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) wordt aan grondexploitaties een maximale richttermijn (resterende looptijd) van 10 jaar toegekend. Overschrijding is enkel toegestaan wanneer er voor de opbrengsten na 10 jaar risicobeperkende maatregelen worden doorgevoerd in de grex. Binnen de grondexploitaties van de gemeente Harderwijk wordt de opbrengstenparameter na 10 jaar op 0,0% gezet.

Bouwgrond in exploitatie (specifiek)

Onderstaand wordt per grondexploitatie een analyse gegeven van het jaar 2020 (ontwikkeling boekwaarde) en de ontwikkeling voor de toekomstige jaren (herziening grex).

Drielanden

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2019	Geboekt 2020	Geboekt t/m 2020	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	191.742	150.414	2.548	152.961	38.780
Opbrengsten	-208.988	-152.756	-2.013	-154.768	-54.220
Resultaat	17.246	7.620	0	7.620	9.626
Totaal Drielanden	0	5.278	535	5.813	-5.813

Het plangebied ligt ingeklemd tussen de A28 aan de noordzijde, de Westermeeuweg en aansluitend de Groene Zoomweg naar de Harderwijkerweg aan de oostzijde en de Fokko Kortlanglaan en Horloseweg aan de zuid- en westzijde. Drielanden is grotendeels bestemd als woningbouwlocatie met enkele ondersteunende commerciële en maatschappelijke voorzieningen, kleinschalige bedrijvigheid en het Crescentpark als recreatievoorziening.

De grondexploitatie Drielanden kent een looptijd t/m 31-12-2027.

In deelcomplex Harderweide is in 2020 onderzoek verricht naar een aangepast woningbouwprogramma. In deelgebied II en III is een groter aanbod aan betaalbare woningen gecreëerd. Voor deze ontwikkeling is een rijkssubsidie 'Woningbouwimpuls' aangevraagd en verkregen.

Gelijktijdig is er naar de grondprijzen gekeken met de nieuwe BENG-norm als uitgangspunt die in werking is getreden op 1-1-2021. Verwacht wordt dat er in 2021 definitieve afspraken worden gemaakt voor de uitgifte van de gronden in deelgebied II en III.

In deelcomplex Drielanden Noord (langs de A28) ligt nog een stuk grond waarvoor de ruimtelijke bestemming wordt heroverwogen. Nu ligt er een kantoor- en maatschappelijke bestemming op. Tot op heden bleek dit moeilijk realiseerbaar wegens weinig interesse vanuit de markt. In 2020 is het gemeentelijk kader 'circulaire bouw' toegevoegd. Een marktconsultatie moet inzicht geven welke bestemming het meest kansrijk is rekening houdend met dit kader.

In deelcomplex Groene Zoom zullen 20 kleine woningen (Small Smart Living) langs de Horloseweg worden gerealiseerd. De planning is dat de grond in 2021 zal worden uitgegeven. Daarnaast dient er een voormalige school verkocht te worden en zijn nog enkele kavels voor kleinschalige bedrijvigheid te koop.

In 2017 werd overeenstemming bereikt om aan 'Vereniging CPO De Groene Zoom' bouwgrond voor 15 woningen uit te geven t.b.v. de realisatie van het 1e CPO (collectief particulier opdrachtgeverschap) project in Harderwijk. Het plan bestaat uit 7 vrije kavels en 8 tweekappers. In 2020 heeft het notarieel transport van de bouwgrond plaatsgevonden. De toekomstige bewoners zullen zelf zorgdragen voor het woonrijp maken en het openbaar gebied gedurende 20 jaar gezamenlijk beheren. Voor het woonrijp maken stelt de gemeente gelden aan het CPO beschikbaar.

De herziening van de grex Drielanden 2021 verwacht per 31-12-2029 een geprognosticeerd voordelig resultaat van € 9,6 miljoen (eindwaarde). Dit betekent een stijging van € 2,2 miljoen ten opzichte van de herziening 2020.

Lorentz III

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2019	Geboekt 2020	Geboekt t/m 2020	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	68.757	52.501	3.757	56.258	12.499
Opbrengsten	-77.471	-24.951	-4.619	-29.570	-47.902
Resultaat	8.714	0	0	0	8.714
Totaal Lorentz III	0	27.550	-862	26.688	-26.688

Het plangebied ligt ingeklemd tussen de Kleine Mheenweg en de Newtonweg. Het regionale bedrijventerrein dient hoofdzakelijk te voorzien in bouwgrond voor bedrijven in milieucategorieën 3 t/m 5. Het totale uitgeefbare gebied bedraagt circa 45,2 ha. Hiervan moet per 1 januari 2020 nog circa 26,9 ha. worden uitgegeven. De gemeente heeft voor verschillende uitgeefbare gronden recht van 1e koop, reservering of optie verstrekt aan bedrijven voor 13,5 ha. Dit betekent dat er nog 13,4 ha. direct vrij uitgeefbare grond beschikbaar is.

De grondexploitatie Lorentz III kent een looptijd t/m 31-12-2034.

De verkoop van bedrijfsgronden op Lorentz III geeft over de afgelopen 5 jaar het volgende beeld:

2016 : 0,3 ha.

2017 : 6,8 ha.

2018 : 1,0 ha.

2019 : 2,6 ha.

2020 : 2,8 ha.

De gemeente Harderwijk gaat uit van een uitgiftetempo van 3,1 hectare bouwgrond per jaar tot en met 2025 voor de bedrijventerreinen Lorentz II, Lorentzhaven en Lorentz III. Voor Lorentz III wordt in deze periode uitgegaan van gemiddeld 1,9 hectare gronduitgifte per jaar. Vanaf 2026, als Lorentz II en Lorentzhaven volgens de prognose volledig zijn gerealiseerd, wordt in de grondexploitatie van Lorentz III uitgegaan van 2,4 hectare gronduitgifte per jaar.

De stikstofproblematiek in relatie tot gronduitgifte op Lorentz III is onveranderd. Er is vooralsnog geen stikstofruimte voor het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen waardoor enkel ruimte is voor bedrijven die geen stikstofdepositie veroorzaken. Tot op heden heeft dit niet tot problemen geleid aangezien de gevestigde bedrijven aan dit criterium hebben voldaan.

De herziening van de grex Lorentz III 2021 verwacht per 31-12-2034 een geprognosticeerd voordelig resultaat van € 8,7 miljoen. Dit betekent een daling van € 0,7 miljoen ten opzichte van de herziening 2020.

Waterfront

Kosten/Opbredingen/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2019	Geboekt 2020	Geboekt t/m 2020	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	267.511	227.540	13.921	241.461	26.050
Opbrengsten	-200.262	-118.004	-104	-118.108	-82.154
Resultaat	-67.249	0	0	0	-67.249
Totaal Waterfront	0	109.536	13.817	123.353	-123.353

De gemeente Harderwijk voert een actieve grondpolitiek voor het realiseren van project Waterfront. Dat houdt in dat de gemeente de bouwgrondproductie niet aan de markt overlaat, maar dit zelf ter hand neemt en ruwe bouwgrond verwerft, bouw- en woonrijp maakt en bouwrijpe grond verkoopt. Hiermee voert de gemeente de voorliggende grondexploitatie. Door de keuze van actieve grondpolitiek heeft de gemeente maximale sturing op de realisatie van het project, maar neemt daarbij ook de volledige risico's.

Eén deelgebied, fase 2, vormt hierop een uitzondering. Voor dit deelgebied is in 2006 een samenwerkingsovereenkomst overeengekomen met marktpartijen. In deze publiek-private samenwerking zijn de risico's tussen beide partijen verdeeld conform de overeenkomst. In hoofdlijnen liep de gemeente hierbij het risico voor de grondverwerving en de marktpartijen voor het overig deel van de bouwgrondontwikkeling.

In deelcomplex Kades is een groter aanbod aan betaalbare woningen gecreëerd. Voor deze ontwikkeling is een rijks subsidie 'Woningbouwimpuls' aangevraagd en verkregen. Verwacht wordt dat er in 2021 definitieve afspraken worden gemaakt voor de uitgifte van de gronden.

In 2020 is gestart met de ontwikkeling van een open warmtenet voor Waterfront. De gemeente neemt de regie in de aanleg van de eerste fase. Uiteindelijk kan het energiesysteem op verschillende wijzen in de markt worden gezet.

De herziening van de grex Waterfront 2021 verwacht per 31-12-2029 een geprognosticeerd nadelig resultaat van € 67,2 miljoen. Dit betekent een resultaatverbetering van € 8,1 miljoen ten opzichte van het geprognosticeerde resultaat uit de herziening van 2020. Ten opzichte van de vorige herziening is de looptijd wel met 2 jaar verlengd vanwege de intensivering van het bouwprogramma gerelateerd aan het grotere aanbod aan betaalbare woningen

Gereed product en handelsgoederen

De boekwaarde van afgesloten complexen met restkavels zijn verantwoord onder de balanspost gereed product en handelsgoederen. De boekwaarde van deze balanspost is als volgt opgebouwd:

Specificatie gereed product en handelsgoederen	31-12-2019	31-12-2020
Voorraad eigen verklaringen	5	5
Gronden Sytel (5.743m ²)	697	697
Gronden Lorentz II	346	279
Gronden Tonsel Weisteeg 3a	261	261
Gronden Tonsel (19.235m ²)	1.953	2.018
Gronden De Harder	1	-26
Gronden Handelsweg 1	80	80
Gronden Hierden Hoge Varenweg	-70	0
Totaal	3.273	3.315

In 2020 hebben diverse transacties plaatsgevonden op deze afgesloten complexen. Hieronder lichten wij deze mutaties toe.

Lorentz II

In 2020 is 1,6 ha. aan 'restgronden' uitgegeven op Lorentz II. De boekwaarde daalde aanvankelijk met € 256.000,-. Door de bijbehorende tussentijdse winstneming ad € 189.000,- is de boekwaarde per saldo met € 67.000,- afgenomen.

Gronden Tonsel

In 2020 zijn de nodige kosten gemaakt voor woonrijp maken. Dit leidt ertoe dat de boekwaarde met € 65.000,- is gestegen.

Gronden De Harder

In 2020 is de boekwaarde van De Harder met € 27.000,- gedaald. Dit wordt met name veroorzaakt door een ontvangen ontvlechtingbijdrage voor het project Zeebuurtpark.

Hierden Hoge Varen

In 2020 is het project Hierden Hoge Varen afgerond. De negatieve boekwaarde eind 2019 is in 2020 als winst geboekt.

Uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr.

	Balans 31-12-2019	Balans 31-12-2020
Rekening courant SVN	753	1.038
RC niet-financiële instellingen (SVN) - Total	753	1.038
Uitzettingen in Rijks schatkist	47.263	64.467
Uitzettingen in Rijks schatkist - Total	47.263	64.467
Debiteuren Algemeen	2.039	2.375
Debiteuren Belastingen	423	952
In verband met te verhalen bijstand	1.690	2.156
Vorderingen - Total	4.152	5.483
Vorderingen op Openbare Lichamen	12.671	11.728
Vorderingen op openbare lichamen - Total	12.671	11.728
Uitzetting rentetypische looptijd < 1 jr - Total	64.839	82.716

Grootboekrekening		Balans 31-12-2019	Balans 31-12-2020
Debiteuren Algemeen	13001 Debiteuren AD	1.681	2.428
	13006 Oninbare vorder. AD privaatrechtelijk	-142	-53
	17041 Systeemrek. Nog te ontvangen Inkomsten	500	0
Debiteuren Algemeen		2.039	2.375
Debiteuren Belastingen	13100 Debiteuren belastingen GH+	460	987
	13103 Oninbare belastingvorderingen pub	-38	-33
	13105 Derden gelden loonvorderingen	1	-1
Debiteuren Belastingen		423	952
In verband met te verhalen bijstand x ¹	13501 Debiteuren Sociaal	3.516	3.094
	13502 Oninbare debiteuren sociaal	-1.826	-1.343
	13503 Debiteuren TOZO	0	405
In verband met te verhalen bijstand		1.690	2.156
Vorderingen		4.152	6.732

In 2020 is gestart met het project Terugvorderingen. Aanleiding van dit project was het aantal openstaande debiteuren en de achterstand met betrekking tot het innen van vorderingen en mogelijk verjaarde vorderingen. Alle vorderingen die ontstaan zijn voor 1 januari 2018 en waar niet op wordt afgelost zijn in dit project meegenomen.

Allereerst is inzicht verkregen in de openstaande vorderingen. Door dit handmatig uit te zoeken zijn alle vorderingen in beeld gebracht. Daarna zijn de inwoners met een vordering aangeschreven. In veel gevallen is er een betalingsregeling of een andere regeling met de cliënt getroffen. In een aantal gevallen is geconstateerd dat de vordering verjaard is. In 2021 zal inzichtelijk zijn op welke vorderingen kan worden afgelost en welke vorderingen verjaard zijn. Hierbij wordt ook inzichtelijk op welke vorderingen nu niet kan worden afgelost maar in de toekomst mogelijk wel. Als dit in beeld is kunnen we ook in 2021 de oninbaarheid van vorderingen opnieuw bepalen. Op basis hiervan wordt de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren bepaald

Vorderingen openbare lichamen

Omschrijving	31-12-2019	31-12-2020
Te ontvangen btw-compensatiefonds Belastingdienst	9.418	10.480
Te ontvangen overige BTW Belastingdienst	94	8
Te ontvangen SDV	486	0
Te ontvangen Gemeente Zwolle beschermd wonen	1.077	63
Te ontvangen BBZ 2018	65	0
Te ontvangen ODNV	65	0
Te ontvangen gemeentefonds december circulaire	570	412
Te ontvangen diverse gemeenten inzake verkeer	46	0
Te ontvangen diverse gemeenten inzake regionale middelen Maatschappelijke Zorg Regio Noord Veluwe	508	172
Te ontvangen diverse gemeenten inzake inzet FactorWerk Noord Veluwe	0	45
Te ontvangen diverse gemeenten inzake WvGGZ	0	47
Te ontvangen diverse gemeenten inzake detachering personeel	0	129
Te ontvangen diverse gemeenten inzake Samenwerking Noord Veluwe	0	46
Te ontvangen diverse gemeenten inzake Lelystad Airport	0	58
Te ontvangen Waterschap samenwerkingsovereenkomst	97	0
Te ontvangen Provincie Gelderland subsidie windenergie	152	0
Te ontvangen Provincie Gelderland subsidie Crescentpark	0	116
Te ontvangen Dienst Uitvoering Onderwijs	0	43
Te ontvangen gemeente Harderwijk inzake leges bouwvergunning	0	107
Diversen	93	2
Totaal vorderingen op openbare lichamen	12.671	11.728

Schatkistbankieren

Als gevolg van de invoering van het schatkistbankieren in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), zijn openbare lichamen verplicht om hun overtollige middelen aan te houden in 's Rijks schatkist. De rapportageverplichting die hieruit voortvloeit, is medio 2014 vastgelegd in het BBV. Onderstaand overzicht geeft de benutting van het

drempelbedrag schatkestbankieren van gemeente Harderwijk over 2020 weer. Hieruit blijkt dat gemeente Harderwijk het drempelbedrag niet heeft overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkestbankieren (bedragen x € 1000,-)				
Verslagjaar				
1	Drempelbedrag	1.149		
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3
2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkest aangehouden middelen	628	587	707
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	659	700	580
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag				
Verslagjaar				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	153.143		
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	153.143		
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-		
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	1.149		
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkest aangehouden middelen				
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkest aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	48.282	60.675	62.971
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkest aangehouden middelen	531	667	684

Liquide middelen

	Balans 31-12-2019	Balans 31-12-2020
ABN Amro	1	1
Bank Nederlandse Gemeente	970	2.056
Kruisposten	0	0
Banksaldo	971	2.057
Kassen en banken	1	1
Kassaldo	1	1
Liquide middelen	972	2.058

Overlopende activa

	Balans 31-12-2019	Balans 31-12-2020
Nog te ontvangen Diversen	2.417	5.202
Vooruitbetaalde posten	15	11.368
Overige Overlopende Activa	2.432	16.570

Nog te ontvangen bedragen

Grootboekrekening		Balans 31-12-2019	Balans 31-12-2020
Nog te ontvangen Diversen	13002 Model O / Nog te ontvangen	2.325	5.171
	13003 Aan- en verkopen gronden	-4	14
	13204 Afdrachten parkeergeld	36	9
	13205 Afdrachten zwembad vanaf 2007	3	1
	13206 Afdrachten secretarieleges	8	3
	13401 Renteloze lening	0	4
	13700 Te vorderen btw hoog	-1	-1
	13749 Te vorderen btw BCF hoog (N)	-127	0
Nog te ontvangen Diversen		2.240	5.202
Vooruitbetaalde posten	14003 Voorschotten salarissen	0	2
	14012 Vooruitbetaald bedragen	177	11.366
Vooruitbetaalde posten		177	11.368
Overige Overlopende Activa		2.417	16.570

Vooruitbetaalde subsidies, bestaat uit de volgende drie subsidies:

Vooruitbetaalde posten	Balans 2019	Geboekt Debet	Geboekt Credit	Balans 2020
Kerst met de Zandtovenaer	12	0	12	0
Energiebesparing bedrijven Harderwijk	3	13	16	0
Open Club	0	50	40	10
Overige Overlopende Activa	15	63	68	10

Het verschil ad € 14.153.000,- kan in hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

- Afrekening ODNV en VNOG exploitatie 2020, respectievelijk € 92.000,- en € 222.000,-.
- Door de coronacrisis waren de ontvangsten Nedvang (vergoeding kunststof en oud papier) niet tijdig beschikbaar. Voor 2020 zijn daarom 4 kwartalen als nog te ontvangen opgenomen, ten opzichte van 2019 een verschil van € 459.000,-;
- Aan nog te ontvangen belastingen (o.a. precario, ozb, toeristenbelasting en spuk) is € 411.000,- meer opgenomen;

- De vordering op Meerinzicht Sociaal Domein (waaronder pgb en afrekening programmagelden) is € 572.000,- hoger dan in 2019;
- De vordering op Meerinzicht Bedrijfsvoering is € 858.000,- hoger dan in 2019. Dit wordt met name veroorzaakt door de het terug te vorderen bedrag aan TOZO ad € 800.000,-
- In verband met de overgang naar een nieuw financieel pakket per 1 januari 2021 zijn meerdere eerste termijnbedragen 2021 als vooruitbetaalde bedragen in 2020 verantwoord. Het betreft hier met name de voorschotbedragen Meerinzicht ad. € 10.552.000,-, subsidies en contributie (€ 454.000,-) en verzekeringspremies (€ 164.000,-) en btw (€ 150.000,-).

Reserves

Voor het verloop van de Algemene Reserve Algemene Dienst wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

De reserves kunnen naar aard en doel als volgt worden onderverdeeld:

- Algemene Reserve;
- Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten;
- Bestemmingsreserves ter dekking van overige exploitatielasten.

De algemene reserve heeft een tweeledig doel. Enerzijds wordt minimaal het vloerbedrag beschikbaar gehouden in het kader van de weerstandscapaciteit. Anderzijds is er sprake van een bufferfunctie. Het saldo van de jaarrekening wordt gemuteerd met de algemene reserve.

De bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten hebben als doel de in de exploitatie opgenomen kapitaallasten van de geactiveerde investeringen met een maatschappelijk nut budgettair neutraal te verantwoorden. Deze bestemmingsreserves zijn niet vrij aanwendbaar.

Reserve / Vooziening	Beginbalans	Geboekt Debet	Geboekt Credit	Rente	Eindbalans
TR Totaal reserves					
TAR Algemene reserves					
9100 Algemene reserve AD	-30.749	7.311	2.891	0	-26.329
9101 Algemene reserve AD saldo jaarrekening	-2.891	2.891	0	0	0
TAR Algemene reserves - Totaal	-33.639	10.201	2.891	0	-26.329
TBKP Bestemmingsreserves kapitaallasten					
0220 Kap.Ist.Uitvoeringsagenda	-264	16	0	0	-248
0221 Kap.Ist.AV middelen Uitvoeringsagenda	-42	42	0	0	0
2040 Aanlichten Zeebeer	-45	0	0	0	-45
2104 Onderhoud Stationslaan	0	0	545	0	-545
2110 Verkeersveiligheid Wittenhagen	-250	0	0	0	-250
2115 Reconstructie Vondellaan	0	0	450	0	-450
2120 Bankjes voor ouderen	-40	0	0	0	-40
2213 Bestemmingsres. kap.lasten Havenwerken	-565	0	0	0	-565
2403 Rev.bedrijventerr.Lorentz 2e fase	-1.075	0	65	0	-1.140
2404 Vlot bij strandeiland	-40	0	0	0	-40
4805 Kaplst Leerpakketten AZC	-62	8	0	0	-54
7213 Kapitaallasten nieuwe werf Gr. Ottoln.	-292	16	0	0	-276
7742 Fijnstofvangsters	-65	0	0	0	-65
8101 Gebied Wellen-de stille wei	-1.628	0	0	0	-1.628
8311 Aanpassingen rond N302	-184	23	0	0	-161
8331 Bestemmingsres. Herinr. Melis Stokelaan	-703	0	0	0	-703
9222 Kaplst. installatietechn. vz. gem. geb.	-960	131	12	0	-841
TBKP Bestemmingsreserves kapitaallasten - Totaal	-6.214	235	1.072	0	-7.051
TBRO Bestemmingsreserves					
2145 Parkeren Waterfront	-18.304	0	0	0	-18.304
2212 Bestemmingsreserve Havenwerken	-872	232	121	0	-760
2402 Laad en loskade Kelvinstraat	-400	0	0	0	-400
3306 Reserve Alliander Aandelen	-2.768	0	0	0	-2.768
3307 Reserve aandelen afvalverwerk. Friesland	-49	0	0	0	-49
3308 Reserve aandelen Inclusiefgroep	-622	0	0	0	-622
4900 IHP onderwijshuisvesting	-1.009	1.142	880	0	-746
5608 Innovatie Groene Agenda	-110	0	0	0	-110
5610 Archeologiefonds	-20	16	20	0	-24
5801 Multifunctioneel theater (2009/2015)	-3.541	154	0	0	-3.387
6101 Te verhalen bijstand	-1.690	0	61	0	-1.751
6202 Sociaal Domein	-5.420	805	345	0	-4.960
7740 Reserve nieuwe Energiemaatregelen	-7	0	8	0	-15
7741 Duurzaamheidsmaatr. Lorentz III	-2.370	120	0	0	-2.250
8207 Stimulering sociale huur	-600	0	0	0	-600
8208 Tijdelijke huisvesting oud Struikterrein	-75	0	38	0	-113
8210 Stadsvernieuwing	-164	0	0	0	-164
8212 Monumenten	-301	0	9	0	-309
8227 Implementatie omgevingswet	-197	0	0	0	-197
8360 Geluidswerende maatregelen A28	-1.900	0	0	0	-1.900
9900 Egalisatiereserve Automatisering	-821	540	0	0	-281
9930 Wijkaanpak op maat	-22	22	0	0	0
TBRO Bestemmingsreserves - Totaal	-41.261	3.030	1.480	0	-39.711
TR Totaal reserves - Totaal	-81.114	13.467	5.443	0	-73.090
Geheel - Totaal	-81.114	13.467	5.443	0	-73.090

Algemene reserves

Algemene reserve Algemene Dienst:

- Dotatie saldo van de jaarrekening 2019, € 2,9 mln, conform besluitvorming jaarrekening 2019
- Dotatie € 0,8 mln conform conform besluitvorming begroting 2020 - 2023

- Onttrekking € 1,7 mln saldo onderhanden werk 2019 (dekking budgetten);
- Onttrekking € 0,8 mln saldo onderhanden werk 2019 (budgettair neutraal)
- Onttrekking € 3,4 mln dekking budgetten, conform besluitvorming kadernota 2020
- Onttrekking€ 1,7 mln. dekking aankoop Kranenburg Noord

Bestemmingsreserves

IHP onderwijshuisvesting:

- Onttrekking doordecentralisatie onderwijshuisvesting, € 1,1 mln. Op 10 november 2011 heeft de gemeenteraad ingestemd met de invoering van de doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting t.b.v. de scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs. De financiële effecten van dit besluit zijn verantwoord in de begroting. Voor 2020 bedroeg de onttrekking € 1,1 mln
- Dotatie € 0,9 mln conform besluitvorming o.a. kadernota 2014

Onderstaand wordt per bestemmingsreserve ter dekking van overige exploitatielasten het doel toegelicht.

Bestemmingsreserves	Toelichting
2103 Winkelcentrum Vuldersbrink	deze reserves is bedoeld voor het verbeteren van de verkeerssituatie rondom winkelcentrum de Vuldersbrink, alsmede aan maatregelen welke bijdragen aan het tegengaan van leegstand, het verbeteren van het veiligheidsgevoel, de kwaliteit en de winkelbeleving in en om Winkelcentrum Vuldersbrink. (Per ultimo 2020 is de stand van de reserve nihil).
2145 Parkeren Waterfront	deze reserve dient ter compensatie voor de wegvallende parkeeropbrengsten uit de boulevard, bekostiging tijdelijke parkeervoorzieningen ten tijde van realisatie Waterfront en dekking van de investeringen in de parkeergarages.
2212 Bestemmingsreserve Havenwerken	deze reserve is ingesteld conform de besluitvorming themarekening 2016 en dient ter dekking van de lasten voor vervanging en onderhoud van steigers en damwanden in de gemeentelijke havens.
2402 Laad- en loskade Kelvinstraat	deze reserve is gevormd om toekomstige realisatie van de openbare laad- en loskade financieel te borgen.
3306 Reserve Alliander Aandelen	deze reserve bestaat uit (de waarde van) het aandelenbezit Alliander, zoals deze onder de financiële vaste activa op de balans is opgenomen. De reserve is bestemd voor tegenvallende dividend uitkeringen en daling van de marktwaarde van de aandelen.
3307 Reserve aandelen afvalverwerking Friesland	deze reserve bestaat uit (de waarde van) het aandelenbezit afvalverwerking Friesland, zoals deze onder de financiële vaste activa op de balans is opgenomen. De reserve is bestemd voor het opvangen van een daling van de marktwaarde van de aandelen.
3308 Reserve aandelen Inclusiefgroep	deze reserve bestaat uit (de waarde van) het aandelenbezit Inclusiefgroep, zoals deze onder de financiële vaste activa op de balans is opgenomen. De reserve is bestemd voor het opvangen van een daling van de marktwaarde van de aandelen.
4900 IHP onderwijshuisvesting	deze reserve is gevormd naar aanleiding van de derde tranche verkoop aandelen NUON en is bedoeld ter dekking van de lasten die verband houden met de doorcentralisatie huisvesting voortgezet onderwijs.
5606 Herinrichting park Zeebuurt – De Harder	deze bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de lasten van herinrichting van openbaar groen. Per ultimo 2019 is het saldo van deze reserve nihil.
5608 Innovatie Groene Agenda	deze reserve is gevormd om projecten binnen de themagebieden duurzaamheid, groene economie en arbeidsmarkt financieel te borgen.
5610 Archeologiefonds	deze reserve is gevormd voor de Bekostiging van maatregelen ter conservering en/of restauratie van archeologische vondsten
5801 Multifunctioneel theater (2009/2015)	deze reserve oorspronkelijk bestemd ter dekking van de voorbereidingskosten voor nieuw theater Stadsdennen (2009). Bijgestelde doelstelling in 2017: Renovatie / verbouw bestaande Theatervoorziening Harderwijk (locatie Stationslaan).
6101 Te verhalen bijstand	deze reserve is ingesteld ter dekking van het mogelijk toekomstige oninbare deel van de te verhalen bijstand.
6202 Sociaal Domein	deze reserve dient voor het opvangen van eventuele tekorten bij het beroep op individuele voorzieningen (Wmo, Jeugdwet, re-integratie vanuit de Participatiewet).
7740 Energiemaatregelen / verduurzaming gemeentelijk vastgoed	deze reserve is ingesteld voor de financiering van minder rendabele energiemaatregelen als onderdeel van de doelstellingen van "De Energieke Stad"
7741 Duurzaamheidsmaatregelen Lorentz III	deze reserve is gevormd ter dekking van de financiële gevolgen van het verstrekken van bijdragen om ondernemingen die zich op het bedrijventerrein Lorentz III willen vestigen of zijn gevestigd te stimuleren maatregelen te treffen die een bijdrage leveren aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de routekaart "De Energieke Stad".
8206 Stimulering VVE vakantieparken	deze reserve is ingesteld op grond van motie 7-X (Themabegroting 2016-2019) om een stimuleringsregeling die specifiek is afgestemd op VVE's van vakantieparken mogelijk te maken.
8207 Stimulering Sociale huur	deze reserve is ingesteld om de initiatieven te ondersteunen om de (hogere) ambitie uit het Beleidsplan Wonen te kunnen verwezenlijken door te voorzien in de behoefte van met name betaalbare huurwoningen.
8208 Tijdelijke huisvesting oud Struikterrein	deze reserve is ingesteld ter dekking van de financiële effecten van het leveren van een financiële bijdrage aan corporaties van € 7.500,- per wooneenheid als compensatie voor de onrendabele top exploitatie wooneenheden voormalig Struikterrein..
8209 Sociale woningbouw	deze voorziening is ingesteld ter dekking van de lasten die verbonden zijn aan het stimuleren van sociale woningbouw projecten.
8210 Stadsvernieuwing	deze reserve is ingesteld voor het stimuleren van activiteiten op het gebied van stads- en dorpsvernieuwing.
8212 Monumenten	deze reserve is bedoeld ter dekking van bijdragen ten behoeve van eigenaren van gemeentelijke en rijksmonumenten voor onderhoud en restauratie op basis van de "Deelverordening subsidie monumenten Harderwijk 2014".
8227 Implementatie omgevingswet	deze reserve is gevormd voor het opvangen van eenmalige gevolgen van invoering van de nieuwe wet- en regelgeving.
8360 Geluidswerende maatregelen A28	deze reserve is gevormd ter dekking van de financiering van geluidswerende maatregelen langs de A28.
9900 Egalisatiereserve Automatisering	deze reserve is bedoeld als bufferfunctie voor de vervangingsinvesteringen ICT.
9930 Wijkaanpak op maat	deze reserve is bestemd om een tijdelijke impuls te geven in het realiseren van vitale woon-, werk-, en leefomgevingen.

Naast reserves worden op de balans ook voorzieningen verantwoord. Naar aard en doel kunnen deze als volgt worden onderverdeeld:

- Voorzieningen voor door derden beklemde middelen;
- Voorzieningen voor lopende verplichtingen en risico's;
- Voorzieningen voor onderhoud en egalisatie.

Reserve / Voorziening	Beginbalans	Geboekt Debet	Geboekt Credit	Rente	Eindbalans
TVZ Totaal Voorzieningen					
VZDD Voorz. Door derden beklemde middelen					
0020 Personeelsfonds	-7	4	0	0	-3
5742 Verevening Vitale Vakantieparken	0	0	296	0	-296
7220 Onderh. egalisatie vz. gem watertaken	-3.439	239	968	0	-4.168
7221 Egalisatievoorziening rioleringen	-207	31	77	0	-253
7244 Voorziening afkoop onderhoud graven	-1.358	95	88	0	-1.351
7250 Egalisatie voorziening afval	-479	479	0	0	0
8108 Ruimtelijke ontwikkeling	-622	134	93	0	-581
VZDD Voorz. Door derden beklemde middelen - Totaal	-6.112	981	1.522	0	-6.653
VZLV Vz voor LV, verplichtingen en risico's					
0021 Pensioengelden wethouders	-6.462	175	429	0	-6.716
0022 Afvloeiingsregelingen personeel	-20	64	198	0	-154
0026 Voorziening soc.uitkeringen voormalig	-212	136	0	0	-77
VZLV Vz voor LV, verplichtingen en risico's - Totaal	-6.694	375	628	0	-6.947
VZOE Onderhoudsegalisatievoorzieningen					
2210 Havenwerken	0	36	232	0	-196
7243 Onderhoud inrichting begraafplaatsen	-58	6	9	0	-60
9220 Onderhoud gemeentelijke gebouwen	-1.251	500	879	0	-1.630
VZOE Onderhoudsegalisatievoorzieningen - Totaal	-1.309	543	1.120	0	-1.885
TVZ Totaal Voorzieningen - Totaal	-14.115	1.899	3.269	0	-15.485
Geheel - Totaal	-14.115	1.899	3.269	0	-15.485

De mutaties (> € 500.000,-) op voorzieningen kunnen in hoofdlijnen als volgt worden toegelicht:

Onderhouds-Egalisatie voorziening Gemeentelijke watertaken:

- Dotatie volgens begroting, € 1,0 mln. Conform besluitvorming meerjarenbegroting 2020 – 2023

Groot onderhoud gebouwen en technische installaties:

- Dotatie volgens begroting, € 0,9 mln. Conform besluitvorming meerjarenbegroting 2020 – 2023 en begrotingswijzigingen 2020;

Onderstaand wordt per voorziening het doel toegelicht.

Voorzieningen	Toelichting
Door derden beklemde middelen	
0020 Personeelsfonds	deze voorziening heeft een strikt sociaal karakter en is bedoeld om een vangnet te bieden voor medewerkers die financiële bijstand nodig hebben. Jaarlijks vindt er door medewerkers van de gemeente een vrijwillige dotatie plaats.
5742 Verevening Vitale vakantieparken	deze voorziening is gevormd ter dekking van de lasten voor toekomstige projecten onder andere in het kader van Vitale vakantieparken
7220 Onderhoudsegalisatie voorziening gemeentelijke watertaken	deze voorziening is gevormd ter dekking van de lasten voor het toekomstig onderhoud en vervanging van de riolering en pompen.
7221 Egalisatie voorziening riolering	deze voorziening dient ter egalisatie van kosten en opbrengsten van de bestaande riolering om daarmee bovenmatige schommelingen in het tarief van de rioolheffing te voorkomen.
7244 Voorziening afkoop onderhoud graven	deze voorziening is bedoeld om de financiële effecten van het verzorgen van het onderhoud van de voor het onderhoud afgekochte graven te dekken
7250 Egalisatie voorziening afval	Deze voorziening is gevormd om de fluctuaties in de kosten van afvalinzameling en –verwerking te egaliseren om daarmee bovenmatige schommelingen in het tarief van de afvalstoffenheffing te voorkomen.
8108 Ruimtelijke ontwikkeling	deze voorziening is gevormd voor het opvangen van bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen ex artikel 6.24 van de Wet ruimtelijke ordening, ten behoeve van landschappelijke versterking in verband met nieuwe 'rode ontwikkelingen' in Hierden Dorp, Hierden Bosch en Hierden Buitengebied. Hier aan toegevoegd is De Groene Zoom.
Voor lopende verplichtingen en risico's	
0021 Pensioengelden wethouders	deze voorziening is bedoeld om te kunnen voldoen aan (toekomstige) pensioenverplichtingen van (voormalige) wethouders bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en aan hun nabestaanden. Op basis van actuariële berekeningen wordt de omvang van deze voorziening bepaald.
0022 Afvloeiingsregelingen personeel	deze voorziening is bedoeld ter dekking van de lasten voor de aangegane verplichtingen van voormalig personeel.
0026 Voorziening sociale uitkeringen voormalig personeel	deze voorziening is bedoeld voor het afdekken van sociale uitkeringen aan voormalig personeel.
Onderhoudsegalisatie voorzieningen	
2210 Havenwerken	deze voorziening dient ter dekking van de lasten voor vervanging en onderhoud van steigers en damwanden in de gemeentelijke havens
7243 Onderhoud inrichting begraafplaatsen	deze voorziening is gevormd voor het opvangen van de kosten van onderhoud aan de inrichting van de begraafplaatsen.
9220 Groot onderhoud geb. en technische installaties	deze voorziening is gevormd om het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen en technische installaties te kunnen dekken. De jaarlijks geraamde dotatie is toegevoegd en de kapitaallasten van de gevoteerde kredieten groot onderhoud zijn onttrokken.

Vaste schulden rentetypische looptijd > 1jr

Omschrijving	Waterschapsbank	BNG (Bank Nederlandse gemeenten)	BNG (Bank Nederlandse gemeenten) 2020	Waarborgsommen	Totaal
Oorspronkelijke bedrag 1-1-2020	25.000	155.000	0	285	180.285
Cum. Aflossing tot 1-1-2020	-21.429	-33.429	0	0	-54.858
Saldo 1-1-2020	3.572	121.571	0	285	125.427
Opname	0	0	70.000	92	70.092
Aflossing	-1.786	-23.286	0	-64	-25.136
Saldo 31-12-2020	1.786	98.285	70.000	314	170.383

Bank Nederlandse gemeenten en Waterschapsbank

In 2016 zijn twee leningen, groot € 50.000.000,- en € 40.000.000,-, afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Het rentepercentage over de leningen bedraagt respectievelijk 0,07% en 0,28%. De jaarlijkse aflossing is respectievelijk vastgesteld op € 7.142.857,- en € 4.000.000,-. In 2023 zal eerstgenoemde lening volledig zijn afgelost. De tweede lening zal uiterlijk 2026 zijn afgelost. In 2019 zijn opnieuw twee leningen afgesloten bij de BNG. Eén lening van € 50.000.000,- met een looptijd van 7 jaar en een rentepercentage van 0,037%. En één lening van € 15.000.000,- met een looptijd van 3 jaar en een rentepercentage van -0,233%. In 2026 zal de eerstgenoemde lening volledig zijn afgelost, de tweede lening zal in 2022 zijn afgelost.

In 2020 is er één nieuwe lening afgesloten bij de BNG. Een lening van € 70.000.000,- met een looptijd van 20 jaar en een rentepercentage van 0,182%. In 2040 zal deze lening volledig zijn afgelost.

Naast de afgesloten leningen bij de BNG is ook sprake van een lening bij de Nederlandse Waterschapsbank. Het oorspronkelijke bedrag van de lening bedroeg € 25.000.000,-. Het rentepercentage over deze lening bedraagt 3,609%. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 1.785.714,-. De lening zal dan ook in 2021 volledig afgelost zijn.

Waarborgsommen

Dit betreffen waarborgsommen welke zijn ontvangen in het kader van planschades, pasjes parkeerkelder, pasjes parkeerterreinen en elektrische sleutels gymzalen.

Vlottende passiva

Netto schuld rentetypische looptijd <1jr

	Balans 31-12-2019	Balans 31-12-2020
Bank Nederlandse Gemeente	-312	-1
Kruisposten AD	0	-5
Banksaldi - Total	-312	-7
Crediteuren	-5.758	-3.149
Overige Schulden - Total	-5.758	-3.149
Netto schuld rentetypische looptijd <1jr - Total	-6.070	-3.156

Overlopende passiva

	Balans 2019	Balans 2020
Voorschotbedragen uitkeringen specifiek bestedingsdoel	-11.154	-24.882
Nog te betalen bedragen	-7.842	-5.952
Overlopende Passiva	-18.996	-30.834

Voorschotbedragen uitkeringen specifiek bestedingsdoel

			Grootboekrekening	Balans 2019	Geboekt Debet	Geboekt Credit	Balans 2020
TOTALE P Passiva							
VLOTT P Vlottende passiva							
22	18	1801	182106 Fietsenstalling Station Harderwijk	0	37	37	0
Overlopende Passiva	Overlopende Passiva	Voorschot uitkering spec. bestedingsdoel	182107 Verkeersveiligheidsmaatregelen 20-21	0	0	679	-679
			184404 Parkmanagement	-14	0	14	-27
			184631 RMC-middelen (Req.Meld- coördinatiepunt)	-14	596	630	-49
			184632 Regionale aanpak voortijdig schoolverl.	-87	912	825	0
			184633 RMC-middelen (overschot)	-516	158	14	-372
			184634 VSV middelen liquidatie RNV	0	0	84	-84
			184635 Specifieke uitk. RMC-Functie D11	0	0	86	-86
			184636 Gem.hulp gedupeerden toeslagenprobl.	0	0	35	-35
			184640 COA OHBA regeling 2016-2021	-477	155	0	-322
			184650 Onderwijsachterstandbestr.2011-2014(GOA)	-26	0	0	-26
			184653 Aanvullend Onderw.achterstandbestr. 2014	-335	0	0	-335
			184654 Onderwijsachterstandbestr. 2019-2022	-280	1.313	1.776	-742
			185651 Begrazing schaapskude Beekhuizerzand	0	15	15	0
			186141 Wet werk en bijstand (WWB)	0	12.479	12.479	0
			186315 SPUK	0	604	680	-75
			186321 Bestrijding huiselijk geweld	0	134	481	-347
			186325 Maatsch. Zorg en Huiselijk geweld	-342	0	0	-342
			186327 Beschermd Wonen	-8.097	25.758	26.514	-8.853
			186328 BW en MO deel Harderwijk	-394	120	1.145	-1.418
			186329 Praktijkhuis Noord Veluwe	-52	104	52	0
			186331 Waarde van bewegen Harderwijk	0	25	25	0
			186336 Verb. praktijk Hwijk onbed. Zwangerschap	0	47	50	-3
			186337 Huisvesting kwetsbare doelgroepen	0	4	432	-428
			186338 Grip op Verwardheid Harderwijk	0	0	20	-20
			186349 Participatie - inburgering oud	-23	23	0	0
			186365 Tijdelijke Overbrugg Zelfst. Ondernemers	0	6.425	8.000	-1.575
			186377 COVID-19 Steun Provincie	0	138	138	0
			186403 Verlening Uitk Regeling Sportakkoord 20	0	45	45	0
			186404 Covid19 Verlening tegemoetk.sportacc.	115	0	143	-29
			186405 Restauratie mon. Stadhuis Harderwijk	0	111	111	0
			186406 Samenwerkingsovk. Leefbaarheid	-16	16	0	0
			186415 Subsidie A&O Fonds	0	5	5	0
			187251 Zwerfafval subsidie Nedvang	-130	16	55	-169
			187716 Project: Gemeente Harderwijk	-31	0	126	-158
			188003 Invoeren en insc. Bodemonderz.rapporten	-8	8	0	0
			188004 Geluidsanering Burg. De Meesterstraat	0	0	72	-72
			188223 Stimulering goedkope woningbouw	-237	0	0	-237
			188229 Instandh. gemeentelijke monumenten 2018	-50	50	0	0
			188230 Gemeentelijke monumenten 2019	-15	7	14	-21
			188231 Gemeentelijke monumenten 2020	0	13	55	-42
			188310 Dorps- en landschapsversterking Hierden	-11	0	11	-22
			188311 Spec. Uitkering woningbouwimpuls 2020	0	0	8.313	-8.313
			1801 Voorschot uitkering spec. bestedingsdoel - Total	-11.154	49.433	63.161	-24.882
			18 Overlopende Passiva - Total	-11.154	49.433	63.161	-24.882
			22 Overlopende Passiva - Total	-11.154	49.433	63.161	-24.882

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldstantanten per einde boekjaar opgenomen. Deze kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Geldnemer	Aard / omschrijving	Restant per 31-12-2020	Percentage dekking	Waarvan door de gemeente gewaarborgd
Inclusief Groep N.V.	garantstelling	1.750	14,29%	250
St. Sportpark Slingerbos	garantstelling	500	100,00%	500
Totaal		2.250		750

* De garantstelling Vitens is vervallen door de aflossing van de lening in 2020.

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Geldnemer	Aard / omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Restant per 31-12-2020
Stichting UWONN	borgstelling	141.239	102.113
Stichting Habion	borgstelling	10.634	4.091
Woonzorg Nederland	borgstelling	6.975	6.020
Omnia Wonen	borgstelling	29.010	19.465
Totaal		187.858	131.689

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden

Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

Contractuele verplichtingen

De gemeente Harderwijk heeft op diverse gebieden contracten afgesloten. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen.

Betreft	Aard	Einddatum contract	Bedrag verplichting
Levering gas	Raamovereenkomst	31-12-2023	Varieert per jaar
Accountantsdiensten	Overeenkomst	31-12-2023	€ 75.000,00
Afvalbeheer	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Sociaal-medische indicatiestelling WMO	Raamovereenkomst	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Verzekeringen	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Dyslexie	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	31-12-2021	Varieert per jaar
Civiel technische ingenieursdiensten	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	31-3-2021	Varieert per jaar
Elektriciteit	Raamovereenkomst	31-12-2023	Varieert per jaar
Inkoopadviesdiensten	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Uitzendkrachten / tijdelijk personeel	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Schoonmaak	Raamovereenkomst	13-3-2024	Varieert per jaar
Ingenieursdiensten	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Opvoedhulp	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	31-12-2021	Varieert per jaar
Openbare Verlichting	Raamovereenkomst	28-5-2027	Varieert per jaar
Leerlingenvervoer	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	31-12-2022	Varieert per jaar
WMO - Hulp bij het huishouden en begeleiding	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
WMO - Hulpmiddelen	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Pleegzorg	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	31-12-2023	Varieert per jaar
Schuldhelpverlening	Raamovereenkomst	31-12-2021	Varieert per jaar
Begeleiding LVB (licht verstandelijk beperkt)	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	31-12-2021	Varieert per jaar
Realisatie / onderhoud groenvoorzieningen	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
24 uur verblijfszorg	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	31-12-2021	Varieert per jaar
Basis GGZ	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	31-12-2021	Varieert per jaar
Wijkgezinshuis	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	31-12-2021	Varieert per jaar
Gespecialiseerde GGZ	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	31-12-2021	Varieert per jaar
Jeugdhulp (diverse)	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar

4.5 Gebeurtenissen na balansdatum

4.6 Toelichting baten en lasten (inclusief onderhanden werken)

Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Funcitie	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020	
PROG0 Bestuur en ondersteuning								
Resultaat bepaling	Baten	TV01 Bestuur	-442	0	0	0	0	
		TV02 Burgerzaken	-758	-865	-865	-619	-246	
		TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	0	-24	-24	-419	395	
		TV04 Overhead	-1.263	-739	-741	-808	67	
		TV05 Treasury	-849	-464	-464	-506	42	
		TV061 OZB woningen	-5.967	-6.084	-6.084	-5.904	-180	
		TV062 OZB niet-woningen	-4.033	-4.605	-4.605	-4.186	-419	
		TV063 Parkeerbelasting	-2.215	-2.109	-1.917	-1.358	-559	
		TV064 Belastingen overig	-2.066	-2.138	-2.098	-2.075	-24	
		TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	-72.775	-74.383	-79.251	-79.156	-95	
	TV08 Overige baten en lasten	-4	0	0	-17	17		
	Baten - Totaal			-90.373	-91.412	-96.050	-95.047	-1.003
	Lasten	TV01 Bestuur	3.973	2.027	2.114	2.428	-315	
		TV02 Burgerzaken	2.024	2.027	2.376	2.033	344	
		TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	1.831	1.061	2.766	2.760	6	
		TV04 Overhead	16.347	14.514	16.224	16.407	-183	
		TV05 Treasury	1	0	0	0	0	
		TV064 Belastingen overig	656	604	604	592	13	
		TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	0	190	211	0	211	
TV08 Overige baten en lasten		-114	416	127	69	58		
TV09 Vennootschapsbelasting (VpB)		-60	0	0	0	0		
Lasten - Totaal			24.658	20.841	24.422	24.290	132	
Resultaat bepaling - Totaal			-65.715	-70.571	-71.628	-70.758	-870	
Resultaat bestemming	Dotaties	TV01 Bestuur	2	0	0	0	0	
		TV04 Overhead	523	0	0	0	0	
		TV08 Overige baten en lasten	2.767	0	0	0	0	
	Dotaties - Totaal			3.291	0	0	0	0
	Ontrekking	TV01 Bestuur	-52	-52	-49	-58	9	
		TV010 Mutaties reserves	-265	0	-825	-296	-529	
		TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	
		TV04 Overhead	-158	-158	-304	-278	-26	
		TV061 OZB woningen	-130	0	0	0	0	
	TV08 Overige baten en lasten	-10.768	-3.707	-9.276	-7.572	-1.704		
Ontrekking - Totaal			-11.373	-3.916	-10.455	-8.205	-2.250	
Resultaat bestemming - Totaal			-8.081	-3.916	-10.455	-8.205	-2.250	
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal			-73.796	-74.488	-82.083	-78.962	-3.120	
PROG1 Veiligheid								
Resultaat bepaling	Baten	TV11 Crisisbeheersing en brandweer	-60	0	0	0	0	
		TV12 Openbare orde en veiligheid	-61	-20	-26	-64	38	
	Baten - Totaal			-121	-20	-26	-64	38
	Lasten	TV11 Crisisbeheersing en brandweer	2.963	3.002	3.002	2.793	209	
		TV12 Openbare orde en veiligheid	1.195	1.263	1.461	1.407	54	
Lasten - Totaal			4.158	4.264	4.463	4.200	264	
Resultaat bepaling - Totaal			4.037	4.245	4.437	4.136	301	
PROG1 Veiligheid - Totaal			4.037	4.245	4.437	4.136	301	
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat								
Resultaat bepaling	Baten	TV21 Verkeer en vervoer	-201	-146	-246	-300	54	
		TV22 Parkeren	-86	-115	-115	-127	12	
		TV24 Economische havens en waterwegen	-253	-395	-414	-326	-89	
	Baten - Totaal			-539	-656	-775	-752	-23
	Lasten	TV21 Verkeer en vervoer	4.576	4.755	4.837	4.747	90	
		TV22 Parkeren	1.871	2.149	2.456	2.023	433	
		TV23 Recreatieve havens	0	0	7	0	7	
		TV24 Economische havens en waterwegen	450	391	2.809	686	2.123	
		TV25 Openbaar vervoer	7	47	47	48	0	
	Lasten - Totaal			6.905	7.343	10.156	7.503	2.653
Resultaat bepaling - Totaal			6.366	6.687	9.381	6.751	2.630	
Resultaat bestemming	Dotaties	TV21 Verkeer en vervoer	575	0	1.285	1.060	225	
		TV22 Parkeren	4.408	0	0	0	0	
		TV24 Economische havens en waterwegen	513	121	121	121	0	
	Dotaties - Totaal			5.496	121	1.406	1.181	225
	Ontrekking	TV21 Verkeer en vervoer	-23	-106	-331	-23	-308	
		TV22 Parkeren	-3.095	0	0	0	0	
		TV24 Economische havens en waterwegen	-838	0	-2.129	-232	-1.897	
Ontrekking - Totaal			-3.955	-106	-2.459	-254	-2.205	
Resultaat bestemming - Totaal			1.541	15	-1.054	926	-1.980	
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			7.906	6.702	8.328	7.678	650	
PROG3 Economie								
Resultaat bepaling	Baten	TV31 Economische ontwikkeling	-79	-87	-87	-20	-67	
		TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	-5.263	0	0	0	0	
		TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-38	-51	-51	-21	-30	
		TV34 Economische promotie	-238	-366	-437	-324	-113	
	Baten - Totaal			-5.619	-504	-575	-366	-209

Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020	
	Lasten	TV31 Economische ontwikkeling	157	204	287	146	141	
		TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	2.020	0	0	0	0	
		TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	449	389	389	419	-30	
		TV34 Economische promotie	790	638	642	586	56	
	Lasten - Totaal		3.415	1.230	1.318	1.151	167	
Resultaat bepaling - Totaal			-2.203	726	743	786	-43	
PROG3 Economie - Totaal			-2.203	726	743	786	-43	
PROG4 Onderwijs								
Resultaat bepaling	Baten	TV42 Onderwijshuisvesting	-212	-191	-191	-192	1	
		TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.140	-2.382	-2.382	-2.391	10	
	Baten - Totaal		-2.351	-2.573	-2.573	-2.583	10	
	Lasten	TV41 Openbaar basisonderwijs	304	256	256	323	-67	
		TV42 Onderwijshuisvesting	3.473	3.447	3.500	3.293	207	
		TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.660	3.949	3.982	3.713	270	
	Lasten - Totaal		7.437	7.652	7.738	7.328	410	
Resultaat bepaling - Totaal			5.086	5.079	5.165	4.745	420	
Resultaat bestemming	Dotaties	TV42 Onderwijshuisvesting	269	892	892	892	0	
		Dotaties - Totaal	269	892	892	892	0	
	Onttrekking	TV42 Onderwijshuisvesting	-1.276	-1.271	-1.271	-1.271	0	
		Onttrekking - Totaal	-1.276	-1.271	-1.271	-1.271	0	
Resultaat bestemming - Totaal			-1.006	-379	-379	-379	0	
PROG4 Onderwijs - Totaal			4.079	4.701	4.786	4.366	420	
PROG5 Sport, cultuur en recreatie								
Resultaat bepaling	Baten	TV51 Sportbeleid en activering	-60	-50	-50	-96	46	
		TV52 Sportaccommodaties	-1.804	-1.766	-1.831	-1.523	-308	
		TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-162	-20	-110	-291	181	
		TV54 Musea	-18	-8	-8	-33	25	
		TV55 Cultureel erfgoed	-143	-37	-37	-79	42	
		TV56 Media	0	0	0	-112	112	
		TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-503	-130	-621	-649	28	
		Baten - Totaal	-2.689	-2.011	-2.657	-2.783	125	
		Lasten	TV51 Sportbeleid en activering	312	390	588	467	121
			TV52 Sportaccommodaties	3.237	3.389	3.567	3.391	176
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	1.689		2.189	2.799	1.687	1.112		
TV54 Musea	586		592	597	552	45		
TV55 Cultureel erfgoed	530		451	605	554	51		
TV56 Media	1.297		1.247	1.496	1.252	244		
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.873		4.391	4.559	4.346	213		
	Lasten - Totaal	11.523	12.649	14.211	12.249	1.963		
Resultaat bepaling - Totaal			8.834	10.637	11.554	9.466	2.088	
Resultaat bestemming	Dotaties	TV55 Cultureel erfgoed	120	20	20	29	-9	
		TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.708	0	500	0	500	
	Dotaties - Totaal	1.828	20	520	29	491		
	Onttrekking	TV52 Sportaccommodaties	-1	-1	-1	-1	0	
		TV55 Cultureel erfgoed	-79	0	-6	-16	10	
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		-3	-16	-21	0	-21		
	Onttrekking - Totaal	-83	-17	-28	-17	-11		
Resultaat bestemming - Totaal			1.745	3	492	11	480	
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal			10.578	10.640	12.046	9.477	2.569	
PROG6 Sociaal domein								
Resultaat bepaling	Baten	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	-370	-316	-447	-419	-28	
		TV62 Wijkteams	0	0	0	-12	12	
		TV63 Inkomensregelingen	-12.658	-12.844	-19.581	-19.082	-499	
		TV64 Begeleide participatie	0	0	0	0	0	
		TV65 Arbeidsparticipatie	-43	0	0	-29	29	
		TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	-29	0	0	25	-25	
		TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	-207	-276	-244	-197	-46	
		TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	-69	69	
		TV681 Ge-escaleerde zorg 18+	-21.085	-26.399	-26.495	-23.376	-3.119	
		TV682 Ge-escaleerde zorg 18-	0	0	0	-8	8	
		Baten - Totaal	-34.393	-39.835	-46.767	-43.167	-3.599	
		Lasten	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	5.316	4.877	6.042	5.050	992
			TV62 Wijkteams	43	56	249	66	183
			TV63 Inkomensregelingen	17.033	16.870	23.663	22.995	668
TV64 Begeleide participatie	4.772		4.550	5.235	4.962	273		
TV65 Arbeidsparticipatie	1.368		1.294	1.294	1.130	164		
TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	1.438		2.365	1.800	2.086	-286		
TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	8.877		9.485	9.520	9.332	188		
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	12.521		12.292	12.676	15.224	-2.548		
TV681 Ge-escaleerde zorg 18+	22.276	27.448	27.560	24.423	3.138			
TV682 Ge-escaleerde zorg 18-	4.862	4.601	4.601	4.278	323			
	Lasten - Totaal	78.505	83.838	92.642	89.546	3.096		
Resultaat bepaling - Totaal			44.112	44.003	45.876	46.379	-503	
Resultaat bestemming	Dotaties	TV62 Wijkteams	200	0	345	345	0	
		TV63 Inkomensregelingen	0	0	0	61	-61	
		TV64 Begeleide participatie	622	0	0	0	0	
	Dotaties - Totaal	822	0	345	406	-61		
	Onttrekking	TV62 Wijkteams	-1.772	-742	-904	-805	-99	
TV63 Inkomensregelingen		-110	0	0	0	0		
	Onttrekking - Totaal	-1.882	-742	-904	-805	-99		
Resultaat bestemming - Totaal			-1.060	-742	-559	-399	-160	

Resultaat (best. / bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2019	Primitieve Begroting 2020	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020	
PROG6 Sociaal domein - Totaal			43.052	43.262	45.317	45.981	-664	
PROG7 Duurzaamheid en milieu								
Resultaat bepaling	Baten	TV71 Volksgezondheid	-9	-7	-57	-68	11	
		TV72 Riolering	-3.580	-3.476	-3.476	-3.600	124	
		TV73 Afval	-5.083	-4.761	-4.761	-5.294	534	
		TV74 Milieubeheer	-54	-93	-226	-44	-182	
		TV75 Begraafplaatsen en crematoria	-992	-966	-965	-990	26	
		Baten - Totaal	-9.718	-9.302	-9.485	-9.997	512	
	Lasten	TV71 Volksgezondheid	2.111	2.051	2.493	2.368	126	
		TV72 Riolering	2.396	2.292	2.244	2.269	-25	
		TV73 Afval	4.213	4.104	4.154	4.915	-761	
		TV74 Milieubeheer	2.342	2.305	3.772	2.138	1.634	
		TV75 Begraafplaatsen en crematoria	974	889	888	919	-31	
		Lasten - Totaal	12.036	11.640	13.551	12.608	943	
Resultaat bepaling - Totaal			2.318	2.338	4.066	2.611	1.455	
Resultaat bestemming	Dotaties	TV72 Riolering	0	0	0	0	0	
		TV73 Afval	50	0	0	0	0	
		TV74 Milieubeheer	72	8	8	8	0	
	Dotaties - Totaal			123	8	8	8	0
	Ontrekkings	TV72 Riolering	-1	0	0	0	0	
		TV73 Afval	-18	-28	-28	-16	-12	
		TV74 Milieubeheer	-530	-7	-7	0	-7	
		TV75 Begraafplaatsen en crematoria	0	-7	-7	-9	2	
Ontrekkings - Totaal			-549	-42	-42	-25	-17	
Resultaat bestemming - Totaal			-426	-35	-35	-17	-17	
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal			1.892	2.304	4.032	2.594	1.438	
PROG8 Ruimte en wonen								
Resultaat bepaling	Baten	TV81 Ruimtelijke ordening	-497	-315	-399	-419	20	
		TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	-14.820	0	-1.890	-28.870	26.980	
		TV83 Wonen en bouwen	-2.166	-1.927	-4.227	-2.149	-2.078	
	Baten - Totaal			-17.483	-2.242	-6.516	-31.438	24.922
	Lasten	TV81 Ruimtelijke ordening	1.508	1.028	1.078	1.087	-9	
		TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	14.818	0	1.890	20.732	-18.842	
		TV83 Wonen en bouwen	2.931	2.657	4.990	2.830	2.159	
	Lasten - Totaal			19.257	3.685	7.957	24.649	-16.692
	Resultaat bepaling - Totaal			1.775	1.443	1.442	-6.789	8.230
	Resultaat bestemming	Dotaties	TV83 Wonen en bouwen	530	38	38	38	0
Dotaties - Totaal			530	38	38	0		
Ontrekkings		TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	0	0	0	0	0	
		TV83 Wonen en bouwen	-740	0	0	0	0	
Ontrekkings - Totaal			-740	0	0	0	0	
Resultaat bestemming - Totaal			-211	38	38	38	0	
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal			1.564	1.481	1.479	-6.751	8.230	
Geheel - Totaal			-2.891	-427	-915	-10.697	9.782	

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium.

Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens de Kadernota Rechtmatigheid 2017 van de Commissie BBV zijn er echter situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uiteengezette beleid zijn gebleven, zoals compensatie van hogere kosten door direct gerelateerde hogere opbrengsten en kostenoverschrijdingen bij open-einde regelingen.

In onderstaand overzicht zijn de afwijkingen van de programma's en een tweetal kredieten opgenomen (overschrijding van de lasten) met daarbij de verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Voor een nadere uiteenzetting van de verschillen wordt verwezen naar de toelichting op de baten en lasten. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening

Programma	Begrotingsafwijking lasten			Verklaring overschrijding	Conclusie
	Begroot	Realisatie	Vershil		
Programma 0	-82.083	-78.962	-3.120	Zie toelichting programma (pagina 19)	Past binnen het beleid
Programma 3	743	786	-43	Zie toelichting programma (pagina 35)	Past binnen het beleid
Programma 6	45.317	45.981	-664	Zie toelichting programma (pagina 54)	Past binnen het beleid

Onvoorzien

In de primitieve begroting is in programma 0 een budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen ad € 161.400. De raming van dit budget is gebaseerd op een bedrag per inwoner. In 2020 is dit budget ingezet voor:

(Bedragen * 1.000)

Onderwerp	Collegebesluit	Bedrag
Septembercirculaire aanzuiveren subsidie gesubsidieerde instellingen	15 oktober 2019	-29
Centraal tellen	1 september 2020	-5

Onderhanden werken

Het totaal onderhanden werken 2020 ten laste van het saldo, bedraagt € 2.614.082. In de onderhanden werken zit evenals voorgaande jaren een substantieel bedrag aan overhevelingen van budgetten die door eenmalige dekking in de exploitatie zijn opgenomen. Aan onderhanden werken, die conform besluitvorming, gedekt worden uit reserves en voorzieningen, is € 2.162.771,- opgenomen. Het totaal aan onderhanden werken inzake corona budgetten bedraagt € 671.835,-.

De activiteiten die ten grondslag liggen aan deze budgetten zijn grotendeels gestart maar lopen qua uitvoering door naar 2021.

Onderstaand zijn drie overzichten onderhanden werk opgenomen

- Overzicht 1 is het totaal bedrag waarvan wordt voorgesteld dit ten laste van het rekening resultaat te laten komen;
- Overzicht 2 is het bedrag dat wordt gedekt wordt door mutaties op reserves en voorzieningen;
- Overzicht 3 bevat het overzicht van corona waarvoor we compensatie hebben ontvangen in 2020 maar waarvan de activiteiten opgepakt worden in 2021. Voorgesteld wordt dit ten laste van het rekeningresultaat te laten komen.

In de analyse onder de programma's is het onderhanden werk gesaldeerd opgenomen

Onderhanden werk ten laste van jaarrekeningsaldo

Prog.	Budget	Omschrijving	Toelichting	Bedrag
0	02526	Uitvoeringsagenda dienstverlening	De uitvoeringsagenda is nog niet volledig ingevoerd. Loopt al meerdere jaren.	26.319
0	02528	Programma dienstverlening, samen organiseren	Is meerjarig project, loopt nog.	62.166
0	05480	Diverse kosten verkiezingen	Naast het gegeven dat de verkiezingen door Corona veel geld gaan kosten waardoor het gewenst is iedere 'cent' mee te nemen naar 2021. Kan dit bedrag gebruikt worden als vervanging van het bedrag onvoorzien wat wel geclaimd maar niet geëffectueerd is.	2.707
0	05477	verkiezingen	Centraal tellen budget is nodig in 2021	22.500
0	63250A	Burgerschap	Opstarten Welkom Nieuwe Nederlands en doorloop campagne deel je verhaal + coronakroniek	21.900
0	92219	Stelpost taakmutaties	Bij de septembercirculaire 2020 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld in het kader van dak- en thuisloosheid. Middelen staan op de stelpost taakmutaties. Deze middelen zijn voor aanpak voorkoming dak-en thuisloosheid en ook in 2021 ontvangen we hiervoor een budget (30K). We gaan dit in zijn totaliteit gebruiken voor lokale inzet.	17.628
TOTAAL PROGRAMMA 0				153.220
2	20114	Toegankelijkheid buitenruimte 1e fase	Inventarisatie van knelpunten in de openbare buitenruimte en het verbeteren daarvan is in de vertraging geschoten door alle corona-bepalingen en door de 'koude' overdracht van de werkzaamheden door de voormalige ambtelijke projectleider en mijzelf. In 2021 wordt verder geïnventariseerd en wordt het budget gebruikt voor het treffen van fysieke maatregelen in het kader van het verbeteren van de toegankelijkheid van de openbare ruimte.	43.605
2	20108	Wandelpad Zeepad	In 2021 worden de werkzaamheden uitgevoerd	75.000
2	20104	Wegen inspecties	In 2021 staat, vanuit veiligheidsoverweging de GRIP inspectie van de rotondes gepland. Dit zorgt ervoor dat in 2021 er meer middelen nodig zijn voor de inspecties. Dit geld hebben we met vooruitziende blik bewaard zodat het budget in 2021 niet overschreden hoeft te worden. Deze middelen zijn dus extra nodig in 2021	9.052
2	21352	Uitvoering integraal fietsbeleid	In 2019 is het integrale Fietsbeleid vastgesteld. Voor de jaren 2020, 2021 en 2022 is er budget om dit fietsbeleid uit te voeren. Belangrijk onderdeel van het fietsbeleid is de aanleg van de ontbrekende schakel tussen Harderwijk en Ermelo ter hoogte van de Belcantodreef. In 2020 is een intensief traject doorlopen met Verkeersplatform, bewoners en andere belanghebbenden voor het gewenste tracé van deze fietsverbinding. Ook is er gedurende enkele maanden een proef geweest met een afsluiting van een alternatieve route. Na een lang voortraject ligt inmiddels het ontwerp klaar voor de uitvoering. Deze realisatie zal in het voorjaar van 2021 gescheiden. Het saldo van het budget van 2020 (€ 48.312,69) is benodigd om deze fietsverbinding Belcantodreef aan te leggen	48.312
2	20113	Buitenruimte Mess	In de raadsvergadering van 18 juli 2019 is door de fracties van D66, Harderwijk Anders, VVD en Groen Links een amendement ingediend voor wat betreft het beschikbaar stellen van een éénmalige gemeentelijke bijdrage van € 24.010,- aan de MESS (Stichting Underground) voor het uitvoeren van grondverzetwerkzaamheden bij het voormalige mess-gebouw op het terrein Kranenburg-Noord. Dit amendement is aangenomen en in de begroting 2020 verwerkt. De gemeente is op 31 december 2020 eigenaar geworden van het terrein Kranenburg-Noord. De grondverzetwerkzaamheden zijn nog niet uitgevoerd, maar worden gecombineerd met een renovatie van de op het terrein staande mess, medio 2021	24.010
2	32142	SNV H'wijk Lelystad Airport intercity	In verband met het meermaals uitstellen van de datum van in gebruik name van Lelystad Airport is het gereserveerde budget van de vijf samenwerkende gemeenten Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Putten en Zeewolde in 2020 niet volledig besteed. Dit gezamenlijke budget willen de partners graag behouden voor het definitieve moment van in gebruik name van Lelystad Airport (nov 2021). Bovendien is slechts 1/5 deel van dit bedrag is toe te rekenen aan de gemeente Harderwijk, dus het vrij laten vallen van volledige saldo ten gunste van het algemeen resultaat van Harderwijk is niet wenselijk	18.803
2	21142	Aanleg interactief LED oversteekplaats	Kadernota 2020. Uitvoering in 2021	35.000

Prog.	Budget	Omschrijving	Toelichting	Bedrag
2	23112	Aankoop terrein fietsenstalling Hortus	Met als doelstelling, het fietsgebruik naar de binnenstad te stimuleren en het beter waarborgen en vergroten van de bereikbaarheid van de binnenstad voor hulpdiensten in de binnenstad, is er een perceel aangekocht nabij het Hortuspark. Dit terrein moet nog worden ingericht als uitbreiding van de huidige fietsenstalling. In 2021 wordt de verdere invulling uitgewerkt en ter plaatse gerealiseerd met het resterende budget	63.663
2	23430	Plan van aanpak laadpalen	In het vastgestelde voorstel van 11 november 2019 plan van aanpak oplaadpunten is besloten om in de periode 2020-2025 extra oplaadpalen te plaatsen. Hiervoor zijn de beschikbare middelen van € 100.000 middels dit budget beschikbaar gesteld. De uitvoering wordt conform het plan van aanpak in 6 jaar uitgevoerd. We verzoeken het restant mee te nemen om in 2021 deze werkzaamheden voort te kunnen zetten	77.130
2	24020	Uitv. Taakveld realisatie waterplan	Na de vaststelling van de duurzaamheidsvisie en de uitvoeringsagenda ultimo 2020 en de beperkingen van de coronamaatregelen in 2020, zal het project pas begin 2021 op volle sterkte komen.	14.352
2	20107	Voorbereidingskosten Havendam	Voorbereiding herinrichting Havendam en is onderdeel van het krediet 19011Q herinrichting Havendam en moet hieraan toegevoegd worden. Werkzaamheden zouden zijn gestart maar zijn verzet tot Q3 2021 omdat de Havendam als aanrijroute dient van de COVID vaccinatie locatie Dolfinarium	50.000
2	20115	Bruggen verlichten LED strips	Kadernota 2020. Uitvoering in 2021	50.000
TOTAAL PROGRAMMA 2				508.927
3	31337	Visie ontwikkelen op ander binnenstad	We hebben door COVID nagenoeg geen projecten vanuit dit budget uit kunnen voeren die we normaal gesproken zouden doen. Alle aandacht en uitgaven ging naar ondernemersondersteuning en de Gebiedsaanpak COVID-19. Juist nu en na COVID is het van belang dat we budget hebben om ondernemers en de Binnenstad te ondersteunen. Het geld was bedoeld voor de Binnenstad en dat hebben we zo meteen hard nodig	36.421
3	31353	Vervanging info borden monumenten binnenstad	De borden zijn in 2020 ontworpen en besteld, maar worden geleverd en geplaatst in 2021	13.720
3	31350	Hanzebudget	Door de beperkende maatregelen van COVID-19 zijn er in 2020 minder marketing en promotie activiteiten uitgevoerd. Dat is de reden dat dit budget ongebruikt is gebleven. Echter is het budget nodig om de komende jaren de voorbereiding van het Hanzejaar 2023 te realiseren. De Hanze is als thema door de Veluwe gekozen voor het iconjaar 2023. Hanzestedenmarketing i.s.m. alle Hanzesteden is het programma aan het voorbereiden voor het Hanzejaar. Het jaar 2023 wordt landelijk een Hanzejaar en zal ook door het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (inter)nationaal vermarkt gaat worden	12.675
TOTAAL PROGRAMMA 3				62.816
4	48210	Subsidiering volwasseneneducatie	Voor de uitvoering van het project 'Welkom Nieuwe Nederlanders', volgens het collegebesluit 20.00635 Besluit: 1. In te stemmen met het projectplan Welkom nieuwe Nederlanders. 2. Voor de uitvoering van het project € 7.100,- uit de Post Volwasseneneducatie 48210 vrij te maken.	7.100
TOTAAL PROGRAMMA 4				7.100
5	54251	Openclub gedachte binnensportvelden	Van dit budget wordt voor drie jaar een sportparkmanager Parkweg (samen met provinciale subsidie) en een beweegmakelaar in Hierden gefinancierd.	59.601
5	64116	Buurtsportcoach	De raad heeft besloten tot de inzet van een beweegcoach senioren voor 3 jaar, voor de periode 2019 t/m 2021. Aangezien wij pas begin 2020 gestart zijn met de invulling van de functie, schuift de periode van drie jaar door naar 2020 t/m 2022, om zo aan de opdracht van de raad te kunnen voldoen	35.000
5	54325	Beheersplan buitensportacc.	Bij de vaststelling van het beheerplan sportaccommodaties is besloten om mee te werken aan duurzame sportparken. Bij dit raadsbesluit is besloten om vanuit de reguliere budgetten 10.000,- beschikbaar te stellen voor onderzoek naar een duurzaam sportpark Strokel. De verenigingen zijn in 2020 dit traject opgestart en nemen hierin ook het voortouw. Zij hebben oftewel opgevraagd bij adviesbureaus om hun te begeleiden bij het omvormen naar duurzame sportcomplexen. Echter door de corona is pas eind 2020 akkoord gegeven op de offerte. De verwachting is dat het onderzoek in het voorjaar van 2021 zal gebeuren. De vastgestelde toegezegde financiële ondersteuning zal dus ook mee moeten naar 2021	10.000
5	58328	Viering 75 jarig bestaan	De geplande activiteiten voor 75 jaar bevrijding, zijn voor een groot deel niet doorgegaan in 2020 ivm corona. In 2021 wordt gekeken of er in de loop van het jaar binnen de maatregelen toch nog acties ondernomen kunnen worden (75 +1).	18.107
5	58330	Impulsreg. Brede school, sport, cultuur	De regeling Brede Impuls combinatiefuncties is in 2011 gestart en is gebaseerd op een structurele subsidie vanuit het Rijk. In deze, door college en raad vastgestelde regeling, is het alleen door een meerjarenbegroting mogelijk het structurele karakter van deze regeling te borgen. Noodzakelijk hierbij is dat de middelen die nog over zijn van voorgaande jaren, overgeheveld worden. Omdat de beschikbare fte's in het verleden niet altijd direct konden worden ingevuld, is er een overschot ontstaan. In de berekening van de kadernota aanvraag voor continuering GA! is rekening gehouden met deze overheveling. In het beschikbare budget is 52.817,- opgenomen wat niet in cognos is verwerkt. Deze rijksbijdrage is toegekend vanaf 2019, maar is in 2020 nog niet in de begroting verwerkt. Dit bedrag moet meegenomen worden in de overheveling	157.690
5	31315B	Duurzame evenementen	De raad heeft dit eenmalig budget vrijgemaakt om te investeren in het verduurzamen van de evenementen. Begin van 2020 zijn we van start gegaan om invulling te geven aan dit opdracht. Er is onderzocht of evenementenorganisatoren bereid zijn om over te stappen van wegwerp plastic naar hardcups. Daar is onder de organisatoren geen draagvlak voor. Door de beperkingen van COVID-19 zijn de organisatoren vervolgens niet bezig geweest met de evenementen. Echter zijn er in de tussentijd ideeën ontstaan over hoe evenementen duurzamer maken. Om hier een plan van te maken en de ideeën te realiseren is dit budget nodig.	61.188
5	31315A	Kwaliteitsimpuls evenementen	De raad heeft in juli 2019 besloten om in de kadernota 2020-2023 een incidentele post op te nemen van totaal 15.000 euro voor een kwaliteitsimpuls bij grotere Harderwijker evenementen voor elk van de jaarschijven 2020, 2021 en 2022; Vanwege de COVID-19 maatregelen in het afgelopen jaar hebben nauwelijks evenementen plaatsgevonden. Dit budget zal goed gebruikt kunnen worden voor impuls in de programmering op het moment dat weer mogelijkheden zijn om evenementen te organiseren	15.000
5	31315	Subsidieplafond evenementen	Collegebesluit 2020_04_01, nr. 20,00184	29.133
5	58335	Inrichting subsidiebureau	Subsidiebureau wordt in 2021 opgestart	39.732
5	82426	Reconstructie havenhoofd	De reconstructie van het havenhoofd niet gerealiseerd vanwege het ontbreken van een geschikte locatie. Onderdeel van de herinrichting van De Wellen is een uitkijppunt op een dam in het Wolderwijd. Een uitkijppunt/landmark was onderdeel van de reconstructie van het havenhoofd. De herinrichting van De Wellen biedt die kans en wij willen het beschikbare budget inzetten voor het uitkijppunt/landmark dat onderdeel is van de plannen voor de herinrichting. De realisatie van de herinrichting van De Wellen is gestart in 2020	77.050
5	56522A	Boscompensatie rantrime	Project nog niet afgerond. De aanplant van de bomen willen we doen op boomfeestdag. Deze was afgelopen jaar geannuleerd vanwege Covid19	4.443

Prog.	Budget	Omschrijving	Toelichting	Bedrag
5	57130	Spelen meerjarig onderhoud	In 2020 waren de speeltoestellen aan de Gruttomeen, Goeman Borgesiuslaan, Holzstraat en Willem de Zwijgerlaan aan vervanging toe. Door corona en projectontwikkeling van Zeebuurtplein en Tinnegieter konden deze toestellen niet geplaatst worden. Bewonersbijeenkomsten konden telkens niet doorgaan. Het gaat totaal om 15 toestellen en ondergrond. Hiervoor is € 67.500,- gereserveerd. De Holzstraat (Zeebuurtplein) en Willem de Zwijgerlaan (Tinnegieter) zijn gedekt in de projectontwikkelingen aldaar. Voor de Gruttomeen en Goeman is het noodzakelijk de middelen over te hevelen en deze alsnog in 2021 uit te voeren als de coronamaatregelen het toelaten.	30.000
5	57120	Spelen jaarlijks onderhoud	In 2019 stond in de planning om de uitkijktoren aan het Beekhuizerpad te plaatsen. Aangezien dit in een Natura 2000 gebied is en mede door de Stikstof en PFAS problematiek is de vergunning nog steeds niet rond. De aanvraag is afgewezen vanwege de wijze van uitvoering. We zijn in overleg om de uitvoering zo te wijzigen dat er geen stikstof vrij komt. Verwachte uitvoering is dit jaar. De bouwvergunning door de gemeente Harderwijk is verleend. De aannemer heeft al diverse werkvoorbereidingen gedaan hiervoor.	20.000
5	57221	Verbinden door verbeelding	Kadernota 2020. Uitvoering in 2021	25.000
5	51110	Stichting cultuurkust	Niet bestede subsidiemiddelen 2020 waarvan de uitvoering plaatsvindt in 2021	15.000
5	58023	Popschool	Niet bestede subsidiemiddelen 2020 waarvan de uitvoering plaatsvindt in 2021	11.085
5	56010	Stadsmuseum	Niet bestede subsidiemiddelen 2020 waarvan de uitvoering plaatsvindt in 2021	21.852
5	51010	Bibliotheek	Niet bestede subsidiemiddelen 2020 waarvan de uitvoering plaatsvindt in 2021	79.216
5	55043	Stichting podia harderwijk	Niet bestede subsidiemiddelen 2020 waarvan de uitvoering plaatsvindt in 2021	60.000
5	58026	Stichting stad als podium	Niet bestede subsidiemiddelen 2020 waarvan de uitvoering plaatsvindt in 2021	150.000
TOTAAL PROGRAMMA 5				919.097
6	14345	Wijkaanpak op Maat	Een amendement van de gemeenteraad om het budget "Samen kleuren we de stad" voort te zetten is niet aangenomen door gebrek aan middelen. Vanwege de Coronamaatregelen is er nog veel geld van het budget van de Harderwijkiaanpak niet uitgegeven. De wijkmanagers stellen voor om van het resterende bedrag € 90.000 euro over te hevelen naar 2021 en 2022. In beide jaren is er dan een budget van € 45.000 euro beschikbaar om de groene verbindingen die we met de buurten hebben te continueren.	90.000
6	63784	Maatjesproject sport en cultuur	Collegebesluit 5/1/2021. Over te hevelen bedrag € 3.000 ten behoeve van extra inzet als gevolg van Covid-19 omstandigheden aanbod azc. Het maatjesproject sport en cultuur azc is in ontwikkeling. Door personele wisseling bij het COA is het project in 2020 nog niet van de grond gekomen. In 2021 is het voornemen dit wel in te richten.	3.000
6	63785	Overige uitgaven AZC	Collegebesluit 05/01/2021/. In januari 2021 zal een besluit vallen over de verlenging van de bestuursovereenkomst met addendum tussen COA en de gemeente Harderwijk inzake de opvang van asielzoekers. De uitwerking het addendum moet ter hand genomen worden. Dit vraagt inzet richting diverse gremia zoals provincie en rijk. De uitwerking vindt in afstemming tussen COA en de gemeente plaats en zal vanuit de gemeente ook betekenen dat er inzet nodig is vanuit vakmensen WRO (wet ruimtelijke ordening) en aanverwante zaken. Deze inzet wordt niet verhaald op het COA en kan bekostigd worden uit de middelen faciliteitenbesluit opvangcentra. De ruimte van € 32.235,- uit 2020 kunnen we hiervoor aanwenden.	32.235
6	63543	Subsidie St. Vluchtelingenwerk	Collegebesluit 15/12/2020. Overheveling is inclusief middelen vanuit de decembercirculaire 2020 (€ 11.850). De meer dan verdubbeling van de taakstelling voor het huisvesten van statushouders heeft ook gevolgen voor de begeleiding die deze statushouders krijgen van Vluchtelingenwerk; Maatschappelijke Begeleiding. Door eenmalig extra middelen beschikbaar te stellen, kan deze begeleiding in 2021 voor alle statushouders uitgevoerd worden.	19.497
6	62736	Geluksroutes	1. Doortontwikkel programma's van geluksroutes naar geluksgerichtwerken. Het geld wordt gebruikt om bijeenkomsten en trainingen te bekostigen. 2. Geluksbudgetten voor routes begonnen in 2020 die mogelijk afgerond worden in 2021.	35.000
6	63828	Beleidsplan Harderwijk zijn wij samen	Vanwege personele wisselingen, onderbezetting en de impact van Covid19 afgelopen jaar, hebben een deel van de activiteiten en programmaonderdelen van de uitvoeringsagenda Samenbeleid 2018-2021 nog geen doorgang gekregen in het jaar 2020. Om deze conform toezegging richting Raad, lokale partners en inwoners wel te realiseren is het verzoek om een bedrag van €201.715,31 over te hevelen van 2020 naar 2021.	201.715
6	64504	Sporthal Drielanden	Per 1 januari 2017 is het gebouwenonderhoud van MFC De Bogen, inclusief Sporthal Drielanden, overgedragen van St. MFC De Bogen naar de Gemeente. Daarbij is door de Gemeente extra onderhoudsgeld beschikbaar gesteld vanuit het geraamde positieve saldo over 2017 en 2018. Hiervan resteert nu nog een bedrag van € 44.483,81. Het verzoek is om dit resterende bedrag over te hevelen naar 2021 omdat diverse werkzaamheden in 2020 nog niet konden worden uitgevoerd in afwachting van besluitvorming hoe verder met MFC De Bogen. Inmiddels is het besluit in december 2020 genomen en zal in 2021 verder worden gegaan met het uitvoeren van het onderhoud i.c.m. het uit te voeren onderhoud vanuit het budget welke voor 2021 beschikbaar is	44.483
6	63793	Wet inburgering	Vanuit de meircirculaire 2020 zijn invoeringsgelden beschikbaar gesteld voor de nieuwe wet inburgering. Het college heeft ingestemd met de begroting voor de uitvoering van de op 6 mei 2020 vastgestelde startnotitie Invoering nieuwe wet Inburgering. Het grootste deel van de uitgaven vindt plaats in 2021	93.205
6	68223	Lokaal integraal Uivoeringsplan Jeugd	In april 2019 is het collegevoorstel voor lokale uitvoeringsagenda jeugd door het college vastgesteld. In juli 2019 door de gemeenteraad. Het uitvoeringsprogramma heeft tot doel om Harderwijk (nog meer dan nu) een plek maken is waar jongeren gezond en veilig kunnen opgroeien en gestimuleerd en gefaciliteerd worden zich in de volle breedte te ontwikkelen en volwaardig deel te nemen aan de maatschappij. De uitvoeringsagenda heeft een looptijd van vier jaar. Er zijn in 2019 en 2020 verschillende projecten en initiatieven gestart en verplichtingen aangegaan voor een periode van meerdere jaren maar nog niet voor alle onderdelen zijn facturen ontvangen	100.000
6	68221	Transformatiefonds jeugd	Vanuit de decembercirculaire Gemeentefonds is voor 2019 zijn middelen ontvangen voor het Transformatiefonds Jeugd. De middelen zijn beschikbaar gesteld voor een periode van 3 jaar. Niet alle interventies zijn direct gestart en een aantal lopen nog door en worden eind dit jaar en volgend jaar afgerekend. Daarnaast willen we meer inzet in het CJG zodat de achterkant (geïndiceerde jeugdhulp) naar beneden zal gaan.	299.000
6	71129a	Preventie huiselijk geweld regionaal	Gemeente Apeldoorn heeft als centrumgemeente voor huiselijk geweld eind 2020 het overschot op de DUVO middelen (decentralisatie uitkering vrouwenopvang en huiselijk geweld) voor de regio Noord Veluwe overgemaakt aan Harderwijk. Huiselijk geweld is een beleidsterrein waar Harderwijk nadrukkelijk samenwerkt met de andere gemeenten in de regio Noord Veluwe. Voor deze DUVO middelen is een regionaal plan in de maak wat uitgevoerd gaat worden in 2021 en 2022. Harderwijk heeft in haar (centrumgemeentelijke) rol het beheer over het samengestelde regionale budget waar de eigen lokale toebedeelde middelen € 133.664) een onderdeel van zijn.	133.664
TOTAAL PROGRAMMA 6				1.051.799
7	71116	Uitvoering gemeentelijk	In navolging van het landelijke Preventieakkoord worden gemeenten gevraagd een lokaal	9.600

Prog.	Budget	Omschrijving	Toelichting	Bedrag
		gezondheidsbeleid	Preventieakkoord op te stellen om zo lokaal gezondheidsschade door Roken, Alcohol en Overgewicht proberen terug te dringen. De VNG heeft hiervoor budget beschikbaar gesteld. Als gemeente Harderwijk hebben wij hiervoor een aanvraag ingediend. Deze is gehonoreerd waarmee wij €9.600,- hebben gekregen. Deze dient ingezet te worden binnen het lokale preventieakkoord. Door de eerste lockdown heeft het proces om te komen tot een preventieakkoord echter vertraging opgelopen. We zijn pas na de zomer gestart met de lokale gesprekken. De verwachting is dat er in het eerste kwartaal van 2021 ambities en acties geformuleerd zullen zijn en de eerste start met de uitvoer hiervan gemaakt kan worden. Tevens is dit budget pas laat in 2020 aan ons toegekend, waardoor er ook weinig tijd was om het in 2020 uit te geven. Overheveling wordt aangevraagd om in 2021 te kunnen starten met de uitvoer van het lokale preventieakkoord.	
7	71121	Gezond in de stad	Dit zijn decentralisatiegelden van het programma Gezond in de Stad (GIDS) en dienen te worden ingezet voor het lokaal terugdringen gezondheidsachterstanden. Deze gelden moeten elk jaar verantwoord worden aan VWS. In 2020 zijn we gestart met Kansrijke Start; een programma om kinderen een goede start in het leven te geven en een goede eerste 1000 dagen. Tevens wilden we in 2020 starten met het programma Nu Niet Zwanger. De eerste gesprekken met de landelijke werkgroep van Nu Niet Zwanger zijn al geweest. Dit programma wordt in onze regio uitgevoerd door de GGD NOG. Echter heeft de GGD het erg druk gehad met de bestrijding van COVID-19 en is een samenwerkingsovereenkomst nog niet tot stand gekomen. De GGD NOG is sinds september 2020 weer langzaam begonnen met het oppakken van haar eigen taken en voor de bestrijding van COVID-19 zijn via Randstad nieuwe werknemers aangetrokken. Daarom willen we deze gelden overhevelen om in 2021 dit een vervolg te geven.	12.530
7	72642	Communicatie afval	In juli 2020 heeft de gemeenteraad de VANG-strategie vastgesteld. In het raadsvoorstel staat dat vanuit het budget Circulariteit uit de Duurzaamheidsvisie eenmalig € 50.000,- beschikbaar is gesteld om de communicatiestrategie, voor de uitrol van het inzamelsysteem diftar volume/frequentie, op te stellen en uit te voeren. In het najaar van 2020 heeft de gemeenteraad besloten om de invoering van de VANG-strategie een jaar uit te stellen. Om deze reden is er vanzelfsprekend nog geen communicatie naar onze inwoners geweest en is het budget niet uitgegeven in 2020. Dat gaat in 2021 wel gebeuren.	50.000
7	76041	Opstellen uitvoeringsagenda Water	Door andere prioriteiten en vertraging van andere trajecten die benodigde basisinformatie moest opleveren (beslisboom verwerken hemelwater en verdiepingsslag stresstest wateroverlast) kon externe opdracht pas najaar 2020 worden uitgezet. Er is een externe verplichting aangegaan	30.420
7	76020	Riolering jaarlijks onderhoud	Het plan was om eerder in 2020 te starten met het project Engelserf/Veldkamp/Nassaulaan. Echter door verschillende redenen (o.a. door de subsidieaanvraag Rijksinvesteringsimpuls Verkeersveiligheid en de late toekenning daarvan) heeft de start vertraging opgelopen waardoor gereserveerd budget uit 2020 nu dreigt vrij te vallen. Verzoek om dit structurele budget eenmalig mee te nemen naar 2021 zodat dit project doorgang kan vinden	30.000
TOTAAL PROGRAMMA 7				132.550
8	57051	Verkoop strandboulevard Oost	Budget is bedoeld voor bijdrage in archeologisch onderzoek en het behouden en zichtbaar maken van archeologische vondsten aan de Strandboulevard Oost 16 Harderwijk. Het veldwerk van het archeologisch onderzoek heeft in 2020 plaatsgevonden. De verdere uitwerking van onderzoek en het zichtbaar maken van de archeologische vondsten vinden plaats in 2021	36.462
8	57051	Verkoop strandboulevard Oost	Budget is bedoeld voor bijdrage in archeologisch onderzoek en het behouden en zichtbaar maken van archeologische vondsten aan de Strandboulevard Oost 16 Harderwijk. Het veldwerk van het archeologisch onderzoek heeft in 2020 plaatsgevonden. De verdere uitwerking van onderzoek en het zichtbaar maken van de archeologische vondsten vinden plaats in 2021	-83.700
8	82072	Herontwikkeling gebied Weiburg	In 2020 gestart met het opstellen van een Ruimtelijke visie in co-creatie met andere grondeigenaren. In 2021 verwachten we dit af te ronden en een grondexploitatie op te starten	42.403
8	82065	Woonoplossingen	Vanuit de woonvisie is een heel pakket aan maatregelen en activiteiten geaccordeerd. Allen te financieren vanuit dit totaal budget. In 2020 is een heel groot deel van deze activiteiten gepland. Deze planning kon, mede door corona maatregelen en krappe personele bezetting, niet helemaal worden gerealiseerd. Daardoor zijn bijvoorbeeld het woningbehoefte onderzoek nét na de jaarwisseling gestart. Met de inmiddels gerealiseerde extra personele inzet én deze overheveling kunnen we in 2021 extra werkzaamheden uitvoeren	140.048
8	82065A	Maatwerkwooningen	Dit onderwerp betreft een subproject van het beschikbaar gestelde incidentele budget Woonoplossingen. Het project is nog niet afgerond. Daarom verzoek om het restant over te hevelen naar 2021	70.513
TOTAAL PROGRAMMA 8				205.726
TOTAAL				3.041.235

Onderhanden werk budgettair neutraal

Prog.	Budget	Omschrijving	Toelichting	Bedrag
0	02524	Aanpak adreskwaliteit en adresfraude	De eerste fase heeft in het teken gestaan van de implementatie van het adresonderzoek. De gereserveerde programmagelden zijn voor de vervolgstappen op de aanpak van adresfraude, uitbreiding van samenwerking met interne en externe partijen: het opzetten van de casetafel en projecten. Door Covid-19 opgeschort.	34.089
0	02518	Gemeente heeft Antwoord	Is meerjarig project, loopt nog.	114.261
0	K22027	Aankoop fruit personeel	Project loopt door in 2021	3.040
0	K27056	Herinrichting-digitalisering werkpr.DIV	Project loopt door in 2021	25.828
0	K27051	Bijdrage MIZ uitv. Sociaal Domein	Op basis van Berap MIZ, bedrag voor project terugvordering beschikbaar houden.	83.000
TOTAAL PROGRAMMA 0				260.218
2	20090 C	Dekking kapitaallasten Onderh. Stationslaan	Project loopt door in 2021	225.000
2	2009B	Dekking kapitaallasten wegen algemeen	project loopt door in 2021	-225.000
2	23820B	Baggeren Lorenthaven	project loopt door in 2021	1.130.000
2	23820A	Baggeren Vissershaven	project loopt door in 2021	138.883
TOTAAL PROGRAMMA 2				1.268.883
3	31341	Openbare toiletten		12.000
3	31337	Visie ontwikkelen op ander binnenstad	We hebben door COVID nagenoeg geen projecten vanuit dit budget uit kunnen voeren die we normaal gesproken zouden doen. Alle aandacht en uitgaven ging naar ondernemersondersteuning en de Gebiedsaanpak COVID-19. Juist nu en na COVID is het van belang dat we budget hebben om ondernemers en de Binnenstad te ondersteunen. Het geld was bedoeld voor de Binnenstad en dat hebben we zo meteen hard nodig	21.579
3	31176	Warenmarkt Drielanden	Pilot loopt tot voorjaar 2022. Naar aanleiding van vragen over functioneren van de markt in Drielanden wordt onderzocht of verplaatsing mogelijk is. Het budget is nodig om dit	13.345

Prog.	Budget	Omschrijving	Toelichting	Bedrag
TOTAAL PROGRAMMA 3			onderzoek en evt. kosten voor verplaatsing te bekostigen.	46.924
5	64116	Buurtsportcoach	De raad heeft besloten tot de inzet van een beweegcoach senioren voor 3 jaar, voor de periode 2019 t/m 2021. Aangezien wij pas begin 2020 gestart zijn met de invulling van de functie, schuift de periode van drie jaar door naar 2020 t/m 2022, om zo aan de opdracht van de raad te kunnen voldoen	14.751
5	56151	Behoud historische boerderijen / erven	Project is al ver gevorderd, maar nog niet helemaal afgerond. Vertraagd door Corona ivm werkgroepvorm extern	35.000
5	56524	Natuurvisie veluwe agenda	Project is reeds opgestart. Door koppeling aan de duurzaamheidsvisie (pijler biodiversiteit) is de doorlooptijd langer	31.985
5	57470	Winterstad - zomerstad	Door de beperkende maatregelen van COVID-19 hebben helaas nauwelijks evenementen plaatsgevonden waardoor dit budget niet volledig besteed is. Dit budget zal gebruikt worden op het moment dat weer het organiseren van evenementen mogelijk is. Met dit budget zullen gezamenlijke initiatieven gestimuleerd en ondersteund worden om op deze manier de evenementen en de thema's Winterstad en Zomerstad te versterken	14.272
5	57290	Kapitaallasten recreatieve voorze.	Kapitaallasten krediet 18924C	50.000
5	57082	Verkoop grond/opstallen	Nog te ontvangen	-500.000
TOTAAL PROGRAMMA 5				-353.992
6	63787	Beleidsnota Meedoen moet kunnen	Projecten hebben vanwege corona geen doorstart kunnen maken. De intentie is om 2021 de geplande projecten te realiseren	99.017
6	02523	Bevorderen burgerparticipatie	Project loopt door in 2021	151.800
6	68223	Lokaal integraal Uivoeringsplan Jeugd	In april 2019 is het collegevoorstel voor lokale uitvoeringsagenda jeugd door het college vastgesteld. In juli 2019 door de gemeenteraad. Het uitvoeringsprogramma heeft tot doel om Harderwijk (nog meer dan nu) een plek maken is waar jongeren gezond en veilig kunnen opgroeien en gestimuleerd en gefaciliteerd worden zich in de volle breedte te ontwikkelen en volwaardig deel te nemen aan de maatschappij. De uitvoeringsagenda heeft een looptijd van vier jaar. Er zijn in 2019 en 2020 verschillende projecten en initiatieven gestart en verplichtingen aangegaan voor een periode van meerdere jaren maar nog niet voor alle onderdelen zijn facturen ontvangen	60.570
6	71129	Preventie huiselijk geweld	Preventie huiselijk geweld heeft ambtelijk niet de aandacht kunnen krijgen die nodig en gewenst was. Corona en de extra werkzaamheden m.b.t. dak- en thuisloosheid in deze waren een belangrijke reden. Het onderwerp is politiek bestuurlijk erg belangrijk en de nog aanwezige middelen zijn in 2021 hard nodig om nog iets te kunnen gaan betekenen.	8.355
TOTAAL PROGRAMMA 6				319.742
7	71121	Gezond in de stad	Dit zijn decentralisatiegelden van het programma Gezond in de Stad (GIDS) en dienen te worden ingezet voor het lokaal terugdringen gezondheidsachterstanden. Deze gelden moeten elk jaar verantwoord worden aan VWS. In 2020 zijn we gestart met Kansrijke Start; een programma om kinderen een goede start in het leven te geven en een goede eerste 1000 dagen. Tevens wilden we in 2020 starten met het programma Nu Niet Zwanger. De eerste gesprekken met de landelijke werkgroep van Nu Niet Zwanger zijn al geweest. Dit programma wordt in onze regio uitgevoerd door de GGD NOG. Echter heeft de GGD het erg druk gehad met de bestrijding van COVID-19 en is een samenwerkingsovereenkomst nog niet tot stand gekomen. De GGD NOG is sinds september 2020 weer langzaam begonnen met het oppakken van haar eigen taken en voor de bestrijding van COVID-19 zijn via Randstad nieuwe werknemers aangetrokken. Daarom willen we deze gelden overhevelen om in 2021 dit een vervolg te geven.	15.882
7	63342	Hittestresskaart	Betreft uitvoeringsmaatregelen n.a.v. motie hittestress (2017). Bij aanleg van een van de zes oases in de binnenstad is asbest in de ondergrond aangetroffen. Resterend budget is nodig voor aanvullend onderzoek of sanering	1.686
7	77490	Afschrijving bestemmingsreserves	kapitaallasten krediet 18049A en B	538.409
7	77135	Uitv. Routekaart duurz. Klimaatneutraal	kapitaallasten krediet 16046	200.000
7	77135	Uitv. Routekaart duurz. Klimaatneutraal	dekking kapitaallasten krediet 16046	-200.000
TOTAAL PROGRAMMA 7				555.977
8	81082	Functie verandering Eendengebied	Project is in december 2020 opgestart. Verwachte afronding voor de zomer 2021.	50.000
8	77148	Locatie pilot off-grid tiny houses	Het budget is bedoeld om de pilot met 3 off-grid Tiny houses te realiseren. In 2020 zijn 2 van de 3 Tiny houses gerealiseerd. Voorjaar 2021 komt de 3de tiny houses. De pilot loopt minimaal tot december 2024. Tijdens de duur van de pilot wordt de werking van het helofytenfilter (om het afvalwater te zuiveren) gemonitord. Zoals aangegeven in het collegebesluit van 3 december 2019 worden deze kosten gedekt vanuit dit budget.	15.019
TOTAAL PROGRAMMA 8				65.019
TOTAAL ONDERHANDEN WERK BUDGETNEUTRAAL				2.162.771

Bovenstaand bedrag ad € 2.162.771,- wordt als volgt gemuteerd met de reserves en voorzieningen:

9100 Algemene Reserve:	1.807.594,-
6202 Reserve Sociaal Domein	99.017,-
2104 Onderhoud Stationslaan	-225.000,-
8101 Gebied Wellen – de Stille wei	50.000,-
2103 Winkelcentrum Vuldersbrink	-275.000,-
7741 Duurzaamheidsmaatregelen Lorentz III	538.409,-
9900 Egalisatiereserve automatisering	25.828,-
0020 Personeelsfonds	3.040,-
2210 Havenwerken	138.883,-
Totaal	2.162.771,-

Onderhanden werk Corona

Prog.	Budget	Omschrijving	Toelichting	Bedrag
0	05477	Coronamaatregelen verkiezingen	Er is een uitkering uit Gemeentefonds ontvangen voor de kosten die worden gemaakt t.b.v. de coronamaatregelen voor de Tweede Kamerverkiezingen in 2021. Nog niet alle kosten zijn gemaakt of betaald. Daarom verzoek over te hevelen naar 2021r	77.048
4	46577	Corona maatregelen peuterspeelzalen	Budget is bedoeld voor het vergoeden van de ouderbijdrage van niet-KOT ouders. Deze kosten lopen door in 2021, vanwege de huidige lockdown.	14.686
5	55077	Corona ondersteuning cultuur	Corona Compensatie 2020 vanuit het rijk is nodig voor uitgaven in 2021.	331.285
6	64477	Corona ondersteuning	Corona Compensatie 2020 vanuit het rijk is nodig voor uitgaven in 2021	67.476

Prog.	Budget	Omschrijving	Toelichting	Bedrag
6	65077	buurt/clubhuizen Corona gerelateerd kinderopvang	Budget is bedoeld voor corona gerelateerde kosten kinderopvang. Onder andere de compensatie ouderbijdrage van ouders die de opvang geheel zelf betalen, wordt hieruit bekostigd. Deze kosten lopen door in 2021, vanwege de huidige lockdown.	68.121
6	61177	Corona gerelat. Bijstand	Vanuit het 3e corona compensatiepakket vanuit het rijk zijn bij de decembercirculaire middelen beschikbaar gesteld voor bijzondere bijstand	9.082
6	61677	Corona gerelateerde kst reïntegratie	Vanuit het 3e corona compensatiepakket vanuit het rijk zijn bij de decembercirculaire middelen beschikbaar gesteld voor re-integratie	68.442
6	67277	Corona gerelat. Begeleiding	Vanuit het 3e corona compensatiepakket vanuit het rijk zijn bij de decembercirculaire middelen beschikbaar gesteld voor gemeentelijk schuldenbeleid	35.695
TOTAAL ONDERHANDEN WERK CORONA				671.835

Incidentele baten en lasten

Ingevolge het bepaalde in artikel 28, lid c van het Besluit Begroting en Verantwoording moet de toelichting bij de jaarrekening tenminste een overzicht bevatten van de incidentele baten en lasten. In de volgende tabel worden de incidentele mee- en tegenvallers over 2020 weergegeven per programma.

Functie	Kostenplaats	Lasten / Baten	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
PROG0 Bestuur en ondersteuning					
TV01 Bestuur	02528 Prog.Dienstverl. samen organiseren	Lasten	64	2	62
	02578A Stappenplan Integriteit	Lasten	20	15	5
	KTV01001 Bestuur	Lasten	35	0	35
TV01 Bestuur - Totaal			119	17	102
TV010 Mutaties reserves	58061 Reserve Multifunctioneel Theater	Ontrekking	-154	-154	0
	77491 Res. Duurzaamh.maatr. Lorentz 2	Ontrekking	-651	-120	-531
	92262 Bestemmingsreserve wijkaanpak op maat	Ontrekking	-20	-22	2
TV010 Mutaties reserves - Totaal			-825	-296	-529
TV02 Burgerzaken	05477 Coronamaatregelen verkiezingen	Lasten	107	8	100
	63250A Burgerschap	Lasten	109	87	22
TV02 Burgerzaken - Totaal			216	95	121
TV04 Overhead	01361 Reserve automatisering meerinzicht	Ontrekking	-304	-278	-26
	02280 Kapitaallasten Uitvoeringsagenda DVL	Lasten	-18	0	-18
	02581 Communicatieplan Aanpakken met Ambitie	Lasten	24	0	24
	K21577 Ontheffing huur Corona 0.4	Baten	0	71	-71
	K27077 Coronalaasten Facilitair	Baten	0	-5	5
		Lasten	0	7	-7
TV04 Overhead - Totaal			-298	-204	-93
TV05 Treasury	91120 Diverse rente opbrengsten	Baten	0	-20	20
TV05 Treasury - Totaal			0	-20	20
TV063 Parkeerbelasting	23377 Corona-effect parkeerinkomsten	Baten	272	0	272
TV063 Parkeerbelasting - Totaal			272	0	272
TV064 Belastingen overig	92477 Corona-effect precariobelasting	Baten	38	0	38
TV064 Belastingen overig - Totaal			38	0	38
TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	92177 Rijkscompensatie corona	Baten	-1.808	-1.808	0
	92350E Faciliteitenbesluit AZC	Baten	-243	0	-243
TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds - Totaal			-2.052	-1.808	-243
TV08 Overige baten en lasten	92290 Algemene reserve AD	Ontrekking	-9.015	-7.311	-1.704
TV08 Overige baten en lasten - Totaal			-9.015	-7.311	-1.704
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal			-11.543	-9.527	-2.015
PROG1 Veiligheid					
TV12 Openbare orde en veiligheid	14105 Ondersteuning dierenasiel De Ark	Lasten	8	11	-4
	14347 Mobiele camerasystemen	Lasten	0	1	-1
	14349 Covid-19 gebiedsaanpak Centrum	Lasten	0	6	-6
	14377 Corona inzet BOA's	Lasten	118	56	62
TV12 Openbare orde en veiligheid - Totaal			125	75	50
PROG1 Veiligheid - Totaal			125	75	50
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
TV21 Verkeer en vervoer	20108 Wandelpad Zeepad	Lasten	75	0	75
	20113 Buitenruimte Mess	Lasten	24	0	24
	20114 Toegankelijkheid buitenruimte 1e fase	Lasten	76	33	43
	20116 Parkeer Overlast	Lasten	30	26	4
	21141 Aanpassen bewegwijzering m.n. fietsers	Lasten	0	6	-6
	21142 Aanleg interactief LED oversteekplaats	Lasten	35	0	35
	21330 Opstellen verkeers- en vervoersplannen	Lasten	0	15	-15
	21352 Uitvoering integraaf fietsbeleid	Lasten	75	27	48
TV21 Verkeer en vervoer - Totaal			315	108	207
TV22 Parkeren	23112 Aankoop terrein fietsenstalling Hortus	Lasten	90	26	64
	23420 Huur vrachtw.parkeerpl. Daltonstraat	Lasten	12	6	6
	23430 Plan van aanpak laadpalen	Lasten	100	23	77
	23600 Parkeerterrein St. Jansdal	Baten	0	-46	46
TV22 Parkeren - Totaal			202	9	193
TV24 Economische havens en waterwegen	20107 Voorbereidingskosten Havendam	Lasten	50	0	50
	20115 Bruggen verlichten met LED strips	Lasten	50	0	50
	23820A Baggeren Vissershaven	Lasten	175	36	139
	23820B Baggeren Lorentzhaven	Lasten	1.130	0	1.130
	23860A Voorziening Havenwerken	Baten	-175	-36	-139
		Lasten	992	232	760
	23860B Reserve Havenwerken	Ontrekking	-2.122	-232	-1.890
TV24 Economische havens en waterwegen - Totaal			100	0	100
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			617	116	501
PROG3 Economie					
TV31 Economische ontwikkeling	31176 Budget Warenmarkt Drielanden	Lasten	20	7	13

Functie	Kostenplaats	Lasten / Baten	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
	31341 Openbare toiletten	Lasten	14	2	12
	31377 Ontheffing huur Corona 3.1	Baten	0	61	-61
		Lasten	0	17	-17
	61811 Arbeidsmarktbeleid	Lasten	0	11	-11
TV31 Economische ontwikkeling - Totaal			34	96	-63
TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	31177 Corona effecten markt	Lasten	0	8	-8
TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - Totaal			0	8	-8
TV34 Economische promotie	31352 Inrichting evenemententerreinen	Lasten	0	0	0
	31353 Verv. Infoborden monumenten binnenstad	Lasten	15	1	14
	57455 Toeristisch Informatie Punt	Lasten	49	48	1
	57459 Nalevingsonderzoek / Mysteryshoppers	Lasten	25	0	25
	92577 Corona-effect toeristenbelasting	Baten	49	0	49
TV34 Economische promotie - Totaal			138	49	89
PROG3 Economie - Totaal			172	154	18
PROG4 Onderwijs					
TV42 Onderwijshuisvesting	44211 Basisscholen	Lasten	0	3	-3
	48051 Herstel constructiefouten schoolgeb.	Lasten	19	23	-4
	57139 Groene schoolpleinen	Lasten	25	10	16
	KTV42001 Onderwijshuisvesting	Lasten	25	0	25
TV42 Onderwijshuisvesting - Totaal			69	36	33
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	46577 Corona maatregelen onderwijs	Lasten	21	79	-59
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken - Totaal			21	79	-59
PROG4 Onderwijs - Totaal			89	115	-26
PROG5 Sport, cultuur en recreatie					
TV51 Sportbeleid en activering	54252 Uitgaven subsidie Open Club	Baten	-50	-50	0
		Lasten	110	58	52
	64116 Buurtsportcoach	Lasten	70	20	50
	64117 Sportakkoord	Baten	0	-45	45
		Lasten	0	45	-45
TV51 Sportbeleid en activering - Totaal			130	28	102
TV52 Sportaccommodaties	52077 Corona Ondersteuning Sypel	Baten	0	9	-9
		Lasten	0	9	-9
	53077 Corona onderst. buitensport	Baten	0	99	-99
	53133 Bijdr. Bouw kleedruimte VVOG	Lasten	250	250	0
	53240 Bijdr. Renovatie binnenhal JdeB-ver.	Lasten	43	28	15
	53241 Bijdr. Kunstgr. Toplaag Tennisb. Frankr.	Lasten	40	40	0
	53810 Voorbereiding planontwikkeling Sypel	Lasten	44	48	-4
	54077 Corona onderst. binnensp.	Baten	0	-68	68
TV52 Sportaccommodaties - Totaal			377	415	-39
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	31315A Kwaliteitsimpuls evenementen	Lasten	15	0	15
	31315B Duurzame evenementen	Lasten	125	3	122
	55077 Corona onderst. cultuur	Baten	0	-138	138
		Lasten	331	15	317
	58328 Viering 75 jarig bestaan	Lasten	85	67	18
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart. - Totaal			556	-54	610
TV54 Musea	56128 Archeologiefonds	Lasten	0	16	-16
TV54 Musea - Totaal			0	16	-16
TV55 Cultureel erfgoed	56151 Behoud historische boerderijen-erven	Lasten	35	0	35
	58177 Ontheffing huur Corona 5.5	Baten	0	16	-16
	82426 Reconstructie Havenhoofd	Lasten	77	0	77
TV55 Cultureel erfgoed - Totaal			112	16	96
TV56 Media	58001 Aandeel exploitatietekort cult. centrum	Lasten	178	180	-2
TV56 Media - Totaal			178	180	-2
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	21393 Reserve winkelcentrum de Vuldensbrink	Dotaties	500	0	500
	56522A Boscompensatie Rantrime	Lasten	50	46	4
	56524 Natuurvisie veluwe agenda 1.0	Lasten	32	0	32
	57000A Groen Onderhoud	Lasten	156	200	-44
	57023A Groen van kwaliteitsniveau C naar B	Lasten	5	-15	20
	57082 Verkoop grond/opstallen/groen e.d.	Baten	-500	-245	-255
		Lasten	0	29	-29
	57221 Verbinden door verbeelding	Lasten	25	0	25
	57426 Vitale Vakantieparken	Baten	0	-296	296
		Lasten	137	378	-242
	57470 Winterstad / Zomerstad	Lasten	24	10	14
	57472 Subsidieregeling terrassen boulevard	Lasten	175	23	152
	57477 Ontheffing huur Corona 5.7	Baten	0	3	-3
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Totaal			604	132	471
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal			1.956	733	1.223
PROG6 Sociaal domein					
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	62736 Geluksroute	Lasten	70	35	35
	63782 Statushouders	Lasten	33	33	0
	63783 Platform welkom vluchtelingen	Lasten	31	0	31
	63784 Maatjesproject sport en cultuur	Lasten	8	0	8
	63785 Overige uitgaven AZC	Lasten	81	43	38
	63786 Voorz. onderw. AZC en kinderen statush.	Baten	-167	-155	-12
		Lasten	167	155	12
	63787 Beleidsnota Meedoen moet kunnen	Lasten	100	0	100
	63788 Verhoging taalniveau statushouders	Lasten	109	109	0
	63792 Kapitaallasten AZC Kranenburg Noord	Lasten	100	81	19
	63828 Beleidsplan Harderwijk zijn wij samen	Lasten	340	138	202
	64006 Uitvoering Doorbraak-werkwijze	Baten	-40	-40	0
		Lasten	60	55	5

Functie	Kostenplaats	Lasten / Baten	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
	64007A Talenhouse (Incidenteel)	Lasten	0	13	-13
	64343 Waarde van bewegen	Baten	0	-25	25
		Lasten	0	25	-25
	64477 Corona onderst. buurt/clubhuizen	Baten	0	73	-73
		Lasten	67	0	67
	65077 Corona gerelateerd kinderopvang	Lasten	71	3	68
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie - Totaal			1.030	542	488
TV62 Wijkteams	63860 Reserve Sociaal Domein	Dotaties	345	345	0
		Onttrekking	-904	-805	-99
	68223 Lokaal integraal uitvoeringsplan Jeugd	Lasten	193	35	158
TV62 Wijkteams - Totaal			-366	-424	59
TV63 Inkomensregelingen	61177 Corona gerelat. bijstand	Lasten	12	3	9
	61477 TOZO Regeling	Baten	-6.738	-6.425	-313
		Lasten	6.738	5.969	769
	62734 Bespaarcoach	Lasten	85	0	85
	92077 Corona gerelat. kwijtschelding	Lasten	0	7	-7
TV63 Inkomensregelingen - Totaal			98	-446	544
TV64 Begeleide participatie	61677 Corona gerel.kst reïntegratie	Lasten	68	0	68
	61777 Coronamaatregelen WSW	Lasten	387	369	18
TV64 Begeleide participatie - Totaal			456	369	87
TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	63677 Coronamaatregelen WMO	Baten	0	25	-25
		Lasten	35	372	-338
TV66 Maatwerkvoorziening (WMO) - Totaal			35	397	-362
TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	67277 Corona gerelat. begeleiding	Baten	32	0	32
		Lasten	36	146	-110
TV671 Maatwerkdienstverlening 18+ - Totaal			68	146	-78
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	68221 Transformatiefonds Jeugd	Lasten	587	288	299
	68277 Coronamaatregelen Jeugdzorg	Lasten	185	247	-62
TV672 Maatwerkdienstverlening 18- - Totaal			772	535	237
TV681 Ge-escaleerde zorg 18+	63845 Huisvesting kwetsbare doelgroepen	Baten	0	-4	4
		Lasten	0	4	-4
	68177 Corona gerelat. opv./bescherm. 18+	Baten	0	25	-25
		Lasten	0	297	-297
	68296A Praktijkhuis - Doorbraak	Baten	-96	-80	-16
		Lasten	96	80	16
	71129 Preventie huiselijk geweld	Lasten	10	2	8
	71129A Preventie huiselijk geweld regionaal	Baten	0	-134	134
TV681 Ge-escaleerde zorg 18+ - Totaal			10	190	-180
TV682 Ge-escaleerde zorg 18-	68377 Corona gerelat. opv./bescherm. 18-	Lasten	0	1	-1
TV682 Ge-escaleerde zorg 18- - Totaal			0	1	-1
PROG6 Sociaal domein - Totaal			2.103	1.310	793
PROG7 Duurzaamheid en milieu					
TV71 Volksgezondheid	63342 Hittestresskaart	Lasten	33	31	2
	71083A Subs.ZonMW onbed. zwanger-jong oudersch.	Baten	-50	-47	-3
		Lasten	50	47	3
	71121 Gezond In De Stad	Lasten	29	0	28
	71128 Voortzetting Project JOGG	Lasten	45	48	-3
	71130 Ontwikkeling MFC De Roef 2.0	Lasten	129	141	-12
	71177 Corona preventie volksgezondh.	Lasten	0	0	0
TV71 Volksgezondheid - Totaal			235	221	15
TV72 Riolering	76041 Opstellen uitvoeringsagenda water	Lasten	30	0	30
TV72 Riolering - Totaal			30	0	30
TV73 Afval	72512A Aandelen Afvalsturing Friesland	Baten	0	-32	32
	72642 Communicatie afval	Lasten	50	0	50
TV73 Afval - Totaal			50	-32	82
TV74 Milieubeheer	77132 Straat van de toekomst	Lasten	47	32	15
	77134 Innovatie agenda (groene economie)	Lasten	114	18	96
	77135 Uitv.routekaart duurzaam klimaatneutraal	Baten	-200	0	-200
		Lasten	200	0	200
	77137 Smart City Harderwijk	Lasten	25	0	25
	77145 Energielokel Veluwe duurzaam	Lasten	32	5	27
	77145A Energielokel Veluwe duurzaam	Baten	-24	-24	0
		Lasten	24	23	0
	77147 Duurzaamheid	Lasten	337	71	266
	77245 Gasloze Samenleving	Baten	-1	0	-1
		Lasten	263	26	237
	77423 Uitvoeringsplan Energiebesparing	Lasten	26	0	26
	77424 Reserve nieuwe energiemaatregelen	Dotaties	8	8	0
	77490 Kapitaallasten duurzaamheid	Lasten	651	120	531
	77516 Geluidsproblematiek A28	Lasten	147	0	147
TV74 Milieubeheer - Totaal			1.649	279	1.370
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal			1.965	467	1.498
PROG8 Ruimte en wonen					
TV81 Ruimtelijke ordening	57051 Verkoop grond Strandboulevard Oost 16	Baten	-84	0	-84
		Lasten	84	47	36
	81055 Implem. gevolgen Omgevingswet	Lasten	81	52	29
	81081 Landschappelijk versterking Hierden	Baten	0	-111	111
		Lasten	0	111	-111
	81081B Uitv.agenda landsch Hierden/dorps bouwen	Lasten	34	18	17
	81082 Functieverandering Eendengebied	Lasten	50	0	50
TV81 Ruimtelijke ordening - Totaal			166	117	49
TV83 Wonen en bouwen	77148 Locatie pilot off-grid tiny houses	Baten	0	0	0

Functie	Kostenplaats	Lasten / Baten	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
		Lasten	21	6	15
	82065 Woonoplossingen	Lasten	154	13	140
	82065A Maatwerkwoningen	Lasten	100	29	71
	82072 Herontwikkeling Gebied Weiburg	Lasten	100	63	37
	82377 Ontheffing huur Corona 8.3	Baten	0	413	-413
	83312 Standplaatsbehoefte woonwagens	Lasten	12	15	-3
TV83 Wonen en bouwen - Totaal			386	539	-153
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal			552	656	-104
Geheel - Totaal			-3.963	-5.900	1.937

Bijzondere incidentele baten en lasten COVID-19

Voor een overzicht van de bijzondere baten en lasten als gevolg van de corona pandemie verwijzen we naar de paragraaf Financiële impact Covid-19 (hoofdstuk 3.8)

Structurele toevoegingen en onttrekkingen

Lasten / Baten	Functie	Kostenplaats	Totaal Budget 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020	
Dotaties	TV01 Bestuur	02286 Reserve kap.Ist AV midd.Uitv.agenda	0	0	0	
	TV21 Verkeer en vervoer	20070 Reserve bedrijventerr. Lorentz 2e fase	65	65	0	
		20090B Dekking kaplstn wegen algemeen	450	450	0	
		20090C Dekking kaplstn Onderh. Stationslaan	770	545	225	
		23860 Reserve Havenwerken (tariefberek.)	121	121	0	
	TV42 Onderwijshuisvesting	49060 Reserve IHP Onderwijshuisvesting	280	280	0	
		54060 Reserve Kapitaallst groot onderh. geb.	12	12	0	
		92223 KN2014 Doordecentr. VSO - weerstandsver	600	600	0	
	TV55 Cultureel erfgoed	56127 Reserve Archeologiefonds	20	20	0	
		82460 Reserve Stadsvernieuwing	0	9	-9	
	TV63 Inkomensregelingen	61160 Reserve Te verhalen bijstand	0	61	-61	
	TV83 Wonen en bouwen	82063 Best.Res. tijdelijke won. Struikterrein	38	38	0	
Dotaties - Total			2.355	2.200	155	
Onttrekking	TV01 Bestuur	02285 Reserve kap.Ist Uitvoeringsagenda	2	-16	18	
		02286 Reserve kap.Ist AV midd.Uitv.agenda	-51	-42	-9	
	TV08 Overige baten en lasten	99060 Verrek saldi kostenplaasten reserves	-262	-262	0	
		TV21 Verkeer en vervoer	20065 Reserve Aanpassingen rond N302	-23	-23	0
			20070 Reserve bedrijventerr. Lorentz 2e fase	-54	0	-54
	TV24 Economische havens en waterwegen	20090B Dekking kaplstn wegen algemeen	-254	0	-254	
		23860 Reserve Havenwerken (tariefberek.)	-7	0	-7	
	TV42 Onderwijshuisvesting	46591 Reserve kapitaallasten OLP AZC	-8	-8	0	
		49060 Reserve IHP Onderwijshuisvesting	-1.142	-1.142	0	
		54060 Reserve Kapitaallst groot onderh. geb.	-120	-120	0	
	TV52 Sportaccommodaties	54061 Reserve realisering buitenbad De Sypel	-1	-1	0	
	TV55 Cultureel erfgoed	56127 Reserve Archeologiefonds	-6	-16	10	
	TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	57290A Dekking kap. lasten recreatieve voorz.	-21	0	-21	
	TV73 Afval	72661 Res. Kap.Ist. gemeentewerf Gr. Ottoln.	-28	-16	-12	
	TV74 Milieubeheer	77165 Onttrek. reserve kap.lasten milieuzaken	-7	0	-7	
TV75 Begraafplaatsen en crematoria	78083C Reserve kapitaallasten begraafplaatsen	-7	-9	2		
Onttrekking - Total			-1.990	-1.656	-334	
Overall - Total			365	544	-179	

Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording 2020 Gemeente Harderwijk

De WNT is van toepassing op de gemeente Harderwijk. Het voor de gemeente Harderwijk toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000, vallend onder het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen 2020

1a. Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	Wassens, J.P.		Lanning, H.R	
functiegegevens⁵	Gemeentesecretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12		01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	115.762,88		97.190,76	
Beloningen betaalbaar op termijn	20.639,76		17.332,44	
<i>Subtotaal</i>	<i>136.402,64</i>		<i>114.523,20</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000		201.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	136.402,64		114.523,20	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2019				
bedragen x € 1	Wassens, J.P.		Lanning, H.R	
functiegegevens	Gemeentesecretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12		01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	123.093,22		94.142,88	
Beloningen betaalbaar op termijn	19.683,00		16.155,60	
<i>Subtotaal</i>	<i>142.776,22</i>		<i>110.298,48</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000,00		194.000,00	
Bezoldiging	142.776,22		110.298,48	

4.7 Single Information Single Audit (SISA) 2020

Definitief Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 12 februari 2021								
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen)	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B1/01	Aard controle R Indicator: B1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03	Aard controle R Indicator: B1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaamnummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag	Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T)	Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 04 verplicht.	Toelichting afwijking realisatie maatregelen (jaar T) volgens projectplan	
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/04	Aard controle R Indicator: C9/05	
		1	Harderweide / 2020-000079779	0	0	Nee	Volgens de raming zou in 2020 worden gestart, met de aanleg van de geluidswal. Hier is vertraging opgelopen. Er moet nog gestart worden met de aanbesteding waardoor de bestedingen doorschuiven in de fasering.	
		Kopie projectnaamnummer	Totale besteding (jaar T)	Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 07 verplicht	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
		Aard controle n.v.t. Indicator: C9/06	Aard controle R Indicator: C9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/10		
		1	Harderweide / 2020-000079779	€ 1.177.296		Door aanpassing fasering geluidsschem minder bestedingen dan geraamd in 2020	€ 1.177.296	
		Kopie projectnaamnummer	Realisatie afwijkingen in (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee)	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m jaar T)		
		Aard controle n.v.t. Indicator: C9/11	Aard controle R Indicator: C9/12	Aard controle R Indicator: C9/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/15		
		1	Harderweide / 2020-000079779		€ 8.312.547	Ja	0	
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		Aard controle n.v.t. Indicator: C9/16						
		Nee						
BZK	C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: C31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/05	
			€ 4.125	€ 4.125	€ 0		Nee	
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
		Contactgemeenten	Aard controle R Indicator: D1/01	Aard controle R Indicator: D1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D1/03			
			€ 739.878	€ 529.793	Nee			
OCW	D1A	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021	Besteding (jaar T)	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Contactgemeenten	Aard controle R Indicator: D1A/01	Aard controle R Indicator: D1A/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D1A/03	Aard controle R Indicator: D1A/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D1A/05	
			€ 0	€ 309.622	€ 309.622	€ 86.798	Nee	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
			€ 849.389	€ 463.927	€ 0	€ 279.775		
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Bedrag		
		Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08			
		1						

OCW	D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: D11/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/03				
€ 0	€ 0	Nee							
OCW	D12	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: D12/01	Aard controle R Indicator: D12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12/03				
€ 0	€ 0	Nee							
OCW	D12A	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D12A/01	Aard controle R Indicator: D12A/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03	Aard controle R Indicator: D12A/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/05		
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee					
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04			
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08			
1 Stationslaan	Nee	0	Werkzaamheden starten in 2021						
2 Route Engelserv-Veldkamp-Nassaulaan (E-V-N)	Nee	0	Werkzaamheden starten in 2021						
3 Scheepssingel	Nee	0	Werkzaamheden starten in 2021						
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06	Aard controle R Indicator: G2/07
€ 11.533.238	€ 157.740	€ 695.139	€ 2.701	€ 73.181	€ 0				
Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomens kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12				
Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11					
€ 171.071	€ 81.688	€ 0	€ 510.120	€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)	
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06	Aard controle R Indicator: G3/07
			€ 32.000	€ 523	€ 129.352	€ 0	€ 0	€ 0	
		Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)							
		Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07							
		Ja							

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) „gemeentedeel 2020	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvgr	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 3.993.487	€ 232.841	€ 150.838	€ 5.240	€ 669
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 791.415	€ 61.714	€ 6.124	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 706.380	€ 66.585	€ 27.788	€ 0	€ 0
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle R Indicator: G4/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	867	97	€ 0	Ja	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	290	21		Ja	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	288	23		Ja	
		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	Aard controle R Indicator: G4/16	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld				
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 559.603	€ 2.900.193				
		Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 Exploitatie zwembad en buitensport	€ 863.194	€ 0	€ 0	€ 863.194	
			2 Exploitatie binnensport	€ 66.915	€ 0	€ 0	€ 66.915	
			3 Onderhoud accommodaties	€ 60.665	€ 60.665	€ 0	€ 0	
			4 Kredieten investeringen	€ 1.939.030	€ 1.939.030	€ 0	€ 0	
			5 Mengpercentage overhead	€ 529.992	€ 0	€ 0	€ 529.992	
		Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09	Aard controle R Indicator: H4/10	Aard controle R Indicator: H4/11			
			1 Exploitatie zwembad en buitensport	€ 863.194	154%			
			2 Exploitatie binnensport	€ 66.915	12%			
			3 Onderhoud accommodaties	€ 60.665	11%			
			4 Kredieten investeringen	€ 1.939.030	347%			
			5 Mengpercentage overhead	€ 529.992	95%			
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/01	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/02	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	
			€ 9.024	€ 35.976	€ 9.024	€ 35.976	Nee	

5 Bijlagen

5.1 Overzicht kredieten 2020

Investerings Algemene Dienst

Krediet	Afgesl.	Ink./Uitg.	Kredietruimte	Geboekt vorige jaren	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
13067L Beeindiging huurovereenk. Stationsgebouw	Ja	Uitgaven	100.000	0	0	100.000
13067M Schade afhand.en kleine werkmh Stat.omg	Nee	Inkomsten	-17.730	0	0	-17.730
		Uitgaven	27.730	33.250	0	-5.520
16031C GBO De Sypel	Ja	Inkomsten	0	-2.457	0	2.457
		Uitgaven	280.000	125.635	2.148	152.217
16031F GBO Begraafplaatsen	Ja	Uitgaven	55.550	18.150	0	37.400
16031O GBO Westeinde 100	Ja	Uitgaven	115.850	0	0	115.850
16033 Duurzame renovatie Huis vd Stad	Ja	Uitgaven	437.000	423.238	0	13.762
16039 Duurzaamheidsmaatr. Prim.onderwijs	Nee	Uitgaven	1.740.994	1.589.626	0	151.369
16039A Duurzaamheidsm. Prim.onderw - gemeente	Nee	Uitgaven	259.006	52.668	86.918	119.420
16042 Voorber.krediet terrein kranenburg Noord	Ja	Uitgaven	100.000	63.125	17.417	19.458
16046 Routekaart zoekgeb. windenergie lorentz	Nee	Inkomsten	-200.000	-280.000	-180.354	260.354
		Uitgaven	400.000	398.063	193.808	-191.870
16050 Tijdelijke woningen oud Struikterrein	Nee	Inkomsten	-80.000	-75.692	0	-4.308
		Uitgaven	941.576	766.870	0	174.706
		Uren	0	55.011	4.600	-59.611
17004B Uitbr. Onderw.acc. Biezenplein 4 lokalen	Nee	Uitgaven	1.550.000	1.483.916	4.985	61.099
17004D Uitbr. Begraafplaats Elzenhof fase 2	Nee	Uitgaven	870.095	147.850	123.574	598.671
		Uren	0	32.917	0	-32.917
17004J Verv. Wijkkunstgrasspeelveld fase 3 2019	Ja	Uitgaven	9.374	9.374	0	1
17024 Parkeer Route Inf.Systeem 3e fase	Nee	Inkomsten	-238.367	-238.367	0	0
		Uitgaven	238.367	0	161.433	76.934
		Uren	0	0	13.800	-13.800
17030B GBO 2017 Zwembad de Sypel	Ja	Inkomsten	0	-530	0	530
		Uitgaven	21.333	6.415	3.016	11.902
17030E GBO 2017 Begraafplaats De Elzenhof	Ja	Uitgaven	26.467	6.980	10.636	8.851
17031A Uitvoeringsagenda Dienstverlening	Nee	Inkomsten	0	-55.301	0	55.301
		Uitgaven	207.000	103.711	22.317	80.972
17036 Academiestraat 5 (Bibliotheek)	Ja	Uitgaven	865.000	525.000	0	340.000
17050B Renovatie Oude stadhuis install. tech.	Nee	Inkomsten	-100.000	0	-112.185	12.185
		Uitgaven	1.209.326	1.153.948	54.808	570
17050C Renovatie Oude stadhuis inrichting	Ja	Inkomsten	0	-15.000	-4.667	19.667
		Uitgaven	369.468	376.990	12.514	-20.036
17050D Renovatie Goudleer Oude Stadhuis	Ja	Inkomsten	-50.000	0	-50.000	0
		Uitgaven	796.173	757.446	40.493	-1.765
17050F Constructieve aanpassing Oude Stadhuis	Ja	Uitgaven	1.173.816	1.137.525	37.239	-949
18005D Groot Sypel fase 2 civieltechn. Voorz.	Ja	Inkomsten	0	-2.062	-52.454	54.515
		Uitgaven	997.000	74.797	374.831	547.372
		Uren	0	17.506	0	-17.506
18008C Verkeersr. Nassaul-Veldkamp-Engels. 40jr	Nee	Uitgaven	198.000	0	12.457	185.543
18008I Markeren loop stadsmuren bestrating 15jr	Nee	Uitgaven	50.000	6.290	48.710	-5.000
18008L Buitenplaats Scouting 40 jr	Ja	Uitgaven	345.000	240.860	102.021	2.119
18008M Nieuwbouw Havenkantoor 40 jr	Nee	Uitgaven	420.000	11.026	232.258	176.716
18008N Nieuwbouw Havenk. Techn. voorz. 15 jr	Nee	Uitgaven	80.000	0	0	80.000
18015 Revitalis. bedrijventerr. Lorentz fase 2	Ja	Inkomsten	-500.000	-650.003	0	150.003
		Uitgaven	1.890.000	2.007.527	28.497	-146.024
		Uren	0	65.789	13.800	-79.589
18016A Trouwzaal Huis van de Stad	Nee	Uitgaven	20.000	1.829	4.579	13.592
18018 Uitvoeren onderhoud voor rekening EIAmal	Nee	Uitgaven	261.691	168.988	0	92.703
18020A Sporthal Stadsweiden zon-PV installatie	Ja	Inkomsten	0	-5.976	0	5.976
		Uitgaven	121.000	136.741	3.071	-18.812
18020B Sporthal de Sypel zon-PV installatie	Ja	Inkomsten	0	-2.627	0	2.627
		Uitgaven	227.000	236.937	5.987	-15.924
18020C Gemeentewerf zon-PV installatie	Ja	Uitgaven	125.000	82.528	3.609	38.863
18029B Asbestinventarisatie gem. gebouwen	Ja	Uitgaven	36.300	1.672	0	34.628
18029C Stadsmuseum Donkerstraat	Ja	Uitgaven	26.578	0	27.979	-1.401
18029D Gymlokaal Vliepad/Deventerweg/Biezenpl.	Nee	Inkomsten	0	-245	0	245
		Uitgaven	42.831	6.275	0	36.556
18029G Gem. Begraafplaats	Ja	Uitgaven	23.219	7.974	0	15.245
18029I Gymzaal Houtkamp	Nee	Uitgaven	34.460	0	0	34.460
18029J Gymzaal Constatijn HuyensIn/Deventerweg	Nee	Inkomsten	0	-205	0	205
		Uitgaven	60.473	5.857	55.972	-1.356
18029O Brandweerkazerne Hierden	Ja	Uitgaven	35.553	0	41.360	-5.807
18029P Multifunctioneel centrum de Bogen	Ja	Uitgaven	62.766	97.722	-34.956	0
18029Q Stadhuis, Havendam 56	Ja	Uitgaven	206.300	194.655	2.017	9.628
18036 Opslagloods Oude Stadhuis, Markt 1	Nee	Uitgaven	54.600	0	31.452	23.148

Krediet	Afgesl.	Ink./Uitg.	Kredietruimte	Geboekt vorige jaren	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
18049A Duurz.maatr. Energieke Stad	Nee	Uitgaven	750.000	133.743	114.717	501.540
18049B Inzet duurzh.makelaar lorentzIII	Nee	Uitgaven	68.413	26.250	5.250	36.913
18053 Herinrichting Melis Stokelaan	Ja	Uitgaven	1.155.000	1.185.092	28.046	-58.138
18507 Werkafspr. ligplaatsen Rondvaartschepen	Nee	Uitgaven	65.000	0	0	65.000
18924A Realisatie de Wellen Barcelona vd Veluwe	Nee	Uitgaven	230.000	0	228.730	1.270
18924B Voorber. de Wellen Barcelona vd Veluwe	Nee	Uitgaven	50.000	27.976	8.816	13.208
18924C Uitv. Visie gebied de Wellen/Stille Wei	Nee	Uitgaven	1.398.000	23.232	1.149.727	225.041
		Uren	0	0	13.800	-13.800
19011A Fase 3 Begraafplaats	Nee	Uitgaven	968.000	0	10.652	957.348
19011B Verkeersveiligheid Wittehaven	Ja	Uitgaven	250.000	0	248.931	1.069
		Uren	0	0	9.200	-9.200
19011C Omvormen LED Smeepoort en Klooster	Nee	Uitgaven	12.000	0	0	12.000
19011D Aanlichten Zeebeer	Ja	Uitgaven	45.000	0	29.965	15.035
19011E Groot Sytel 4e fase - Inr. Parkeerplaats	Ja	Uitgaven	280.000	23.135	8.138	248.727
19011G Toegangscontrolesyst. Gymnastieklokalen	Nee	Inkomsten	0	-204	-25	229
		Uitgaven	58.084	5.203	407	52.475
19011H Kunstgrasveld sportpark Slingerbos	Ja	Inkomsten	0	-34.541	31.238	3.304
		Uitgaven	153.987	397.385	-223.223	-20.175
19011I Openbare verlicht. Buitengeb. Hierden	Ja	Uitgaven	24.146	0	25.968	-1.822
19011J 95-PGR-5 Fiat Punto EVO	Ja	Uitgaven	15.542	0	0	15.542
19011K Vervanging houtversnipperaar OBM	Ja	Uitgaven	35.750	0	0	35.750
19011L Charon 170 Inmants (grasveegmachine)	Ja	Uitgaven	14.000	0	0	14.000
19011M Vervanging hoge druk set WS-DB-75	Ja	Uitgaven	25.603	0	0	25.603
19011N Aanschaf tillift voor gehandicapten	Nee	Inkomsten	0	-74	0	74
		Uitgaven	8.544	894	0	7.650
19011O Observatiecamera op de markt	Ja	Uitgaven	31.455	0	30.312	1.143
19011P Veeg/schrob/zuigmachine Houtwal	Ja	Uitgaven	53.000	0	0	53.000
19011Q Herinrichting Havendam	Nee	Uitgaven	850.000	10.000	14.137	825.863
19011R Aanpassen velden Slingerbos	Nee	Inkomsten	0	0	-55.146	55.146
		Uitgaven	732.050	213.541	394.070	124.439
		Uren	0	0	18.400	-18.400
19011S Aanpassing brandweerkazerne Hierden	Ja	Uitgaven	95.000	3.638	100.640	-9.279
19011T Bankjes voor ouderen	Ja	Uitgaven	40.000	0	39.838	162
19011U Fijnstofvangsers	Nee	Uitgaven	65.000	0	0	65.000
19011V Vlot Strandeiland	Nee	Uitgaven	40.000	16.138	18.375	5.488
19011X Herinrichting Parkzone Stadsdennen	Nee	Uitgaven	325.000	0	0	325.000
19011Y Herinr Binnenst fase 1 (Vijhe/Bruggestr)	Ja	Uitgaven	270.000	11.942	265.210	-7.152
19011Z Groot Sytel 4e fase Inr. Openbare ruimte	Ja	Inkomsten	0	0	-20.484	20.484
		Uitgaven	300.000	7.574	295.871	-3.445
19019A Vervanging Kade en steigerfac.	Nee	Uitgaven	350.000	0	0	350.000
19019B Uitbr. Kade en steigerfacilit. Havendam	Nee	Uitgaven	150.000	0	0	150.000
19020 Inventaris Oude Stadhuis Markt 1	Nee	Uitgaven	132.500	109.739	11.102	11.659
19022C Handbalveld fase 3	Ja	Uitgaven	181.500	629	767	180.103
19022D Hekwerken Groot sytel fse 3	Nee	Inkomsten	0	0	-815	815
		Uitgaven	363.000	90.750	11.646	260.604
19022F Civieltechnisch fase 3 Groot sytel	Ja	Uitgaven	36.300	121.227	-72.217	-12.709
19038 Markering Stadsmuren	Nee	Uitgaven	150.000	0	75.469	74.531
19040A MJOP19 Buurthuis De Tweeling, Ruyterlaan	Nee	Uitgaven	32.720	24.785	1.263	6.672
19040B MJOP 2019 Gem. Begraafplaats Elzenhof	Ja	Uitgaven	17.827	8.844	2.454	6.529
19040C MJOP 2019 Sporthal De Sytel	Ja	Uitgaven	18.916	0	0	18.916
19040D MJOP19 Gymz. Const. HuygesIn/Deventerw.	Ja	Inkomsten	0	-11.465	-144	11.609
		Uitgaven	219.090	321.714	-139.139	36.514
19040E MJOP19 Klooster, Centrum voor de Kunsten	Ja	Uitgaven	64.096	0	44.834	19.262
19040F MJOP19 Biezenplein 3-4 School/Gymlokaal	Ja	Inkomsten	0	0	-508	508
		Uitgaven	5.992	0	6.486	-494
19040G MJOP 2019 MFC De Bogen	Nee	Inkomsten	0	0	-29.130	29.130
		Uitgaven	469.266	231.501	214.282	23.483
19040H MJOP 2019 Blokhuis 4	Ja	Uitgaven	28.064	21.663	0	6.401
19040I MJOP 2019 Weiburglaan 7	Ja	Uitgaven	8.169	3.390	0	4.779
19040K MJOP 2019 Stadsmuseum Donkerstraat	Ja	Uitgaven	18.296	0	0	18.296
19040L MJOP 2019 Overige Complexen	Ja	Uitgaven	12.982	1.019	0	11.963
19045A Skeelerbaan	Ja	Uitgaven	50.000	40.000	2.467	7.534
19045B Kunstgrasveld zwart-wit	Ja	Inkomsten	0	-15.776	0	15.776
		Uitgaven	217.800	181.500	0	36.300
19075 Verbouwing Raadzaal	Nee	Uitgaven	112.000	50.805	44.995	16.200
19075A Verbouwing Raadzaal Audiovis. Middelen	Nee	Uitgaven	75.500	0	74.948	552
19075B Verv. AV-middelen dislokaties	Ja	Uitgaven	21.500	0	12.498	9.002
19075C Verv. Meubilair dislokaties	Ja	Uitgaven	46.550	0	42.211	4.339
201000A Krusing Kuipwal/Hogeweg	Nee	Uitgaven	60.000	0	0	60.000
201000B Krusing Smeepstr-Vitr.Singel, Westeinde	Nee	Uitgaven	0	0	0	0
201002A Vervanging atletiekbaan Athlos	Ja	Inkomsten	0	0	-99.851	99.851
		Uitgaven	1.004.300	0	713.534	290.766

Krediet	Afgesl.	Ink./Uitg.	Kredietruimte	Geboekt vorige jaren	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
		Uren	0	0	4.600	-4.600
201002B Vervang veld 1 en 4 sportpark De Strokel	Nee	Inkomsten	0	0	-2.280	2.280
		Uitgaven	774.400	0	16.290	758.110
201002C Vervang terreinafscheidingen buitensport	Nee	Uitgaven	30.250	0	0	30.250
201002D Renovatie veld 3 sportpark De Strokel	Ja	Inkomsten	0	0	-3.302	3.302
		Uitgaven	42.350	0	23.599	18.751
201002E Diverse aanpassingen in sportzalen	Nee	Inkomsten	0	0	-2.779	2.779
		Uitgaven	71.753	0	36.539	35.214
201002F Div. aanpassingen in Sporthal 1 De Sytel	Nee	Uitgaven	132.858	0	0	132.858
201002G Behoud varend historisch erfgoed(Onderh)	Ja	Uitgaven	50.000	0	50.000	0
201002H Herbestraten Oostermheeweg	Ja	Uitgaven	90.000	0	99.683	-9.683
201003 Voorbereidingskrediet Stadsmuseum	Ja	Uitgaven	0	0	0	0
201006A Mini containers (dekking afvalstoffen)	Nee	Uitgaven	345.585	0	0	345.585
201006B Kantoormeubilair Stadhuis	Ja	Uitgaven	49.238	0	0	49.238
201006C Keukeninrichting bedrijfsrestaurant	Ja	Uitgaven	18.407	0	0	18.407
201006D Audio visuele middelen raadzaal	Ja	Uitgaven	41.367	0	0	41.367
201006E Route 2 SNK 210EPZ	Ja	Uitgaven	7.910	0	0	7.910
201006F R1/R5/R6 Nido Stratos 08-24PCL 08-18ACL	Ja	Uitgaven	66.687	0	0	66.687
201011 Reconstructie Vondellaan	Ja	Uitgaven	450.000	0	462.957	-12.957
		Uren	0	0	9.200	-9.200
201015A Renovatie Sytel bouwkundig 40jr	Nee	Inkomsten	-1.665.693	0	0	-1.665.693
		Uitgaven	9.597.564	0	0	9.597.564
201015B Renovatie Sytel installaties 15 jr	Nee	Inkomsten	-916.479	0	0	-916.479
		Uitgaven	5.280.665	0	0	5.280.665
201015C Renovatie Sytel inrichtingskosten15 jr	Nee	Inkomsten	-243.935	0	0	-243.935
		Uitgaven	1.405.529	0	0	1.405.529
201015D Renovatie Sytel terreininrichting 15 jr	Nee	Inkomsten	-56.350	0	0	-56.350
		Uitgaven	324.682	0	0	324.682
201015E Renovatie Sytel inventaris los 10 jr	Nee	Inkomsten	-29.172	0	0	-29.172
		Uitgaven	168.082	0	0	168.082
201015F Renovatie Sytel directiekosten 40 jr	Nee	Inkomsten	-344.857	0	-65.448	-279.409
		Uitgaven	1.987.035	0	467.688	1.519.347
201015G Renovatie Sytel onvoorzien 40 jr	Nee	Inkomsten	-285.322	0	0	-285.322
		Uitgaven	1.644.000	0	0	1.644.000
201015H Renovatie Sytel zonnepanelen 20jr	Nee	Inkomsten	-24.833	0	0	-24.833
		Uitgaven	143.084	0	0	143.084
201016 Parkeerterrein St. Jansdal	Ja	Uitgaven	231.000	0	141.127	89.873
201017 Aanp en uitbr PVinstallatie Biezenpl. 3	Ja	Uitgaven	70.000	0	75.526	-5.526
201021 Verbouwing Praktijkhuis	Ja	Uitgaven	96.200	0	80.468	15.732
201022A MJOP 20 Gymz Vliepad, Bosboom, Biezenpl.	Nee	Uitgaven	17.015	0	0	17.015
201022B MJOP 2020 Sportzaal Stadsweiden	Nee	Inkomsten	0	0	-1.328	1.328
		Uitgaven	31.778	0	17.461	14.317
201022C MJOP 2020 Sporthal de Sytel	Nee	Inkomsten	0	0	-4.908	4.908
		Uitgaven	60.500	0	41.263	19.237
201022D MJOP 2020 Huis van de Stad	Nee	Uitgaven	33.435	0	0	33.435
201022E MJOP 2020 Loods/werkplaats de Strokel	Nee	Uitgaven	6.334	0	1.268	5.066
201022F MJOP 20 Buurproject de Rietm (oude werf)	Ja	Uitgaven	8.525	0	4.365	4.160
201022G MJOP 2020 Boswachterskantoor	Ja	Uitgaven	6.392	0	8.479	-2.087
201022H MJOP 2020 Toiletgebouw Havendam	Nee	Uitgaven	5.000	0	0	5.000
201022I MJOP 20 Begraafpl. Oostergaarde, werkpl.	Ja	Uitgaven	19.723	0	0	19.723
201022J MJOP 2020 Begraafplaats De Elzenhof	Nee	Uitgaven	37.395	0	7.822	29.573
201022K MJOP 2020 Brandweerkazerne Hierden	Ja	Uitgaven	34.621	0	46.642	-12.021
201022L MJOP 2020 Buurthuis de Tweeling	Ja	Uitgaven	17.451	0	33.487	-16.036
201022M MJOP20 Universiteitspand (Marius van D.)	Ja	Uitgaven	11.853	0	8.041	3.812
201022N MJOP 2020 MFC De Bogen	Ja	Uitgaven	6.822	0	4.550	2.272
201022O MJOP 2020 Techniekacademie Westeinde 100	Ja	Uitgaven	14.269	0	0	14.269
201022P MJOP 2020 Linnaeustoren Academiestraat	Ja	Uitgaven	7.952	0	9.730	-1.778
201022Q MJOP 2020 Biezenplein 3-4	Ja	Inkomsten	0	0	-1.601	1.601
		Uitgaven	15.400	0	20.443	-5.043
201022R MJOP 2020 Overige complexen	Ja	Uitgaven	7.445	0	5.060	2.385
201022S MJOP 2020 Overige complexen woningen	Nee	Uitgaven	8.841	0	4.710	4.131
201023A Bouwkundige renovatie Stadsmuseum	Nee	Uitgaven	1.100.000	0	439.410	660.590
201023B Installaties renovatie Stadsmuseum	Nee	Uitgaven	700.000	0	231.395	468.605
201024 Aanp. bebouwde komgrens Hwijk-Hierden	Ja	Uitgaven	60.000	0	56.192	3.808
201025 Aankoop Kranenburg Noord	Ja	Uitgaven	3.295.000	0	3.270.000	25.000
201026 Herinr. Brugge- Vijhestraat	Nee	Uitgaven	150.000	0	89.891	60.109
		Uren	0	0	25.300	-25.300
201030A Gebouw de Roef	Nee	Uitgaven	4.342.738	0	0	4.342.738
201030B Installaties de Roef	Nee	Uitgaven	1.569.564	0	0	1.569.564
201030C Inrichting de Roef	Nee	Uitgaven	536.602	0	0	536.602

Krediet	Afgesl.	Ink./Uitg.	Kredietruimte	Geboekt vorige jaren	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
201030D Terreinkosten de Roef	Nee	Uitgaven	385.569	0	0	385.569
201030E Bijkomende kosten de Roef	Nee	Uitgaven	2.307.815	0	272.534	2.035.281
201035 VANG-Inzamelsysteem huishoudelijk afval	Nee	Uitgaven	300.000	0	0	300.000
201039 Kwaliteitsslag speelveld Vlierburgweg	Nee	Uitgaven	60.626	0	0	60.626
201040 Verlengen fietspad Melis Stokelaan	Nee	Uitgaven	200.000	0	12.000	188.000
		Uren	0	0	7.544	-7.544
201042 Groot onderh. Stationslaan, Smeepoortst.	Nee	Inkomsten	-84.000	0	0	-84.000
		Uitgaven	1.602.000	0	68.107	1.533.893
		Uren	0	0	27.600	-27.600
201043 Voorber parkeerg. Kop van de Stadswerven	Nee	Uitgaven	0	0	3.599	-3.599
201054 Verv. Handhelds BOA's stadstoezicht	Nee	Uitgaven	48.000	0	30.360	17.640
205011A Aanschaf stroommachines	Ja	Uitgaven	106.203	0	106.263	-60
205011B Aanschaf Mitsubishi Canter	Ja	Uitgaven	48.140	0	46.138	2.002
205011C Aanschaf Polestar 2	Ja	Uitgaven	53.500	0	52.282	1.218
205013 Elektrische Steenlift - begraafplaats	Nee	Uitgaven	36.300	0	36.300	0
209002A Tractor	Ja	Uitgaven	39.000	0	42.000	-3.000
209002B Houtversnipperaar	Ja	Uitgaven	43.302	0	43.417	-115
209002C VW Caddy	Ja	Uitgaven	31.135	0	31.798	-663
209002D Veegmachine	Ja	Uitgaven	117.648	0	117.924	-276
209002E Elektrisch straatreinigingsvoert. 1	Ja	Uitgaven	42.160	0	43.407	-1.247
209002F Elektrisch straatreinigingsvoert. 2	Ja	Uitgaven	42.160	0	43.407	-1.247
DIVVIT Aandelen Vitale Vakantieparken	Ja	Uitgaven	0	1.276	0	-1.276
ERFPA Erfpachtsgronden grondbedrijf	Ja	Uitgaven	0	3.109.634	-71.890	-3.037.744
Totaal			65.216.958	17.646.373	11.676.730	35.893.855

Investerings Grondbedrijf

	Krediet	Afgesl.	Kredietruimte	Geboekt vorige jaren	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Totaal Drielanden						
TC10 Totaal Groene Zoom	08031L Milieuonderzoek 2008 Groene Zoom	Ja	10.000	1.460	26.765	-18.225
	13043 SR Inrichting openb.ruimte Horlose Brink	Ja	275.000	73.668	16.540	184.792
	17011B ov. kst gronden 3Ind-West Gr. Zoom	Nee	30.350	0	0	30.350
	18027A BRM Drielanden - Tuindersbrink	Ja	170.000	17.448	180.145	-27.593
	18027B WRM Drielanden - Tuindersbrink	Nee	334.000	0	35.790	298.210
	18027C Bovenwijken Drielanden - Tuindersbrink	Ja	70.000	69.629	0	372
	201033 Sloop-Sanering Fokko Kortlanglaan 169	Nee	120.000	0	17.124	102.876
	2020010 Groene Zoom 2020	Ja	96.760	0	83.303	13.457
TC10 Totaal Groene Zoom - Totaal			1.106.110	162.205	359.667	584.238
TC30 Totaal Drielanden	2020030 Drielanden 89 Noord 2020	Ja	43.040	0	34.584	8.456
TC30 Totaal Drielanden - Totaal			43.040	0	34.584	8.456
TC32 Totaal Crescent	18041C Aanleg recreatieve voorz. Crescentplas	Nee	750.000	818.417	20.715	-89.132
TC32 Totaal Crescent - Totaal			750.000	818.417	20.715	-89.132
TC34 Totaal Drielanden Harderweide	12063A Mil.tech. bodemonderzoek Drielanden West	Nee	10.000	0	0	10.000
	14017 Uitvoering Compensatiepl. Das Drielanden	Ja	500.000	492.922	9.000	-1.922
	15037A Gebiedspromotie Drielanden-West	Nee	40.000	7.127	405	32.468
	15037B Omgevingscommunicatie Drielanden-West	Nee	10.000	0	204	9.796
	17011A Aankoop gronden 3Ind-West Gr. Zoom	Nee	594.650	13.836	0	580.814
	17047 Bestemmingsplan Harderweide deelplan 2	Nee	100.000	44.846	0	55.154
	17053A Woonrijp Harderweide fase 01	Nee	4.451.963	3.174.012	1.640.105	-362.153
	18046 Geluidsschermb Harderweide	Nee	5.895.000	135.257	58.328	5.701.415
	2020034 Harderweide 2020	Ja	695.256	0	389.854	305.402
	2020134 Sanering fase 2 Harderweide	Nee	0	75.000	0	-75.000
	2020234 BRM fase 2 Harderweide	Nee	0	150.000	0	-150.000
TC34 Totaal Drielanden Harderweide - Totaal			12.296.869	4.093.000	2.097.896	6.105.973
Totaal Drielanden - Totaal			14.196.019	5.073.622	2.512.863	6.609.535
Totaal Overige Complexen						
TC22 Totaal Lorentz III	11061 Marketingplan Lorentz III	Nee	300.000	283.488	260	16.252
	11064 Kredietaanvraag uitgaven Lorentz III	Ja	100.000	75.441	0	24.559
	12063C Mil.tech. bodemonderzoek	Nee	22.500	19.823	0	2.678

	Krediet	Afgesl.	Kredietruimte	Geboekt vorige jaren	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
	Lorentz III					
	14013B Onderhoud verkoopbare kavels Lorentz III	Nee	94.800	21.623	31.184	41.994
	14070 M.e.r. procedure Lorentz III	Ja	165.000	12.755	0	152.245
	17049A Lorentz III BRM fase II + deels III	Nee	9.733.000	6.560.584	3.395.675	-223.259
	17049D Lorentz III aanleg bergingsvijver	Nee	150.000	0	0	150.000
	2020022 Lorentz III 2020	Ja	345.560	0	299.870	45.690
TC22 Totaal Lorentz III - Totaal			10.910.860	6.973.713	3.726.988	210.159
TC29 Zuidelijke Stadrand	08031S Milieuonderzoek 2008 Tonsel II	Ja	2.500	0	0	2.500
TC29 Zuidelijke Stadrand - Totaal			2.500	0	0	2.500
TC43 Totaal Hierden Hoge Varenweg	14069 Onteigening gebied Hoge Varen	Ja	0	-102.392	0	102.392
TC43 Totaal Hierden Hoge Varenweg - Totaal			0	-102.392	0	102.392
Totaal Overige Complexen - Totaal			10.913.360	6.871.321	3.726.988	315.051
Totaal voorraad gronden						
TC50 Totaal Sypel	08010 BRM werkgebied Sypel, Hertog ReinoudIn	Nee	85.000	22.628	0	62.372
	12063E Mil.tech. bodemonderzoek Sypel	Ja	10.000	5.878	0	4.122
	14013C Onderhoud verkoopbare kavels De Sypel	Nee	5.100	3.226	0	1.874
	5001 Sypel (6.123m2)	Nee	0	685.884	0	-685.884
TC50 Totaal Sypel - Totaal			100.100	717.616	0	-617.516
TC52 Totaal De Harder	16938A Bouwrijp maken gebied De Harder	Nee	15.000	40.138	0	-25.138
	16938B Ontwikkelen gebied De Harder	Nee	200.000	87.677	-26.840	139.163
TC52 Totaal De Harder - Totaal			215.000	127.815	-26.840	114.026
TC56 Totaal Lorentz II	06046A Uitbr. Lorentz fase 3 groenvoorziening	Ja	100.000	92.109	36.512	-28.621
	06046B Uitbr Lorentz fase 3 civiel techn.werk.	Nee	355.000	275.639	8.263	71.097
	12063B Mil.tech. bodemonderzoek Lorentz II	Nee	10.000	6.520	0	3.480
	201031 Natuurstrook Lorentz II	Nee	301.716	0	39.662	262.054
TC56 Totaal Lorentz II - Totaal			766.716	374.269	84.438	308.010
TC57 Totaal Tonsel	08105 Woonrijp maken Tonsel 1e fase	Nee	972.000	866.884	61.353	43.764
	14013D Onderhoud verkoopbare kavels Tonsel	Nee	14.700	1.728	3.640	9.332
TC57 Totaal Tonsel - Totaal			986.700	868.612	64.993	53.096
Totaal voorraad gronden - Totaal			2.068.516	2.088.311	122.590	-142.385
Totaal Waterfront						
TC62 Totaal Lorentzhaven	12016 BRM bedrijventerrein Lorentzhaven	Nee	1.600.000	1.566.097	7.627	26.275
	1900662 Lorentzhaven 2019	Ja	7.200	0	0	7.200
TC62 Totaal Lorentzhaven - Totaal			1.607.200	1.566.097	7.627	33.475
TC63 Totaal Overloopterrein	17038 Realisatie overloop-parkeerterrein WFR	Ja	4.500.000	3.986.410	478.612	34.979
	19034 Real. overloop-park.terrein WFR-inr.fase	Nee	2.540.000	0	2.015.379	524.621
	2020063 Overloopterrein fase 1 Waterfront 2020	Ja	39.300	0	18.400	20.900
TC63 Totaal Overloopterrein - Totaal			7.079.300	3.986.410	2.512.390	580.500
TC65 Totaal Gemeentelijke inzet	13047 Trillingsonderzoek uitv. Waterfront	Nee	200.000	58.900	0	141.100
	14061 Aankoop grond Joh. Kok & Zonen BV	Nee	89.507	78.217	0	11.290
	18034 Diverse werken Waterfront fase 2	Nee	5.019.500	3.045.209	1.034.724	939.568
	2020065 Fase 2 Waterfront 2020	Ja	281.792	0	213.848	67.944
TC65 Totaal Gemeentelijke inzet - Totaal			5.590.799	3.182.326	1.248.572	1.159.902
TC67 Totaal de Kades	19023 Sanering en BRM - WFR fase 3	Nee	14.800.000	3.561.765	9.296.914	1.941.322
	2020067 Fase 3 Waterfront 2020	Ja	303.090	0	314.393	-11.303
TC67 Totaal de Kades - Totaal			15.103.090	3.561.765	9.611.307	1.930.019
TC68 Open warmtenet	201046 Voorber Open Warmtenet Waterfront fase 3	Nee	125.000	0	103.408	21.592
TC68 Open warmtenet - Totaal			125.000	0	103.408	21.592
TC81 Totaal Waterfront Algemeen	19031 Aanv.krediet resterend explosievenond.	Nee	250.000	43.440	-30.407	236.968
	2020081 Overhead WFR 2020	Ja	306.200	0	332.341	-26.141
TC81 Totaal Waterfront Algemeen - Totaal			556.200	43.440	301.933	210.827
Totaal Waterfront - Totaal			30.061.589	12.340.037	13.785.237	3.936.315
Totaal			57.239.484	26.373.291	20.147.677	10.718.516

5.2 Verplichte beleidsindicatoren

De verplichte beleidsindicatoren worden onderstaand per programma weergegeven. De indicatoren staan op waarstaatjegemeente.nl en zijn gebaseerd op peildatum 26 februari 2020. In onderstaande indicatoren wordt Harderwijk vergeleken met gemeenten van 25.000-50.000 inwoners. Op de website kunnen ook andere vergelijkingen worden gemaakt.

Indicatoren Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen	2020	6,1
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Eigen	2020	6,1
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen	2020	€ 446
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen	2020	8,1%
Overhead	Percentage van de totale lasten	Eigen	2020	8,3%

Indicatoren Programma 1 Veiligheid	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	CBS	2019	3,3	1,1
Diefstal uit woningen per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uitwoningen per 1.000 inwoners	CBS	2019	2,0	1,9
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeeld zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.)	CBS	2019	4,8	3,4
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners	CBS	2019	4,3	4,6
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	2019	220	122

Indicatoren Programma 3 Economie	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Vestigingen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	LISA	2019	135,8	147,3
Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen) (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen	LISA	2019	55,9	49,9

Indicatoren Programma 4 Onderwijs	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Absoluut verzuim	Aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners leeftijd 5-18 jaar	Ingrado	2018	0,00	1,30
Relatief verzuim	Aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners leeftijd 5-18 jaar	Ingrado	2019	29	22
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO-MBO)	Het percentage voortijdig schoolverlaters	DUO – Dienst Uitvoering Onderwijs	2019	1,5	1,7

Indicatoren Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
% niet- sporters	Percentage niet-wekelijkse sporters	Gezondheidsenquete (CBS, RIVM)	2016	46,7	49,3

Indicatoren Programma 6 Sociaal domein	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking	CBS	2019	70,0	69,2
Jongeren met delict voor rechter	% jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen	Verwey Jonker Instituut	2019	1	1
Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	LISA	2019	812,2	702,4
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	CBS	2020	629,2	322,4
Aantal lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	CBS	2020	252,4	200,0
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement per 10.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.	CBS	2020	690	600

Indicatoren Programma 6 Sociaal domein	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
% kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen	Verwey Jonker Instituut	2019	5	4
% Jeugdwerkloosheid	Het percentage werkloze jongeren van 16-22 jaar	Verwey Jonker instituut	2019	1	1
Jongeren met jeugdhulp	% jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2019	12,1	12,0
Jongeren met jeugdreclassering	% jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar)	CBS	2019	0,2	0,3
Jongeren met jeugdbescherming	% jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2019	1,1	1,2

Indicatoren Programma 7 Volksgezondheid en milieu	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Hernieuwbare elektriciteit	% hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, water kracht, zon of biomassa	Rijkswaterstaat klimaatmonitor	2018	6,6	Geen data
Fijn huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval in kg per inwoner	CBS	2019	199	130

Indicatoren Programma 8 Ruimte en wonen	Meeteenheid	Bron	Jaar laatste meting	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten	COELO	2020	587	715
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat en meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten	COELO	2020	650	793
WOZ-waarde woningen Nieuwbouw woningen	De gemiddelde WOZ waarde van woningen	CBS ABF- Systeem Woningvoorraad	2020	272	279
Demografische druk	Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	CBS	2019	22,7	8,6
	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	CBS	2020	74,5	78,2

5.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant